Τὸ σπίτι τοῦ παιδιοῦ

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

(ἡ Παιδόπολις)

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ
«ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»

Διευθύνεται ἀπὸ τριμελῆ Ἐπιτροπὴ Ἐντεταλμένων Κυριῶν ΠΒΕΕ.

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἡρώδου Ἀττικοῦ 9

ΑΘΗΝΑΙ, 1 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1953
ΕΤΟΣ Δ΄. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 75 (3)

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:
Ὀργανισμῶν, Τραπεζῶν, Ἑταιρειῶν, Δήμων Δρ. 100.000
Κοινότητες καὶ Σχολεῖα .... » 50.000

Παιδιὰ Παιδοπόλεων καὶ συμμοριόπληκτα: 10.000 δρ. τὸ χρόνο. Ἄπορα παιδιά: Ἕνα χρόνο 15.000. Ἑξάμηνη 10.000. Τὰ εὔπορα. Ἕνα χρόνο: 25.000. Ἑξάμηνη 15.000.

Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 10 ἢ Λίραι 4.

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 2000

Ὑπεύθυνος Συντάξεως: ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ, Ἀντιφίλου 16 — Ἀθῆναι
Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Φραγκ. Μαλατέστας, Μενελάου 9, Ἀθῆναι

Ἡ Φωτεινὴ Δαύτον μὲ ἐρωτᾶ: Ποιὸς καὶ πότε κατασκεύασε τὴν πρώτη τυπογραφικὴ μηχανή;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Ἡ πρώτη τυπογραφικὴ μηχανὴ ποὺ πιὸ σωστὰ λέγεται «λινοτυπικὴ μηχανὴ» φτιάστηκε στὰ 1885 στὴν Ἀμερικὴ ἀπὸ τὸ Γερμανὸ μηχανικὸ Μοργεντάλερ. Τὰ πρῶτα τυπογραφικὰ πιεστήρια ἦταν πρωτόγονα χειροκίνητα καὶ ἀπὸ ξύλο. Στὰ 1772 στὴ Βασιλεία ὁ Χάας ἔφτιασε χειροπιεστήριο μὲ σιδερένια ἐξαρτήματα. Τὸ πρῶτο σιδερένιο χειροπιεστήριο ἔφτιασαν τὸ 1780 στὴν Ἀγγλία, οἱ Στάνχοπ καὶ Οὐΐλκερ. Τὸ πρῶτο ταχυπιεστήριο φτιάστηκε στὸ Λονδῖνο στὰ 1811 ἀπὸ τὸ Γερμανὸ τυπογράφο Γουλιέλμο Καῖνιχ καὶ τὸ μηχανικὸ Α. φ. Βάουερ.

Ὁ Θεόδωρος Παπαδόπουλος μὲ ἐρωτᾶ: Ὑπάρχει ρεκὸρ ἀγρυπνίας;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Δὲν ξέρω νὰ ὑπάρχει ρεκὸρ ἀγρυπνίας. Ἐκεῖνο ποὺ ξέρω καὶ γι' αὐτὸ ἀπαντῶ καὶ στὴν ἐρώτησή σου εἶναι ὅτι ἕνα ἄτομο ἀντέχει πολὺ περισσότερο στὴν πεῖνα παρὰ στὴν ἀϋπνία.

Ὁ Χρῖστος Παντούρης μὲ ρωτάει: Σὲ τί πρέπει νὰ ἐπιδοθῆ ἕνας μαθητὴς γιὰ νὰ μπορέση νὰ γίνη ἕνας καλὸς δημοσιογράφος;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Θὰ μποροῦσα νὰ σοῦ πῶ ἀπὸ τώρα ἀδίστακτα: Νὰ μάθη καλὰ νὰ μιλῆ καὶ νὰ γράφη ὅσο μπορεῖ περισσότερες ξένες γλῶσσες. Καὶ πρὸ παντὸς νὰ ξέρη καλὰ καὶ τὴν ἑλληνική.

Ὁ Ἀλέξ. Κων. Παπαγεωργίου μὲ ἐρωτᾶ: Τί γνωρίζω γιὰ τὸν Μελχισεδέκ;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Ὁ Μελχισεδὲκ ἦταν Βασιλιᾶς τῆς Σαλὴμ (Ἱερουσαλὴμ) καὶ ἱερέας. Ὅταν ὁ Ἀβραὰμ γύριζε νικητὴς ἀπὸ τὴ μάχη ποὺ εἶχε μὲ τὸν Χοδολλομὸρ τὸν εὐλόγησε καὶ τοῦ προσέφερε «ἄρτους καὶ οἶνον».

Ὁ Ἀπόστολος Κων. Παναγιωτόπουλος μὲ ἐρωτᾶ: Ψηλώνει ὁλοένα ὁ ἄνθρωπος καὶ γιατί;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Ὄχι δὲν ψηλώνει ὁλοένα ὁ ἄνθρωπος. Ἀλλὰ θὰ μποροῦσε νὰ πῆ κανεὶς πῶς ὁλοένα τὸ ἀνάστημα τοῦ ἀνθρώπου μεταβάλλεται. Οὐσιαστικὰ τὸ ἀνάστημα τοῦ ἀνθρώπου παραμένει στάσιμο ἀπὸ τὸ 26ο μέχρι τὸ 55ο. Ἀπὸ ἐκεῖ καὶ πέρα ὁ ἄνθρωπος χαμηλώνει. Δίνω ἐδῶ ἕνα πίνακα ποὺ δείχνει τὸ μέσο ὅρο τοῦ ἀναστήματος τοῦ ἄντρα καὶ τῆς γυναίκας ἀνάλογα μὲ τὴν ἡλικία τους.

Ἡλικία σὲ χρόνια	Ἄντρες	Γυναῖκες
Νεογέννητο	0,50 μ.	0,494 μ.
Ἑνὸς	0,698	0,690
Δύο	0,791	0,781
Τριῶν	0,864	0,854
Τεσσάρων	0,927	0,915
Πέντε	0,987	0,974
Ἕξη	1,046	1,031
Ἑπτὰ	1,104	1,087
Ὀκτὼ	1,162	1,142
Ἐννιὰ	1,218	1,196
Δέκα	1,273	1,249
Δέκα πέντε	1,513	1,488
Εἴκοσι	1,670	1,574
Εἴκοσι πέντε	1,682	1,578
Τριάντα	1,686	1,588
Σαράντα	1,686	1,580
Πενῆντα	1,686	1,580
Ἑξῆντα	1,676	1,571
Ἑβδομῆντα	1,660	1,556
Ὀγδόντα	1,636	1,534
Ἐνενῆντα	1,610	1,510

Ὅπως βλέπετε στὸν παραπάνω πίνακα τὸ ἀνάστημα τοῦ βρέφους αὐξάνει ραγδαῖα. Μέσα σὲ πέντε χρόνια διπλασιάζεται. Ἀπὸ ἐκεῖ καὶ πέρα μεγαλώνει πιὸ σιγὰ γιὰ νὰ φθάση λίγο - λίγο στὰ 25 στὸ μεγαλείτερο ὕψος. Μετὰ τὰ 50 γιὰ τὶς γυναῖκες καὶ μετὰ τὰ 55 γιὰ τοὺς ἄντρες οἱ ἄνθρωποι ἀρχίζουν νὰ γίνωνται ὁλοένα καὶ πιὸ χαμηλοί. Σ' αὐτὸ φυσικὰ συντελεῖ ἡ κύρτωση τῆς ράχης καὶ ἄλλες αἰτίες. Τὸ ὕψος κάθε ἀνθρώπου παρουσιάζει διακυμάνσεις μέσα στὸ 24ωρο. Βέβαια οἱ διαφορὲς αὐτὲς εἶναι ἐντελῶς ἀδιόρατες καὶ ἀσήμαντες. Τὸ μεγαλείτερο ὕψος ἔχει ὁ ἄνθρωπος τὸ πρωῒ ὅταν σηκωθῆ ἀπὸ τὸ κρεββάτι. Ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ γίνη ψηλότερος μὲ ἐνέσεις ὡρισμένων βιταμινῶν καὶ ὁρμονῶν. Μὰ ἡ σχετικὴ θεραπεία πρέπει νὰ γίνη στὴν προεφηβικὴ ἡλικία. Φυσιολογικὰ πετυχαίνουμε αὔξηση τοῦ ὕψους μὲ καλύτερες συνθῆκες ζωῆς καὶ διατροφῆς καὶ μὲ τὴν ἐπίδοση σὲ ἀθλήματα στίβου καθὼς καὶ στὴ γυμναστική.

Ὁ Σπυρίδων Τσιγγλιφῆς μὲ ἐρωτᾶ: Τὸ ἁλάτι βλάπτει ἢ ὠφελεῖ;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Τὸ ἁλάτι εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ ἀπαραίτητα γιὰ τὴν θρέψη τοῦ ἀνθρώπου συστατικά. Κατάχρηση ἁλατιοῦ ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο δημιουργεῖ διαταραχὲς καὶ διάφορες παθήσεις. Ἕνας ἄνθρωπος ὑγιὴς πρέπει νὰ καταναλώνει κάθε μέρα κατὰ μέσον ὅρον 12 μέχρι 20 γραμμάρια ἁλατιοῦ. Τὸ ἁλάτι συντελεῖ στὴν ἔκκριση τοῦ γαστρικοῦ ὑγροῦ, ὑποβοηθεῖ τὴν κυκλοφορία τῶν ὑγρῶν συστατικῶν τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, διευκολύνει τὴν πέψη, ἀνοίγει τὴν ὄρεξη, ἀποτρέπει τὶς ἐπιβλαβεῖς ζυμώσεις καὶ σήψεις μέσα στὸ στομάχι καὶ στὰ ἔντερα, παρεμποδίζει τὶς «ἐντερικὲς ἀτονίες» καὶ τὴ δυσκοιλιότητα κλπ. Ἀλλὰ κατάχρηση ἁλατιοῦ, ὅπως εἴπαμε βλάπτει τὸν ὀργανισμό. Ἐπίσης βλάπτει τὸ ἁλάτι ἐκείνους ποὺ πάσχουν ἀπὸ τὰ νεφρά, τὸ σκότι κι' ἄλλες ἀρρώστειες. Μὰ στὶς περιπτώσεις αὐτὲς ὁ γιατρὸς δίνει τὶς σχετικὲς ὁδηγίες.

Ὁ Στέφανος Λαμπρινὸς μὲ ἐρωτᾶ: Τί εἶναι οἱ πιγγουΐνοι τῆς Ἀνταρκτίδος;

Ἀ π ά ν τ η σ η : Πιγγουῖνος τοῦ, ὁποίου τὸ ἐπιστημονικὸν ὄνομα εἶναι Ἀπτηνοδύτης ὁ Παταγωνικὸς ἢ ἀπτηνοδύτης ὁ γιγάντειος εἶναι πουλὶ ποὺ ζῆ σὲ πολυάριθμες ἀγέλες στὴν ἀνταρκτικὴ περιοχὴ τοῦ Νοτίου Πόλου. Ἔχει στὰ νῶτα χρῶμα σταχτί, ἄσπρο στὴν κοιλιὰ καὶ τὸ στῆθος καὶ μαῦρο στὸ κεφάλι καὶ στὸ λαιμό. Τὸ μῆκος τοῦ σώματος τοῦ Πιγγουίνου εἶναι ἕνα περίπου μέτρο. Εἰς τὶς παγωμένες ἐκτάσεις τῆς Ἀνταρκτίδος τὰ πολυάριθμα πουλιὰ καὶ ἀνάμεσα σ' αὐτὰ κατὰ κύριο λόγο οἱ πιγγουῖνοι εἶναι τὰ μόνα ὄντα ποὺ δίνουν ζωὴ καὶ κίνηση στὴν ἀχανῆ περιοχή. Ἐκεῖ οἱ Πιγγουῖνοι καὶ ἰδίως αὐτοὶ ποὺ ἀνήκουν στὴν ράτσα ποὺ λέγεται «Πιγγουῖνος ὁ αὐτοκρατορικὸς» ἔχουν ὀργανώσει μιὰ κοινωνικὴ ζωὴ καὶ ἕνα πολιτισμὸ ποὺ στὶς ἐκδηλώσεις του εἶναι κατὰ πολὺ ἀνώτερος ἀπὸ τὸν πολιτισμὸ πολλῶν ἡμιαγρίων ἀνθρωπίνων φυλῶν.

Σκίτσα ἀναγνωστῶν

ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΒΟΡΡΑ
(Σκίτσο Ἐξάψαλμου)

ΝΙΚ. ΣΑΛΟΝΙΚΙΟΣ
(Σκίτσο Ἐξάψαλμου)

ΝΤΟΛΟΡΕΣ
ΩΣ ΚΛΕΟΠΑΤΡΑ
(Σκίτσο Λ.Ν. Βίντσι)

Ο ΦΑΡΟΣ
ΑΛΕΞ/ΠΟΛΕΩΣ
(Σκίτσο Θρακιώτη)

Ο... ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΗΣ!

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΓΙΩΡΓΟΣ 12 χρονῶν
ΣΠΥΡΟΣ 11 »
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ 11 »

(Στὸ σπίτι τοῦ Γιώργου. Μὲ τὸ ἄνοιγμα τῆς αὐλαίας, ὁ Γιώργος κάθεται καὶ διαβάζει. Ἀκούγεται χτύπος στὴν πόρτα. Ὁ Γιώργος τρέχει κι' ἀνοίγει. Μπαίνει ὁ Σπῦρος).

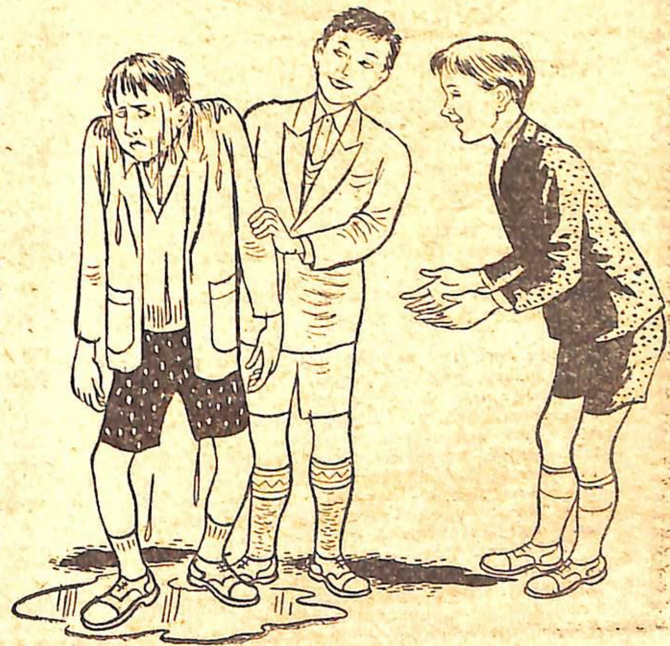
ΣΚΗΝΗ 1η

ΓΙΩΡΓΟΣ: Καλῶς τὸ Σπῦρο!
ΣΠΥΡΟΣ: Καλημέρα, Γιῶργο!
ΓΙΩΡΓΟΣ: Μόνος σου;
ΣΠΥΡΟΣ: Ναί, γιατί; Περίμενες νάρθω μὲ κανένα ἄλλο;
ΓΙΩΡΓΟΣ: Ναί, μὲ τὸν Ἀριστοτέλη! Καὶ νόμιζα πὼς τὸ ἤξερες καὶ σὺ πὼς θὰ ἐρχόσαστε μαζί...
ΣΠΥΡΟΣ: Αὐτὸς θὰ τὸ ἤ ξ ε ρ ε! (τονίζει κωμικὰ τὴ λέξη). Γιατὶ αὐτὸς τὰ ξέρει ὅλα!...
ΓΙΩΡΓΟΣ (γελάει): Εἶδες ἀλήθεια τί... ἐγωϊστής! Πρώτη μου φορὰ ἔχω συναντήσει τέτοιο παιδί. Μὰ πῶς ἔγινε τέτοιος;
ΣΠΥΡΟΣ (εὔθυμα): Χμ! Φταίει κι' ὁ... νονός του!...
ΓΙΩΡΓΟΣ: Ὁ νονός του! Γιατί;
ΣΠΥΡΟΣ: Γιατὶ τὸν ἔβγαλε... Ἀριστοτέλη!...
ΓΙΩΡΓΟΣ: Δὲν καταλαβαίνω τί θὲς νὰ πῆς!
ΣΠΥΡΟΣ: Ἔ! καλά! Ὁ Ἀριστοτέλης δὲν ἦταν ὁ σοφώτερος ἀρχαῖος φιλόσοφος ποὺ ἤξερε ὅλες τὶς ἐπιστῆμες τῆς ἐποχῆς του;
ΓΙΩΡΓΟΣ: Γι' αὐτὸν μᾶς μίλησε κάποια μέρα ὁ δάσκαλος...
ΣΠΥΡΟΣ: Κι' ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη ὁ... σύγχρονος Ἀριστοτέλης μας, πῆρε μεγαλείτερη πόζα! (μὲ εἰρωνεία, μιμεῖται τὴ φωνὴ τοῦ Ἀριστοτέλη): «— Εἶμαι Ἀριστοτέλης ὄνομα καὶ πρᾶγμα» δόστου καὶ κοπανάει (μὲ γέλιο): Καὶ νὰ δῇς πὼς τὸ πιστεύει κι' ὁ ἴδιος ὅτι εἶναι τόσο σοφός, ὅσο κι' ὁ ἀρχαῖος φιλόσοφος!
ΓΙΩΡΓΟΣ (γελάει κι' αὐτός): Καὶ νάξερε καὶ τίποτα!...
ΣΠΥΡΟΣ: Γιὰ ὅλα λέει: «τὸ ξέρω!». Δὲν προφταίνεις νὰ τὸν ρωτήσης γιὰ κάτι κι' ἀμέσως ἔχει ἕτοιμη τὴν ἀπάντηση: «τὸ ξέρω»! Κι' ἀραδιάζει ἀρλοῦμπες μὲ τὸ τσουβάλι!
ΓΙΩΡΓΟΣ: Θυμᾶμαι μιὰ φορὰ στὸ μάθημα τῆς ἱστορίας ποὺ μὲ ρώτησε ὁ δάσκαλος ποιὸς ἦταν ὁ ἀρχηγὸς στὸν Τρωϊκὸ πόλεμο. Καὶ νὰ σοῦ πῶ τὴν ἀλήθεια, τὸ εἶχα ξεχάσει πὼς ἦταν ὁ Ἀγαμέμνων. Πλάϊ μου στὸ θρανίο, καθόταν ὁ Ἀριστοτέλης κι' ὅσο ἐγὼ κοκκίνιζα ποὺ δὲν ἤξερα ν' ἀπαντήσω, τόσο αὐτὸς στριφογύριζε στὴ θέση του ἀνήσυχος. Ὁ δάσκαλος τὸν κατάλαβε καὶ τὸν ρώτησε αὐτόν: «Ξέρεις ἐσὺ νὰ μᾶς πῆς Ἀριστοτέλη;». «Τὸ ξέρω» ἀπάντησε ἐκεῖνος ὅλο καμάρι! «Λέγε μας λοιπόν». «Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος» εἶπε ὁ Ἀριστοτέλης μὲ τέτοια πεποίθηση, ποὺ κι' ὁ δάσκαλος ἀκόμη ἔσκασε στὰ γέλια!
ΣΠΥΡΟΣ (γελάει): Μιὰ ἄλλη φορὰ τὴν ἔπαθε χειρότερα! Ὁ δάσκαλος μᾶς ρώτησε ποῦ εἶναι ὁ Ὄλυμπος κι' ὥσπου νὰ προφτάσουμε ν' ἀπαντήσουμε, πετάχτηκε ὁ Ἀριστοτέλης: «Στὸν οὐρανό»! Φαντάζεσαι τί ἔγινε. Ὅλη ἡ τάξη βούϊξε ἀπ' τὰ γέλια. Ὅταν κάπως ἡσυχάσαμε, ὁ δάσκαλος τὸν ρώτησε: «Γιατὶ παιδί μου εἶναι στὸν οὐρανό;» Κι' Ἀριστοτέλης ξέρεις τί ἀπάντησε;
ΓΙΩΡΓΟΣ: Ναί. Θυμᾶμαι. Ἤμουν κι' ἐγὼ μπροστά.
ΣΠΥΡΟΣ: Γιὰ πές το!
ΓΙΩΡΓΟΣ: «Ἀφοῦ στὸν Ὄλυμπο ζοῦσαν οἱ ἀρχαῖοι θεοὶ κι' ἀφοῦ κι' ὁ δικός μας εἶναι στὸν Οὐρανό, φυσικὸ εἶναι ὁ Ὄλυμπος νὰ βρίσκεται στὸν Οὐρανό! (Γελοῦν κι' οἱ δυό).
ΣΠΥΡΟΣ: Καὶ τὸ κακὸ εἶναι ποὺ δὲ θέλει νὰ διορθωθῇ!
ΓΙΩΡΓΟΣ: Σ' αὐτὸ φταῖμε κι' ἐμεῖς.
ΣΠΥΡΟΣ (μὲ ξάφνιασμα): Γιατί;
ΓΙΩΡΓΟΣ: Γιατὶ δὲ φροντίσαμε νὰ τὸν διορθώσουμε.
ΣΠΥΡΟΣ: Ἐμεῖς;
ΓΙΩΡΓΟΣ: Ναί, ἐμεῖς! Ὅταν λέει καμμιὰ ἀπ' τὶς ἀνοησίες του γελᾶμε...
ΣΠΥΡΟΣ (εὔθυμα): Θὰ ἤθελες, δηλαδή, νὰ... κλαίγαμε;
ΓΙΩΡΓΟΣ: Νομίζω πὼς μποροῦμε νὰ τὸν βοηθήσουμε νὰ διορθωθῇ...
ΣΠΥΡΟΣ: Πῶς; Αὐτὸς δὲν ἀκούει κανένα γιατὶ τὰ «ξέρει» ὅλα!
ΓΙΩΡΓΟΣ (σκέπτεται): Ἂν πάθαινε καμμιὰ γερὴ γκάφα...
ΣΠΥΡΟΣ: Τί θὲς νὰ πῇς;
ΓΙΩΡΓΟΣ (ζωηρά): Κάτι σκέφτηκα!.. Τώρα θάρθη... (κόβεται ἀπὸ χτύπο στὴν πόρτα): Κατὰ φωνή!... (βιαστικά): Πρόσεξε νὰ μὴ τοῦ δώσης νὰ καταλάβη ὅτι ξέρεις τίποτα. (Τρέχει ν' ἀνοίξη τὴν πόρτα).
ΣΠΥΡΟΣ: Ἀμ δὲ μοῦ εἶπες καὶ τίποτα!...

ΣΚΗΝΗ 2α

(Μπαίνει ὁ Ἀριστοτέλης. Ἔχει ὕφος προσποιητὰ σοβαρό):
ΑΡΙΣΤ.: Καλημέρα παιδιά!...
ΓΙΩΡΓΟΣ (μαζί): Καλῶς τὸν Ἀριστοτέλη!
ΣΠΥΡΟΣ: Ἄργησες!...
ΑΡΙΣΤ. (πάντα σοβαρός): Μελετοῦσα Γιαὐτό!
ΓΙΩΡΓΟΣ (γνέφει κρυφὰ στὸ Σπῦρο): Καὶ τί μελετοῦσες;
ΑΡΙΣΤ.: Πολλὰ καὶ διάφορα!
ΓΙΩΡΓΟΣ: Καλὰ κάνεις καὶ διαβάζεις. Ἔτσι γίνεσαι πιὸ σοφός!
ΑΡΙΣΤ. (μὲ καμάρι): Δὲν μοῦ χρειάζεται νὰ γίνω πιὸ σοφὸς ἀπ' ὅ,τι εἶμαι! Ξέρω τόσα πολλὰ πράγματα! Μπορῶ νὰ πῶ ὅτι τὰ ξέρω ὅλα!
ΣΠΥΡΟΣ (ζωηρά): Ὅλα!... Μπράβο!...
ΑΡΙΣΤ.: Ναί, ὅλα!...
ΓΙΩΡΓΟΣ: Τὰ παραλὲς καϋμένε Ἀριστοτέλη!
ΑΡΙΣΤ. Ἂν ἀμφιβάλης, μπορεῖς νὰ δοκιμάσης! Ρώτησέ με ὅ,τι θέλεις!...
ΓΙΩΡΓΟΣ: Νὰ ποῦμε, ἂν σὲ ρωτοῦσα κάτι ἀπ' τὴ φυσικὴ ἱστορία...
ΑΡΙΣΤ. (τὸν κόβει μὲ βαρυεστημάρα): Ὤ! καϋμένε Γιῶργο! Σοῦ εἶπα νὰ μὲ ρωτήσης ὅ,τι θέλεις! Δὲν μ' ἐνδιαφέρει ἀπὸ ποιὰ ἱστορία θὰ εἶναι!
ΓΙΩΡΓΟΣ (τρίβει τὰ χέρια του ἐνθουσιασμένος): Περίφημα! (τρέχει στὸ τραπέζι, γεμίζει νερὸ τὸ ποτῆρι ποὺ βρίσκεται ἐκεῖ καὶ παίρνει ἀπὸ τὸ γραφεῖο του ἕνα κομμάτι χαρτί· σκεπάζει τὸ ποτῆρι ἐνῶ μιλάει). Μπορῶ νὰ τὸ ἀναποδογυρίσω χωρὶς νὰ χυθῇ τὸ νερό...
ΑΡΙΣΤ.: Τὸ ξέρω!...
ΣΠΥΡΟΣ: Ξέρεις ὅμως καὶ γιατί;
ΑΡΙΣΤ. (κομπιάζει): Μά.... γιατί.... ξέρεις...
ΓΙΩΡΓΟΣ (κάνοντας πὼς δὲν καταλαβαίνει τὴ δύσκολη θέση ποὺ βρίσκεται ὁ Ἀριστοτέλης): Γιατὶ ὁ ἀέρας πιέζει ἀπ' ἔξω τὸ χαρτί!...
ΑΡΙΣΤ. (τὸν κόβει ζωηρά): Ἀκριβῶς γιαὐτό! Μά! ἀφησέ με ντὲ νὰ τὸ πῶ!...
ΓΙΩΡΓΟΣ (στὸν Σπῦρο): Εἶδες πὼς ἔχει δίκιο ὁ Ἀριστοτέλης ποὺ λέει πὼς τὰ ξέρει ὅλα! Μπράβο Ἀριστοτέλη! Πραγματικὰ εἶσαι σοφός!...
ΑΡΙΣΤ. (καμαρώνει): Καὶ βέβαια εἶμαι!...
ΓΙΩΡΓΟΣ (κλείνει τὸ μάτι στὸ Σπῦρο, ἐνῶ ἀπευθύνεται στὸν Ἀριστοτέλη): Θὰ ξέρης βέβαια, ὅτι καθὼς κρατᾶμε τὸ ποτῆρι ἀναποδογυρισμένο, μποροῦμε νὰ τραβήξουμε τὸ χαρτί, χωρὶς νὰ χυθῇ τὸ νερό! (μὲ ὕφος σοβαρό): Διότι ἡ κεκτημένη ταχύτης τῆς ἀτμοσφαιρικῆς πιέσεως ἐπέδρασε...
ΑΡΙΣΤ. (τὸν κόβει): Ἔλα τώρα! Γιατὶ μᾶς πῆρες καὶ μᾶς τὰ λὲς αὐτά! Τὰ ξέρουμε!...
ΓΙΩΡΓΟΣ (ποὺ μὲ προσπάθεια συγκρατεῖ τὸ γέλιο του): Τὸ ξέρεις θεωρητικά!... Μπορεῖς ὅμως νὰ κάνης τὸ πείραμα, ὅπως τὸ κάνω ἐγώ;
ΑΡΙΣΤ.: Ἄκου τί λέει!... Ἂν μπορῶ! Δόσμου ἐδῶ τὸ ποτῆρι!
ΓΙΩΡΓΟΣ (κάνει πὼς δὲν θέλει νὰ τοῦ τὸ δώση): Ἄσε νὰ τὸ κάνω πρῶτα ἐγὼ καὶ μετά...
ΑΡΙΣΤ.: Τώρα! Τώρα!... (Τοῦ παίρνει τὸ ποτῆρι, ποὺ εἶναι σκεπασμένο μὲ τὸ χαρτί, τὸ σηκώνει ψηλὰ καὶ τὸ ἀναποδογυρίζει. Μ' ἐνθουσιασμό): Βλέπεις;
ΣΠΥΡΟΣ: Αὐτὸ τὸ κάνει κι ὁ Γιῶργος! Τὸ σπουδαῖο εἶναι νὰ τραβήξης καὶ τὸ χαρτὶ χωρὶς νὰ χυθῇ τὸ νερό!...
ΑΡΙΣΤ.: Κι' αὐτὸ θὰ τὸ δῇς! (Καθὼς κρατάει τὸ ποτῆρι ἀναποδογυρισμένο πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι του, τραβάει τὸ χαρτὶ καὶ τὸ νερὸ χύνεται ἀπάνω του. Ὁ Γιῶργος ξεσπᾶ σὲ ζωηρὰ γέλια).
ΓΙΩΡΓΟΣ: Μπράβο Ἀριστοτέλη!...
ΣΠΥΡΟΣ: Πῆρες τὸ μπάνιο σου!...
ΑΡΙΣΤ. (ποὺ πάει νὰ σκάση ἀπὸ τὸ κακό του): Δὲν βλέπω τὸ λόγο ποὺ ξεκαρδιστήκατε ἀπ' τὰ γέλια!... Δὲν τράβηξα καλὰ τὸ χαρτὶ καὶ τὸ νερὸ χύθηκε!... Ὅταν ἐπαναλάβω τὸ πείραμα θὰ δῆτε ποὺ θὰ τὸ πετύχω!
ΓΙΩΡΓΟΣ: Ἀμ δέ!... Ἑξῆντα χρόνια νὰ παιδεύεσαι, δὲν πρόκειται νὰ τὸ πετύχης!
ΑΡΙΣΤ. (τὸν κοιτάει περίεργα): Γιατί;
ΣΠΥΡΟΣ: Γιατὶ σὲ κορόϊδεψε!...
ΓΙΩΡΓΟΣ: Ἤθελα νὰ σὲ καταβρέξω, μπὰς καὶ συμμορφωθῇς!
ΑΡΙΣΤ.: Δηλαδή;

(Συνέχεια στὴ σελίδα 78)

Ἕνα ὡραῖο διηγηματάκι

Οἱ Τέσσαρες Γρύλλοι

Ὁ φίλος μου ὁ Ἰάκωβος μπῆκε μιὰ μέρα σ' ἕνα φοῦρνο γιὰ ν' ἀγοράση λίγο ψωμί, ποὺ τοῦ ἔκανε ὄρεξι νὰ φάη, περνῶντας ἀπὸ κεῖ. Περιμένοντας νὰ τοῦ ζυγίσουν τὸ ψωμί, ἕνα ἀγοράκι ἕξη ὡς ἑπτὰ χρονῶν φτωχικὰ ντυμένο ἀλλὰ καθαρό, μπῆκε στὸ φοῦρνο.

— Κυρία, εἶπε, ἡ μαμά μου μ' ἔστειλε ν' ἀγοράσω ἕνα ψωμί.

Ἡ φουρνάρισσα τράβηξε ἕνα ψωμὶ ξεροψημένο, τὸ πιὸ καλὸ ποὺ μποροῦσε νὰ βρῆ καὶ τὄδωσε τοῦ παιδιοῦ. Ὁ φίλος μου παρατηροῦσε τὸ ἀδύνατο καὶ σκεπτικὸ πρόσωπο τοῦ παιδιοῦ, ποὺ ἔκανε τόση ἀντίθεση μὲ τὸ ροδοκόκκινο ψωμὶ ποὺ κρατοῦσε.

—Ἔχεις λεπτά; τὸ ρώτησε ἡ φουρνάρισσα.

—Ὄχι κυρία, δὲν ἔχω, εἶπε τὸ παιδάκι πολὺ λυπημένο, ἡ μαμά, μοῦ εἶπε ὅτι θἄρθη αὔριο νὰ σᾶς μιλήση.

— Πήγαινε, παιδάκι μου, δὲν πειράζει.

— Εὐχαριστῶ κυρία, εἶπε τὸ φτωχὸ παιδί.

Ὁ Ἰάκωβος εἶχε πάρει τὸ ψωμὶ κι' ἑτοιμαζότανε νὰ βγῆ, ὅταν εἶδε τὸν μικρό, ἀκίνητο πίσω του.

— Τί κάνεις ἐκεῖ, τοῦ λέει ἡ γυναίκα τοῦ φούρναρη. Μήπως δὲν σ' ἀρέσει τὸ ψωμί;

—Ὄχι κυρία, εἶναι πολὺ ὡραῖο.

—Ἔ, τότε καλά, πήγαινέ το στὴ μητέρα σου γιατὶ θὰ νομίζη ὅτι ἔπαιξες στὸ δρόμο καὶ θὰ σὲ μαλλώση.

Τὸ παιδὶ φάνηκε σὰ νὰ μὴν ἄκουσε τίποτα ἀπ' ὅλ' αὐτά. Κάτι ἄλλο, φαινόταν ὅτι τοῦ τράβαγε τὴν προσοχή. Ἡ φουρνάρισσα, πλησίασε καὶ τοῦ χτύπησε φιλικὰ τὸν ὦμο.

— Τί σκέπτεσαι; Πήγαινε γρήγορα.

— Κυρία, τί τραγουδάει ἐδῶ;

— Τίποτα!

— Ἀκοῦτε, κρί, κρί, κρί.

Ἡ γυναίκα, πρόσεξε καὶ δὲν ἄκουσε τίποτα παρὰ μερικοὺς γρύλλους.

— Εἶναι κανένα μικρὸ πουλί, ἢ εἶναι τὸ ψωμὶ ποὺ ψήνεται καὶ τραγουδάει ὅπως τὰ μῆλα ὅταν ψήνωνται; εἶπε τὸ ἀνθρωπάκι.

— Μὰ ὄχι μικρέ μου, εἶναι γρύλλοι. Εἶναι αὐτὸ ποὺ τὸ λένε, κρί, κρί.

Τὸ πρόσωπο τοῦ μικροῦ φωτίστηκε.

— Ἄχ, κυρία θὰ ἤμουνα ὁ πιὸ εὐτυχισμένος ἄνθρωπος τοῦ κόσμου ἂν μπορούσατε νὰ μοῦ δώσετε ἕναν!

— Ἕνα γρύλλο; Τί θὰ τὸν κάνεις; εἶπε ἡ γυναίκα γελῶντας. Μακάρι νὰ μποροῦσ[α] νὰ στοὺς ἔδινα ὅλους αὐτοὺς ποὺ τρέχου[ν] μέσα στὸ σπίτι. Θὰ ἤμουν πολὺ εὐχαριστημένη.

—Ἀκοῦτε κρὶ - κρὶ - κρί...

— Δόστε μου ἕνα μόνο, παρακάλεσε τ[ὸ] παιδάκι κι' ἔπιασε τὸ ψωμί. Μοῦ εἶπαν ὅ[τι] τὸ κρὶ - κρὶ φέρνει τὴν εὐτυχία στὰ σπίτ[ια] καὶ ἴσως ἂν εἴχαμε καὶ μεῖς ἕνα σπίτι μας ἡ μαμὰ ποὺ εἶναι τόσο λυπημένη δὲ θ[ὰ] ξανάκλαιγε ποτέ.

Ὁ φίλος μου κύτταξε τὴν φουρνάρισσα ποὺ σκούπισε τὰ μάτια της μὲ τὴν ποδι[ά] της.

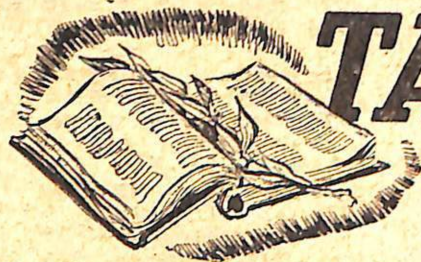
— Καὶ γιατί κλαίει ἡ μαμά σου;

— Γιατί, ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ πέθανε ὁ πατέρας, δουλεύει σκληρά, ἀλλὰ πάλι δὲ[ν] μποροῦμε νὰ ζήσωμε.

Τότε ὁ Ἰάκωβος ἀγκάλιασε τὸ παιδ[ὶ] καὶ τὸ φίλησε. Ἡ φουρνάρισσα εἶχε πά[ει] νὰ βρῆ γρύλλους. Βρῆκε τέσσερις τοὺς ἔ[βα]λε σ' ἕνα κουτί, ἀφοῦ ἄνοιξε μιὰ τρύπ[α] γιὰ ν' ἀναπνέουν καὶ τοὺς ἔδωσε στὸ παιδί, ποὺ ἔφυγε χαρούμενο.

Μόλις τὸ παιδὶ ἀπομακρύνθηκε ἡ φουρνάρισσα πῆρε τὸ βιβλίο ποὺ ἔγραφε τ[ὰ] χρέη, βρῆκε τὴ σελίδα ποὺ ἔγραφε τὸ ὄνομα τῆς μητέρας τοῦ παιδιοῦ, τράβηξ[ε] μιὰ μεγάλη μολυβιά, γιατὶ ὁ λογαριασμὸ[ς] ἦταν μεγάλος καὶ ἔγραψε ἀπὸ κάτω. «Πληρωμένα». Στὸ μεταξύ, ὁ φίλος μου ἄδειασ[ε] ἀπάνω σ' ἕνα χαρτὶ ὅλα τὰ λεπτὰ ποὺ εἶ[χε] στὴν τσέπη του. Καὶ ἦταν ἀρκετὰ τὴν ἡ[μέ]ρα ἐκείνη. Τὰ μάζεψε καὶ παρακάλεσ[ε] τὴ φουρνάρισσα, νὰ τὰ στείλη γρήγορ[α] στὴ μητέρα τοῦ φτωχοῦ παιδιοῦ μαζὶ μ[ὲ] τὸν ἐξοφλημένο λογαριασμὸ καὶ μ' ἕνα ση[μεί]ωμα ποὺ νὰ λέη ὅτι ἔχει ἕνα παιδὶ πο[ὺ] μιὰ μέρα θὰ εἶναι ἡ χαρά της καὶ ἡ παρη[γο]ριά της. Τἄδωσαν σ' ἕναν ὑπάλληλο, κα[ὶ] τοῦ εἶπαν νὰ τρέξη ὅσο πιὸ γρήγορα μπο[ρ]εῖ, ὥστε ὅταν ἔφτασε τὸ παιδί, βρῆκ[ε] γιὰ πρώτη φορά, ἔπειτα ἀπὸ πολὺ καιρ[ὸ] τὰ μάτια τῆς μητέρας του στεγνὰ καὶ σ[τε]γνωμένα ἀπὸ τὴ δουλειά. Καὶ μ' ἕνα χαμό[γε]λο στὰ χείλη. Πίστεψε πὼς οἱ τέσσερ[ις] γρύλλοι εἶχαν κάνει τὸ θαῦμα τους καὶ μο[ῦ] φαίνεται ὅτι δὲν εἶχε κι' ἄδικο. Μήπως ἂ[ν] δὲν ἦταν οἱ γρύλλοι καὶ ἡ καλή του καρ[δι]ὰ θἄχε γίνη αὐτὴ ἡ χαρούμενη ἀλλαγ[ὴ] στὴν τύχη τῆς μητέρας του;

Π. Θ. Κ.
(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ)

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΓΡΑΦΟΥΝ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΓΙΑΓΙΑΣ ΜΟΥ

Τί χαρὰ ποὺ νοιώθω ὅταν βρίσκομαι κοντὰ στὴν γιαγιά μου! Ὅταν τὸν βαρὺ χειμῶνα ποὺ λυσσομανᾶ ὁ τρελλοβοριᾶς καὶ σφυρίζει σὰν κακὸς δρᾶκος ἐγὼ κάθομαι κοντὰ στὸν μαῦρο γίγαντα τὸ τζάκι μαζὶ μὲ τὴν γιαγιάκα μου — ψήνοντας παπαδιὲς στὸ κόσκινο στὴ φωτιὰ — αὐτὴ μοῦ διηγεῖται πότε παραμυθάκια καὶ πότε ἱστοριοῦλες ἀπ' τὴ ζωή της. Ἡ καλὴ γιαγιά μου δὲν ἔχει ἰδιοτροπίες. Ἔχει μαλλιὰ κάτασπρα λὲς κι' ὁ χειμῶνας τῆς τὰ χιόνισε. Φορεῖ κατάμαυρη μανδῆλα. Τὸ πρόσωπό της εἶναι ριτιδωμένο. Ζάρωσε ἀπὸ τὴν μεγάλη ἡλικία. Τὰ μάτια της εἶναι μαῦρα μεγάλα ζωηρά. Ἀλλὰ δυστυχῶς... Τὸ φῶς της εἶναι λιγοστό. Τὸ ἀνάστημά της εἶναι μέτριο. Ἔχει λεβέντικη κορμοστασιά. Ἂν καὶ πέρασαν χρόνια δύστυχα, χρόνια πικρῆς σκλαβιᾶς δὲν λύγισε. Στέκει σὰν τὸν πανύψηλο πλάτανο. Ἀπὸ τὶς διηγήσεις της καταλαβαίνω πὼς ἦταν ὄμορφη στὰ νειάτα της. Τώρα γρηὰ ζητάει τὴ ζέστη. Βοηθεῖ ὅμως καὶ στὶς δουλειές.

Ἔπαιρνε πότε τὴ ρόκα της καὶ τὰ κατσικάκια καὶ πηγαίναμε στὰ καταπράσινα λειβάδια. Ἐκεῖ ἄρχιζε νὰ μοῦ διηγῆται ἱστορίες ἀπὸ τὰ περασμένα χρόνια καὶ τὰ μάτια της βούρκωναν... Ἡ φωνή της σιγὰ - σιγὰ κοβόταν καὶ μοὔλεγε:

—Ἄκου παιδάκι μου, ἤμουν κι' ἐγὼ σὰν ἐσένα κι' ἀγαποῦσα πολὺ μὰ πάρα πολὺ τὴν γιαγιά μου ὅπως κι' ἐσὺ καλὴ ὥρα σὰν καὶ τώρα ἐμένα. Καὶ τώρα... Τώρα ἔγινα κι' ἐγὼ γιαγιάκα.

Τὸν χειμῶνα πάλι καθισμένη στὴν πολυθρόνα κοντὰ στὸ τζάκι ποὺ ἡ γατούλα μας ἔκανε τὸ ρὸν - ρὸν καὶ ἡ φωτιὰ σπιθοβολοῦσε μᾶς ἔλεγε γιὰ παραμυθένειες χῶρες. Κι' ὁ νοῦς μας ἐπετοῦσε μακρυὰ σὲ ξένες χῶρες νὰ βρῆ τὰ τέρατα καὶ τοὺς δράκους καὶ τὶς βασιλοποῦλες τοῦ παραμυθιοῦ. Ἡ γιαγιὰ ἀγαποῦσε ὅλα τὰ ἐγγονάκια της. Μὰ τώρα βρίσκομαι πολὺ μακρυά της καὶ μὲ ἐπιθύμησε καὶ τὴν ἐπιθύμησα.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΟΣ ΙΒΑΝΣ.

ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΑΣΦΛΤΟΣ Ο ΔΡΟΜΟΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Δὲν εἶναι ἄσφαλτος ὁ δρόμος τῆς ζωῆς σου·
εἶναι γεμᾶτος ἀπὸ πέτρες καὶ βουνά·
μὰ γιὰ νὰ βρῆς τὴν εὐτυχία τῆς ψυχῆς σου
πρέπει τὰ ἐμπόδια νὰ διαβῆς καρτερικά.

Πολλὲς φορὲς θὰ φοβηθῆς καὶ θὰ πονέσης
καὶ θὰ σκοντάψης κι' ἴσως πέσης καταγῆς
μὰ φτάνει μόνον σὰν τὸ θὲς καὶ θὰ μπορέσης
ὄρθιος ξανά, ὅπως καὶ πρῶτα, νὰ σταθῆς.

Μὴ σὲ φοβίζουν οἱ γκρεμοὶ κι' οἱ ἄγριες μπό-(ρες.

Μὲ θάρρος πέρνα τῆς ζωῆς τὸ γολγοθᾶ
καὶ στὸ ταξίδι σου αὐτό, ὅλες τὶς ὧρες
μιὰ θεία δύναμη παντοῦ θὰ σὲ βοηθᾶ.

Κι' ἡ Δύναμη αὐτὴ θὰ σὲ φωτίζη
καὶ θὰ σὲ κάνη χωρὶς τρόμο νὰ διαβῆς
τὸ δρόμο τὸν κακὸ ποὺ σὲ φοβίζει,
τὸν ἄγριο τὸ δρόμο τῆς ζωῆς.

Λοιπὸν μὲ θάρρος τὰ στενὰ πάντοτε πέρνα.
Ἄφοβα χτύπα κάθ' ἐμπόδιο ποὺ θὰ βρῆς.
Πρέπει νὰ νοιώσης — πρὶν φθάσης ὡς τὸ (τέρμα
πὼς «δὲν εἶν' ἄσφαλτος ὁ δρόμος τῆς ζωῆς».

ΖΗΛΙΑΡΑ

ΟΠΟΙΟΣ ΑΓΑΠΑ ΤΑ ΖΩΑ

Ὅποιος ἀγαπᾶ τὰ ζῶα
ποὖναι ἄκακα κι' ἀθῶα
καὶ ὠφέλιμα πολύ,
δὲν θαργήση νὰ γνωρίση
φίλους ὅσο καὶ νὰ ζήση,
ποὖναι χρήσιμοι, καλοί.

ΤΣΙΓΓΑΝΟΠΟΥΛΑ

ΓΙΑ ΤΗ ΜΙΚΡΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΑ

ΜΑΓΕΙΡΙΚΗ

Εἶχα ἀρκετὰ παράπονα τελευταῖα, πὼς δὲν δίνω ἀρκετὲς συνταγὲς μαγειρικῆς. Γιὰ νὰ σᾶς εὐχαριστήσω λοιπόν, θ' ἀφιερώσω ὅλην αὐτὴ τὴ σελίδα στὴ μαγειρική.

ΓΙΟΥΒΑΡΛΑΚΙΑ ΑΥΓΟΛΕΜΟΝΟ

Γιουβαρλάκια αὐγολέμονο.

Δόσεις:

Μισὴ ὀκᾶ κιμᾶ.

20 δράμια ρύζι.

2 κρεμμύδια ὄχι πολὺ μεγάλα.

25 δράμια βούτυρο μαγειρικό.

1 ματσάκι μαϊντανό.

1 κροκὸς αὐγοῦ.

Λεμόνι γιὰ τὸ αὐγολέμονο.

Ἁλάτι πιπέρι.

Ὁ κιμᾶς εἶναι καλύτερα νὰ εἶναι ἀρνήσιος ἢ ἀπὸ μοσχάρι γιὰ νὰ εἶναι τὰ γιουβαρλάκια τρυφερὰ καὶ νὰ μαγειρεύωνται εὔκολα. Θὰ προσέξουμε δὲ τὰ τρία μέρη νὰ εἶναι ψαχνὸ καὶ τὸ ἕνα λῖπος. Τὸν περνᾶμε ἀπὸ τὴ μηχανή, κι' ὕστερα ἀφαιροῦμε νεῦρα, πέτσες, κλπ.

Κόβουμε τὰ κρεμμύδια (ζεματισμένα) πολὺ ψιλὰ κι' ἀφοῦ

βάλωμε στὴ λεκάνη τὸν κιμᾶ, ρίχνομε τὰ κρεμμύδια καὶ τὸ ἀσπράδι τοῦ αὐγοῦ.

Ἐπίσης τὸ καλὰ ζεματισμένο ρύζι, ἀνάλογο ἁλάτι καὶ πιπέρι, καὶ τὰ ζυμώνουμε καλὰ καλά. Πάνω στὸ κρεατοσάνιδο ἢ σὲ μάρμαρο, ἁπλώνομε τὸν ψιλοκομμένο μαϊντανό, καὶ μ' ἕνα κουτάλι τῆς σούπας, παίρνομε κιμᾶ — ὅσο ἕνα κορόμηλο — τὸν πλάθωμε στρογγυλά, τὸν κυλᾶμε στὸ μαϊντανό, κι' ὕστερα ἀφοῦ βρέξωμε μὲ λίγο νερὸ τὴν παλάμη μας, τυλίγομε καλὰ ἕνα - ἕνα γιουβαρλάκι στὸν μαϊντανὸ καὶ τὸ πλάθωμε γιὰ νὰ κολλήση καλὰ ἐπάνω ὁ μαϊντανός. Στὴ φωτιὰ ἔχομε μιὰ πλατυὰ κατσαρόλα ἢ βαθὺ ταψί, ὅπου ἔχει λυώσει τὸ βούτυρο. Καὶ ρίχνομε ἐκεῖ τὰ γιουβαρλάκια σὲ μιὰ στρώση ἢ τὸ πολὺ δύο. Ὄχι παραπάνω, γιατὶ θὰ χάσουν τὸ χρῶμα τους.

Ἀφοῦ πλαστοῦν ὅλα καὶ τοποθετηθοῦν στὴν κατσαρόλα, τὴν βάζομε στὴ φωτιά.

Ρίχνομε δὲ καὶ νερὸ βραστὸ ὡς νὰ σκεπαστοῦν ἐντελῶς.

Σκεπάζομε τὴν κατσαρόλα, κι' ἀφήνομε τὰ γιουβαρλάκια νὰ σιγοβράσουν ὁσότου ἀπορροφήσουν τὸ νερὸ καὶ μείνει μόνο ὅσο χρειάζεται γιὰ τὴ σάλτσα.

Τώρα σ' ἕνα βαθὺ πιάτο λυώνομε τὸν κροκὸ (ἢ τοὺς κροκούς, γιατὶ μποροῦμε νὰ χρησιμοποιήσουμε δυὸ αὐγὰ) μὲ λίγο νερὸ καὶ τὸ λεμονόζουμο. Προσθέτουμε λίγη σάλτσα ἀπὸ τὸ ταψί, χτυπᾶμε καλὰ καὶ ρίχνομε τὸ αὐγολέμονο πάνω στὰ γιουβαρλάκια, ἀνακατώνοντας τὴν κατσαρόλα ἐλαφρὰ στὴ φωτιὰ ὡς νὰ δέση τὸ αὐγολέμονο χωρὶς ὅμως νὰ πάρη βράση γιατὶ θὰ κόψη.

Ἂν θέλομε περισσότερη σάλτσα, νά τί κάνομε: Ἀφήνομε περισσότερο ζουμὶ στὸ φαΐ, ἢ προσθέτομε στὸ τέλος λίγο νερὸ ἢ γάλα γιὰ νὰ γίνη πιὸ λευκὴ ἡ σάλτσα. Στοὺς κροκοὺς ἀνακατεύομε μιὰ κουταλιὰ πατατάλευρο, κι' ἀφοῦ τὸ ρίξομε στὸ φαΐ, τ' ἀφίνομε νὰ πάρη μιὰ σιγανὴ βράση γιὰ νὰ ψηθῆ καὶ νὰ πυκνώση ἡ σάλτσα. Ἂν πυκνώση πολὺ τὴν λυώνομε μὲ λίγο γάλα ἢ νερό.

ΠΙΛΑΦΙ ΤΑΣ - ΚΕΜΠΑΜΠ

Δόσεις:

Μισὴ ὀκᾶ κρέας ψαχνό.

3 - 4 κρεμμυδάκια.

Μισὸ ποτήρι κρασὶ ἀρετσίνωτο.

100 δράμια ντομάτα μπελντὲς ἢ φρέσκη.

50 δράμια βούτυρο μαγειρικό.

Ἁλάτι καὶ πιπέρι.

Προτιμοῦμε ἀρνάκι, πρόβειο ἢ μοσχάρι. Κι' ἀπὸ τὰ μέρη πλάτη ἢ μπούτι.

Βγάζομε τὰ κόκκαλα καὶ τὰ βράζομε γιὰ νὰ γίνουν ζουμὶ γιὰ τὸ πιλάφι, καὶ κόβομε τὸ κρέας κομμάτια μὲ κοφτερὸ μαχαίρι, στὸ μέγεθος μεγάλου φουντουκιοῦ. Κόβομε καὶ τὰ κρεμμύδια ψιλὰ καὶ τὰ βάζομε νὰ καβουρδιστοῦν — κρέας, κρεμμύδια καὶ βούτυρο — μέσα σὲ κατάλληλη κατσαρόλα καὶ σὲ δυνατὴ φωτιά, ἀνακατεύοντάς τα συνεχῶς ὡς νὰ ξανθίση τὸ κρεμμύδι. Ρίχνομε τότε τὸ κρασὶ τὴν ντομάτα, ἁλάτι, πιπέρι, λίγο νερό, καὶ τ' ἀφίνομε νὰ βράσουν σὲ σιγανὴ φωτιὰ ὡς νὰ ψηθῆ τὸ κρέας καὶ ἀπορροφηθῆ τὸ πολὺ ὑγρό, καὶ μείνη μιὰ σάλτσα κατάλληλη γιὰ τὸ πιλάφι. Στὸ μεταξὺ ἑτοιμάζομε τὸ πιλάφι μὲ τὸν γνωστὸ τρόπο, καὶ τὸ σερβίρομε ἔτσι: Σὲ μιὰ πιατέλα φτιάνομε λόφο τὸ πιλάφι, κάνομε ἕναν μικρὸ λάκκο κι' ἐκεῖ ρίχνομε τὸ κρέας καὶ περιλούομε τὸ ὅλο μὲ τὴν σάλτσα.

Μποροῦμε νὰ βάλωμε λιγότερο βούτυρο, κρέας ἢ ντομάτα. Ἐπίσης μποροῦμε νὰ χρησιμοποιήσωμε λίπος.

ΣΟΥΠΑ ΛΑΧΑΝΟ

Εἶναι μιὰ πολὺ νόστιμη σοῦπα τῆς ἐποχῆς.

Δόσεις:

150 δράμια φύλλα λάχανο (κραμπὶ) ἄσπρα. 2½ - 3 ὀκάδες νερό.

4 - 5 κουταλιὲς τῆς σούπας ψιλὸ κρεμμύδι.

4 - 5 κουταλιὲς τῆς σούπας βούτυρο λυωμένο ἢ λίπος.

1 κουταλιὰ τῆς σούπας ψιλοκομμένο μαϊντανό.

1 κουταλιὰ τοῦ γλυκοῦ ἄνιθο ψιλό.

Ἁλάτι καὶ πιπέρι.

Τηγανισμένα ψωμάκια.

Κόβομε ψιλὸ τὸ κρεμμύδι καὶ τὸ βάζομε στὴν κατσαρόλα μὲ βούτυρο κι' ἀνακατεύομε στὴν φωτιὰ ὡς νὰ πάρη τὸ κρεμμύδι χρῶμα σκοῦρο καστανό. Ρίχνομε τότε ἀμέσως τὸ νερό, καὶ τὸ ἀφήνομε νὰ πάρη βράση. Πρέπει νὰ προσέξωμε στὸ καβούρδισμα τοῦ κρεμμυδιοῦ, γιὰ νὰ πάρη τὸ καστανὸ χρῶμα ποὺ πρέπει ἔτσι ὥστε νὰ γίνη μὲ τὸ νερὸ σὰν μπύρα.

Στὸ μεταξὺ κόβομε τὸ λάχανο ψιλὸ ὅπως γιὰ τὴν σαλάτα, τὸ ζεματᾶμε λίγο, τὸ στραγγίζομε καὶ τὸ ρίχνομε νὰ βράση μὲ τὸ κρεμμύδι. Προσθέτομε τότε τὸν μαϊντανό, τὸν ἄνιθο, τὸ ἁλάτι καὶ τὸ πιπέρι. Τ' ἀφήνομε νὰ σιγοβράσουν σὲ σιγανὴ φωτιὰ ὡς νὰ βράση τὸ λάχανο καὶ ν' ἀρχίση νὰ λυώνη. Ὕστερα, ὅταν τὴν σερβίρομε τὴν σοῦπα στὰ πιάτα, ρίχνομε καὶ τὰ τηγανισμένα ψωμάκια.

ΛΑΧΑΝΟ ΝΤΟΛΜΑΔΕΣ

Δόσεις:

75 δράμια ρύζι.

50 δράμια κρεμμύδι ψιλοκομμένο.

50 δράμια βούτυρο.

25 δράμια σταφίδες μαῦρες.

10 δράμια κουκουνάρι.

Λίγο ἄνιθο καὶ ψιλοκομμένο μαϊντανό.

Φύλλα λάχανο ἄσπρα.

2 αὐγά.

Γιὰ τὴν σάλτσα:

2 κουταλιὲς τῆς σούπας βούτυρο.

3 κουταλιὲς ἀλεύρι.

80 δράμια γάλα.

Τοὺς κροκοὺς τῶν αὐγῶν καὶ λεμόνι.

Βάζομε στὴν κατσαρόλα βούτυρο καὶ ψιλοκομμένα κρεμμύδια, τ' ἀφήνομε στὴν φωτιὰ ὡς νὰ ξανθίση τὸ κρεμμύδι, ρίχνομε ἑκατὸ δράμια νερό, καὶ τ' ἀφήνομε νὰ πάρουν βράση.

Ἀφήνομε τὸ ρύζι νὰ σιγοβράση. Ρίχνομε τὶς σταφίδες, τὰ κουκουνάρια, τὸν ἄνιθο, τὸν μαϊντανό, ἁλάτι, πιπέρι, τ' ἀνακατεύομε καὶ τὸ βγάζομε ἀπὸ τὴν φωτιά. Ἅμα μισοκρυώση, ρίχνομε καὶ τ' ἀσπράδια. Ἔχομε καὶ τὰ φύλλα ζεματισμένα καὶ κομμένα κατάλληλα. Βάζομε σὲ κάθε φύλλο ἀπὸ μιὰ γεμάτη κουταλιὰ τῆς σούπας, τὰ τυλίγομε ὅπως τοὺς ντολμάδες, τοὺς βάζομε στὴν κατσαρόλα, τοὺς ἁλατίζομε καὶ τοὺς καλύπτομε μὲ νερό. Ρίχνομε καὶ μιὰ κουταλιὰ βούτυρο. Βάζομε ἀπάνω ἕνα πιάτο νὰ τοὺς συγκρατῆ καὶ τοὺς ἀφήνομε νὰ βράσουν ὡς ν' ἀπορροφηθῆ τὸ νερό.

Ὕστερα βάζομε τὸ βούτυρο νὰ λυώση, ρίχνομε τὸ ἀλεύρι, χτυπώντας μὲ τὸ σύρμα, κι' ἀφοῦ ζεσταθῆ ρίχνομε τὸ γάλα ζεστό, ἁλάτι, λίγο νερό. Ὅταν βράση, ρίχνομε τοὺς δυὸ κροκούς, στίβομε τὸ λεμόνι καὶ περιλούομε τὸ φαΐ μὲ τὴν σάλτσα ὅταν αὐτὸ ἔχει μισοκρυώσει.

Ἡ θειὰ ΜΑΡΙΑΝΝΑ

Σκίτσα ἀναγνωστῶν

ΚΑΡΜΑΝΙΟΛΑΣ

(Σκίτσο Ἐξάψαλμου)

Η ΖΕΛΙΝΑ

(Σκίτσο Α. Λαουτζ.)

ΑΥΤΟΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ

(Σκίτσο Ντολορὲς)

Ο ΖΩΓΡΑΦΟΣ ΧΑΡΟΚΟΠΗΣ

(Σκίτσο Β. Β.)

ΡΕΓΓΙΝΑ

(Σκίτσο Ἐξάψαλμου)

ΑΝΙΧΝΕΥΤΑΙ

(Σκ. Ψὺν ὁ τῆς Δρυὸς)

ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

Ὁ Θάνος καὶ ἡ «Ἡμέρα τῆς Μητέρας»

Ὁ Θάνος μὲ τ' ἀδέρφια του καθόνταν γύρω ἀπὸ τὸ τζάκι κι' ἔψηναν κάστανα στὴ φωτιά. Ὁ Θάνος σὰν μεγαλύτερος κρατοῦσε τὴν τσιμπίδα καὶ μαστορικὰ γύριζε τὰ κάστανα στὴ χόβολη ποὺ προηγουμένως ὁ παποὺς τὰ εἶχε χαράξει μὲ τὸν σουγιά του. Καὶ τ' ἄλλα παιδιά, σὰν μικρότερα, τὰ καθάριζαν καὶ τάτρωγαν, ἔτσι καφτὰ καὶ λαχταριστὰ ποὺ ἔβγαιναν ἀπὸ τὴ φωτιά. Ποῦ καὶ ποῦ ἄκουγες καὶ καμμιὰ φωνούλα ἀπὸ κάποιον βιαστικὸ ποὺ ἔκαιγε τὴ γλῶσσα του.

—Ἀφῆστε καὶ γιὰ τὸν Θάνο κανένα! ἔλεγε ὁ παπούς. Μὴν τὰ τρῶτε δὰ ὅλα!

— Θὰ τοῦ ἀφήσωμε! Θὰ τοῦ ἀφήσωμε! ἔλεγαν οἱ μικροί. Ἀργότερα!

—Ἐγὼ τοῦ ἔχω καθαρίσει κάμποσα! εἶπε ἡ ἀδερφή του. Κι' ἔδειξε στὸ πιατάκι της τὰ ὀρεχτικὰ κάστανα ποὺ τοῦ τὰ καθάριζε κρυφά, γιὰ νὰ τοῦ τὰ δώση ὅλα μαζὶ καὶ νὰ τὸν εὐχαριστήση.

— Γιὰ δέστε τὴν κατεργαρούλα! εἶπε γελώντας ὁ παπούς. Πῶς δείχνει ἀπὸ τώρα ὅτι θὰ γίνη μιὰ γυναίκα σὰν τὴ μητέρα της καὶ τὴν γιαγιά της! Νὰ βγάζη τὸ φαΐ ἀπὸ τὸ στόμα της, γιὰ νὰ τὸ δίνη!

Ἡ μικρούλα ντροπιασμένη ἔκρυψε τὸ πρόσωπό της στὰ γόνατα τοῦ παποῦ. Πάντα ντρεπόνταν ὅταν τὴν παίνευε κανένας, ἢ ὅταν μιλοῦσαν γι' αὐτήν. Ἐκείνη τὴ στιγμὴ εὐτυχῶς τὴν φώναξε ἡ μάνα της ἀπὸ μέσα, ν' ἀλλάξη τὸ μωρό, κι' ἔτσι ἡ Λενιὼ βρῆκε εὐκαιρία νὰ φύγη γρήγορα, σὰν τὴν λαφίνα.

— Νὰ ἔχης τὴν εὐχή μου, κοριτσάκι! εἶπε ὁ παπούς. Καὶ τὰ παιδιὰ τὸν κοίταξαν παραξενεμένα.

—Ὅλα νάχετε τὴν εὐχή μου, χελιδονάκια μου! ξανάπε ὁ παπούς. Αὐτὴ τὴ φορὰ ὅμως ὅταν εὐχήθηκα τὴ Λενιώ μας, ἔδωσα τὴν εὐχή μου σ' ὁλόκληρο τὸ φῦλο της, τὸ γυναικεῖο φῦλο... Σ' αὐτὸ ποὺ ἀνήκουν οἱ μανάδες μας οἱ γυναῖκες μας κι' οἱ ἀδερφές μας... Ἄ! Ὁ Θεὸς «τὰ πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησε» καὶ μὲ τὴ μεγάλη του σοφία, ἔπλασε τὸν ἄντρα κι' ἀπὸ τὸ πλευρό του τὴν γυναίκα, γιὰ νὰ προχωροῦν στὸ δρόμο τῆς ζωῆς μαζί. Ἄς εἶναι εὐλογημένο τὸ ἔργο του!

Τί ὄμορφα ποὺ τριζοβολοῦσε ἡ φωτιά! Τὶ γαλήνια καὶ γλυκὰ ποὺ ἀντηχοῦσαν τὰ λόγια τοῦ παποῦ στὴ σιγαλιὰ τῆς μισοσκότεινης κάμαρας!...

— Παπού, εἶπε ὁ Θάνος. Ὁ δάσκαλος μᾶς εἶπε πὼς στὶς 2 Φεβρουαρίου, ἀνήμερα τῆς Ὑπαπαντῆς θὰ γιορταστῆ παντοῦ ἡ «μέρα τῆς μητέρας!»

— Γιορτάζομε ὅλα τὰ μεγάλα καὶ τὰ σημαντικὰ πράγματα, εἶπε ὁ παπούς. Γιατὶ νὰ μὴν ἀφιερώσωμε καὶ μιὰ μέρα γιὰ νὰ γιορτάσωμε τὸ πιὸ γλυκὸ καὶ τὸ πιὸ ἀγαπημένο πλᾶσμα τῆς Οἰκουμένης — τὴν μητέρα; Καὶ τὶ καλὰ ποὺ ὥρισαν γι' αὐτὸ τὸν γιορτασμὸ τὴν γιορτὴ τῆς Παναγίας, τὴν Ὑπαπαντή...

—Ὑπαπαντή, σημαίνει «ὑποδοχή», εἶπε ὁ Θάνος. Ἀνήμερα τῆς Ὑπαπαντῆς, σαράντισε ὁ Χριστὸς καὶ τὸν πῆγαν οἱ γονεῖς του στὴν ἐκκλησία ὅπως ἦταν ἡ συνήθεια γιὰ τὸ πρῶτο ἀρσενικὸ παιδί. Κι' ἐκεῖ, ὁ γέρο Συμεών, ἀναγνώρισε τὸν Χριστό, σὰν τὸν μελλοντικὸ σωτῆρα τοῦ κόσμου, κι' ἀφοῦ τὸν πῆρε στὴν ἀγκαλιά του, εἶπε «Νῦν ἀπωλείης τὸν δοῦλον σου Δέσποτα». Δηλαδὴ «τώρα ἄς πεθάνω Θεέ μου, ἀφοῦ ἀξιώθηκα ν' ἀντικρύσω τὸν Μεσσία...».

— Πολὺ ὡραῖο Θάνο, εἶπε ὁ παπούς. Βλέπω τὰ ξέρεις καλά.

— Τὰ μάθαμε στὸ σχολεῖο, στὸ μάθημα τῶν θρησκευτικῶν! εἶπε ὁ Θάνος. Ὕστερα, ὁ Συμεὼν προφήτεψε τὴ ζωὴ καὶ τὰ θαύματα τοῦ Χριστοῦ.

— Κι' ἀκόμη προφήτεψε κάτι ἄλλο, ἔκανε σιγὰ ὁ παπούς. Καθὼς κοίταζε τὴν γλυκειὰ νέα μάνα μὲ τὸ μωρὸ στὰν ἀγκαλιά, εἶπε στὴν Παναγία. «Τοῦτο τὸ παιδί, θὰ γίνη ὁ σωτήρας τοῦ κόσμου. Μὰ ἐσένα, κυρά μου, κοφτερὴ ρομφαία θὰ σοῦ σκίση τὴν καρδιά...». Ἡ σωτηρία τοῦ κόσμου, ἔγινε μὲ τὴν Σταύρωση τοῦ Χριστοῦ, καὶ μὲ τὸν σπαραγμὸ τῆς μάνας του, τῆς Παναγίας. Τῆς Αἰώνιας Μάνας ποὺ πληρώνει πάντα γιὰ κάθε ὡραία θυσία. Γιατὶ τίποτε μεγάλο δὲν γίνεται χωρὶς θυσία. Κι' ὅταν ὁ ἄντρας πληρώνει μὲ πόνο καὶ μὲ αἷμα τὰ φλογερὰ ἰδανικά του, ἡ Μάνα, ἡ δόλια Μάνα πληρώνει μὲ τὸ αἷμα τῆς καρδιᾶς της, γιὰ τὸν κάθε ἀναστεναγμὸ τοῦ σπλάχνου της... Καλὰ διάλεξαν γιὰ νὰ γιορτάσωμε τὴν μέρα τῆς Μητέρας, τὴν Ὑπαπαντή...

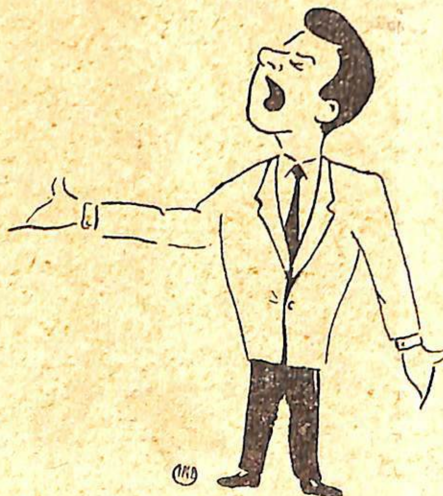
— Μὰ πρέπει νὰ εἶναι αὐτὴ ἡ γιορτή, γιὰ νὰ γιορτάσωμε τὴν μητέρα μας; ρώτησε ὁ μικρὸς ἀδερφὸς τοῦ Θάνου.

— Καταλαβαίνω τὶ θέλεις νὰ πῆς, εἶπε ὁ παπούς. Τὴν μητέρα του ὁ ἄνθρωπος τὴν ἀγαπάει καὶ τὴν τιμάει τὴν κάθε μέρα τῆς ζωῆς του. Ἀλλὰ ἔπρεπε κάποτε νὰ τῆς ἀφιερωθῆ καὶ μιὰ μέρα ὅπου ὅλοι οἱ ἄνθρωποι τοῦ πολιτισμένου κόσμου νὰ γυρίσουν ὅλοι μαζὶ τὴν σκέψη τους, σ' αὐτὴν τὴν ὑπέροχη μορφὴ ποὺ ὀμορφαίνει καὶ γλυκαίνει τὴν ζωὴ καὶ τοῦ πιὸ ταπεινοῦ, καὶ τοῦ πιὸ φτωχοῦ ἀνθρώπου. Ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ ποὺ θ' ἀνοίξη ὁ ἄνθρωπος τὰ μάτια του στὸν κόσμο, εἴτε εἶναι ἡ κούνια του ἀπὸ ἀτόφιο ἀσήμι, εἴτε εἶναι ἕνα καλάθι λυγαριᾶς, τὴν ἴδια μορφὴ θ' ἀντικρύση, νὰ γέρνη ἀπάνω του μὲ στοργή, μ' ἀνησυχία καὶ μ' ἀγάπη: τὴν μορφὴ τῆς μάνας του. Σ' αὐτὴν ἁπλώνει γιὰ πρώτη φορὰ τὰ χεράκια του, τ' ὄνομά της προφέρει γιὰ πρώτη φορά. Σύντομο καὶ γλυκὸ τ' ὄνομά της, τὸ προφέρουν τὰ βρεφικὰ χείλη μὲ τὴν ἴδια λαχτάρα. Κι' ἂν ἡ λέξη εἶναι διαφορετική, τὸ ἴδιο αἴσθημα τὴν φέρνει στὰ χείλη, γιὰ νὰ δείξη πὼς ὅλες οἱ ἀνθρώπινες καρδιὲς εἶναι ὅμοιες, καὶ σ' αὐτὲς πρέπει νὰ βασιλεύη ὁ ἴδιος Θεός. Ὁ Θεὸς τῆς Ἀγάπης ποὺ πιστεύομε, τὴν Μάνα του συλλογίστηκε πάνω στὸν Σταυρό, καὶ ἀκριβὰ τὴν ἐμπιστεύτηκε στὸν πιὸ ἀγαπημένο μαθητή του. Γιατὶ Ἐκείνη μέτρησε τὰ βήματά του πρὸς τὸν Γολγοθᾶ, ἕνα ἕνα, μὲ τοὺς χτύπους τῆς μαρτυρικῆς, τῆς μητρικῆς καρδιᾶς της, ὅπως τὸ εἶχε προφητέψει ὁ Συμεών, τὴν ἡμέρα τῆς Ὑπαπαντῆς... Κι' ἀπὸ τότε ἡ Παναγία, ἔγινε ἡ Μάνα ποὺ σ' αὐτὴν προσπέφτουν καὶ τὴν παρακαλοῦν ὅλες οἱ πονεμένες μάνες, ὅταν τὸ παιδί τους βρίσκεται σὲ κίνδυνο. Γιατὶ ἡ ζωὴ τῆς μάνας — ἀπὸ τὴν πιὸ ταπεινὴ ὡς τὴν πιὸ ξακουστή,— εἶναι γεμάτη φροντίδα, ἀνησυχία, κι' ἀδιάκοπες θυσίες.

Ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ κάποτε νὰ βρεθῆ μόνος κι' ὁλομόναχος, ἀπαρνημένος ἀπ' ὅλους κι' ἔρημος. Μὰ γιὰ τὴ μάνα του εἶναι πάντα τὸ σπλάχνο της, τὸ παιδί της. Στὶς πιὸ δύσκολες ὧρες τῆς ζωῆς του, σ' αὐτὴν θὰ βρῆ τὸ σίγουρο ἀποκούμπι, τὸ στήριγμα καὶ τὴν παρηγοριά. Τὴν σίγουρη ἀγάπη ποὺ δὲν ζητάει πληρωμή, τὴν κατανόηση, τὴν βοήθεια. Διακριτικὴ στὶς ὧρες τῆς χαρᾶς του, πῶς δείχνεται ἡ ἀγάπη της στὴ λύπη του καὶ στὴν ἀρρώστεια! Κι' ὅπως τὸν ἔχει πλάσει μὲ τὸ αἷμα της, ὅπως τὸν γέννησε μὲ πόνο, ἔτσι καὶ τὴν ἴδια τὴν ψυχή του τὴν φτιάνει, μὲ τὸ πιὸ πολύτιμο κομμάτι τῆς δικῆς της. Γιατὶ ὁ κάθε ἄνθρωπος, εἶναι ὅτι εἶναι κι' οἱ γονεῖς του. Γενναῖος δὲν γίνεται ἐκεῖνος ποὺ ἡ μάνα του δὲν ἔχει γενναία ψυχὴ ἔστω κι ἂν δείχνεται μὲ ἄλλο τρόπο, καὶ καλὸς δὲν μπορεῖ νᾶναι ἐκεῖνος ποὺ δὲν ἔμαθε ἀπὸ τὴν μάνα του τὴν καλωσύνη. Τὶς ὡραῖες ἀρετὲς τῆς φυλῆς, αὐτὲς ποὺ κάνουν τὸ μεγαλεῖο ἑνὸς λαοῦ, οἱ μανάδες τὶς μεταδίνουν στὰ παιδιά τους. Γι' αὐτὸ καὶ πρέπει ἡ κάθε κοπέλλα νὰ καταλάβη πόσο μεγάλη καὶ δύσκολη εἶναι ἡ ἀποστολή της. Δὲν εἶναι μονάχα νὰ φέρη μελλοντικὰ καινούργιες ζωὲς στὸν κόσμο. Εἶναι καὶ νὰ εἶναι ἄξια νὰ δώση στὰ παιδιά της τὶς ἀρετὲς ποὺ εἶναι παράδοση. Ἐπειδὴ εἶναι ἄξιες μητέρες οἱ Ἑλληνίδες, γι' αὐτὸ κι' ὁ λαός μας ξεχωρίζει μὲς στοὺς ἄλλους σὲ πόλεμο καὶ σὲ εἰρήνη. Γιὰ τοῦτο πρέπει νὰ τὶς σεβόμαστε τὶς γυναῖκες καὶ νὰ τὶς τιμοῦμε, γιατὶ εἶναι οἱ μάνες μας καὶ γιατὶ αὔριο θὰ εἶναι μανάδες ἄλλων παιδιῶν, ποὺ θὰ συνεχίσουν τὴν τιμημένη παράδοση τῆς πατρίδας. Τῆς Ὑπαπαντῆς ποὺ θὰ γιορτασθῆ ἡ «ἡμέρα τῆς Μητέρας», θέλω νὰ τὰ συλλογιστῆτε ὅλ' αὐτὰ καὶ νὰ σκεφθῆτε μὲ ξεχωριστὴ ἀγάπη κι' εὐγνωμοσύνη τὴν μητέρα σας, ποὺ μαζὶ μὲ τὸν πατέρα σας σᾶς ἀνάστησε καὶ μὲ τόση φροντίδα καὶ μόχθο πασκίζει νὰ γίνετε καλοὶ ἄνθρωποι.

— Καὶ βέβαια παποῦ! εἶπαν τὰ παιδιά.

ΜΑΡΙΝΑ Κ.

Πεννομάχος: Ἄδικα πῆγαν τὰ λογάκια μου καὶ τὰ φτωχὰ παραδάκια μου.
(Σκίτσο Λεονάρδου Ντὰ Βίντσι)

Ο ΡΟΜΠΕΝ ΤΩΝ ΔΑΣΩΝ
(Σκίτσο τοῦ Πάνθηρα)

ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΚΑΙ... ΟΡΝΙΘΙΑ

ΒΑΣΑΝΑ

Ὁ Πετράκης τὸ παιδί μας
εἶναι ὅλο νεῦρα τώρα
ποὺ σταμάτησαν τ' αὐγά!
Δὲν διαβάζει, δὲν κοιμᾶται
καὶ γυρίζει ὅλη ὥρα
γύρω στὴν κλωσσοφωλιά!

Ἄλλοτε, σὲ μιὰ γωνιὰ
κάθεται μ' ἀπελπισιά.
Σκέφτεται, δὲν τρώει πλέον
οὔτε σούπα... οὔτε ψητό,
λὲς καὶ εἶναι Ναπολέων
ποὔχασε τὸ Βατερλώ!...
Ἀδυνάτισε, μαράθη
κι' ἔγινε καὶ νευρικός!

Μὲ τὸ πρῶτο... παίρνει
(φόκο
κι' ἀπ' τοῦ στήθους του τὰ
(βάθη,
βγαίνει ἀναστεναγμός:
—Ἄχ! Ἄς εἶχα ἕνα κρό-
(κο!...

Στὸ τραπέζι τὶς προάλλες
ξεφυσῶντας ὡσὰν φώκια,
— Γιὰ μιὰ ὀμελέττα, εἶπε
δίνω... καὶ τὰ πρωτοτό-
(κια!...

Τὸ μυαλό του ὅλο δουλεύει
τρόπο θέλοντας νὰ βρεῖ
— τά... μαλλιά του ἀνα-
(κατεύει
καὶ τὰ μάτια ἀνοιγοκλεῖ
γρήγορα νὰ βγοῦν πουλά-
(κια
καί... νὰ κάνουνε αὐγά-
(κια!

Στὸ σχολειὸ τὰ ἔχει χάσει
κι' ὅτι καὶ νὰ τὸν ρωτοῦν,
ρητορεύει... γιὰ ὀρνίθια
κι' ὅλους κάνει ν' ἀποροῦν!
Στὰ μαθήματά του...φίνα!
Ὅλα... θάλασσα τὰ κάνει
μέχρι ποὺ ἡ κυρὰ - δα-
(σκάλα,
ποὺ τὴ λένε καὶ Κατίνα,
σκέφτηκε στὰ σοβαρὰ
μήπως... τὄχουνε βασκά-
(νει!...

Στ' ὄνειρό του βλέπει κό-
(τες
καί.... στὸν ξύπνιο του
(αὐγά!
Κι' ἀπ' τὴ μάταια χαρά,
ξυπνᾶ λούτσα ἀπ' τοὺς ἱ-
(δρῶτες!

ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΑ ΚΛΩΣΣΑ

Μὰ προχτὲς σ' ἐφημερίδα
μὲ συγκίνηση μεγάλη
— μ' ὅλο ποὔχε μαῦρο
(χάλι—
εἶδε πὼς οἱ ἀγελάδες
γάλα κάνουνε πολὺ
σὰν ἀκοῦνε μουσική!..

Στάθηκε σὰν πετρωμένος
κι' ὕστερα...γεμάτος μένος
ἄνοιξε μπαοῦλα, κάσες
καὶ συρτάρια καὶ ντουλά-
(πια

Ὅπως φύσαγ' ἀεράκι
ὥσπου γέμισε τὸ σπίτι
κατσαρίδες... καὶ ζουλά-
(πια!...

Σὰν ἀχούρι πάνω - κάτω
ἀφοῦ ἔκανε τὸ σπίτι
βρῆκε κεῖνο ποὺ ζητοῦσε!
Ἦταν ἡ παλιὰ φλογέρα
τοῦ παπποῦ τοῦ μακαρίτη!
Τώρα... ἐφεγγοβολοῦσε!...

Ἔτρεξε πρὸς τὸ κοτέτσι
κι' ἄρχισε... νὰ μελωδῆ!
Μὰ τί ἦτανε ἐκεῖνο!
Στὸ λεπτό, σὲ μιὰ στιγμή,
στὴν παλιά μας ἀποθήκη
βγῆκαν ὅλα τὰ ποντίκια
κι' ἄρχισαν χορὸ — τί
(φρίκη!—
καὶ τὰ δυό μας τὰ κατσί-
(κια
καὶ ἡ γάτα καὶ ὁ σκύλος
κόντεψαν νὰ τρελλαθοῦν!
Ἔμοιαζ' ἡ αὐλή μας....
(μύλος!...

Μὰ σὰν εἶδ' ὁ.... Νέος
(Πάνας
πὼς τὸ μέσο του ἐτοῦτο
μᾶλλον.... τάραζε τὴν
(κλῶσσα
μᾶς κατέβασ' ἄλλο φροῦ-
(το!...

Μάζεψε κρυφὰ μιὰ μέρα
— ποὖν' ἡ δόξα σου φλο-
(γέρα;—
κάρβουνα, χαρτιὰ κουρέλια
καὶ στὴν ἄκρη τῆς αὐλῆς
— μόλις κρύβοντας τὰ γέ-
(λια —
ἄναψε τρανὴ φωτιά!
Ἄχ, Πετράκη φουκαρᾶ!

τοῦ σκυλιοῦ μας τὸ σπι-
(τάκι
ποὔτανε ἐκεῖ κοντὰ
...λαμπαδιάστη μιὰ χαρά!

Ὁ Πετράκης τρομαγμένος
ἔμπηξε φριχτὲς φωνάρες
καί... μᾶς γέμισε λαχτά-
(ρες!

Μὲ κανάτες, μὲ κουβάδες,
πρὶν ἁρπάξ' ἡ ἀποθήκη,
σβύσαμε κάθε μιὰ φλόγα!

Κόκκινος σὰν τὸ φιρίκι
ὁ Πετράκης στὴ γωνιὰ
ἔκλαιε... καὶ μοιρολόγα!...

—Ἄκουσε χρυσὴ μαμάκα,
ἄρχισε νὰ ὁμολογῆ.
Ἤθελα νὰ κάμω θράκα
νὰ ζεστάνω... τὰ αὐγὰ
μιὰ κι' ἡ Ἄσπρη ἡ τεμ-
(πέλα
μᾶς... τὰ ζέσταινε ἀργά!..

(Τὸν καημένο σας τὸ φίλο!
Δὲν τὸ γλύτωσε τὸ ξύλο!)

Ο ΑΛΕΚΤΩΡ

ΑΠΟ ΤΑ 'ΣΠΙΤΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ.— Ἕνα φωτεινὸ ἀστέρι στολίζει τὸ χωριό μας καὶ μιὰ δραστήρια καὶ ἀκούραστη κοπέλλα σκορπάει τὸ φῶς της. Τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων οἱ μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι τοῦ «Σπιτιοῦ τοῦ Παιδιοῦ» Αὐγερινοῦ μὲ ἐπικεφαλῆς τὴν ἀξιέπαινη ἀρχηγὸ δίδα Ἑλένη Κοντογούνη δώσανε μιὰ θεατρικὴ παράσταση. Τὸ πρόγραμμα ἄρχισε μὲ μιὰ εἰσήγηση τῆς ἀρχηγοῦ, ἦταν δὲ πλουτισμένο μὲ ὡραῖα θρησκευτικὰ καὶ πατριωτικὰ τραγούδια, ἐσημείωσε δὲ μεγάλη ἐπιτυχία. Τὴν ἑορτὴ παρακολούθησαν αἱ τοπικαὶ ἀρχαὶ καὶ ὅλο τὸ χωριὸ καθὼς καὶ οἱ ξένοι ἐπισκέπτες.

Τὸ χρηματικὸν ποσὸν ποὺ εἰσεπράχθη διετέθη διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ σχολείου τοῦ Αὐγερινοῦ. Ἀξίζει κάθε ἔπαινος στὴν ἀρχηγὸ γιὰ τὶς μεγάλες προσπάθειες ποὺ κάνει γιὰ τὸ χωριό μας, γιατὶ καὶ τὰ παιδιά μας καθημερινῶς διδάσκονται μέσα σ' αὐτὸ τὸ «Σπίτι» τὴν χαρὰ καὶ τὴν ἀγάπη ποὺ τὴν χρωστᾶμε στοὺς λαοφιλεῖς Βασιλεῖς μας.

Ἕνας πατέρας Σ. Κ.

ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ

Στὴ ζεστὴ φωλιὰ ποὺ χαρίζει πάντα τὴ χαρά, τὴν ἀγάπη καὶ τὴν καλωσύνη, ὅλα τὰ παιδιὰ μαζεμένα μὲ μεγάλη προσοχὴ καὶ ἀφοσίωση ἀκοῦν ὅ τι ὠφέλιμα καὶ χρήσιμα διδάσκονται μέσα σ' αὐτὸ τὸ σπίτι τῆς χαρᾶς καὶ τῆς ἀγάπης.

Οἱ μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι τοῦ «Σπιτιοῦ τοῦ Παιδιοῦ» Αὐγερινοῦ δώσανε μιὰ θεατρικὴ παράσταση τὰς ἑορτὰς τῶν Χριστουγέννων.

Ἐσημειώθησαν πολὺ μεγάλες ἐπιτυχίες καὶ ὅλο τὸ χωριὸ ἔμεινε ἐνθουσιασμένο.

Παρευρίσκοντο αἱ Ἀρχαὶ τοῦ χωριοῦ, οἱ χωρικοὶ καθὼς καὶ ὁ Δ)τὴς τῆς Μονάδος Κοζάνης κ. Μαγιᾶκος. Τὰ λεπτὰ τὰ ὁποῖα εἰσέπραξε τὸ «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ» ἀπὸ τὴν παράσταση τὰ διέθεσε στὸ σχολεῖον τοῦ Αὐγερινοῦ. Τὸ πλούσιο πρόγραμμα μὲ τὰ ὡραῖα θρησκευτικὰ καὶ πατριωτικὰ τραγούδια καὶ ἡ μεγάλη ἐπιτυχία τῆς θεατρικῆς παραστάσεως μᾶς ἱκανοποίησε ὅλους πάρα πολύ.

Ε. ΚΟΝΤΟΓΟΥΝΗ

ΜΕ... ΑΡΚΕΤΗ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΗ
ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΑ ΔΩΡΑ

Δῶρα πολλὰ ἀποφάσισα ἐφέτος νὰ προσφέρω
καὶ σ' ὅσους μὲ γνωρίζουνε καὶ σ' ὅσους δὲν τοὺς
(ξέρω.

Ἕνα σκαμνὶ στὴν Ντολορὲς λίγο γιὰ νὰ ψηλώνη.
Στὸν Τροβαδοῦρο ἕνα σακκὶ τ' ἀστέρια νὰ μαζώνη.
Στὸ Νῖκο τὸ Σαλονικιὸ σανὸ ἕνα δεμάτι
γιὰ νὰ ταΐζη τ' ἄλογο ποὺ τὸν κρατᾶ στὴν
(πλάτη.

Στοὺς Κατεπάνω καὶ Ρεμῆ ὀλίγα κουκουνάρια
καὶ στὸ ζωγράφο Ρενουὰρ ἕνα κοφίνι ψάρια.
Στὸν Ἄλκη τὸ Ροδόπουλο τὸν ποιητὴ μέσ' τἄλλα
χαρίζω ποίησης κρασὶ μὲ μιὰ χρυσὴ μπουκάλα.
Στὸ μαλλιαρὸ Ἑξάψαλμο — δὲν πρέπει νὰ γελᾶ-
(στε —
πλεξοῦδες σκορδοκρέμμυδα γιὰ νὰ μὴν τὸν ματιᾶ-
(στε.

Στὸ Κόκκινο Τριαντάφυλλο καμπόσο πετιμέζι
καὶ στὴ Μικρὴ Ποιήτρια μιὰ κούκλα γιὰ νὰ παίζη.
Στὸν Προκομέ - Τεμπέλη μας ψεύτικη μαύρη γάτα
καὶ στὴ Ζηλιάρα τὴ σκληρὴ μιὰ ρωσσικὴ σαλάτα.
Εἰς τὸν Αἰώνιο Μαθητὴ δύο - τρία καλαπόδια
καὶ στὸ Κρινάκι τῆς Αὐγῆς ἕνα κοπάδι βόδια.
Στὸ Λάκη Μιχαηλίδη μας μιὰ σάκκα μὲ ἀέρα
καὶ στὴ Θλιμμένη Παναγιὰ ἕνα μπουκάλι αἰθέρα.
Εἰς τὴν Μπουκλίτσα τὴν Ξανθὴ ποὔχει ὀμορφιὰ
(μεγάλη
δωρίζω ἀπ' ὀξυζενὲ γεμᾶτο ἕνα μπουκάλι.
Στῆς Πάμπας τὸ Ἀγρίμιον μιὰ παρδαλὴ φοράδα.
καὶ στὸ Βουλγαροκτόνο μας ὀλίγην ἐξυπνάδα.
Στὸν Μπέμπη τοῦ Ὀλυμπιακοῦ τὸ τρυπημένο δί-
(χτυ
κι' ἕνα... μουστάκι ὀχτάτριχο στὸ Μπούλη τὸν
(ξενύχτη.

Καὶ σ' ἄλλους δῶρα θἄδινα μὰ δὲ χωρεῖ ἡ στήλη
αὐτὴ ὅμως θὰ πάρουνε δῶρα ἀπ' τὸν Ἅη - Βασίλη.

ΚΟΚΚΙΝΟΣ ΒΡΑΧΟΣ
(Γενικὸς ἀντιπρόσωπος
τοῦ Ἅη - Βασίλη στὶς πεννομαχίες)

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ

— Τὰ ὑποδήματα Μίμη τίνος ἀριθμοῦ εἶναι;

— Μίμης: Μὰ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ μέγεθος τοῦ ποδιοῦ, κύριε!

Ἐστάλη ἀπ' τὸν ΑΓΗΣΙΛΑΟ ΠΑΠΑΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Η ΗΡΩΙΔΑ της Ελληνικής Επανάστασης

3ον.

Καὶ τώρα ἂν θέλης νὰ μ' εὐχαριστήσης φύγε ἀπόψε κιόλας ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖο καὶ τὴν Κωσταντινούπολη. Τρέξε στὸ λιμάνι καὶ μπὲς στὸ πρῶτο καράβι ποὺ φεύγει γιὰ τὴ Μαύρη Θάλασσα...

— Παραμονὴ τοῦ Πάσχα Παναγιώτατε νὰ φύγω, ἔκανε ὁ νέος μὲ φανερὸ δισταγμό.

— Κάνε ὅπως σοῦ λέω, καὶ μὴ χάνης στιγμή. Ἀπὸ τὶς πληροφορίες ποὺ ἔχω, αὔριο μπορεῖ νὰ εἶναι πολὺ ἀργά. Συλλογίσου τὴν πατρίδα σου, συλλογίσου καὶ τὴν μνηστή σου τὴν Βερονίκη, καὶ φεῦγα. Σὲ προστάζω!

— Θὰ κάνω πάντα αὐτὸ ποὺ μὲ προστάζετε! εἶπε ὁ νέος σκύβοντας τὸ κεφάλι. Δῶστε μου τὴν εὐλογία σας Παναγιώτατε, κι' ἂν ἀνεβῆτε πρῶτος στὸν οὐρανό, προσευχηθῆτε καὶ γιὰ μένα, τὸ ἁμαρτωλό σας τέκνο...

Καὶ μὲ δάκρυα στὰ μάτια ὁ Θρασύβουλος ἔσκυψε καὶ ἀσπάστηκε τὸ χέρι τοῦ προστάτη του ποὺ τὸν φίλησε στὸ μέτωπο.

Ἀμέσως ὕστερα, ἔφυγε γιὰ τὸ λιμάνι.

Ἡ μέρα τοῦ Πάσχα ξημέρωσε βροχερὴ καὶ συννεφιασμένη, λὲς καὶ ἤθελε ὁ οὐρανὸς νὰ λάβη κι' αὐτὸς μέρος στὴν τραγωδία τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Ὁ Πατριάρχης Γρηγόριος, εἶχε σηκωθῆ πολὺ νωρίς.

Πρὶν κατεβῆ στὴν ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Γεωργίου — ἐκεῖ λειτουργοῦνταν οἱ χριστιανοὶ τώρα ποὺ ἡ Ἁγία Σοφία εἶχε γίνει τζαμὶ — ἔμεινε πολὺ ὥρα συλλογισμένος καὶ βαρύθυμος.

Ὁ Ἕλλην ἱεράρχης δὲν συλλογιζόταν διόλου τὴν ζωή του, οὔτε τοὺς κινδύνους ποὺ τὸν ἀπειλοῦσαν. Ὅλη του ἡ ἔγνοια ἦταν γιὰ τὸ ποίμνιο του, γιὰ τὰ τέκνα του, ποὺ ἦταν πνευματικός τους πατέρας.

Καὶ σὰν πατέρας, ἡ καρδιά του σπάραζε στὴν ἰδέα πὼς θὰ τ' ἄφηνε ἐνῶ τόσο τὸν χρειάζονταν ἀκόμη.

Γιατὶ μὲ τὴν γνωστικὴ πολιτική του ὁ Γρηγόριος ὁ Ε΄. πολλοὺς Ἕλληνες εἶχε γλυτώσει ὡς τότε ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ δήμιου, καὶ πάντα οἱ σοφὲς συμβουλές του συντελοῦσαν γιὰ νὰ μὴ κάνουν ἀνοησίες οἱ θερμόαιμοι Φιλικοί. Μιὰ σκέψη ὡς τόσο παρηγοροῦσε τὸν Πατριάρχη.

—Ἂν ἔφτασε ἡ ὥρα ἡ ταγμένη ἀπὸ τὸ Θεὸ νὰ ἐλευθερωθῆ τὸ Γένος, συλλογίστηκε, ὁ ἴδιος ὁ Θεός, ὁ ἐπουράνιος πατέρας μας θὰ δώση φώτιση στὰ τέκνα μου ὥστε νὰ κάνουν πάντα τὸ πιὸ σωστό.

Καὶ ὑψώνοντας τὰ μάτια του στὸν Ἐσταυρωμένο, ὁ Γρηγόριος ὁ Πέμπτος ἐπρόφερε τὰ λόγια τὰ ὑπέρτατα τοῦ χριστιανισμοῦ.

— Εἰς χεῖρας Σου Κύριε παραδίδω τὸ πνεῦμα μου.

Ἥσυχος καὶ γαλήνιος φόρεσε τὴν ἐπίσημη γιορταστικὴ στολή του, ἔβαλε τὴν ἀδαμαντοκόλλητη μήτρα, καὶ μὲ τὸν πιστό του διάκονο Γαβριὴλ ποὺ τὸν ἀκολουθοῦσε μὲ σεβασμό, πῆγε στὴν ἐκκλησία κι' ἀνέβηκε στὸν θρόνο τοῦ Χρυσόστομου.

Οἱ χριστιανοὶ μέσα στὴν ἐκκλησία, ἦταν κι' αὐτοὶ ἄλαλοι καὶ συλλογισμένοι. Ὅλοι ἀναλογίζονταν πόσο σοβαρὴ ἦταν ἡ κατάσταση καὶ θυμοῦνταν τοὺς τόσους δεσποτάδες τους ποὺ ἦταν

Ὁ Θρασύβουλος τάχυνε τὸ βῆμα του.

πάντα κλεισμένοι στὴν φυλακή. Ὅταν ὅμως ὁ Πατριάρχης σηκώνοντας τὴν ποιμαντορικὴ ράβδο του ἔκανε τὴν παλιὰ ἐκκλησία ν' ἀντιβουΐξη μὲ τὸ «Ἀναστήτω ὁ Θεὸς καὶ διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ!» ὅλο τὸ πλῆθος ἀναταράχτηκε ἀπὸ μιὰ ἀπερίγραπτη συγκίνηση.

Μιὰ κραυγὴ — ποὺ ἦταν εὐχὴ καὶ φοβέρα — μιὰ κραυγὴ ποὺ βγῆκε αὐθόρμητα ἀπὸ ἑκατοντάδες στήθη, ἀπάντησε στὰ λόγια τοῦ Πατριάρχη.

—Ἀναστήτω τὸ Γένος!

Καὶ μόλις ἀκούστηκαν σὰ μήνυμα ἐλπιδοφόρο ἐκεῖνες οἱ λίγες λέξεις, τὰ πρόσωπα φωτίστηκαν μὲ μιὰ καινούργια χαρά, καὶ τὰ μάτια τῶν ὑπόδουλων Ἑλλήνων πέταξαν σπίθες. Λὲς κι' ἔνιωσαν πὼς μ' ἐκείνη τὴν φράση ποὺ τόλμησαν νὰ ξεστομίσουν δυνατά, τὴν μέρα τῆς Ἀναστάσεως, εἶχαν πάψει νὰ εἶναι σκλάβοι, εἶχαν πάψει νὰ εἶναι γκιαούρηδες.

—Ἀναστήτω τὸ Γένος! ξαναφώναξαν.

Ἔλαμπε μ' ἕνα καινούργιο φῶς καὶ τὸ πρόσωπο τοῦ σεβάσμιου ἱεράρχη ὅταν σήκωσε τὸ χέρι καὶ τοὺς εὐλόγησε.

Ὄχι. Δὲν θὰ πήγαινε χαμένη ἡ θυσία του... Θὰ χρησίμευε γιὰ νὰ στυλωθῆ πιὸ γερὰ ἀκόμη ἡ ὀρθοδοξία, καὶ γιὰ ν' ἀναστηθῆ τὸ Γένος.

Ὕστερα ἀπὸ τὴν λειτουργία ὁ Πατριάρχης γύρισε στὸ Πατριαρχεῖο γιὰ νὰ δεχτῆ τὶς ἐπισκέψεις τῶν Ἑλλήνων ποὺ ὅπως πάντα, τὸ Πάσχα ὅπως καὶ τὶς ἄλλες μεγάλες γιορτές, πήγαιναν νὰ τοῦ ὑποβάλουν τὰ σέβη τους.

Ἐνῶ λοιπὸν δεχόνταν τὸ ποίμνιό του ὁ Γρηγόριος, ἔφτασε ἕνας ἀπὸ τοὺς Τζοχαντάρηδες τοῦ Μεγάλου Βεζύρη γιὰ νὰ τοῦ πῆ πὼς ὁ ἀφέντης του τὸν περίμενε στὸ σεράϊ του. Ὁ Πατριάρχης ξεκίνησε ἀμέσως. Στὸ σεράϊ βρῆκε τὸν Μεγάλο Βεζύρη Βενδερλὴ πασᾶ νὰ κόβη βόλτες σὰν θηρίο μέσα στὸν λαμπροστολισμένον ὀντά του.

— Τί ἔγινες Πατριάρχη τῶν γκιαούρηδων; τὸν ρώτησε θυμωμένα μόλις τὸν εἶδε. Χτὲς ὅλη μέρα σὲ περίμενα. Ὁ παντοδύναμος Πατισάχ μας, περίμενε νὰ μάθη τί σοῦ εἶπαν οἱ δεσποτάδες.

— Χτὲς ἦταν Μεγάλο Σάββατο, εἶπε ὁ Πατριάρχης, κι' ἔπρεπε νὰ τὸ περάσω μὲ περισυλλογὴ καὶ προσευχή.

— Καλύτερα νὰ καθόσουν νάγραφες τὴν ἀναφορά σου στὸν Σουλτάνο! φώναξε ὁ Βεζύρης. Μοῦ φαίνεται πὼς σοῦ τὸ εἶπα ἀρκετὰ καθαρὰ γιὰ νὰ τὸ καταλάβης, πὼς ἀπ' αὐτὴ τὴν γραπτή σου ἔκθεση, ἐξαρτᾶται ἡ ζωή σου. Ἢ μήπως δὲν τὸ κατάλαβες;

Ὁ Πατριάρχης χαμογέλασε καὶ δὲν ἀποκρίθηκε τίποτε.

— Καθὼς καταλαβαίνω δὲν ἔγραψες τὴν ἀναφορά, κι' οὔτε πρόκειται νὰ τὴν γράψης.

Καὶ πάλι ὁ Πατριάρχης δὲν εἶπε τίποτε.

Ὁ Βεζύρης ἄρχισε μὲ δυσκολία νὰ κρατάη τὸν θυμό του. Ἤξερε ὅμως καλὰ τὸν Γρηγόριο ὥστε νὰ ξέρη πὼς οἱ θυμοὶ καὶ οἱ φοβερὲς ἄφηναν τελείως ἀδιάφορο τὸν ἀτσαλένιο ἱεράρχη.

— Πές μου τουλάχιστον προφορικὰ τί σοῦ εἶπαν στὴν ἐξομολόγησή τους οἱ δεσποτάδες, εἶπε παρακαλεστικά. Θὰ βροῦμε ἕναν τρόπο νὰ συνεννοηθοῦ-

με ἐμεῖς οἱ δύο, κι' αὐτὸ ποὺ σοῦ ζητάω δὲν εἶναι τίποτε!

Κι' ὅπως ἡ σιωπὴ ἦταν καὶ πάλιν ἡ μόνη ἀπάντηση τοῦ Γρηγορίου, φώναξε.

— Δὲν μιλεῖς; Ἄκουσε λοιπὸν τί λέει τὸ δικό μας τὸ Κοράνι * «Ὁδηγήσαμε τὸν ἄνθρωπο στὸν δρόμο ὅπου θὰ δείξη ἂν εἶναι εὐγνώμων ἢ ἀχάριστος. Καὶ γιὰ τοὺς ἄπιστους ἀληθινὰ ἑτοιμάσαμε ἀλυσίδες καὶ σιδερένιους κρίκους καὶ φωτιὰ ποὺ καίει». Αὐτὸ σημαίνει πὼς ἀφήσαμε καὶ τὴν Εὐγένειά σου καὶ τοὺς δεσποτάδες νὰ διαλέξουν ἀνάμεσα στὴν ζωὴ καὶ στὸν θάνατο. Στὸ χέρι σας εἶναι νὰ σωθῆτε μὲ ὅλες τὶς τιμές. Ἂς δηλώσουν τυφλὴ ὑποταγὴ στὸν Πατισάχ, καὶ σοῦ ὑπόσχομαι νὰ σᾶς λυτρώσω ὅλους ἀπὸ τὸν θάνατο.

— Κανείς, εἶπε ὁ Πατριάρχης, δὲν μπορεῖ νὰ γλυτώση τὸν ἄλλον ἀπὸ τὸν θάνατο. Τὸ ἴδιο τὸ Κοράνι σας λέει. «Ὅλοι τοῦ Θεοῦ εἴμαστε καὶ στὸν Θεὸ θὰ ξαναγυρίσωμε».

— Κιαφήρ! φώναξε μὲ μεγάλη ὀργὴ ὁ Βεζύρης. Αὐτὸ το ρητο εἶναι μονο γιά τους μουσουλμάνους, κι ὄχι και γιά τους μουσουλμανους, κι' ὄχι καὶ ἂν ἔχω ἐξουσία νὰ σᾶς ἀπολύσω ἢ νὰ σᾶς σκοτώσω;

— Οὐδεμίαν ἐξουσίαν εἶχες καθ' ἡμῶν, ἂν μὴ σοι ἦτο δεδομένον ἄνωθεν! ἀποκρίθηκε ἤρεμα ὁ Πατριάρχης μὲ τὰ λόγια ποὺ ἀπάντησε ὁ Χριστὸς στὸν Πιλάτο.

Ὁ Βεζύρης ἀναπήδησε λὲς καὶ τὸν δάγκασε φίδι κι' ἐφώναξε.

— Ἀχάριστη καὶ μιαρὴ γενιά! Ζητᾶτε νὰ γκρεμίσετε τὸν θρόνο τοῦ Πατισάχ. Ἔγνοια σας ὅμως, καὶ ἡ ὥρα τῆς τιμωρίας ἔχει φτάσει.

— Δὲν φοβᾶμαι, ἀπάντησε σιγὰ καὶ ἤρεμα ὁ Πατριάρχης. Καὶ ἦταν ἀλήθεια.

Τὸ ψυχικὸ μεγαλεῖο τοῦ ἀνθρώπου ποὺ στέκονταν ἀπέναντί του ἦταν τέτοιο, ποὺ ὁ Βενδερλῆς ἄρχισε νὰ φοβᾶται πὼς θὰ κλονιστῆ. Γι' αὐτὸ ἐξακολούθησε νὰ φωνάζη ἀκόμη πιὸ δυνατά, γιὰ νὰ φουντώση τὴν ὀργή του μὲ τὶς ἴδιες του τὶς φωνές.

— Ὅταν θέλουν νὰ ἐξοντώσουν μιὰν ἔχιδνα, ξέρεις τί κάνουν Πατριάρχη μου; φώναξε. Τῆς λυώνουν τὸ κεφάλι! Τούτη τὴν ἔχιδνα τῆς ἀνταρσίας τῶν γκιαούρηδων ποὺ ἀρχίζει νὰ φοβερίζη τὸν Σουλτάνο, θὰ τὴν χτυπήσω κι' ἐγὼ στὸ κεφάλι! Τοῦ λόγου σου εἶσαι τὸ κεφάλι τῆς ὀρθοδοξίας. Λοιπὸν κι' ἐγὼ γι' αὐτὸ θὰ σὲ κρεμάσω!

Χτύπησε παλαμάκια, κι' ὅταν παρουσιάστηκαν μπροστά του δυὸ τζοχανταραῖοι, τοὺς εἶπε.

— Τρέξτε νὰ εἰδοποιήσετε τοὺς δεσποτάδες ποὺ δὲν ἔχουν φυλακιστῆ νὰ διαλέξουν σὲ μιὰν ὥρα ἄλλον Πατριάρχη. Γιατὶ τοῦτον τὸν ἔχω καταδικάσει σὲ θάνατο!

Ὁ Γρηγόριος ἐσταύρωσε τὰ χέρια κι' ἔγυρε τὸ κεφάλι. Ἀργά, τὰ χείλη του μουρμούριζαν μόνο:

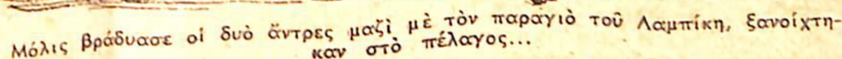
— Γεννηθήτω τὸ θέλημά Σου ὡς ἐν οὐρανῷ κι' ἐπὶ τῆς γῆς...

Ἔτσι τὸν βρῆκαν οἱ φύλακες ποὺ ἦλθαν γιὰ νὰ τὸν δέσουν καὶ νὰ τὸν κλείσουν στὴν φυλακὴ ὅπου θὰ ἔμενε ὡς τὴν ὥρα τοῦ ἀπαγχονισμοῦ.

Τὸ νέο διαδόθηκε ἀμέσως σὲ ὁλόκληρη τὴν Κωσταντινούπολη. Οἱ δρόμοι γέμισαν εὐθὺς ἀπὸ τὰ πλήθη τῶν Τούρκων ποὺ πανηγύριζαν, ἐνῷ οἱ δυστυχισμένοι οἱ Ἕλληνες, βουβοὶ καὶ ἀραχλοι εἶχαν διπλοαμπαρωθῆ μέσα στὰ σπίτια τους...

Ἐνῷ οἱ Συνοδικοὶ ποὺ εἶχαν μείνει ἐλεύθεροι ἐξέλεγαν ἄλλον Πατριάρχη, — τὸν ἀρχιεπίσκοπον Πισιδείας Εὐγένιο,— ἔξω ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖο, στὴν πύλη του, ἔστηναν τὴν ἀγχόνη γιὰ τὸν Γρηγόριο.

Ὅταν ὁ δήμιος πλησίασε γιὰ νὰ δέση τὰ χέρια τοῦ ἱερομάρτυρα, τὸν βρῆκε νὰ προσεύχεται σιγαλὰ καὶ ἤρεμα.

Μόλις βράδυασε οἱ δυὸ ἄντρες μαζὶ μὲ τὸν παραγιὸ τοῦ Λαμπίκη, ξανοίχτηκαν στὸ πέλαγος...

Δὲν εἶχε στὴν καρδιά του οὔτε μῖσος, οὔτε φόβο. Δὲν ἦταν πιὰ τοῦ κόσμου τούτου. Καὶ οἱ τελευταῖες λέξεις ποὺ ἐπρόφερε, ἦταν γιὰ νὰ δώση ἄφεση στὸν δήμιο καὶ στὸν βοηθό του, τὴν στιγμὴ ποὺ τὸν ἀνέβαζαν στὸ ἰκρίωμα.

— Ὁ Θεὸς ἂς σᾶς συγχωρέση! εἶπε. Κι' αὐτὸ στάθηκε τὸ τέλος τοῦ Γρηγορίου τοῦ Ε΄. ποὺ ἦταν ὁ διακοσιοστὸς ὀγδοηκοστὸς ἕκτος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Κωσταντινουπόλεως.

Τὴν ἴδια τύχη εἶχαν καὶ οἱ ἄλλοι φυλακισμένοι δεσποτάδες, ποὺ ἔδειξαν τὴν ἴδια ψυχραιμία μὲ τὸν Γρηγόριο τὴν τραγικὴ στιγμὴ τοῦ θανάτου τους.

Τὰ σώματα τῶν ἐθνομαρτύρων, τὰ ἔρριξαν οἱ Τοῦρκοι στὸν Κεράτιο κόλπο, νὰ τὰ φᾶν τὰ ψάρια. Γιὰ μῆνες οἱ χριστιανοὶ δὲν ἔφαγαν ψάρι ἀπὸ τὴν αἱματοβαμμένη θάλασσα τοῦ Βοσπόρου.

Ὡστόσο ἂν ὁ Βενδερλῆ πασᾶς νόμισε πὼς μὲ τὴν δολοφονία τοῦ Πατριάρχη θὰ ἔπνιγε τὴν Ἐπανάσταση, βγῆκε πολὺ γελασμένος. Οἱ Ἕλληνες γιὰ μιὰ στιγμὴ μπορεῖ νὰ ἔνιωσαν παραζάλη ἀπὸ τὸ ἀναπάντεχο αὐτὸ χτύπημα τοῦ τύραννου. Ἀλλὰ ἀμέσως συνῆλθαν κι' ἑτοιμάστηκαν νὰ χτυπήσουν πιὸ γερά, μὲ μεγαλύτερη μανία, λὲς καὶ κάποια μυστικὴ φωνὴ τοὺς ἔδινε τὴν προσταγὴ ὅπως τὴν διετύπωσε στὸ μεγαλειῶδες ποίημά του γιὰ τὸν Γρηγόριο ὁ μεγάλος ποιητὴς Ἀριστοτέλης Βαλαωρίτης.

«— Χτυπᾶτε πολεμάρχοι!
Μὴν ξεχνᾶτε παιδιὰ τὸ σκοινὶ τοῦ Πα-
(τριάρχη!»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄.

Η ΑΝΑΧΩΡΗΣΗ

Εἴδαμε πὼς ὁ Θρασύβουλος εἶχε ἀποχαιρετήσει τὸν θεῖο του καὶ προστάτη του Γρηγόριο, μὲ σκοπὸ νὰ μπαρκάρη κρυφὰ σὲ κανένα χριστιανικὸ πλοῖο, καὶ νὰ φύγη γιὰ τὴν Ὀδησσό.

Πῆγε στὴν προκυμαία τοῦ Γαλατᾶ, ντυμένος μὲ φτωχικὰ ροῦχα ἔτσι ὥστε νὰ φαίνεται φορτοεκφορτωτὴς τοῦ λιμανιοῦ, καὶ συνάντησε τὸν Κεφαλλωνίτη Νικολέτο Σκλάβο ποὺ ἦταν καπετάνιος ἑνὸς καραβιοῦ ποὺ θάφευγε σὲ δυὸ τρεῖς μέρες γιὰ τὴ Ρωσσία γιὰ νὰ φορτώση στάρια. Αὐτὸς ὁ Νικολέτος ἦταν ἄνθρωπος γνωστὸς στὸ Πατριαρχεῖο, κι' ἔτσι ὁ Θρασύβουλος μπόρεσε νὰ τοῦ ξανοιχτῆ ἐλεύθερα.

Ὁ Κεφαλλωνίτης ποὺ ἔνοιωθε σεβασμὸ καὶ λατρεία γιὰ τὸν Πατριάρχη, μὲ χαρὰ δέχτηκε νὰ ἐξυπηρετήση τὸν ἀνεψιό του, γι' αὐτὸ καὶ δέχτηκε εὐχαρίστως νὰ τὸν φυγαδέψη κρυφὰ στὴν Ρωσσία.

Ἦταν νὰ σαλπάρουν τὴν Δευτέρα ὕστερα ἀπὸ τὸ Πάσχα, καὶ καθὼς εἴδαμε, ὁ Πατριάρχης πιάστηκε ἀπὸ τοὺς Τούρκους ἀνήμερα.

Φυσικά, ὕστερα ἀπὸ τὸν μαρτυρικὸ θάνατο τοῦ Ἱεράρχη, ὁ Θρασύβουλος δὲν ἤθελε πιὰ νὰ φύγη. Ἀλλὰ καὶ νὰ ἤθελε, δὲν μποροῦσε, γιατὶ οἱ Τοῦρκοι εἶχαν δώσει διαταγὴ κανένα χριστιανικὸ καράβι νὰ μὴν φύγη.

Εἶχε ἕνα φίλο βαστάζο στὴν παραλία — ἀγαθὸ τουρκαλά, ποὺ ἀγαποῦσε τοὺς χριστιανούς, κι' αὐτὸς τοῦ ἔδωσε πρόθυμα μιὰ παλιὰ φορεσιὰ νὰ φορέση κι' ἕνα φέσι.

Ἔτσι ὁ Θρασύβουλος μεταμορφωμένος σὲ Τοῦρκο χαμάλη, μποροῦσε νὰ κυκλοφορῆ ἐλεύθερα. Μόνο ποὺ ἀναγκάστηκε νὰ μουντζουρώση τὸ πρόσωπό του μὲ φοῦμο καὶ νὰ δέση τὰ ξανθὰ μαλλιά του μ' ἕνα μαντήλι πρὶν τὰ κρύψη κάτω ἀπὸ τὸ φέσι, γιατὶ ἡ φυσιογνωμία του μὲ τὰ τόσο ὄμορφα καὶ εὐγενικὰ χαρακτηριστικὰ θὰ τραβοῦσε τὴν προσοχή. Ὁ νέος ὅταν ἔμαθε πὼς ἔρριξαν τὸ πτῶμα τοῦ θείου του στὸν Βόσπορο, εἶχε συλλάβει ἕνα τολμηρὸ σχέδιο: δὲν θ' ἄφηνε τὰ ψάρια τῆς Μαύρης Θάλασσας νὰ τρέφονταν μὲ τὸ ἱερὸ λείψανο τοῦ Πατριάρχη τῶν Ἑλλήνων.

Θὰ τόβρισκε, καὶ θὰ τὸ φόρτωνε στὸ καράβι τοῦ Κεφαλλωνίτη, γιὰ νὰ τὸ μεταφέρουν στὴν Ὀδησσό, σὲ χώρα χριστιανική, ὅπου θὰ τὸ ἔθαβαν μὲ ὅλες τὶς τιμές.

Μίλησε στὸν καπετάνιο, ποὺ τὸν ἄκουσε μὲ μεγάλη συγκίνηση.

— Κι' ἐγὼ καὶ τὸ πλεούμενό μου, τοῦ εἶπε ὁ Κεφαλλωνίτης, εἴμαστε στὴν διάθεσή σου. Θὰ μείνη γιὰ δόξα παντοτινὴ στοὺς δικούς μου τὸ ὅτι κατάφερα νὰ γλυτώσω τὸν νεκρὸ τοῦ σεβαστοῦ μας Πατριάρχη. Μόνο νεαρέ μου, τὸ νομίζω δύσκολο νὰ τὸν βρῆς μέσα σὲ ὁλόκληρη θάλασσα.

(Συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

* Κοράνι εἶναι τὸ ἱερὸ βιβλίο τῶν Μωαμεθανῶν. Τὸ ἔγραψε ὁ προφήτης τους Μωάμεθ.

Πρὸς τοὺς Δελφούς

Ἡ λιακάδα τοῦ χειμώνα εἶναι πειρασμὸς μεγαλύτερος κι' ἀπ' τὴ γλύκα τῆς ἄνοιξης. Μέσα στὸ σπίτι κρυώνεις· ἔξω, σοῦ λέει ὁ ἄλλος, εἶναι χαρὰ Θεοῦ. Δὲν πᾶμε κανένα περίπατο;

Τώρα, ὅταν αὐτὴ τὴ μικρὴ φρασούλα τὴν πῆ ὁ μικρός μας ἀρχαιολόγος, καταλαβαίνετε τί σημαίνει.

Τὸ λιγώτερο ποὺ μπορεῖ νὰ σᾶς ζητήση βάναι ἕνας... περίπατος ὣς τοὺς Δελφούς.

. . . .

Ἔτσι βρεθήκαμε — αὐτὴ τὴ φορὰ οἱ δυό μας μονάχοι — στὸ δρόμο, ποὺ πάει πρὸς τοὺς Δελφούς. Ἡ διαδρομὴ μᾶς εἶναι πολὺ γνωστὴ καὶ δὲ δίνομε καὶ πολλὴ σημασία. Χαιρόμαστε τὸν ἥλιο, τὴν καταπράσινη στρώση τῆς γῆς, τὶς σμαράγδινες φυλλωσιὲς τῶν πεύκων... Τὸ χειμώνα, τὸ χρῶμα κρατᾶ ὅλη του τὴν ἔνταση, σὰν ἀστροκοπᾶ κάτω ἀπὸ τὸν ἥλιο. Ἱερὰ Ὁδός! Ἐλευσίνα. Ἀλλάζομε δρόμο πρὸς τὰ Μεσόγεια. Νά μας, σὲ λίγο, στὴν κορυφὴ τοῦ Κιθαιρώνα. Ἐδῶ τσούζει λίγο τὸ κρύο. Τ' ἀγεράκι μᾶς χτυπᾶ στὸ πρόσωπο ποὺ παγώνει. Δὲν εἶναι εὔκολο χειμωνιάτικα ν' ἀνεβαίνης τὸν Κιθαιρώνα. Κι' ὅμως, εἶναι χάρμα ἀπέναντί μας οἱ δασωμένες βουνοπλαγιές. Ἐδῶ λένε σύχναζε ὁ Διόνυσος μὲ τὶς Βάκχες καὶ τοὺς Σατύρους. Οἱ βοσκοὶ τοὺς ἔβλεπαν νὰ τρέχουν μέσα στὰ δάση καὶ νὰ πηγαίνουν πρὸς τοὺς Δελφούς.

Νὰ τώρα σειρὰ ἀπὸ τόπους ἱστορικούς: Θήβα, Πλαταιές, Λεῦκτρα, Χαιρώνεια. Πόσες θύμησες πόσα ὀνόματα δὲ ζωντανεύουν τὴν ἱστορία. Ἀριστερά μας φαίνεται τὸ πεδίο τῆς μεγαλύτερης μάχης τῶν ἀρχαίων χρόνων: Τῆς μάχης τῶν Πλαταιῶν. Ἐδῶ συντρίφτηκε τελειωτικὰ ὁ Πέρσης. Διακόσιες χιλιάδες ἐχθροὶ ἔπεσαν, σ' ἐτούτη τὴν πεδιάδα τὸ 479 π. Χ. Ἡ ἰδέα τῆς Λευτεριᾶς νίκησε γιὰ πάντα τὸν ὄγκο τῆς βαρβαρότητας, ποὺ περιορίστηκε πιὰ μόνο στὴν Ἀσία.

Περνᾶμε τὴ Θήβα, θυμόμαστε τὰ ἠρωϊκά της παιδιά, τὸν Ἐπαμεινώνδα καὶ τὸν Πελοπίδα της. Περνᾶμε σὲ λίγο τὴ Χαιρώνεια καὶ θυμόμαστε τὸν Ἱερὸ Λόχο της. Αὐτὸ τὸ λιοντάρι τόστησε, λέει, ὁ Φίλιππος γιὰ τὴ νίκη του κι' ὅμως ταιριάζει καλλίτερα στὴ θυσία καὶ στὴν ἀνδρεία τοῦ Ἱεροῦ Λόχου.

Ὁ δρόμος ξετυλίγεται ἀτέλειωτος, κάπως μονότονος καὶ κουραστικός.

—Ἔλα, Φάνη, πές μου τί ξέρεις γιὰ τοὺς Δελφούς; Καὶ γιατί τοὺς εἶπες καρδιὰ τῆς Ἑλλάδας;

— Μὰ κάτι τέτοιο δὲν ἔλεγαν οἱ ἀρχαῖοι; «Ὀμφαλὸ τῆς Γῆς» δὲν ὠνόμαζαν τοὺς Δελφούς;

— Ναί, σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο πίστευαν πὼς εἶναι τὸ κέντρο τῆς γῆς. Ἐκεῖ εἶχε στήσει τὸ θρόνο της ἡ Θεὰ Ἑστία... Ἐκεῖ εἶχε τὸ μαντεῖο της ἡ Θεὰ Δήμητρα...

— Τί ἔκανε λέει; Παραξενεύτηκε ὁ Φάνης. Μὰ δὲν ἦταν τοῦ Ἀπόλλωνα τὸ μαντεῖο;

— Πολὺ ἀργότερα, Φάνη. Ἄκουσε λίγο τὴν ἱστορία τοῦ τόπου: Λένε πὼς ἀπὸ τοὺς σεισμούς, εἶχε γίνει μεγάλη ρωγμὴ στὰ σπλάχνα τῆς γῆς κι' ἀπὸ κεῖ ἀναδίνονταν ἀτμοί.

Στὰ πανάρχαια λοιπὸν χρόνια ἔτυχε νὰ περάσουν κρητικοὶ ταξιδιῶτες κι' ἔμειναν μαγεμένοι ἀπ' τὸ τοπίο. Αὐτοὶ πρωτοέστησαν ἐδῶ τὸ βωμὸ τῆς Θεᾶς τους, τῆς Ρέας, τῆς Θεᾶς τῶν φιδιῶν, ποὺ τ' ἀγαλματάκι της εἴδαμε στὴν Κρήτη. Αὐτή, ποὺ συμβόλιζε τὴ μητέρα Γῆ, ἦταν ἡ πρώτη μάντισσα Θεά. Ἀργότερα ὠνομάστηκε Δήμητρα, κι' αὐτὴ ἔδιδε πιὰ τοὺς χρησμούς. Μὰ σὰν ἦρθαν οἱ Δωριεῖς, ἔκτισαν ναὸ τοῦ Ἀπόλλωνος, ποὺ σιγὰ σιγὰ ἡ λατρεία του κυριάρχησε στὸ μαντεῖο...

—Ἐγὼ τὰ ξέρω πολὺ ἀλλοιώτικα, εἶπε σὰν ἀπογοητευμένος ὁ Φάνης. Οἱ μῦθοι εἶναι πολὺ ὡραιότεροι ἀπ' τὴν ἱστορία, ποὺ ὅλα τ' ἀπογυμνώνει. Ὁ Ἀπόλλωνας κέρδισε μὲ τὴ νίκη του τὸ μαντεῖο· δὲν τὸν ἔφεραν ἄλλοι.

— Πές μου λοιπὸν τὸν ὡραῖο σου μῦθο, Φάνη. Ἡ φαντασία εἶναι κοντήτερα κάποτε στὴν ἀλήθεια.

— Λοιπὸν ἄκουσε, θεία τὸ θρίαμβο τοῦ Ἀπόλλωνα, ὅπως τὸν περιγράφει ἕνα ὡραῖο βιβλίο ποὺ διάβασα τώρα τελευταῖα.

«Ὕστερα ἀπὸ τὸ μεγάλο κατακλυσμὸ ποὺ ἔγινε τὸν καιρὸ τοῦ Δευκαλίωνα, τὰ νερὰ ποὺ ἀποτραβήχτηκαν ἄφηκαν λάσπη πολλὴ στὰ φαράγγια τοῦ Παρνασσοῦ. Ἀπ' τὰ κατακάθια τῆς λάσπης ἐκείνης γεννήθηκε ἕνας τρομακτικὸς δράκοντας ποὺ τὸν ἔλεγαν Πύθωνα. Φολιδωτὸ ἦταν τὸ κορμί του κι' οἱ δίπλες τῆς οὐρᾶς του μποροῦσαν νὰ τυλίξουν ὁλόκληρο κοπάδι μὲ τοὺς βοσκούς του. Κοντόχοντρα πόδια στήριζαν τὴν κοιλιά του καὶ στὴν πελώρια ράχη του εἶχε φτεροῦγες γιὰ νὰ πετᾶ λίγο ψηλότερα ἀπὸ τὴ γῆ, ὅταν δὲ χωνόταν στὰ λασπονέρια. Ἀπ' τὰ ρουθούνια του ξεφυσοῦσε φωτιὰ καὶ τὸ στόμα του ἦταν διαρκῶς κόκκινο ἀπ' τὸ αἷμα. Τὸ τέρας λοιπὸν αὐτὸ εἶχε διαλέξει, γιὰ κατοικία του, τὸ κέντρο τῆς γῆς τοὺς Δελφούς.

Συχνὰ κατηφόριζε ἀπ' τὰ πυκνοφάραγγα τοῦ Παρνασσοῦ, στὴν κοιλάδα τῆς Κρίσσας καὶ σκόρπιζε στὸ πέρασμά του τὴ φρίκη καὶ τὴν ἐρήμωση. Σπαρτὰ ἔσπερνε, καὶ σπαρτὰ δὲ θέριζε ὁ κόσμος. Ὅλα, καὶ σπαρτὰ καὶ δέντρα, καίγονταν ἀπ' τὴν πύρινη ἀνάσα τοῦ τέρατος. Γέννημα τοῦ σκοταδιοῦ καὶ τῆς μαύρης νύχτας, ἔβγαινε κάθε βράδυ ἀπ' τὴ σπηλιά του κι' ἡ γῆς τρανταζόταν ἀπ' τὰ θεμέλια στὸ σούρσιμό του.

Συχνά, τέτοιες νύχτες, ξυπνοῦσαν οἱ ἱερεῖς, οἱ δαδοῦχοι κι' οἱ μάντισσες τῆς Θεᾶς Δήμητρας κι' ἀνέβαιναν, τρομοκρατημένοι, στὶς κορυφές, ξεμακραίνοντας ἀπ' τὴ χαράδρα, ὅπου κουλουριαζόταν τὸ θεριό. Ἀκόμα κι' ἡ Δήμητρα εἶχε ἀποφασίσει ν' ἀφήση ἐκεῖνο τὸ ἱερό, ὅπου κανένας θνητὸς δὲν ἐρχόταν πιὰ νὰ ζητήση χρησμό.

Τότε ἀκριβῶς φάνηκε ὁ Ἀπόλλωνας ποὺ διψοῦσε γιὰ ἔργα μεγάλα.

— Θὰ σκοτώσω τὸν Πύθωνα, εἶπε.

—Ἂν τὸ κάμης αὐτὸ τὸ κατόρθωμα, Φοῖβε, τοῦ εἶπε ἡ Δήμητρα, τὸ μαντεῖο εἶναι δικό σου.

Μὲ τὸ τόξο στὸ χέρι καὶ μὲ χρυσὴ δόξα γύρω ἀπ' τὸ κεφάλι του τὰ ξανθά του μαλλιά, κατέβηκε ἀπὸ τὸν Ὄλυμπο, στάθηκε στὴν κορφὴ τοῦ Παρνασσοῦ καὶ σημάδεψε τὸ θεριό.

Ὁ Πύθωνας, ποὺ τρόμαξε περισσότερο τὸ φῶς παρὰ τὶς σαΐτες, ἔκαμε νὰ φύγη. Μὰ ὁ Φοῖβος τὸν κατατόξευε μὲ ἀκτῖνες καὶ βέλη. Κατάλαβε πὼς δὲν εἶχε σωτηρία. Βγάζοντας λοιπὸν φωτιὰ καὶ πυκνὸ καπνὸ ἀπὸ τὰ ρουθούνια του, ὁ Πύθωνας περιτύλιξε τὸ κορμί του μέσα σ' ἕνα μαυροκόκκινο σύννεφο, κι' ἔκαμε νὰ χωθῆ στὸ βάλτο.

Ὁ Θεὸς ὅμως ὥρμησε πίσω του. Ἡ γῆ ἔκαιγε. Τὰ σανδάλια του ἔσκαζαν ἀπ' τὴ ζέστη, ὁ ἱδρὼς ἔτρεχε ποτάμι ἀπὸ τὸ θεῖο του μέτωπο. Μὲ νέα ὁρμὴ ἔρριξε στὸ θεριὸ τὴ σαΐτα ποὺ τὴ δέχτηκε στὴν οὐρά, γιατὶ τὸ κεφάλι του τὄχε κιόλας χώσει στὸ βάλτο. Ἀπὸ τὸν πόνο σφάδαζε μέσα στὸ νερὸ καὶ χωρὶς νὰ τὸ συλλογιστῆ ἔβγαλε τὸ κεφάλι του ἔξω. Ἔτσι τὸ τόξευσε ὁ ἔφηβος μὲ τὸ ἀσημένιο δοξάρι του. Βέβαιο πιὰ γιὰ τὸ θάνατό του, τὸ θεριὸ σύρθηκε μέσα στὸ πυκνὸ φαράγγι, ὅπου κουλουριάστηκε συντριμμένο. Πυκνὸ σκοτάδι σκέπασε τὰ μάτια του.

— Σάπιζε τώρα, Πύθωνα, ξαπλωμένος κάτω ἀπ' τὸν ἥλιό μου, εἶπε ὁ Ἀπόλλωνας.

Μὲ τὴν κατάρα αὐτὴ τοῦ Ἀπόλλωνα, τὸ τέρας ἄφηκε τὴ στερνή του πνοή, βγάζοντας κύματα αἵματος ἀπ' τὸ στόμα. Οἱ ἀκτῖνες τοῦ ἥλιου ἔλουσαν τότε τὶς πλαγιὲς τοῦ Παρνασσοῦ. Σὲ λίγο πλημμύρισαν πάλι τὴ χαράδρα τὰ κελαδήματα τῶν πουλιῶν καὶ τὰ ἰαματικὰ νερά.

Οἱ ἱερεῖς, οἱ δαδοῦχοι οἱ μάντεις κι' οἱ μάντισσες γύρισαν τότε στὸ πανάρχαιο μαντεῖο γιὰ νὰ ὑποδεχτοῦν τὸν καινούργιο θεὸ ποὺ θὰ ἔδινε πιὰ τοὺς χρησμοὺς στοὺς ἀνθρώπους...».

Ἐδῶ σταμάτησε ὁ Φάνης τὴ γοητευτική του ἀφήγηση. Ὁμολογῶ πὼς ἀποξεχάστηκα βλέποντας μπροστά μου τὸ καθετί. Τὸ ἀπαίσιο τέρας τὸ θεὸ μὲ τὸ φωτοστέφανο. Τὴ χαράδρα, τὸν Παρνασσό, τὴν κοιλάδα τῆς Κρίσσας.

—Ἐξαίσιος ἦταν ὁ μῦθος σου, Φάνη. Τὸ βλέπει κανεὶς ὁλοφάνερα τί συμβολίζει. Τὴν πάλη τοῦ φωτὸς μὲ τὸ σκοτάδι... Τὸν ἥλιο ποὺ διώχνει τὴ νύκτα.

Ἔτσι τὸ μέρος ὠνομάστηκε πιὰ Πυθώ, ὁ Ἀπόλλωνας Πύθεος κι' ἡ ἱέρεια ποὔδινε τοὺς χρησμοὺς Πυθία. Γιὰ νὰ θυμίζουν τὸ κατόρθωμα τοῦ Φοίβου.

— Καὶ κάθε τέσσερα χρόνια, πρόσθεσε ὁ Φάνης, γίνονταν στοὺς Δελφοὺς Πανελλήνιοι ἀγῶνες ποὺ τοὺς ἔλεγαν Πύθια. Ὅποιος νικοῦσε ἔπαιρνε, γιὰ βραβεῖο, στεφάνι ἀπὸ κλαριὰ δάφνης.

— Ναί, αὐτὸ ἦταν τὸ ἱερὸ φυτὸ τοῦ Ἀπόλλωνα. Φύλλα δάφνης μασσοῦσε κι' ἡ μάντισσα καθισμένη στὸν τρίποδά της πάνω ἀπ' τὸ βάραθρο ἀπὸ ὅπου ἔβγαιναν ἀναθυμιάσεις. Ἔτσι ζαλισμένη ἔδινε τοὺς χρησμούς της: Τόσο παράξενους, τόσο αἰνιγματικούς, τόσο διφορούμενους ποὺ μόνο οἱ σοφοὶ ἱερεῖς τοῦ Ἀπόλλωνα κατάφερναν νὰ βροῦνε τὸ νόημά τους. Μὰ καὶ πάλι εἶχαν διπλῆ σημασία.

— Ναί, θυμᾶμαι, εἶπε ὁ Φάνης. Κάποτε ἄλλαζε τὸ νόημα μ' ἕνα κόμμα μονάχα.«Ἥξεις ἀφίξεις, οὐ θνήξεις ἐν πολέμῳ». Ἂν τώρα βάλης τὸ κόμμα μετὰ τὸ οὐ, παίρνει ἀντίθετο νόημα ὁ χρησμός.

— Γι' αὐτὸ κι' ὁ Ἀπόλλωνας ὠνομάστηκε Λοξίτας γιατὶ τάλεγε ὅλα λοξά, πλάγια νὰ ποῦμε, ὄχι καθαρὰ καὶ ξάστερα.

Αὐτὰ κουβεντιάζαμε ὅταν εἴδαμε πὼς εἴχαμε φτάσει στοὺς ἐλαιῶνες τῆς Ἄμφισσας. Ἀρχίσαμε ν' ἀνεβαίνουμε τὸν Παρνασσό. Οἱ Δελφοὶ ἐξακολουθοῦν νὰ μένουν κρυμμένοι.

Μὰ νὰ ἐπιτέλους μπροστά μας τὸ ἐπιβλητικὸ τοπεῖο. Ὁ Παρνασσὸς καταχιόνιστος. Ἐπίσημες αὐστηρές, οἱ ἀθάνατες Φαιδριάδες... Τυλιγόμαστε στὰ βαρειὰ παλτά μας. Ὁ Ἀπόλλωνας λείπει στὶς ὑπερβόρειες χῶρες κι' ἂς λάμπη ὁ ἥλιος στὸν οὐρανό... Μερικοὶ χωρικοὶ μᾶς κοιτάζουν, παραξενεμένοι. Τί θέλουν τέτοιαν ἐποχὴ στοὺς Δελφούς; θὰ συλλογιοῦνται.

Τί θέλουμε; Ρωτῆστε, καλοί μου φίλοι, τὸ Φάνη κι' ἀνοῖχτε μας τὸ σπιτάκι σας, ὅπου τρίζουν στὸ παραγῶνι τὰ κούτσουρα τῆς ἐλιᾶς. Τώρα νύχτωσε. Αὔριο τὰ λέμε.

ΕΛΕΝΗ ΠΑΡΗ

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΓΡΑΦΟΥΝ

ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ

Φεύγει ὁ νιὸς πολεμιστὴς
καὶ πίσω του ἀφήνει
μάνα, γυναῖκα καὶ παιδιὰ πάει νὰ πολεμήση.
Τὸ χῶμα τῆς Πατρίδας του νὰ τὸ ὑπερα-
(σπίση.
Ἀφήνει τὴ γυναῖκα του, μητέρα καὶ πατέρα
κι' ἡ Ἑλληνίδα ἀκούραστη δουλεύει νύχτα
(μέρα.
καὶ αὐτὴ ποὺ εἰς τὰ σύνορα ἄσπρη ποδιὰ
(φορᾶ.
Ατίμητα γλυκόλογα σκορπᾶ ἀπ' τὴν καρδιά.

Ὦ Ἑλληνίδα ἀκούραστη πλέκεις πρωῒ καὶ
(βράδυ
καὶ ἡ βελόνα ἀτίμητη
μέσ' στῆς ζωῆς τὴν πάλη
θὰ στήνη λόγχη αἰώνια διὰ νὰ τοὺς ζεστάνη.

ΕΛΕΝΗ ΔΗΜ. ΚΑΖΑΜΙΑ
(Ε΄ Γυμν. Θηλέων, τάξη Ε1α)

Ο ΚΑΜΠΟΣ ΤΟΥ ΕΒΡΟΥ

Καταπράσινος ἁπλώνεται ὁ ἀπέραντος κάμπος τοῦ Ἕβρου. Τὰ δένδρα στὶς ὄχθες τοῦ ποταμοῦ ὑψώνονται περήφανα, καὶ βλέπεις τὴ γερὴ κορμοστασιά τους. Τὰ διάφορα γεωργικὰ προϊόντα, μὰ πρὸ πάντων τὸ σιτάρι κι' ὁ ἀραβόσιτος κυματίζουν στὴν ὄμορφη αὐτὴ πεδιάδα. Ὅλος ὁ κάμπος εἶναι καταπράσινος. Πουθενὰ δὲν διακρίνεις κανένα χωράφι χέρσο ἢ ξερό. Ὅλος ὁ κάμπος εἶναι ὠργωμένος, εἶναι σπαρμένος, καὶ αὐτὴν τὴν ἐποχὴ τὰ σπαρτὰ κυματίζουν ὄμορφα - ὄμορφα, καὶ δίνουν πιὸ μεγάλη ὀμορφιὰ στὸν κάμπο. Σὲ ὁποιο μέρος τοῦ κάμπου κι' ἂν πλανέψης τὴ ματιά σου, παντοῦ θὰ δῆς τὰ ἴδια καὶ τὰ ἴδια. Παντοῦ θὰ δῆς νὰ κυματίζη καμαρωτὰ ὁ ἀραβόσιτος, τὸ σιτάρι καὶ τὰ διάφορα ἄλλα γεωργικὰ προϊόντα. Θὰ δῆς ἀκόμη μέσα στὸν κάμπο, πλῆθος δένδρα, φυτεμένα δίπλα στὶς ὄχθες τοῦ ποταμοῦ, δένδρα διάφορα, μὰ πρὸ πάντων μουριές. Ἀλήθεια, ἡ μουριὰ εἶναι τὸ συνηθισμένο δένδρο, εἶναι τὸ δένδρο ποὺ εἶναι φυτεμένο παντοῦ μὰ καὶ τὸ πιὸ χρήσιμο ἀπὸ τ' ἄλλα δένδρα. Γιατὶ μὲ τὰ φύλλα της βοηθεῖ πολὺ τοὺς χωρικούς, ποὺ παράγουν τὸ μετάξι. Γι' αὐτὸ στὸν κάμπο θὰ δῆς ἀκόμη, πολλὰ χωράφια νὰ χρησιμοποιοῦνται εἰδικὰ σὰν μωρεῶνες. Καταπράσινος, μὰ καὶ πολὺ δουλεμένος ἀπὸ τοὺς χωρικούς, εἶναι ὁ μεγάλος μας κάμπος. Καὶ μέσ' στὴν τόση πράσινη φύση, βλέπεις κατὰ διαστήματα καὶ πολλὰ μικρὰ χωριουδάκια, ποὺ λαμπυρίζουν ἀπὸ τὴν ἀσπράδα τους. Εἶναι τὰ χωριὰ τῶν ἀγωνιστῶν ἀγροτῶν μας, ποὺ δουλεύουν στὸν κάμπο. Καὶ μέσ' στὴ μέση τῆς μεγάλης αὐτῆς πεδιάδος, περνάει μὲ τὰ τρεχούμενα νερά του ὁ Ἕβρος, τὸ μεγάλο ποτάμι. Εἶναι καλὸς φίλος στοὺς γεωργοὺς ὁ Ἕβρος, γιατὶ μὲ τὰ νερά του ποτίζει τὸν κάμπο. Λίγες φορὲς μόνον, οἱ χωρικοὶ χαλοῦν τὶς φιλίες μ' αὐτόν, γιατὶ τοὺς πλημμυρίζει τὰ χωράφια τους. Καὶ τότε οἱ χωρικοὶ ἐργάζονται περισσότερο, γιὰ νὰ ξαναφέρουν στὴν πρώτη ὄψη τὰ χωράφια τους. Τέτοιος εἶναι ὁ κάμπος τέτοιοι εἶναι οἱ ἀγωνιστὲς χωρικοί, καὶ τέτοιος εἶναι κι' ὁ μεγάλος ποταμός.

ΖΩΗΣ Β. ΛΕΥΚΗΣ

ΤΟΠΕΙΟ
(Σκίτσο Ἀθαν. Γκαμέρα)

ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΝΕΙΑΤΑ

Ξυπνῆστε πατεράδες μας, ξυπνῆστε πρόγονοί
(μας,
νὰ ξαναδῆτε λεβεντιὲς ποὺ γέννησ' ἡ φυλή
(μας.
Ξυπνῆστε ἀθάνατοι νεκροί, ξυπνῆστε ἀντρειω-
(μένοι,
καινούργια νειᾶτα λάμψανε στὴ γῆ τὴ δοξα-
(σμένη.
Τὸ δένδρο ποὺ ποτίσατε μὲ αἷμα τῆς καρδιᾶς
(σας,
ἐφούντωσε, ἐθέριεψε. Στὴν ξακουστὴ γενιά σας
νέα βλαστάρια ἀνθίσανε, καινούργιοι Λεωνί-
(δες,
Ἀνδροῦτσοι Διάκοι ποὔγραψαν ἀθάνατες σε-
(λίδες.
Τιμὴ στοὺς νέους ἥρωες, στοὺς ἄξιους ἀπογό-
(νους,
κόψτε καὶ πάλι τῆς ἐλιᾶς τοὺς τιμημένους
(κλώνους.
Πάλι στεφάνια ἀμάραντα μὲ δόξες μυρωμένα,
πλέξτε γιατὶ προστάζουνε ξανὰ τὰ πεπρωμένα.
Εἶναι γραφτὸ ὁ Ἕλληνας τὴ γῆ νὰ ἀτενίζη
δαφνοστεφής, περήφανος, καὶ σ' ὅλους νὰ
(σκορπίζη
τὸ φῶς του τὸ ἀτίμητο... «Πολιτισμὸ κι' ἀν-
(δρεία».
Δυὸ λέξεις ποὺ λαμπρένουνε μιὰ μόνο ἱστορία.

ΟΙ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΕΣ ΤΗΣ ΠΑΡΛΑΣ
ΝΤΟΛΟΡΕΣ - ΕΞΑΨΑΛΜΟΣ
(Σκίτσο Ἐξάψαλμου)

ΗΡΘΕΣ ΜΑΝΑ ΜΟΥ

Ὦ! χθὲς σὲ δέχθηκα μανούλα μου γλυκειὰ
τὰ χείλη σου μὲ τὰ δικά μου ἔγιναν ἕνα,
ἔδιωξες κάθε σκέψη μου κακιὰ
κι' ὁ νοῦς μου φτερουγᾶ ὅλο γιὰ σένα.
Ἦρθες! ὢ μάνα μου πῶς καρτεροῦσ' αὐτὴν
(τὴν ὥρα!
Μέσ' στ' ἀγριοβόρι τοῦ καιροῦ, τῆς ξενιτιᾶς
(τὰ πάθη,
τὸν ὕπνο δὲν ἐχόρταινα δὲν μὲ χωροῦσε ἡ
(χώρα,
κι' ἀγνάντευαν τὰ μάτια μου, τ' ὁρίζοντα τὰ
(βάθη.
Ἦρθες καὶ μὲ τὸ βλέμμα σου τὸ χαρωπό,
ποὺ χύνει στὴν καρδιά μου τὴ μαγεία,
πλημμύρισες τὰ στήθη μου χαρά,
εὐωδιὰ γεμάτη θεία.
Ἦρθες! κι' ὅταν σὲ σύμπλεγμα ἱερό, (στιγ-
(μὴ γλυκειὰ)
χείλη ὠχρὰ καὶ χείλη κερασένια,
μέσ' στὴν καρδιά μου μέλι στάλαξε ἀπὸ κειά.
καὶ πετάξαν μακρυὰ φροντίδα κι' ἔγνοια.
Ἦρθες! κ' ὅπως ἡ αὔρα τοῦ Μαϊοῦ ἡ βραδυνή,
τὰ νυχτολούλουδα νεκρανασταίνει,
ἔτσι καὶ σὺ μὲ μιὰ παρήγορη φωνή,
σπέρνεις ζωὴ μέσ' στὴν καρδιὰ τὴ μαραμένη.
Ἦρθες! καὶ σκλαβωμένη πιὰ δὲν νοιώθω τὴν
(ψυχή·
μήδ' ὁ κουρσάρος της ἐδῶ, μηδ' ἁλυσσοδεμένη
τρίζουν τὰ σίδερα καὶ σπᾶν τῆς φυλακῆς μὲ
(μιὰν εὐχή,
δροσιᾶς ἀγέρι στὴν καρδιὰ τὴ μαραμένη.
Ἦρθες! Κι' ἀνέτειλε γιὰ μένα μιὰ αὐγή,
ποὺ ξετρελλαίνει καὶ μαγεύει μυρ' ἀηδόνια,
κι' ἦταν γιὰ μένα ἕνα ἀτέλειωτο πρωΐ,
ἀνέσπερες χίλιες αὐγές, γιὰ χίλια χρόνια.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΒΑΝΔΩΡΟΣ — Αἴγιον

ΑΙΩΝΙΕΣ ΜΟΡΦΕΣ

Στὴ χώρα τούτη τὴν ἀθάνατη, τὴ χιλιοτραγουδισμένη, ἀθάνατοι εἶναι κι' ἥρωες ποὺ τὴ δοξάζουν. Πολλὰ ὀνόματα ἔχουν κι' ἀμέτρητοι εἶναι. Ὅμως ὅπου καὶ νἆναι κι' ὁλοένα εἶναι ἕνας. Ὁ σγουρόμαλλος ἐκεῖνος νέος μὲ τὸ σῶμα τὸ ἀθλητικό, τὰ διαμαντένια μάτια, τὰ ρόδινα μάγουλα καὶ τὴ λεβέντικη κορμοστασιά, ἐνδεικτικὰ τῆς ἀθάνατης γενιᾶς του. Ξέρει νὰ ζῆ χίλιες φορές, καὶ νὰ πεθαίνη ἄλλες τόσες. Ἀφοῦ νικάει μακρυὰ στῆς Τροίας τὰ προπύλαια, γυρνάει καὶ καταστρέφει τὸν ἐχτρὸ στὴ πατρικὴ τὴ γῆ. Κρατώντας στ' ἄλογό του τὴν ὄμορφη βασιλοπούλα ποὺ τὴ λένε Ἑλλάδα πολεμάει τὸ χάροντα στὰ πέτρινα τ' ἀλώνια. Χτυπάει ἀλύπητα τὸν Φράγκο καὶ τὸν Τοῦρκο, μὰ θάφτεται στὸ τέλος, στὰ γκρεμισμένα τείχη τῆς βασιλεύουσας. Ξυπνάει μιὰν αὐγὴ ξεζαλισμένος. Τόνα πόδι στὸ Μωρηὰ καὶ τἄλλο στὴ Βλαχία. Σπίθες πετοῦν τὰ μάτια του. Γίνεται θρῦλος στὸ Βαλτέτσι. Σπάει τὸ σπαθί του καὶ πιάνεται στὴν Ἀλαμάνα. Ξυπνάει ὕστερα λασπωμένος στὸ Μπιζάνι. Ἀπ' τὰ τσουγγάρια τῆς Τρεμπεσίνας πηδάει στὰ βράχια τοῦ Γράμμου, καὶ τοῦ Βίτσι τὶς κορφές. Κάνει βουτιὰ στὴ θάλασσα καὶ βγαίνει μακρυὰ στὴ χώρα μὲ τὶς παγόδες καὶ τοὺς ὀρυζῶνες. Ξεπηδάει σὰν σπίθα ἀπ' τὴ στάχτη τῆς Σεοὺλ καὶ ἐνθαρύνει τὰ σύμμαχα στρατεύματα στοὺς βράχους τῆς Ταεγκοῦ... Παντοῦ καὶ πάντοτε ὁ ἴδιος εἶναι. Ἀπ' τὴν μακρυνὴ ἐποχὴ τοῦ Ὁμήρου ὡς τὶς συγκαιρινὲς τὶς μέρες: Ὁ λεβεντόκορμος ἐκεῖνος τροβαδοῦρος ποὺ τριγυρνᾶ μερονυχτὶς κάτω ἀπ' τὰ παλάτια τῶν αἰώνων, τραγουδώντας γιὰ νὰ βγῆ στὸ παραθῦρι τῆς ἱστορίας, ἡ ἀθάνατη ἀγαπημένη του ποὺ τὴ λένε Ἐλευθερία.

ΛΑΚΗΣ ΤΑΚΟΥΛΗΣ
(Μαστρογιάννη - Καρδίτσης)

ΝΑΝΙ ΝΑΝΙ

Κοιμήσου ἀστέρι μου μικρό, ἥσυχα, νάνι, νάνι.
Κλείσ' τὰ ματάκια σου γλυκά. Γιόκα μου
(νάνι, νάνι.
Σὰν κοιμηθῆς ἀγαλινὰ θάρθοῦνε τ' ἀγγελούδια
ὄμορφα νὰ σοῦ ψάλλουνε τραγούδια.
Θὲ νὰ σοῦ δώσουνε φτερὰ ποὺ θὰ πετᾶς μὲ
(χάρι,
ψηλὰ στ' ἀστέρια τοὐρανοῦ, στὸ στρογγυλὸ
(φεγγάρι!...
Θὰ δῆς παιδάκια γελαστά, στὰ κάτασπρα ντυ-
(μένα,
νὰ παίζουνε σ' ἀνθόκηπους κρυμμένα.
Θὰ δῆς νεράϊδες σὲ γιαλούς, μ' ὁλόξανθες
(πλεξοῦδες
νὰ παίζουνε κυνηγητὸ μὲ χρυσοπεταλοῦδες.
Θὰ δῆς βαρκοῦλες ὄμορφες, θὰ δῆς παλάτια
(θεία,
θὰ δῆς θὰ δῆς πανόμορφα τοπία.
Κοιμήσου ἀστέρι μου μικρό, ἥσυχα, νάνι, νάνι.
Κλεῖσ' τα ματάκια σου γλυκά. Γιόκα μου,
(νάνι, νάνι.
. . . .
Κλείνει τὰ μάτια τὸ μωρό. Στὰ ὄνειρα γυρ-
(νάει...
Καὶ ἡ μανούλα του γλυκὰ σκύβει καὶ τὸ φι-
(λάει.

ΚΩΣΤΑΣ Δ. ΚΑΤΣΟΥΚΗΣ

Η ΧΑ·Ι·ΔΕΜΕΝΗ

Εἶναι ζιζάνιο, ἄτακτη
Θεότρελλη κοπέλλα,
Γι' αὐτὸ καὶ γὼ τ' αὐτάκι της
τῆς τὄκανα... πιατέλα!
(Σκίτσο Ζηλιάρας)

Ἡ Σελίδα τῶν Μικρῶν

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

Μὴν εἶστε ἐνοχλητικοὶ

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Θὰ σᾶς διηγηθῶ μιὰ σκηνὴ ποὺ παρακολούθησα χτὲς στὸ Ἄλσος κι' ἂν θέλετε βγάλετε μαζί μου τὰ συμπεράσματα:

Στ' αὐτιά μου ἔφτασε ἤρεμη καὶ παραπονιάρικη στὴν ἀρχὴ ἡ φωνὴ τοῦ Δήμου.

—Ἀφῆστε με ἥσυχο, σᾶς παρακαλῶ. Καθόταν σ' ἕνα παγκάκι μ' ἕνα βιβλίο στὸ χέρι. Οἱ φίλοι του ὅμως — δυὸ μεγαλύτερα ἀγόρια — τὸν ἐνοχλοῦσαν. Ἔπαιζαν κυνηγητὸ καὶ κάθε τόσο, ποὺ περνοῦσαν δίπλα του, τοῦ τραβοῦσαν, πότε τὰ μαλλιά, πότε τὸ σακκάκι.

— Θὰ μ' ἀφήσετε ἥσυχο;

—Ὄχι, θὰ παίξης μαζί μας.

— Κουράστηκα, ἀπαντοῦσε ὁ Δῆμος, θέλω νὰ διαβάσω.

—Ἀφῆστε τον λοιπόν, ἔλεγε κι' ἡ μητέρα ἑνὸς ἀπ' τοὺς ἐνοχλητικούς.

Ἔφευγαν γιὰ λίγο καὶ συνέχιζαν τὸ παιγνίδι τους. Ἀπὸ τὸ ἄλλο παγκάκι παρακολουθοῦσα τ' ἀγόρι ποὺ τὰ παιδιὰ εἶχαν ὀνομάσει Δῆμο. Ἦταν κάπου ἐννιὰ χρονῶν, πολὺ συμπαθητικό. Διάβαζε τὴν Ὀδύσσεια. Εἶδα τὸν τίτλο στὸ ξώφυλλο τοῦ βιβλίου. Ποιὸς ξέρει ποιὲς γοητευτικὲς περιπέτειες νὰ παρακολουθοῦσε μὲ τὴ φαντασία του! Χαμογελοῦσε, σήκωνε πότε - πότε ἀπότομα τὸ κεφάλι του, σὰ ν' ἀντίκρυζε κι' ὁ ἴδιος τοὺς Κύκλωπες ἢ τὴ μάγισσα Κίρκη, ἅπλωνε τὸ χέρι του, λὲς καὶ κουβέντιαζε μὲ φανταστικοὺς ἥρωες, ἔκλεινε τὰ μάτια του, λὲς κι' ἄκουγε τὶς Σειρῆνες νὰ τραγουδᾶνε.

Καὶ κεῖ ἐπάνω νά σου μιὰ καρπαζιά.

— Ποῦ γυρίζει ὁ νοῦς σου, χαζέ;

Ἕνα κῦμα ἀπὸ γέλια ἔπνιξε τὸ παράπονο τοῦ παιδιοῦ κι' ἄναψε τὸ θυμό του.

—Ἄ, μὰ δὲν ὑποφέρεστε! Τί σᾶς κάνω; Ἔρχομαι ἐγὼ νὰ σᾶς πάρω τὴ μπάλα; Σᾶς βάζω τρικλοποδιὰ ὅταν τρέχετε;

Ἔκανε νὰ ριχτῆ ἐπάνω τους καὶ θὰ τοὺς σιγύριζε, ὅπως τοὺς ἄξιζε γιατὶ μ' ὅλο ποὺ ἦταν μικρότερος ἦταν χεροδύναμος καὶ γερός, ἂν δὲν ἔμπαινε στὴ μέση ἡ κυρία ποὺ συνώδευε τὰ παιδιά.

—Ὁ Δῆμος ἔχει ἀπόλυτο δίκιο, εἶπε. Τὸν παρακαλῶ ὅμως νὰ συγκρατήση τὸ θυμό του.

— Μὲ συγχωρεῖτε, εἶπε εὐγενικὰ τὸ ἀγόρι. Μά, δὲ μ' ἀρέσει νὰ μ' ἐνοχλοῦν. Ἐγὼ δὲν τοὺς πείραξα σὲ τίποτε.

—Ἔτσι εἶναι, εἶπε ἡ κυρία,—ἀσφαλῶς μητέρα κάποιου παιδιοῦ τῆς παρέας ἴσως καὶ δασκάλα. Ἀκοῦστε, μικροί μου φίλοι. Καθένας διασκεδάζει κατὰ τὸν τρόπο του. Ἐσεῖς, μὲ τὸ νὰ τρέχετε καὶ νὰ παίζετε μπάλα, ἄλλος μὲ τὸ νὰ σχεδιάζη, ἄλλος διαβάζοντας. Ὅλα εἶναι παιχνίδια ὅταν τὰ κάνουμε μὲ τὸ κέφι μας. Μὴν ἐνοχλῆτε λοιπὸν ὁ ἕνας τὸν ἄλλο. Καὶ τώρα, γιὰ τιμωρία σας, πᾶμε νὰ φύγωμε.

Συλλογίστηκα πόσο δίκιο εἶχε. Ἔχετε μιὰ μανία, καλά μου παιδιά, νὰ θέλετε, σώνει καὶ καλά, νὰ πειράζετε τοὺς ἄλλους. Κοροϊδεύετε, δίνετε καρπαζιές, μαλλιοτραβᾶτε τοὺς φίλους σας, μόνο καὶ μόνο γιατὶ δὲν σᾶς κάνουν τὸ κέφι. Καὶ τὸ φρικτότερο εἶναι πὼς τὰ βάζετε κάποτε καὶ μὲ τοὺς μικρότερους, ποὺ ἀντίθετα θἄπρεπε νὰ τοὺς προστατεύετε. Ξέρετε πῶς τὸ λένε αὐτό; Ἀνανδρία! Ἀγαπητά μου παιδιά, μὴν τὸ κάνετε ποτέ σας.

Νὰ σέβεστε τὰ παιχνίδια καὶ τὶς ἐπιθυμίες τῶν ἄλλων, ὅπως θέλετε κι' ἐσεῖς νὰ σέβωνται τὶς δικές σας οἱ ἄλλοι.

Μὴν πετᾶτε ξένα τετράδια καὶ βιβλία, μὴν καταστρέφετε τὰ ξένα παιχνίδια. Τέτοια καμώματα δὲ δείχνουν καλοὺς χαρακτῆρες.

Μὲ λίγα λόγια, μὴν εἶστε ἐνοχλητικοί. Συμφωνεῖτε;

Σᾶς φιλῶ

Ἡ γιαγιὰ ΚΑΝΤΙΑΝΗ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΑΚΙ ΜΑΣ

3 στὸ γῦρο

Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρὸ ζοῦσε σ' ἕνα χωριὸ κάποιος ξυλοκόπος, ποὺ εἶχε καὶ γιό, καὶ τὸν ἔλεγαν Γιάννη. Ὁ Γιάννης ἦταν ἕνα ἔξυπνο παιδί. Μὰ δὲν μποροῦσε νὰ εὐχαριστηθῆ μὲ τὰ λίγα χρήματα ποὺ ἔβγαζε ὁ πατέρας του καὶ ἤθελε νὰ γυρίση τὸν κόσμο γιὰ νὰ βρῆ τὴ τύχη του.

Κι' ἕνα πρωΐ ἀφοῦ πῆρε τὴν εὐχὴ τοῦ πατέρα του κι' ἕνα δισάκι στὸν ὦμο ἔφυγε ἀπὸ τὸ χωριό του.

Δρόμο παίρνει δρόμο ἀφήνει φθάνει μπροστὰ σὲ μιὰ μεγάλη λίμνη καὶ κάθεται ἐκεῖ νὰ κολατσίση. Μὰ ξαφνικὰ ἕνα ἁρπαχτικὸ πουλὶ κατεβαίνει ἀπὸ τὸν οὐρανὸ καὶ χρὰπ τοῦ ἁρπάζει τὸ ψωμί του...

Κι' ὁ Γιάννης κάθεται τώρα στὴ λίμνη καὶ σκέπτεται τί θὰ βρῆ νὰ φάη γιὰ νὰ χορτάση τὴν πεῖνα του. Μὰ καθὼς φυσσοῦσε ἀγέρι κι' ἔφερνε τὰ νερὰ τῆς λίμνης ὡς τὰ πόδια του, βλέπει τὸ παιδὶ ἕνα μεγάλο ψάρι νὰ πετιέται στὴν ὄχθη.

— Νά, ὁ Θεὸς μὲ λυπήθηκε καὶ μοὔστειλε αὐτὸ τὸ ψάρι, σκέφθηκε ἀμέσως ὁ Γιάννης.

Καθὼς ὅμως σκύβει νὰ τὸ πάρη γιὰ νὰ τὸ ψήση καὶ νὰ τὸ φάη ἀκούει μιὰ φωνή.

— Μὴ μὲ φᾶς, καλό μου παιδί. Ρίξε με πάλι στὴ λίμνη κι' ἐγὼ θὰ σοῦ ξεπληρώσω τὸ καλό.

— Καὶ τί καλὸ μπορεῖ νὰ μοῦ κάνη ἕνα ψάρι, ρώτησε περίεργος ὁ Γιάννης.

—Ὅλα τὰ πλάσματα τοῦ Θεοῦ μποροῦν νὰ σοῦ κάνουν καλό.

— Τράβα ἕνα λέπι ἀπ' τὸ κορμί μου καὶ σὰν βρεθῆς στὴν ἀνάγκη, βάλτο πάνω στὴ γλῶσσα σου καὶ πές. «Τρεῖς τὸ γῦρο, τρεῖς τὸ γῦρο, τρεῖς τὸ γῦρο».

Ἔτσι κι' ἔκανε ὁ Γιάννης καὶ σὰν χόρτασε τὴν πεῖνα του μὲ λίγα χόρτα ποὺ μασσούλησε ξεκίνησε καὶ πάλι γιὰ τὸ ταξεῖδι του.

Νύχτωσε πιὰ ὅταν ὁ Γιάννης βρέθηκε μέσα σ' ἕνα μεγάλο δάσος.

— Θεέ μου, εἶπε τότε τὸ παιδί, ποῦ θὰ κοιμηθῶ; Τί θὰ φάω;

Ἀλλὰ ἀμέσως θυμήθηκε τὸ ψάρι του, ἔβγαλε τὸ λέπι, τὄβαλε στὴ γλῶσσα του καὶ εἶπε τρεῖς φορὲς τρεῖς τὸν γῦρο...

Ἕνα μπουμπούνισμα δυνατὸ τὸν ἔκανε νὰ τρομάξη, ἡ γῆ ἄνοιξε κι' ὁ Γιάννης ἔνοιωσε πὼς κατέβαινε, κατέβαινε, κατέβαινε.

Καὶ ξαφνικὰ βρέθηκε μέσα σὲ μιὰ μεγάλη σάλα γεμάτη φῶτα καὶ μὲ λαχτάρα ἀντίκρυσε ἕνα τραπέζι ποὺ εἶχε ἀπάνω ὅλα τὰ καλὰ τοῦ κόσμου.

—Ὅλα αὐτὰ εἶναι δικά μου; ρώτησε τὸ παιδί.

—Ὄχι, θὰ τὰ φᾶμε «Τρεῖς τὸν γῦρο», ἄκουσε νὰ τοῦ λὲν μιὰ φωνή.

Γυρνᾶ ὁ Γιάννης καὶ βλέπει μπροστά του δυὸ τόσα - δὰ ἀνθρωπάκια, δυὸ νάνους.

Ἐκεῖνος ποὺ φαινόταν πιὸ μεγάλος πῆρε τὸ λόγο καὶ εἶπε:

— Εἶμαι ὁ «Τοσοδούλης» κι' ἀπὸ δῶ εἶναι ὁ ἀδελφός μου ὁ «Τοσοδάκης». Ἀπὸ σήμερα θὰ μποῦμε στὴν ὑπηρεσία σου καὶ θὰ σὲ βοηθήσουμε νὰ βρῆς τὴ τύχη σου.

Γεμάτο χαρὰ τὸ παιδὶ ἔφαγε κι' ἤπιε μὲ τοὺς δυὸ νάνους καὶ κοιμήθηκε σ' ἕνα πουπουλένιο κρεββάτι.

Σὰν ξύπνησε τὴν ἄλλη μέρα ἀποχαιρέτησε τοὺς φίλους του, πῆρε ἀρκετὰ τρόφιμα γιὰ τὸ δρόμο καὶ κίνησε νὰ φύγη.

— Στὸ καλὸ νὰ πᾶς τοῦ εἶπε ὁ «Τοσοδούλης». Καὶ σὰν μᾶς χρειασθῆς νὰ μᾶς φωνάξης.

Κι' ὁ «Τοσοδούλης» πάτησε ἕνα κουμπὶ κι' ὁ Γιαννάκης βρέθηκε ἀμέσως σὲ μιὰ μεγάλη Πολιτεία καὶ δὲν ἄργησε νὰ πιάση ἐκεῖ δουλειὰ σ' ἕνα σιδεράδικο. Γρήγορα ὁ Γιαν-

(Συνέχεια στὴ σελίδα 78)

Γύρω ἀπ' τὸν Ἀθλητισμό

ΤΑ ΣΠΟΡ ΣΤΟ 1952
ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Στὸ περασμένο φύλλο, κάναμε μία ἀνασκόπηση τῶν ἑλληνικῶν ἀθλητικῶν γεγονότων τοῦ 1952. Σήμερα θὰ ἀσχοληθοῦμε μὲ τὰ παγκόσμια ἀθλητικὰ γεγονότα.

ΚΛΑΣΣΙΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Τὸ 1952 ἦταν χωρὶς ἀμφιβολία ἕνας χρόνος θριάμβου γιὰ τὸν κλασσικὸ ἀθλητισμό. Στὸ διεθνὲς ἐπίπεδο οἱ Ἀμερικανοί, ὅπως σχεδὸν πάντα, κέρδισαν τὰ πρωτεῖα.

Τὰ παλιὰ ἀστέρια, Ζάτοπεκ, Ντίλλαρντ, Ρόντεν, Ρίτσαρντ, Οὐάϊφλυτ ἔδειξαν γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ τὴν ἀξία τους. Ἐμφανίσθηκαν ὅμως καὶ καινούργια ἀστέρια, ὅπως οἱ Ρεμιτζίνο, Ἴνες, Ο' Μπράϊαν, Νταίηβις κ.ἄ. Οἱ πέντε καλύτεροι ἀθληταὶ στὴν περίοδο ποὺ μᾶς πέρασε ἦσαν οἱ Ζάτοπεκ (Τσεχοσλοβακία), Ματαΐας (Η.Π.Α.), Μὰκ Κίνλεϋ (Ζαμάϊκα), Μπαρτὲλ (Λουξεμβοῦργον) καὶ Ντὰ Σίλβα (Βραζιλία).

Στὸ γυναικεῖο ἀθλητισμὸ ἡ διάσημη Ὁλλανδέζα Φάνυ Μπλάνκερς Κοὲν ἔσβυσε, ἐνῶ μιὰ καινούργια πρωταθλήτρια φάνηκε. Ἡ Αὐστραλέζα Μάρτζορυ Τζάκσον.

ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ

Στὸ 1952 τρεῖς ἐθνικὲς ὁμάδες διεκδικοῦν τὰ πρωτεῖα στὸν κόσμο σύμφωνα μὲ τοὺς ἀγῶνες ποὺ ἔδωσαν: Ἡ Ἀγγλία, ἡ Οὐγγαρία καὶ ἡ Βραζιλία. Οἱ Ἄγγλοι ἔμειναν ἀήττητοι μέσα στὸ 1952. Τὶς πιὸ μεγάλες ἐπιτυχίες τὶς ἐσημείωσαν νικῶντας τοὺς Αὐστριακοὺς στὴ Βιέννη μὲ 3—2 καὶ τοὺς Ἑλβετοὺς στὴ Ζυρίχη μὲ 3—0. Ἐπίσης ἡ ἰσοπαλία τους 1—1 στὴ Φλωρεντία μὲ τὴν Ἐθνικὴ Ἰταλίας ἀποδεικνύει τὴν μεγάλη κλάση τους.

Καὶ οἱ Οὖγγροι νικηταὶ τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων διεκδικοῦν τὸν τίτλο τῆς καλύτερης ὁμάδας τοῦ 1952. Σημαντικὴ ὑπῆρξε ἡ νίκη τους ἐπὶ τῶν Γιουγκοσλάβων μὲ 2—0. Τέλος ἡ Βραζιλία κατώρθωσε καὶ κέρδισε τὸ Παναμερικανικὸ πρωτάθλημα νικῶντας τὴν Οὐραγουάη καὶ τὴ Χιλή.

Ἀπὸ τὶς ἄλλες χῶρες ἡ Ἀργεντινή, ἡ Σουηδία, ἡ Ἱσπανία καὶ ἡ Γιουγκοσλαβία βρίσκονται στὸ ἴδιο ἐπίπεδο.

Ἡ Γερμανία καὶ ἡ Γαλλία δείχνουν σημεῖα προόδου

Αὐτὸ φαίνεται ἀπὸ τὶς ἐπιτυχίες ποὺ εἶχαν οἱ Γερμανοὶ ἐπὶ τῶν Ἑλβετῶν 5 - 1, Γιουγκοσλάβων 3 - 2, Ἱσπανῶν 2 - 2, καὶ τῶν Γάλλων ἐπὶ τῶν Πορτογάλων 3 - 0, Γερμανῶν 3 - 1, Αὐστριακῶν 2 - 1 καὶ Ἰρλανδῶν 3 - 1.

Ἀπεναντίας τὸ ποδόσφαιρο στὴν Αὐστρία, τὴν Τσεχοσλοβακία, Σουηδία καὶ Ἰταλία σημείωσε κατάπτωση.

Οἱ Ρῶσοι ἀπὸ τὶς ἐμφανίσεις τους στὸ Ἑλσίνσκι δὲν ἱκανοποίησαν καὶ ἔπαιξαν μονότονα καὶ μετρημένα.

ΠΥΓΜΑΧΙΑ

Στὸ 1952 παρουσιάστηκαν 5 νέοι πρωταθληταί. Ὁ Ἰάπων Σιράϊ (κατηγορία μυίγας), ὁ Αὐστραλὸς Καροῦδερς (κατηγ. πετεινοῦ), καὶ οἱ Ἀμερικανοὶ Κάρτερ (κατ. ἐλαφρῶν), Μοῦρ (κατ. ἡμιβαρέων) καὶ Μαρτσιάνο (κατ. βαρέων). Στὶς ἄλλες κατηγορίες τὰ πρωτεῖα κρατοῦν οἱ ἑξῆς: Κατηγ. πτεροῦ: Σάντλερ (Η. Π. Α.). Κατ. ἡμιμέσων: Γκάβιλαν (Κοῦβα). Μέσων: Ρόμπινσον (Η.Π.Α').

Δηλαδὴ καὶ ἐδῶ εἶναι καταφανὴς ἡ ὑπεροχὴ τῶν Ἀμερικανῶν.

ΚΟΛΥΜΒΗΜΑ

Στὴν κολύμβηση οἱ νεαροὶ Μπουατέ, Κόνο, Σκόουλς, Χαγεκάβα, Μπυζόν, εἶναι οἱ ἐλπίδες τοῦ μέλλοντος. Καλύτεροι τοῦ 1952 ἦσαν οἱ Μπουατὲ (Γάλλος) καὶ Κόνο (Ἰάπων).

ΜΠΑΣΚΕΤ - ΜΠΩΛ

Ἡ Ἀμερικὴ καὶ ἐδῶ κατέχει τὴν πρώτη θέση. Οἱ Ἀμερικανοὶ παραμένουν καὶ θὰ εἶναι γιὰ πολὺ καιρὸ οἱ παγκόσμιοι πρωταθληταί. Δεύτεροι ἔρχονται οἱ Ρῶσοι, καὶ ἀκολουθοῦν οἱ Βραζιλιανοί. Ἀργεντινοί, Τσέχοι, Γάλλοι, Χιλιανοί, Οὖγγροι, Φιλιππῖνοι.

ΤΑ ΑΛΛΑ ΣΠΟΡ

Στὸ τέννις οἱ Αὐστραλοὶ Σέντγκμαν, Μὰκ Γκρέγκορ καὶ Ρὸζ κρατοῦν τὰ σκῆπτρα. Στὴν ποδηλασία ὁ Ἰταλὸς Φαονέτυ Κόππι εἶναι ὁ ἀήττητος πρωταθλητής.

ΠΩΣ ΝΑ ΠΡΟΠΟΝΗΣΘΕ

Συνεχίζουμε καὶ σήμερα τὶς ὁδηγίες μας στοὺς νέους ἀθλητάς. Σήμερα θὰ σᾶς δώσουμε μερικὲς χρήσιμες συμβουλές, γνωστῶν μεγάλων προπονητῶν καὶ ἀθλητῶν.

1) Μὴν ἀλλάζετε διαρκῶς τὸ στύλ σας. Διαλέξετε ἕνα στὺλ φροντίζοντας νὰ τὸ ἀκολουθῆτε πάντα. Ἂν ὅμως εἶναι ἀπαραίτητο νὰ φέρετε κάποια ἀλλαγὴ κάμετέ το τὴ «νεκρὴ περίοδο», τότε δηλαδὴ ποὺ δὲν γίνονται ἀγῶνες.

2) Στὴν ἀρχὴ ὁ ἀθλητὴς πρέπει νὰ μάθη καλὰ τὴν τ ε χ ν ι κ ὴ καὶ νὰ μὴν ἐνδιαφέρεται γιὰ τὸ χρόνο ἢ τὴν ταχύτητα. Δὲν πρέπει νὰ τρέχη μὲ ὅλη του τὴ δύναμη περισσότερο ἀπὸ μιὰ ἢ δυὸ φορὲς τὴν ἑβδομάδα.

3) Ἕνα ἀπὸ τὰ πρῶτα πράγματα ποὺ πρέπει νὰ ἔχη ὑπ' ὄψη του ὁ ἀθλητὴς εἶναι νὰ μὴ σ φ ί γ γ ε τ α ι κατὰ τὴ διάρκεια ἑνὸς ἀγωνίσματος, δηλαδὴ νὰ μὴν προκαλῆ ἀνώμαλη σύσπαση τῶν νεύρων του.

Γιατί: α) Ἕνα χαλαρὸ μέρος μπορεῖ νὰ κινηθῆ μὲ δύναμη καὶ ταχύτερα. Παραδείγματος χάριν, ὅσο περισσότερο σφίγγεται ὁ δρομέας τῶν 110 μέτρων τόσο ἀργότερα τρέχει. β) Στοὺς δρόμους ἀντοχῆς καὶ ἡμιαντοχῆς ἡ διατήρηση τῆς ἐνέργειας ἔχει μεγάλη σπουδαιότητα. Ὁ ἀθλητὴς πρέπει νὰ διαθέση κατὰ τὸν πιὸ σοφὸ τρόπο τὶς δυνάμεις του. Ἂν ὅμως δὲν εἶναι ἤρεμος τότε ἀγωνίζεται ἐναντίον τοῦ ἑαυτοῦ του. Εἶναι σὰν νὰ ὁδηγῆ ἕνα αὐτοκίνητο μὲ σφιγμένα τὰ φρένα.

ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

ΣΤΟ ΑΝΘΗΡΟ: Ἡ ὁμάδα τοῦ Ἀνθηροῦ ἐνίκησε τὴν ὁμάδα τοῦ Σποιλίου μὲ 2 - 0. Ἡ νικήτρια: Καραμάνης, Μοῦσος, Τσουτσουλιάνης, Λιάμπρος, Νικολαΐδης Ι, ΙΙ, Τσουτσουλιάνος ΙΙ, Τσιαγκόπουλος, Γκιουλέκας Ι. ΙΙ. Λ. Τ.

ΣΤΟ ΠΥΡΓΟ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ: Σὲ δυὸ ἀγῶνες ποὺ ἔγιναν μεταξὺ τοῦ Ὀλυμπιακοῦ καὶ τοῦ Κεραυνοῦ νικητὴς ἀνεδείχθη ὁ Ὀλυμπιακὸς μὲ 4 - 2 καὶ 3 - 2. Τὸ τρίτο μὰτς ἔληξε ἰσόπαλο μὲ 1 - 1. Ὁ Ὀλυμπιακὸς καὶ ὁ Κεραυνὸς ἔπαιξαν μὲ τὶς ἑξῆς συνθέσεις. Ὀ λ υ μ π ι α κ ό ς: Δημητρόπουλος, Καμάλιος, Τσοπελογιάννης, Μπαρσάκης, Ἰωαννίδης, Νάνος, Τσότσος, Καστρίτης, Κεραμίδας, Πανίτσας, Βούζης. Κ ε ρ α υ ν ό ς: Παγκάκης, Τσαρούχας, Τσοτσεός, Περδικομάτης, Μπακιρτζῆς, Καβάδιος, Κρόγιος, Κωνσταντίνου, Κύπριος, Βλαχογιάννης, Δαφνάκης.

ΣΤΟΝ ΠΥΡΓΟ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ: Ἡ ὁμάδα τῶν ξυλουργῶν νίκησε τοὺς

Ὁ Ἕλληνας Ὀλυμπιονίκης τοῦ 1906 στὴν ἄρση βαρῶν Τόφαλος, ποὺ ἐπέστρεψε πάλι στὴν Ἑλλάδα ἀπ τὶς Η.Π.Α.

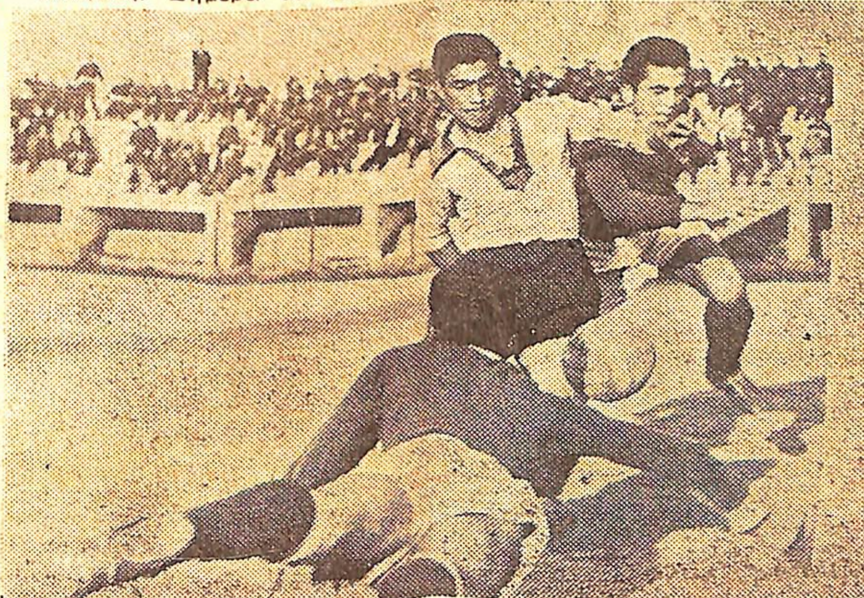
οἰκοδόμους μὲ 4—0. Στὴ ρεβὰνς νικήθηκε ἀπὸ τοὺς οἰκοδόμους μὲ 3—1. Οἱ ξυλουργοί: Δρακόπουλος, Κοτσουνῆς, Παρλιάρας, Μπαρσάκης, Μιστέρης Στυλιανός, Δαφνάκης, Καμπάλιος, Χαντέλης, Μανουσαρίδης.

ΣΤΗΝ ΑΓΡΟΤΟΠΑΙΔΟΠΟΛΗ: Σὲ τέσσαρες ἀγῶνες ποὺ ἔδωσε ἡ Β΄ «Δυναμὸ» μὲ τὴν Β΄ «Κεραυνοῦ» ἀνεδείχθη νικήτρια μὲ 6—5 4—1, 1—0, καὶ ἔχασε τὸν ἕνα 1—2. Ἡ «Δυναμό»: Σαπουνᾶς, Δημόπουλος, Πρόγκος, Κουβέλης, Καΐκης, Τεντζογλίδης, Παπαδόπουλος, Ὀργαντζίδης, Δελημητρίου, Εὐσταθιάδης, Στεφόπουλος, Λαζαρίδης.

ΣΤΟΝ ΑΓΙΟ ΑΝΔΡΕΑ: Ἡ μικτὴ τῆς Γ΄ καὶ Δ΄ κοινότητος νίκησε τὴν Β΄ κατηγορίας μὲ 3—2. Ἡ νικήτρια: Φαλλῆς, Καρατσόλης, Παύλου, Χερούλης, Ἀθανσιάς, Μπῖμπος, Παντρακλάκης, Δῆμος. Παρασκευᾶς, Καϊπαλέξης, Καλτσούλας.

ΣΤΗΝ ΑΛΕΞ)ΠΟΛΗ: Πλουσιωτάτη ἡ ἀθλητικὴ κίνηση τῶν Σχολῶν Ἀλεξανδρουπόλεως. Σὲ ποδοσφαιρικὸ ἀγώνα ἡ πρωταθλήτρια ὁμάδα τῶν ξυλουργῶν συνέτριψε τὴν ὁμάδα τῆς μηχανοκαλλιεργείας μὲ 4—2. Ἡ ὁμάδα τῶν ραπτῶν ἦρθε ἰσόπαλη μὲ τὴν ὁμάδα τῶν οἰκοδόμων μὲ 1—1 καὶ ἡ ὁμάδα τῶν γεωργοτεχνιτῶν νίκησε τὴν ὁμάδα τῆς μηχανοκαλλιεργείας μὲ τέρματα 2—0.

ΣΤΗ ΣΙΑΤΙΣΤΑ: Εἰς τὴν Σιάτιστα ἱδρύθηκε μία προσκοπικὴ ποδοσφαιρικὴ ὁμάδα ποὺ σὲ ποδοσφαιρικὴ συνάντηση μὲ τὴν τοπικὴ ὁμάδα τῆς Νεαπόλεως νίκησε μὲ 1 - 0. Ἡ ἴδια ὁμάδα νικήθηκε μὲ 2 — 0 ἀπὸ τὴν ὁμάδα τοῦ 419 Τάγματος Πεζικοῦ. Ἡ προσκοπικὴ ὁμάδα: Κούτσικας, Ταχμιτζῆς, Καθέσας, Κακάλης Τσιάρτας, Σιμιτσῆς, Σιάπαντας, Μπητσιάκας, Παρπάρης, Κοτλιδόπουλος, Σασόπουλος.

Ὁ Μανταλόζης ἀναπληρωματικὸς τερματοφύλακας τῆς Ἐθνικῆς μας σ' ἕνα ὡραῖο πλονζόν».

Ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ ἐτουρκοκρατεῖτο ἡ Κρήτη

Πῶς ἐρωμίεψε τὸ χωριό.

Ὁ Σταμάτης εἶχε πολλὲς φορὲς ἀκούση ἀπὸ τὸν πατέρα του τὴν ἱστορία: Ἤξερε καλὰ γιατὶ ὁ πατέρας του τά 'χε πουλήση ὅλα στὸ χωριό του στὸ Μόδι, καὶ εἶχε ἀνέβη γιὰ νὰ ζήση μὲ τὴ φαμίλια του στὸ ὀρεινὸ χωριὸ τὸ Ἀκαράνου.

Ἡ ἀφορμή, ὅπως ἔλεγε κι' ὁ πατέρας του ἦταν ἕνας Τοῦρκος, μὲ τὸ συμπάθειο, κι' ἕνας χοῖρος μὲ συχώρεσι.

Τὸ Μόδι ἦταν ἀκόμα Τουρκοχῶρι. Ζοῦσαν ἐκεῖ καὶ μερικοὶ χριστιανοί, ἀλλὰ ἦταν ὅλοι τους ταπεινοὶ κατωμερίτες, τριτάδες, σκαφτιάδες δηλαδὴ στὰ τουρκικὰ χτήματα κι' ἔπαιρναν ἕνα μικρὸ μερίδιο ἀπὸ τὰ εἰσοδήματα. Σχεδὸν δοῦλοι τῶν Τούρκων.

Ὁ μόνος ποὺ διατηροῦσε κάποια ἀνθρώπινη ἀξιοπρέπεια καὶ περηφάνεια, ἴσως γιατὶ εἶχε καὶ ἀρκετὴ περιουσία ὥστε νὰ μὴ δουλεύη στὰ τουρκικὰ χτήματα, ἦταν ὁ Μιχάλης ὁ Ἀλεφοῦζος, ὁ πατέρας τοῦ Σταμάτη. Καὶ τὶς γνῶμες του τὶς ἔλεγε καθαρὰ χωρὶς νὰ φοβᾶται κανένα, καὶ ἡ ραχοκοκκαλιά του δὲ λύγιζε μπροστὰ στοὺς ἀγάδες.

Μὰ γιὰ τοῦτο δὲν τὸν χώνευε καθόλου ὁ Κερὶμ Ἀγᾶς, ὁ πιὸ πλούσιος κι' ὁ πιὸ δυνατὸς Τοῦρκος στὸ Μόδι.

Ἦταν φανατικὸς καὶ τυραννοῦσε τοὺς χριστιανούς. Ἤθελε νὰ κάμη τοὺς Ἕλληνες τῆς Κρήτης νὰ καταλάβουν ποὺ ζοῦνε μόνο καὶ μόνο γιατὶ τοὺς ἀνέχονταν οἱ Τοῦρκοι.

Ὅταν περνοῦσε ὁ Ἀλεφοῦζος καὶ τὸν χαιρετοῦσε μ' ἕνα ξερὸ «καλὴ σπέρα, Κερὶμ Ἀγᾶ» αὐτὸς κουνοῦσε μὲ σημασία τὸ κεφάλι του, καὶ παρακολουθοῦσε τὸν Μιχάλη, καθὼς ἀπομακρυνόταν μὲ ἀπειλητικὸ βλέμμα.

Καὶ κάποια μέρα ὁ Κερὶμ Ἀγᾶς εἶπε σὲ κάποιον ἄλλο Τοῦρκο:

— Αὐτός, μωρὲ Βαλλαῆ, ὁ Ἀλεφοῦζος εἶναι ἀσῆς (ἀντάρτης). Σήκωσε κεφάλι. Δὲν εἶναι πιὰ ραγιᾶς.

Κι' ὅταν ἡ αἰγυπτιακὴ κυριαρχία ἔφερε κάποια ἀνακούφισι στοὺς χριστιανοὺς καὶ καλλιτέρεψε τὴν κατάστασή τους, ὁ Ἀλεφοῦζος, πῆρε θάρρος κι' ἔκαμε μεγάλη ἀποκοτιά:

Ἀγόρασε ἕνα χοῖρο καὶ τὸν ἔτρεφε γιὰ τὰ Χριστούγεννα!

Χοῖρο στὸ Μόδι; Χοῖρο — τὸ καταραμένο αὐτὸ ζῶο, ποὺ τὸ Κοράνι τὸ ἀπαγορεύη στοὺς Τούρκους — στὸ χωριὸ τοῦ Κερὶμ Ἀγᾶ, δίπλα μάλιστα στὸ κονάκι του; Φτοῦ ὁ συχαμένος ὁ βρωμιάρης γκιαούρης.

Τὰ πρῶτα γρυλλίσματα τοῦ γουρουνιοῦ στὸ Μόδι ἔσπειραν τὴ φρίκη στὸ Τουρκοχῶρι. Καὶ πολλοὶ Τοῦρκοι ἀνατρίχιασαν.

Μαζεύτηκαν οἱ ἀγάδες στὸ σπίτι τοῦ Κερὶμ Ἀγᾶ κι' ἔκαμαν συμβούλιο! Κι' ἀποφασίστηκε νὰ διωχτῆ ἀπὸ τὸ χωριὸ ὁ ἀντάρτης. Καὶ ἂν δυστροποῦσε νὰ σκοτωθῆ. Ἀλλὰ πρῶτα - πρῶτα θὰ ἔπρεπε νὰ φύγη ἀπὸ τὴ μέση ἡ πέτρα τοῦ σκανδάλου: ὁ «χοῖρος».

— Δὲν εἶναι κατάσταση αὐτή, εἶπε ὁ Κερὶμ Ἀγᾶς. Καὶ εἶχε δίκιο:

Χτὲς ἀκόμα, καθὼς κάπνιζε τὸ τσιμποῦκι του στὴ αὐλή του, τὸ γουροῦνι τοῦ Ἀλεφούζου πρόβαλε ἀπὸ τὴ μισόκλειστη πόρτα τὸ καταλερωμένο του μούτσουνο. Φτοῦ, εἶπε καὶ βλαστήμησε.

— Καμμιὰ μέρα, Βαλαῆ, εἶπε κάποιος ἄλλος Ἀγᾶ στὸν Κερὶμ θαρθῆ τὸ γουροῦνι καὶ στὸ τζαμὶ νὰ μᾶσε πῆ καλημέρα. Αὐτὸ τρυπώνει ὅπου βρῆ ἀνοιχτά!

— Πρέπει νὰ τὸ σκοτώνη, ὠρὲ ἀγάδες, ἐγὼ τὸ ντομούζι, εἶπε ὁ Τουρκαλβανὸς μπουλούμπασης, δηλαδή, ὅπως θὰ λέγαμε σήμερα, ὁ ἐνωματάρχης ποὺ ἀντιπροσωπεύει στὸ χωριὸ κάθε ἐξουσία, καὶ εἶχα ἐπιδοκιμάση ὅλες τὶς ἀποφάσεις ποὺ εἶχαν παρθῆ γιὰ τὸν ἄτυχο Ἀλεφοῦζο.

Τὴν ἄλλη μέρα, καθὼς ὁ Τουρκαλβανὸς περνοῦσε ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ Ἀλεφούζου, τραβάει τὸ πιστόλι του καὶ σκοτώνει τὸ γουρνόπουλο!

— Γιατί δὲν τὸ δένετε, ὠρέ, μέσα αὐτὸ τὸ ζουλάπι, φτοῦ, ἀλλὰ ποῦ κακὸ νὰ σᾶς ρθη παρὰ τὸ ἀφήνετε νὰ τρυπώνη μέσα στὰ πόδια μας; εἶπε στὴ γυναίκα τοῦ Ἀλεφούζου, ποὺ μόλις ἄκουσε τὴ πιστολιὰ πρόβαλε ἀλαφιασμένη στὴν πόρτα.

Κάποιος ἄγνωστος τὸν περίμενε καὶ τὸν πυροβόλησε...

Ὁ Ἀλεφούζος ἦταν πεισματάρης. Κι' ἔπειτα ἀπὸ μιὰ βδομάδα, ἔφερε ἄλλο γουροῦνι, μεγαλείτερο αὐτὴ τὴ φορὰ ἀπὸ τὸν Πλατανιᾶ.

— Μωρέ, γιὰ τὸ Θεό, τὸ σκοτωμό σου γυρεύεις, Μιχάλη; τοῦ εἶπε ἕνας ἀπὸ τοὺς χριστανοὺς τοῦ Μοδιοῦ. Μὴν τωνὲ μπαίνεις στὰ ρουθούνια γιατὶ θὰ σὲ σκοτώσουνε!

— Δὲν μὲ σκοτώνουνε, ἀπάντησε ὁ Ἀλεφούζος χωρὶς νὰ ταραχτῆ. Ἡ Γιανιτσαριὰ πέρασε.

Μὰ ἡ Γιανιτσαριὰ δὲν εἶχε περάσει ὅπως πίστευε ὁ Ἀλεφούζος. Ὁ μπουλούμπασης ὁ Τουρκαλβανὸς σκότωσε καὶ τὸν ἄλλο χοῖρο, γιατί, λέει, ἀναποδογύρισε τὸ ναργιλέ του.

Κατάλαβε ὁ Ἀλεφούζος πὼς ἂν ἐξακολουθοῦσε γιὰ πεῖσμα, νὰ ἀγοράζη γουρούνια, θὰ βοηθοῦσε τὸ μπουλούμπαση νὰ μαθαίνη σκοποβολή.

Καὶ ὁ Κερὶμ Ἀγᾶς, ποὺ τὸν εἶχε μάνιτα, ξεθύμανε μιὰ μέρα ποὺ ἀπάντησε στὸ δρόμο τὸν Ἀλεφοῦζο:

— Εἶντά 'ναι μωρέ, τὰ ἐντεψισλίκια ποὺ κάνεις! χοίρους, μωρὲ γκιαούρη, θὰ μᾶσε φέρνεις στὸ χωριό;

— Δὲν εἶν' ἐντεψισλίκι, Κερὶμ Ἀγᾶ, ἀπάντησε μὲ σεβασμό, ἀλλὰ καὶ σὲ ἀντρικὸ τόνο ὁ Ἀλεφοῦζος. Ἡ πίστη μας λέει νὰ τρῶμε χοιρινὸ μὲ τὸ συμπάθειο;

—Ἡ πίστη σας; ἔκαμε ὅλος θυμὸ ὁ Κερὶμ Ἀγᾶς. Νὰ τὴν πίστη σας. Καὶ καθὼς ἔλεγε τὰ λόγια αὐτά, σήκωσε τὸ τσιμποῦκι του καὶ τὸ κατάφερε στὸ κεφάλι τοῦ Ἀλεφούζου.

Μ' αὐτός, ἅρπαξε τὸ χέρι τοῦ ἀγᾶ καί, τὸ τσιμποῦκι ξαστόχισε.

— Σὲ μένα μωρὲ σκυλόπετσα, σήκωσες χέρα, καὶ ἄρχισε νὰ χτυπάη μὲ λύσσα τὸ 'Αλεφοῦζο!

Καὶ ἄλλοι Τοῦρκοι τρέξανε νὰ βοηθήσουν, καὶ σὲ λίγο τὸν κουβάλησαν τὸν 'Αλεφοῦζς στὸ σπίτι του, ἀναίσθητο καὶ καταματωμένο!

Ἔπειτα ἀπὸ ἕνα μῆνα, σηκώθηκε ὁ 'Αλεφοῦζος τὴ νύχτα γιὰ νὰ ταΐση τὰ βόδια του. Μὰ κάποιος ἄγνωστος τὸν περίμενε καὶ τὸν πυροβόλησε. Ὁ 'Αλεφοῦζος πληγώθηκε στὸν ὦμο, καὶ ἔμεινε γιὰ καιρὸ κατάκοιτος. Πέρασε μεγάλο κίνδυνο· μὰ σώθηκε.

Μὰ βεβαιώθηκε πιὰ πὼς οἱ Τοῦρκοι εἶχαν ἀπόφασι νὰ τὸν ξεκάμουν! Ἔτσι ξεπούλησε, ὅτι εἶχε καὶ δὲν εἶχε καὶ πῆγε στὸ ὀρεινὸ χωριὸ τὸ 'Ακοράνου.

Ὁ Σταμάτης, ἄκουσε ἀπὸ τὸν πατέρα του πολλὲς φορὲς αὐτὴ τὴν ἱστορία, καὶ ἀπὸ τὸ καιρὸ ποὺ ἦταν ἀκόμη παιδὶ σώρευε μέσα στὴν ψυχή του τὸ μῖσος κατὰ τῶν Τούρκων καὶ ἰδιαίτερα κατὰ τῶν Μοδιανῶν. Καὶ ὀνειρευόταν ἐκδίκηση.

Ὁ Κερὶμ 'Αγᾶς εἶχε πεθάνει. Εἶχε πεθάνει κι' ὁ γέρο 'Αλεφοῦζος. "Ας λύσουν αὐτοὶ οἱ δύο τὶς διαφορές τους στὸν ἄλλο κόσμο! Μὰ ὁ 'Αλεφοῦζος εἶχεν ἀφήσει γιὸ καὶ ὁ Κερίμης τὸν 'Αρὶφ 'Αγᾶν. Αὐτοὶ οἱ δυὸ θὰ ἔλυναν τὶς οἰκογενειακὲς διαφορές τους.

Ὁ 'Αρίφης ἦταν ὁλωσδιόλου διαφορετικὸς ἀπὸ τὸν πατέρα του. Ἦταν ἕνας ἀγαθὸς Τοῦρκος. 'Αγαποῦσε τὸ κρασὶ καὶ τὶς διασκεδάσεις. Τὰ εἶχε καλὰ καὶ μὲ τοὺς Τούρκους καὶ τοὺς χριστιανούς. Ἡ μόνη του δουλειὰ ἦταν νὰ διασκεδάζη, νὰ δανείζεται ἢ νὰ πουλῆ χτήματα, ὅταν τὰ εἰσοδήματα του δὲν μποροῦσαν νὰ καλύψουν τὰ ἔξοδα του.

Ὁ Σταμάτης εἶχε κληρονομήση ἀπὸ τὸν πατέρα του τὴν ἀγάπη στὴν ἐργασία. Μὰ πολὺ περισσότερο τὸ μῖσος ἐναντίον τῶν Τούρκων τοῦ Μοδιοῦ.

Μιὰ μέρα ξαφνικὰ οἱ Μοδιανοὶ ἔμαθαν πὼς ὁ Σταμάτης 'Αλεφοῦζος ἀγόρασε τὰ χτήματα τοῦ πατέρα του κι' ἐγκαταστάθηκε στὸ παλιὸ πατρικὸ σπίτι, δίπλα στὸ κονάκι τοῦ 'Αρίφη. Καὶ εἶχε φροντίση νὰ φέρη ἀπὸ τὸ 'Ακοράνου μιὰ γουροῦνα μὲ 6 - 7 γουρουνόπουλα, ποὺ ἔκαναν τόσο θόρυβο καὶ ἔτρεχαν ἐδῶ κι' ἐκεῖ ποὺ νόμιζε κανεὶς πὼς τὸ χωριὸ εἶχε γεμίση χοίρους. Καὶ πραγματικὰ γέμισε. Γιατὶ καὶ οἱ ἄλλοι ἀπὸ τοὺς χριστιανοὺς τοῦ χωριοῦ, ποὺ δὲν εἶχαν γουρούνια, μὲ τὸ παράδειγμα τοῦ Σταμάτη, ἀγόρασαν καὶ ὅσοι τοὺς εἶχαν δεμένους τοὺς ἄφησαν ἐλεύτερους νὰ γυρνοῦν στὸ χωριὸ καὶ στὰ χωράφια, νὰ φτάνουν καὶ νὰ μπαίνουν καὶ σ' αὐτὸ ἀκόμα τὸ τούρκικο καφενεῖο, νὰ μπαίνουν στὶς τούρκικες αὐλές, πρὸς μεγάλη ἀγανάκτηση καὶ φρίκη τῶν χανουμισσῶν, καὶ ν' ἀναστατώνουν τοὺς λαχανόκηπους τῶν ἀγάδων.

Τώρα πιὰ ὁ μπουλούμπασης δὲν ὑπῆρχε στὸ χωριό! Ἡ ἐποχὴ τοῦ Γιανιτσαρισμοῦ εἶχε περάση καὶ σχεδὸν εἶχε ξεχαστῆ. Τὸ Μόδι ἀπὸ τουρκοχῶρι γινόταν τώρα χριστιανοχῶρι. Κατὰ τὴν ἐπανάσταση πόσοι Τοῦρκοι σκοτώθηκαν ἢ πῆγαν καὶ κόλλησαν στὰ Χανιά. Καὶ πολλοὶ χριστιανοὶ κατέβαιναν ἀπὸ τὰ βουνὰ κι' ἀγόραζαν τὰ τούρκικα χτήματα. Καὶ ὁ Σταμάτης, ὅσο ἔβλεπε τὸν χριστιανικὸ πληθυσμὸ τοῦ χωριοῦ νὰ πληθαίνει καὶ τὸν τούρκικο νὰ ἐλαττώνεται, ἔνοιωθε μεγάλη χαρά. Δοκίμαζε ἀληθινὸ θρίαμβο.

Καὶ μιὰ μέρα ὁ Σταμάτης εἶπε στὸν 'Αρίφη πειραχτικὰ καὶ προκλητικά:

— Αΐ 'Αρὶφ 'Αγᾶ, νάζιε ὁ ραμετζῆς (μακαρίτης) ὁ μπαμπᾶς σου νὰ δῆ τὸ χωριό σου ἐτσὰ ποὺ γίνηκε.

Ὁ 'Αρίφης σκυθρώπασε!

— Πῶς γίνηκε, ρώτησε μὲ φωνὴ πνιγμένη.

— Νά. Ρωμέϊκο. Λέω δά. Γιαδέ, γιαδέ.

Καὶ μὲ θριαμβευτικὴ χειρονομία τοῦ ἔδειξε τὸ κοπάδι τὰ γουρουνόπουλα, ποὺ ἀκολουθοῦσαν τὴν μητέρα τους ποὺ περπατοῦσε ἀργὰ - ἀργά.

Μὰ ὁ 'Αρίφης κύτταξε τὰ γουρουνόπουλα, χωρὶς νὰ φτύση ἢ νὰ βλαστημήση ὅπως ὁ πατέρας του.

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Ὁ Γιάννης Κονδυλάκης γεννήθηκε στὰ 1861 στὸ Βιάννο τῆς Κρήτης. Νέος ἀκόμη ἦρθε στὴν 'Αθήνα γιὰ νὰ συνεχίση τὶς γυμνασιακές του σπουδές. Στὰ 1877 ξαναγύρισε στὴν Κρήτη γιὰ νὰ πολεμήση τοὺς Τούρκους. Στὴν Κρήτη διορίστηκε γραμματέας δικαστηρίου, μὰ ξαναγύρισε στὴν 'Αθήνα καὶ πῆρε τὸ ἀπολυτήριο τοῦ γυμνασίου. Στὸ Πανεπιστήμιο δὲν πῆγε. Μὰ μορφώθηκε μόνος του. Εἶναι ἕνας αὐτοδίδακτος. Διάβαζε στὸ πρωτότυπο ὅλους τοὺς ἀρχαίους πεζογράφους. Στὰ 1884 δημοσίευσε στὴν «Ἑστία», περιοδικὸ ἀκόμη, τὸ πρῶτο του διήγημα. Πῆγε ξανὰ στὴν Κρήτη καὶ ἔκαμε τὸ δάσκαλο! Στὰ 1889 ἦλθε πάλι στὴν 'Αθήνα. 'Απὸ τότε ἀρχίζει ἡ δημοσιογραφικὴ δράσι του. Δούλεψε σὰν συντάκτης στὴν «Ἐφημερίδα», στὸ «Ἄστυ» καὶ στὸ «Σκρίπ». Διακρίθηκε ὅμως σὰν χρονογράφος τοῦ «Ἐμπρός». Στὸ «Ἐμπρὸς» ἔχει δημοσιευθῆ τὸ μεγαλείτερο μέρος τῆς λογοτεχνικῆς του ἐργασίας. Φέρνει τὴν ὑπογραφὴ «Διαβάτης» — ποὺ ἦταν τὸ φιλολογικό του ψευδώνυμο.

Στὰ 1920 πέθανε στὴ Κρήτη, ἀφοῦ ἀποσύρθηκε ἀπὸ τὴ δημοσιογραφία, ἐνῶ ὁ Δημ. Καλαποθάκης τοῦ ἔστελνε πάντα, μέχρι τοῦ θανάτου του τὸ μισθό του. Τὸ καλλίτερο ἀπὸ τὰ μυριστορήματα τοῦ Κονδυλάκη εἶναι ὁ «Πατούχας».

—"Αν ζοῦσε ὁ πατέρας σου, ἐπέμεινε ὁ Σταμάτης, θἄσκαζε.

Μὰ ὁ Σταμάτης ὅσο ἔβλεπε πὼς ὁ 'Αρίφης, ἀντὶ νὰ θυμώνη φαινόταν λυπημένος ἀπὸ τὰ πειράγματα του, τόσο τὸ πεῖσμα του ξεθύμαινε καὶ τὸ μῖσος του ἔσβυνε. Καὶ ἀποφάσισε νὰ μὴν πραγματοποιήση τὴν ἐκδίκηση ποὺ ἀπὸ καιρὸ λογάριαζε. Νὰ στείλη δηλαδὴ τὴν ἡμέρα τοῦ Μπαϊραμιοῦ στὸν 'Αρὶφ 'Αγᾶ γιὰ δῶρο τὸ καλλίτερο του χοιρίδιο.

Ἡ ψυχὴ τοῦ Σταμάτη ἔνοιωσε μεγάλη χαρὰ τὴν παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων, ὅταν στὸ Μόδι ἀντιλαλοῦσαν οἱ γρυλλισμοὶ τῶν χοίρων ποὺ ἔσφαζαν οἱ χριστιανοί. Καὶ γιὰ νὰ νοιώση μεγαλείτερη χαρὰ ὁ Σταμάτης ἔσφαξε στὸ σπίτι του δυὸ χοιρίδια.

Γελοῦσαν καὶ τὰ στιβάλια του. Καὶ σὲ μιὰ στιγμὴ γεμάτος χαρὰ εἶπε:

— Σήμερα μόνο τὸ κατάλαβα πὼς τὸ Μόδι ἐρώμιεψε.

Καὶ πίστευε πὼς ὁ 'Αρίφης, μὲ ὅλη τὴν ἀπάθεια ποὺ ἔδειχνε, ἔσκαζε ἀπὸ μέσα του.

Δὲν ἦταν καὶ μικρὸ πρᾶμα νὰ σφάξης δυὸ χοίρους μπροστὰ στὴν πόρτα του.

Ἔπειτα ὅμως ἀπὸ λίγες ἡμέρες, ὁ 'Αρίφης καθὼς γύριζε ἀπὸ τὰ Χανιὰ σταμάτησε καβαλλάρης στὸ ἄλογο του, μπροστὰ στοῦ Σταμάτη τὴν πόρτα.

— Καλησπέρα, γείτονα, εἶπε στὸ Σταμάτη, ποὺ βγῆκε νὰ δῆ τὴν τὸν ἤθελε ὁ ἀγάς. Φέρε κρασὶ νὰ μὲ κεράσης. Εἶμαι ἀπόψε στὰ κέφια μου.

Ὁ Σταμάτης ξεκίνησε γιὰ τὸ κρασὶ μὰ ὁ 'Αρίφης τὸν σταμάτησε.

— Κι' ἕνα καλὸ μεζέ, Σταμάτη. Ἔπειτα ἔσκυψε ἀπὸ τὴ σέλλα καὶ εἶπε σιγὰ - σιγά:

—Ἕνα κομμάτι λουκάνικο!...

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΝΔΥΛΑΚΗΣ
(Διασκευὴ ὑπὸ Κ. Α. Μ.)

Μαζεύτηκαν οἱ ἀγάδες καὶ ἔκαμαν συμβούλιο ..

13 — Μὴ σταματᾶς τὴν ἀφήγησή σου, καλέ μου Κλεῖτε, εἶπε ἡ Ὀλυμπιάδα. Τὸ δύστυχο βασιλιὰ τῆς Περσίας τί μοῖρα τὸν πρόσμενε'

— Δύστυχος ἀλήθεια, βασίλισσά μου, εἶπε ὁ Κλεῖτος. Ἀκοῦστε τὸ τέλος του. Ὅταν οἱ σατράπες του ἔμαθαν πὼς τοὺς πῆρε ξωπίσω ὁ νικητής, καὶ ζητᾶ νὰ σώση τὸν ἡττημένο Δαρεῖο, φέρθηκαν, σὰν τὰ σκληρότερα θεριὰ πρὸς τὸ βασιλιά τους. Τὸν ἀνάγκασαν ν' ἀφήση τ' ἀμάξι καὶ ν' ἀνεβῆ σ' ἕνα ἄλογο γιὰ νὰ φύγη μαζί τους.

«Προτιμῶ νὰ παραδοθῶ στὸν ἐχθρό μου, τοὺς εἶπε. Ἔχω ἀκούσει πολλὰ γιὰ τὴν ἀρετὴ καὶ τὴ μεγαλοψυχία του».

14 Τότε ἕνας βύθισε τὸ ξίφος του στὴν καρδιὰ τοῦ Δαρείου.

— Μὰ πῶς τὰ ξέρετε αὐτά; ρώτησε ἡ Κύνα. Ἐσεῖς θὰ τὸν βρήκατε πιὰ πεθαμένο.

— Ἕνας Μακεδόνας τὸν πρόφτασε ζωντανό. Τ' ὄνομά του εἶναι Πολύστρατος. Καιγόταν, λέει, ἀπὸ τὴ δίψα καὶ ζήτησε λίγο νερὸ νὰ δροσίση τὰ χείλη του. Ὁ Πολύστρατος ἀνασήκωσε τὸν ἑτοιμοθάνατο βασιλιὰ τῶν Περσῶν καὶ τοῦ καταπράϋνε τὴ δίψα. Μὲ τὴν ἀνάσα κομμένη τοῦ διηγήθηκε τὴ σκηνὴ ὁ Δαρεῖος. Ὕστερα νοιώθοντας τὸ θάνατο νὰ σιμώνη τοῦ εἶπε: «Μὲ εὐεργέτησες καὶ δὲ μπορῶ νὰ στὸ ἀνταποδώσω».

15 Μετὰ σώπασε λυπημένος, μὰ ἄξαφνα ἄστραψαν τὰ μάτια του.

— Εἶμαι βέβαιος εἶπε πὼς ὁ Ἀλέξανδρος θὰ σοῦ τὸ πληρώση. Θἄθελα νὰ τοῦ σφίξω τὸ χέρι καὶ νὰ τοῦ δείξω τὴν εὐγνωμοσύνη μου, γιατὶ φέρθηκε τόσο εὐγενικὰ στὴν ἀγαπημένη μου οἰκογένεια. Μὰ καταλαβαίνω πὼς δὲ θὰ μὲ προλάβη ζωντανό. Πές του λοιπὸν πὼς τὸν χαιρετῶ, σφίγγοντας τὸ δικό σου χέρι.

Μὲ τὰ λόγια αὐτὰ ξεψύχησε ὁ πρὶν τόσο εὐτυχισμένος μονάρχης. Γιατὶ δὲν ξεχωρίζει ἡ μοῖρα κανέναν, σὰν ἔρθη ἡ ὥρα νὰ τὸν χτυπήση. Ἔτσι τὸν βρήκαμε, μὲ τὸ παγωμένο του χέρι μέσα στὸ χέρι τοῦ Πολύστρατου.

16 Ὁ Κλεῖτος ἐξακολούθησε συγκινημένος.

— Μιὰ βαθειὰ λύπη ζωγραφίστηστε στὸ πρόσωπο τοῦ Ἀλεξάνδρου. Καὶ βγάζοντας τὴ χλαμύδα του σκέπασε τὸ νεκρὸ κορμὶ τοῦ Δαρείου. Ὕστερα πρόσταξε νὰ τὸν λούσουν, νὰ τὸν στολίσουν βασιλικὰ καὶ νὰ τὸν στείλουν τιμητικὰ στὴ μητέρα του, ποὺ βρισκόταν στὰ Σοῦσα. «Νὰ τὸν θάψουν, παράγγειλε, στὸ βασιλικὸ κοιμητήριο μ' ὅλες τὶς τιμές.

— Θάταν ὅμως πολὺ μεγάλος εἶπε ἡ Κύνα.

— Πενῆντα χρονῶν, ἀποκρίθηκε ὁ Κλεῖτος.

— Κι' οἱ φονιάδες τί ἀπόγιναν; ρώτησε κάποιος.

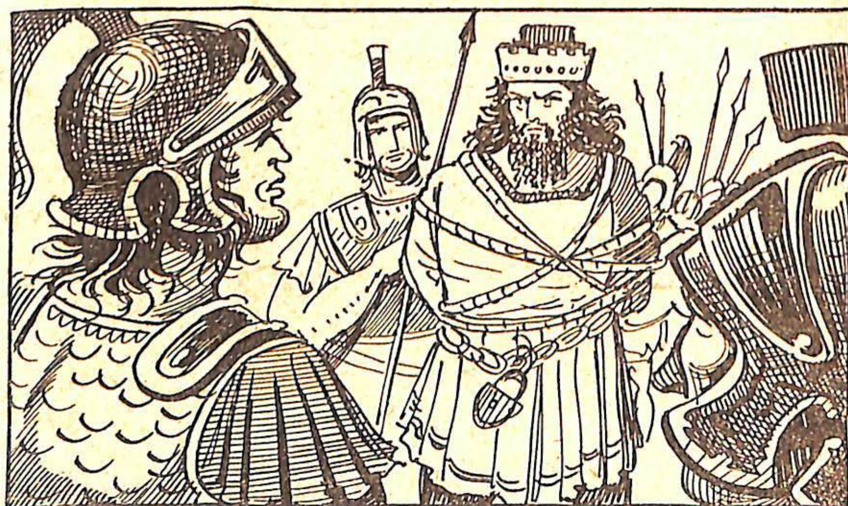

17 Γέλασε ὁ Κλεῖτος πικρά.

— Οἱ ἀνόητοι, εἶπε, νόμιζαν πὼς θὰ παίρνανε πλούσια πληρωμὴ γιὰ τὴν πράξη τους. Μὰ ὁ βασιλιάς μας ἐξεδικήθηκε, σὰν πραγματικὸς κληρονόμος του, τὸ Δαρεῖο. Μῆνες πολλοὺς καταδίωκε τὸ Βῆσσο, στὶς μακρυνὲς σατραπείες, τὴ Βακτριανὴ καὶ Σογδιανή.

Ἐκεῖ ἔμαθε πὼς ὁ δολοφόνος τοῦ Δαρείου εἶχε φορέσει Τιάρα βασιλικὴ κι' ἀνακήρυξε τὸν ἑαυτό του Διάδοχο τοῦ Δαρείου, ἀλλάζοντας τ' ὄνομά του σὲ Ἀρταξέρξη.

Ἡ ἐκστρατεία μας ἐκείνη ἦταν πολὺ δύσκολη, ἐξακολούθησε ὁ Κλεῖτος.

18 — Ὁ Βῆσσος εἶχε περάσει φεύγοντας τὸν ὁρμητικὸ ποταμὸ Ὦξο κι' ἔκαψε τὰ πλοῖά του, ὕστερα, γιὰ νὰ ἐμποδίση τὸ πέρασμα τὸ δικό μας. Κι' εἶχε πάνω ἀπὸ δυὸ χιλιάδες ποδάρια πλάτος ὁ Ὦξος.

— Παραξενεύεσθε πῶς περάσαμε; συνέχισε. Ἀκοῦστε λοιπόν: Ἔκαμε σχεδία ἀπὸ ἀσκοὺς ὁ Ἀλέξανδρος, σφίγγοντάς τους πολὺ ποὺ νὰ μὴν τοὺς περνάη νερό. Πέντε μέρες πλέαμε στὸ ρέμα. Στὸ τέλος περάσαμε.

Οἱ σατράπες τοῦ Βήσσου ποὺ τρόμαξαν παράδωσαν στὸν Ἀλέξανδρο τὸν ψευτοδιάδοχο τοῦ Δαρείου. Ὁ Πτολεμαῖος τὸν ἔφερε, σιδεροδεμένο.

(Συνεχίζεται)

ΟΙ ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

Ὁ πολλαπλασιασμὸς τῶν δένδρων (σπόροι, σπορεῖα - φυτώρια)

Τὰ δένδρα πολλαπλασιάζονται εἴτε μὲ σπόρο — ἐγγενὴς πολλαπλασιασμὸς — εἴτε μ' ἕνα κομμάτι ἀπὸ τὸν ἴδιο τους τὸν ἑαυτὸ (μόσχευμα, καταβολάδα κλπ.)— ἀγενὴς πολλαπλασιασμός. Καθένας ἀπὸ τοὺς δύο αὐτοὺς τρόπους πολλαπλασιασμοῦ ἔχει τὰ πλεονεκτήματά του ὅπως ἐπίσης καὶ τὰ μειονεκτήματά του. Σ' αὐτό μας τὸ σημείωμα, θὰ μιλήσουμε γιὰ τὸν πολλαπλασιασμὸ τῶν δένδρων μὲ τὸν πρῶτο τρόπο δηλ. μὲ σπόρο ἢ τὸν ἐγγενῆ τρόπον καθὼς λέμε στὴν γλῶσσα τῆς ἐπιστήμης.

Γενικά: Ἀφοῦ ἀποφασίσουμε τὶ δένδρα θέλουμε νὰ πολλαπλασιάσουμε, κάνουμε τὴν ἀγορὰ τῆς ἀπαραίτητης ποσότητας σπόρων ἐνωρὶς τὸν χειμῶνα ὥστε νὰ μποροῦμε νὰ τοὺς προετοιμάσουμε, ὅπως θὰ ποῦμε πάρα κάτω γιὰ νὰ σπαροῦν τὴν ἄνοιξι στὸ σπορεῖο.

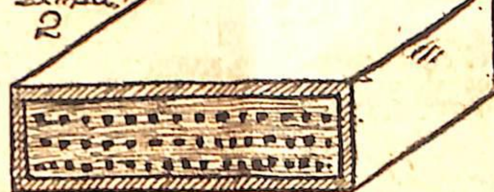
Ὁ πολλαπλασιασμὸς τῶν δένδρων μὲ σπόρο, ἔχει τὸ πλεονέκτημα ὅτι δίνει φυτὰ μὲ πλούσιο ριζικὸ σύστημα, πρᾶγμα ποὺ θὰ βοηθήση ἀποφασιστικὰ στὴν πρόοδο τοῦ μικροῦ δενδρυλλίου στὴν ἀρχὴ τῆς ἡλικίας του, καθὼς ἐπίσης ὅτι τὰ δενδρύλλια ἀπὸ σπόρο ἔχουν μεγαλύτερη ζωτικότητα. Ἀντίθετα, αὐτὸς ὁ τρόπος πολλαπλασιασμοῦ ἔχει τὸ μειονέκτημα ὅτι κάθε τέτοιο δενδρύλλιο χρειάζεται ἐξευγενισμὸ (ἐμβολιασμὸ) γιατὶ σχεδὸν εἶναι μισοάγριο πιά. Γιατὶ πρέπει νὰ ξέρουμε πὼς τὸ ἴδιο τὸ δένδρο μὲ τὸν ἴδιο του τὸ σπόρο μᾶς δίδει τόσες ποικιλίες ὅσοι εἶναι καὶ οἱ σπόροι του ποὺ μαζέψαμε καὶ σπείραμε. Τοῦτο ἐξηγεῖται μὲ τὸ ὅτι στὴν γονιμοποίησι τῶν ἀνθέων του παίρνει μέρος λογιῶν - λογιῶν γύρη, στὴ φύση, στὴ δύναμι καὶ τὴν προέλευσι. Ἡ ποσότητα τῶν σπόρων ποὺ θὰ ἀγοράσουμε θὰ ἐξαρτηθῆ ἀπὸ τὸν ἀριθμὸ τῶν στρεμμάτων ποὺ θέλουμε νὰ κάνωμε φυτώριο. Σὲ κάθε στρέμμα θὰ φυτευθοῦν περίπου 5.000 δενδρύλλια φυλλοβόλα (ο,3 Χο, 4 μ. ἀπόστασις φυτεύσεως καὶ ἀφοῦ ἀφαιρέσουμε τοὺς ἀπαραίτητους διαδρόμους, χαντάκια) κλπ.) καὶ 3.500 δενδρύλλια ἀειθαλῆ, καθὼς καὶ φυστικιᾶς.

Γιὰ νὰ ἀποφασίσουμε τώρα πόσο σπόρο θ' ἀγοράσουμε πρέπει νὰ συμβουλευθοῦμε τὸν πάρα κάτω πίνακα. Οἱ ποσότητες σπόρων ποὺ γράφονται ἐκεῖ, εἶναι γιὰ ἕνα στρέμμα σποοείου, ἀπὸ τὸ ὁποῖον θὰ πάρωμε 200 - 300 χιλιάδες φυτάρια.

Οἱ σπόροι μηλιᾶς, ἀπιδιᾶς, κυδωνιᾶς, βερυκοκκιᾶς, κερασιᾶς, βυσσινιᾶς, δαμασκηνιᾶς, ἀμυγδαλιᾶς, ἐληᾶς, φυστικιᾶς κλπ. δὲν μποροῦν νὰ σπαροῦν καθὼς ἀγοράστηκαν ἀπ' εὐθείας στὸ σπορεῖον τὴν ἄνοιξι, γιατὶ τότε δὲν πρόκειται νὰ φυτρώσουν. Πρέπει ἀπὸ ἐνωρὶς τὸν χειμῶνα νὰ στρωματωθοῦν καὶ νὰ ἐκτεθοῦν σὲ χαμηλὴ ὑγρὴ θερμοκρασία (κ.μ.ο. 8 βαθμοὺς).

Στρωμάτωσις: Μὲ τὴν ἐργασία αὐτὴ ἀποσκοποῦμε ὥστε οἱ σπόροι νὰ γίνουν, φυσιολογικὰ καθὼς λέμε ὥριμοι καὶ εὔκολοι στὴ βλάστησί τους. Παίρνουμε καθαρὴ ψιλὴ ποταμήσια ἄμμο σὲ ποσότητα 3 - 5πλάσια ἀπὸ τὴν ποσότητα τῶν σπόρων ποὺ πρόκειται νὰ στρωματώσωμε. Ἅμα ἔχομε ὑποψία πὼς ἡ ἄμμος εἶναι μολυσμένη (ἀπὸ μικρόβια σαπίλας κλπ.) τὴν ἀπολυμαίνομε θερμαίνοντάς την σὲ 100 βαθμοὺς C γιὰ μισὴ ὡς μιὰ ὥρα ἢ τὴν διαβρέχομε μὲ φορμόλη (διάλυσι 1 - 2%) δέκα πέντε ἡμέρες (15) πρὶν ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ

Σχ. 1. Κάθετη διατομὴ κιβωτίου μὲ στρωματωμένους σπόρους ἀπιδιᾶς. Σχ. 2. Κάθετη διατομὴ κιβωτίου μὲ στρωματωμένους χονδροὺς σπόρους δένδρων.

θὰ τὴν χρησιμοποιήσωμε. Μὲ τὴν ἄμμο αὐτή, ἀνακατεύουμε τὸ σπόρο ποὺ θέλουμε νὰ στρωματώσουμε καὶ τὸ μῖγμα τὸ ρίχνομε σὲ ἀβαθῆ, ξύλινα κιβώτια, ἀφοῦ πρῶτα ἀπλώσουμε στὸν πάτο τους, ἕνα στρῶμα ἄμμου σχέτης. Ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὸ μῖγμα ἀπλώνουμε ἕνα δεύτερο στρῶμα σχέτης ἄμμου (σχ. 1). Τὰ κιβώτια αὐτὰ τὰ τοποθετοῦμε σὲ βορεινὸ μέρος ποὺ κάνει καὶ περισσότερο κρύο.

Αὐτὸ γιὰ τοὺς ψιλοὺς σπόρους (μηλιᾶς, ἀπιδιᾶς κλπ.). Γιὰ τοὺς χονδροὺς (καρυδιᾶς, ἀμυγδαλιᾶς κλπ.) κάνουμε σχεδὸν τὸ ἴδιο στὴ στρωμάτωσι (σχ. 2). Στὸ διάτρητο κιβώτιο, ἀραδιάζουμε στὸ πάτο μιὰ σειρὰ ἀπὸ κομμάτια κεραμίδι καὶ ψιλὰ χαλίκια, ὕστερα στρώνουμε ἄμμο (ὡς 3 πόντους) κατόπιν σπόρο μιὰ πόστα, σκεπάζουμε μὲ ἄμμο, ἄλλη πόστα σπόρο, ἄμμο πάλι κλπ. ὥσπου οἱ πόστες μὲ σπόρο νὰ φθάσουν τὶς (5) πέντε. Ἀπ' ἀπάνω ἀπλώνουμε πάλι ἄμμο καὶ μεταφέρουμε τὸ κιβώτιο σὲ βορεινὴ τοποθεσία. Στὶς δυὸ περιπτώσεις φροντίζουμε νὰ κρατᾶμε σχετικὴ ὑγρασία μὲ ἀνάλογο πότισμα καὶ παίρνουμε φροντίδες ὥστε νὰ μὴ φαγωθοῦν οἱ σπόροι ἀπὸ πουλιά, ποντικοὺς κλπ. Ἅμα παραμείνουν οἱ σπόροι 40 - 60 χειμωνιάτικες μέρες στρωματωμένοι εἶναι κατάλληλοι γιὰ νὰ σπαρθοῦν τὴν ἄνοιξι στὸ σπορεῖο. Ἂν ὅμως πέρασε ὁ καιρὸς τότε βάζουμε τὰ κιβώτια μὲ τοὺς στρωματωμένους σπόρους σὲ ψυγεῖο καὶ διατηροῦμε θερμοκρασία 0 - 28C γιὰ 30 - 40 ἡμέρες. Οἱ σπόροι τῆς γκορτσιᾶς δὲν χρειάζονται καμμιὰ προετοιμασία ἀλλὰ σπείρονται τὴν ἄνοιξι ἀπ' εὐθείας στὸ σπορεῖο.

Ἡ σπορὰ ἀφοῦ θὰ γίνη τὴν ἄνοιξι (Μάρτιον) ἡ στρωμάτωσις θὰ πρέπει νὰ γίνη τὸν Γενάρη.

Οἱ στρωματωμένοι σπόροι θὰ σπαροῦν στὸ σπορεῖο ἅμα τὸ φύτρο τους ἔχει φανῆ καὶ προκειμένου γιὰ σπόρο ἀμυγδαλιᾶς, ὅταν τὸ φύτρο ἔχει μῆκος 2 - 2,5 πόντους.

Θὰ πρέπει νὰ σημειώσουμε ἐδῶ πὼς ὑπάρχουν σπόροι ποὺ καὶ πρὶν ἀπὸ τὴν στρωμάτωσι ἔχουν ἀνάγκη κάποιας ἰδιαίτερης φροντίδας. Ἔτσι γιὰ τὸν ἐληόσπορο π.χ. πρέπει νὰ χωρίσωμε τὴ σάρκα καὶ νὰ βαπτίσωμε τὸ ὑπόλοιπο σὲ ἀλυσίβα 5 % καυστικῆς σόδας ($NaOH$) ἢ καυστικῆς ποτάσας (KOH) γιὰ δέκα περίπου ὧρες. Κατόπιν ξεπλαίνεται καὶ στρωματώνεται καθὼς εἴπαμε πάρα πάνω.

Σπορεῖο: Εἶναι ἕνα κομμάτι χωραφιοῦ, καλλιεργημένο σὲ 30 - 40 πόντους βάθος, μὲ καλὸ χῶμα, ποὺ δὲν νεροκρατάει καὶ ποὺ λιπάνθηκε μὲ 4 - 5.000 ὀκ. καλῆς χωνευμένης κοπριᾶς τὸ στρέμμα. Ἀφίνουμε τοὺς ἀναγκαίους διαδρόμους καὶ τὸ χωρίζουμε σὲ πρασιὲς (3 - 6 μ. πλάτος καὶ 2 μ. μῆκος) μέσα στὶς ὁποῖες σπέρνουμε τοὺς φυτρωμένους σπόρους ποὺ πήραμε ἀπὸ τὰ κιβώτια ὅπου ἦταν στρωματωμένα. Σὲ κάθε τετραγωνικὸ μέτρο σπορείου, ἀναλογοῦν περίπου 200 - 400 φυτάρια. Ἐδῶ τὰ μικρὰ αὐτὰ φυτάρια θὰ παραμείνουν ὡς ἕνα χρόνο καὶ ὕστερα θὰ μεταφυτευθοῦν στὸ φυτώριο που θὰ μείνουν 1 - 3 χρόνια ἀκόμη, γιὰ νὰ μεταφερθοῦν τελικά, στὴ μόνιμη πιὰ θέσι τους, στὸ δενδροκομεῖο.

Τόσο στὸ σπορεῖο ὅσο καὶ στὸ φυτώριο τὰ νεαρὰ φυτὰ χρειάζονται περιποιήσεις καὶ φροντίδες ὥστε νὰ μὴ προσβληθοῦν ἀπὸ ἀρρώστειες, καθὼς ἐπίσης τὴν φροντίδα τοῦ ἐξευγενισμοῦ των (ἐμβολιασμοῦ).

Ἀλλὰ γιὰ τὴν σειρὰ αὐτῶν τῶν σπουδαίων ἐργασιῶν στὸ σπορεῖο, καὶ τὸ φυτώριο θὰ μιλήσουμε σ' ἕνα ἄλλο μας σημείωμα.

Δ. ΚΟΝΤΑΞΗΣ
(Ἕβρου Β΄.)

ΠΙΝΑΞ Ι.

Εἶδος σπόρου	Ἀριθ. σπόρων κατὰ KG.	Ἀπαιτούμενον ποσὸν σπόρων κατὰ στρέμμα εἰς KG.
Ἀμυγδαλῆ	200 - 500	65 - 100
Ἀπιδέα ἡ κοινὴ	20 - 27.000	20
Ἀπιδέα ἡ γκορτσιὰ	18 - 20.000	25
Βερυκοκέα	500 - 1.500	40 - 60
Δαμασκηνέα	2 - 2.500	30 - 40
Ἐλαία	3.000	75 - 85
Μηλέα	30 - 32.000	20

(Δ)μία Π.Θ.Α.)

Σκίτσα ἀναγνωστῶν

ΣΤΗΝ ΑΥΛΗ

(Σκίτσο Ἐξάψαλμου)

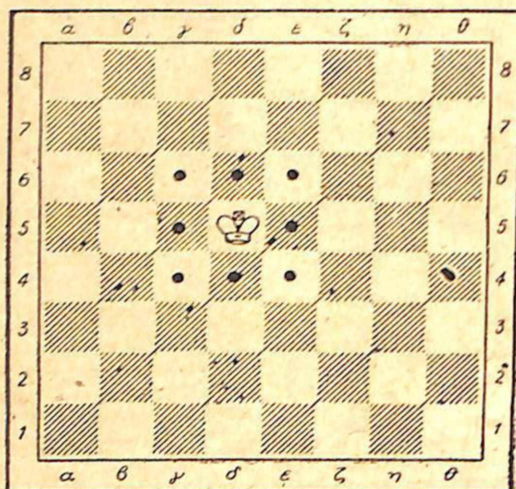
ΤΟ ΣΚΑΚΙ

3ον.

Εἴπαμε στὸ προηγούμενο φύλλο πὼς τὸ καθένα ἀπὸ τὰ κομμάτια τοῦ σκακιοῦ ἔχει δικό του τρόπο κινήσεως. Σήμερα λοιπὸν θ' ἀσχοληθοῦμε μ' αὐτὸ τὸ θέμα. Θὰ φανταστοῦμε τὴν σκακιέρα ἐντελῶς ἄδειανὴ καὶ σ' ἕνα ἀπὸ τὰ κεντρικά της τετραγωνάκια, π.χ. στὸ δ5, θὰ τοποθετήσουμε μὲ τὴ σειρὰ τὸ καθένα ἀπὸ τὰ κομμάτια ἐξηγώντας τὴν κίνησή του.

Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ

Ὁ Βασιλιᾶς παίζει ἀπὸ τὸ τετραγωνάκι ὅπου βρίσκεται σὲ καθένα ἀπὸ τὰ ὀκτὼ γειτονικά του τετραγωνάκια. Δηλαδὴ ἀπὸ τὸ δ5 ὅπου τὸν ἔχουμε τώρα τοποθετημένον (βλέπε τὴν εἰκόνα ἀρ. 4) μπορεῖ νὰ παίξῃ σ' ὁποιοδήποτε ἀπὸ τὰ τετραγωνάκια δ4, γ4, γ5, γ6, δ6, ε6, ε5, ε4, ποὺ γιὰ νὰ τὰ δῆτε καλύτερα, τάχουμε σημαδέψει μὲ μιὰ κουκίδα τὸ καθένα.

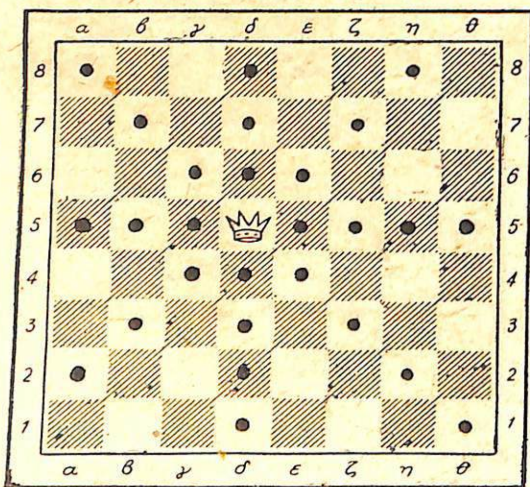

Εἰκόνα ἀριθ. 4.

Γιὰ τὸν Βασιλιᾶ, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν κανονικὸ αὐτὸ τρόπο κινήσεως, ὑπάρχει καὶ ἡ περίπτωση τοῦ λεγόμενου ρ ό κ, ποὺ εἶναι μιὰ κίνηση ἰδιαίτερη καὶ γίνεται μὲ ὁρισμένες προϋποθέσεις. Γιὰ τὴν κίνηση αὐτή, καθὼς καὶ γιὰ μερικὲς ὑποχρεώσεις καὶ περιορισμοὺς ποὺ ἔχει ὁ Βασιλιᾶς, θὰ μιλήσουμε στὸ τέλος αὐτοῦ τοῦ κεφαλαίου.

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ

Ἡ Βασίλισσα παίζει (κινεῖται) ἐπάνω στὴν κάθετο ἢ στὴν ὁριζόντιο ἢ στὴν διαγώνιο ποὺ περνάει ἀπὸ τὸ τετραγωνάκι ὅπου αὐτὴ βρίσκεται. Εἶναι τὸ μόνο κομμάτι ποὺ κινεῖται πρὸς ὅλες τὶς διευθύνσεις

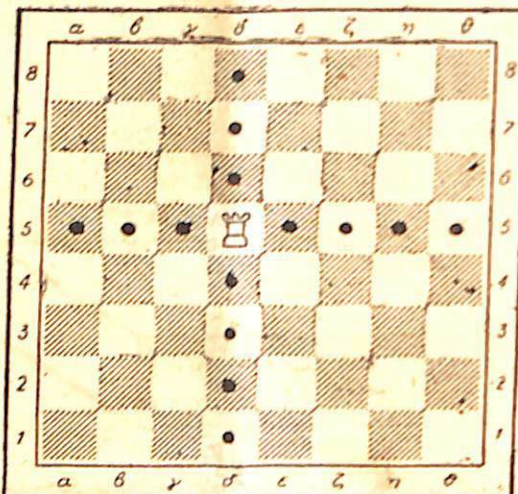

Εἰκόνα ἀριθ. 5.

καὶ γι' αὐτὸ εἶναι καὶ τὸ ἰσχυρότερο ἀπ' ὅλα τὰ κομμάτια ὅπως θὰ δοῦμε πιὸ πέρα. Ὁ παίχτης ποὺ θὰ τὴν χάση χωρὶς ἀνάλογο ἀντάλλαγμα εἶναι καταδικασμένος νὰ χάση τὴν παρτίδα. Στὴν εἰκόνα ἀρ. 5 βλέπετε τὸν τρόπο κινήσεώς της καὶ φαντάζομαι πὼς δὲν χρειάζονται περισσότερες ἐπεξηγήσεις. Οἱ κουκίδες δείχνουν καθαρὰ τὰ τετραγωνάκια στὰ ὁποῖα μπορεῖ νὰ πάη ἡ Βασίλισσα.

Ο ΠΥΡΓΟΣ

Γιὰ τὸν τρόπο κινήσεως τοῦ Πύργου μιλήσαμε στὸ προηγούμενο φύλλο καὶ εἴπαμε πὼς αὐτὸς κινεῖται ἐπάνω στὴν κάθετο ἢ στὴν ὁριζόντιο ποὺ περνάει ἀπὸ τὸ τετραγωνάκι ὅπου αὐτὸς βρίσκεται. Ἡ εἰκόνα

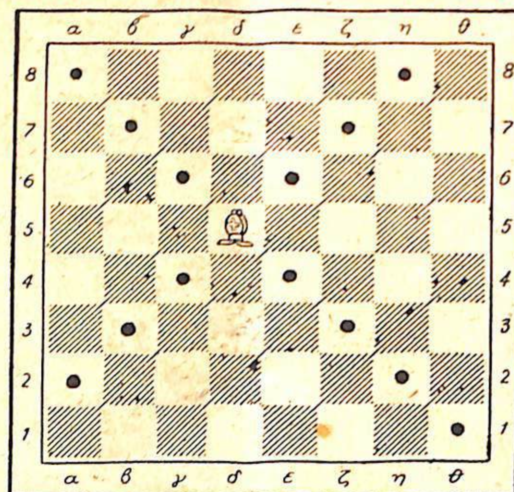

Εἰκόνα ἀριθ. 6.

ἀρ. 6 σᾶς δείχνει τὴν κίνησή του. Ὁ Πύργος εἶναι τὸ δεύτερο σὲ δύναμη κομμάτι, δηλαδὴ ἔρχεται μετὰ τὴν Βασίλισσα.

Ο ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ

Ὁ Ἀξιωματικὸς κινεῖται ἐπάνω στὶς διαγώνιες ποὺ περνοῦν ἀπὸ τὸ τετραγωνάκι ὅπου αὐτὸς βρίσκεται. Τὸν τρόπο κινήσεώς του τὸν βλέπετε στὴν εἰκόνα ἀρ. 7. Ἐξ αἰτίας αὐτοῦ τοῦ τρόπου τῆς κινήσεώς του ὁ Ἀξιωματικὸς εἶναι τὸ μόνο κομμάτι ποὺ δὲν μπορεῖ ν' ἀλλάξη τὸ χρῶμα τῶν τετραγώνων κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ παιχνι-

Εἰκόνα ἀριθ. 7.

διοῦ. Δηλαδὴ ὁ Ἀξιωματικὸς ποὺ ἀπ' ἀρχῆς βρίσκεται σὲ ἄσπρο τετραγωνάκι, ὅπως συμβαίνει μὲ τὸν λευκὸ Αζ1 καὶ τὸν μαῦρο Αγ8 (βλέπε τὴν εἰκόνα ἀρ. 2), θὰ μείνη γιὰ πάντα καὶ θὰ κινεῖται μονάχα ἐπάνω σὲ ἄσπρα τετραγωνάκια, σὲ ἄσπρες διαγώνιες. Τὸ ἴδιο συμβαίνει μὲ τοὺς Ἀξιωματικοὺς ποὺ ἀπ' τὴν ἀρχὴ βρίσκονται σὲ μαῦρο τετραγωνάκι, ὅπως ὁ λευκὸς Αγ1 καὶ ὁ μαῦρος Αζ8, ποὺ μένουν καὶ κινοῦνται μονάχα ἐπάνω σὲ μαῦρα τετραγωνάκια.

Ἡ δύναμη τοῦ Ἀξιωματικοῦ εἶναι κατώτερη τοῦ Πύργου καὶ ἴση περίπου μὲ τοῦ Ἵππου.

Στὸ ἐρχόμενο θὰ μιλήσουμε γιὰ τὴν κίνηση τοῦ Ἵππου καὶ τοῦ πιονιοῦ, ποὺ ὅπως θὰ δῆτε ξεφεύγουν ἀπὸ τὸν ὁμαλὸ τρόπο κινήσεως τῶν ἄλλων κομματιῶν.

Στὸ μεταξὺ τὰ παιδιὰ ποὺ παρακολουθοῦν τὴ στήλη μου καλὸ εἶναι νὰ βροῦνε ἕνα σκάκι καὶ ν' ἀρχίσουν μόνα ἢ μὲ τοὺς φίλους τους νὰ ἐξασκοῦνται σ' ὅσα ἔχουμε πεῖ ὡς τώρα. Σύντομα θ' ἀρχίσω νὰ τοὺς δίνω κατάλληλες ἀσκήσεις ποὺ θὰ τοὺς βοηθήσουν γιὰ ν' ἀποκτήσουν τὴν εὐχέρεια ποὺ χρειάζεται.

ΤΟ ΠΙΟΝΙ

ΤΑ ΝΕΑ ΤΑΛΕΝΤΑ

Ὁ Διακονιάρης

Ἕνα καλάθι διάλεξα, τὸ κρέμασα στὸ χέρ
καὶ διακονιάρης στάθηκα, σὲ μιὰ γωνιὰ το
(δρόμου
ἄγνωστα, κι' ὁλοφώτεινα, γαληνεμένα μέσ
γεννᾶ, καὶ πλάθ' ἁρμονικά, τὸ σιγαλὸ ὄ-
(νειρό μου!...

Μὲ τοὺς πλατειοὺς τοὺς στοχασμοὺς ο
(ποιητὲς περνοῦνε
τῆς Κασταλίας προσκυνητές, μιᾶς ὥριας
(μούσας λάτρες
τοῦ Ἀπόλλωνα γεννήματα ἀστρολαμποκο-
(ποῦνε
τόσο, ποὺ δείχνονται μικροί, μπροστά τους
(οἱ διαβάτες

Αὐτοί, ποὺ τραγουδήσανε, τὸν πόνο, τὴ
(χαρά τους
αὐτοί, ποὺ μόνα πλούτη τους, ἡ κορδισμέν
(λύρα
αὐτοί, ποὺ ταξιδεύουνε μὲ τ' ἄυλα φτερά
(τους
αὐτοί, ποὺ τοὺς ἐκτύπησε σκληρή, καὶ μαύ-
(ρη μοῖρα

Αὐτοὶ ποὺ πιότερο ἀπὸ μᾶς, ἔνοιωσαν τὴ
(ζωὴ
καὶ θαμπωμένοι χτίζανε τοῦ μέλλοντος πα-
(λάτια
αὐτοί, οἱ φτωχοὶ τραγουδιστές, ποὺ πάνω
(ἀπ' τὴν ψυχή
ἔχουνε διάπλατ' ἀνοιχτά, κι' ὁλόφωτα τὰ
(μάτια

Σᾶν μαγεμένος στέκομαι, σὲ μιὰ γωνιὰ τοῦ
(δρόμου
ἡ ζηλευτὴ παρέλαση, κοντεύει νὰ τελειώσῃ
κι' ἀργά, ἀργά, ψιθυριστά, λαλῶ μὲς στ
(ὄνειρό μου
— «Στὸν διακονιάρη, κάτι τι καθένας σας
(ἂς δώση»!...

ΙΑΚΩΒΟΣ ΕΜΜ. ΨΑΡΑΣ
(Νάξος)

Ἑσπερινὸς

Γέρνει ὁ ἥλιος στὸ βουνό, ἀγαλινὰ νὰ σβήση.
Πίσω του φωτολούλουδα σκορπᾶ μ' ἁπλοχεριά.
Στὸν οὐρανὸ ροδόκρινα πανώρια ἔχουν ἀνθίσει
λὲς καὶ γλυκειὰ Παράδεισου εἶναι χρυσαγκαλιά.

Ἀπὸ τὴ ράχη τοῦ βουνοῦ γλυκὰ χτυπᾶ ἡ καμπάνα
καὶ κουρασμένος ὁ γεωργός, στὸ σπίτι του γυρνᾶ.
Σταυροκοπιέται εὐλαβικὰ ἡ πονεμένη μάνα...
καθὼς ὁ καμπανόηχος τὴν πίστη της ξυπνᾶ...

Τὰ λούλουδα προσεύχονται, τὸ ταπεινὸ χορτάρι
καὶ τὰ πουλιὰ χαρούμενα, κρυμμένα στὰ κλαδιά.
Ὅλα γαλήνια, μυστικά, λούζονται μέσ' στὴ χάρη,
στὴ χάρη ποὺ ἀνείπωτη σκορπᾶ μιὰ εὐωδιά...

ΚΩΣΤΗΣ ΔΕΙΛΙΝΟΣ

Προαιρετικὲς εἰσφορὲς

Ἐλάβαμε τὶς παρακάτω προαιρετικὲς εἰσφορές:

Νικ. Σκλαβενίτης (42 - 100)	5.000
Ἀργυρὼ Κομηνᾶ (42 - 107)	3.000
Εὐθαλία Βαλλιάνου (44 - 12)	5.000
Ἀριστείδης Δράγιος (44 - 15) . .	2.500
Θωμᾶς Γ. Γκιουζελῆς (44 - 15) . .	2.500

Η ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΗ ΜΑΣ ΣΤΗΛΗ

Οἱ μεγαλύτεροι συλλέκται γραμματοσήμων

Εἶναι πάρα πολλοὶ οἱ συλλέκτες γραμματοσήμων, σ' ὅλον τὸν κόσμο. Μὰ οἱ μεγάλοι συλλέκτες εἶναι λίγοι! Καὶ μέσα σ' αὐτοὺς τὴν πρώτη θέση κατέχουν οἱ βασιλεῖς.

Ἀπὸ τοὺς βασιλεῖς ὁ μεγαλύτερος καὶ σοβαρώτερος γραμματοσυλλέκτης ἦταν ὁ Γεώργιος ὁ Πέμπτος, ὁ παπποῦς τῆς σημερινῆς βασίλισσας τῆς Ἀγγλίας Ἐλισάβετ. Ἦταν ἕνας μανιώδης συλλέκτης καὶ ἄρχισε νὰ μαζεύη γραμματόσημα ὅταν ἀκόμη ζοῦσε ὁ πατέρας του κι' αὐτὸς ἦταν πρίγκηπας. Βέβαια τὰ πλούτη τῆς οἰκογενείας του, ἡ ὑψηλή του καταγωγὴ τὸν βοήθησαν πολὺ στὴ γραμματοσυλλογή. Ὡστόσο ἀγαποῦσε πραγματικὰ τὰ γραμματόσημα, καὶ ὅταν πιὰ πέθανε ὁ πατέρας του καὶ ἔγινε καὶ ὁ ἴδιος μὲ τὴ σειρά του βασιλέας τῆς Ἀγγλίας, τότε πλούτισε τὴ συλλογή του. Τότε στὸ παλάτι διέταξε καὶ ἑτοίμασαν δυὸ δωμάτια μὲ ὡραῖα καὶ πλούσια ράφια καὶ ὁ χῶρος αὐτὸς ἀφιερώθηκε στὴ συλλογή του. Ἐκεῖ μέσα μὲ τὴ βοήθεια ἑνὸς διάσημου φιλοτελιστῆ ὁ ὁποῖος εἶχε προσληφθῆ στὴν ὑπηρεσία τοῦ παλατιοῦ. ὁ βασιλιᾶς ταξινομοῦσε, μελετοῦσε καὶ καμάρωνε τὸν πλοῦτο τῶν γραμματοσήμων του, γιατὶ πρέπει ὅλοι νὰ ἀναγνωρίσουμε ὅτι δὲν εἶναι εὔκολο καὶ μικρὸ πρᾶγμα νὰ ἀποκτήση κανεὶς τέτοια συλλογή. Βασιλιᾶς αὐτὸς μάζευε ὅλα τὰ γραμματόσημα τοῦ κόσμου, ἀλλὰ ἡ προτίμησή του ἦταν γιὰ τὰ γραμματόσημα τῆς Ἀγγλίας καὶ τῶν Ἀγγλικῶν Ἀποικιῶν.

Ὁ Διάδοχος, ὁ Γεώργιος ὁ ΣΤ´ κληρονόμησε τὸ θρόνο ὕστερα ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ πατέρα του,ἀλλὰ κληρονόμησε καὶ τὴ συλλογή, καὶ ἐξακολούθησε νὰ πλουτίζη τὴν ὡραία συλλογὴ τοῦ πατέρα του, ὄχι ὅμως μὲ τὸν ἴδιο ζῆλο καὶ τὴν ἴδιαν ἀγάπη. Φυσικὰ τὰ ἴδια δωμάτια τοῦ παλατιοῦ ἐξακολούθησαν νὰ στεγάζουν τὴν σπάνια αὐτὴ συλλογὴ καὶ ἕνας διάσημος φιλοτελιστὴς βρίσκεται πάντα στὴν ὑπηρεσία τοῦ παλατιοῦ καὶ εἶναι ὁ ἐπιμελητὴς τῆς συλλογῆς. Ὁ σημερινὸς ἐπιμελητής, ὁ Σὲρ Τζὼν Οὐΐλσων, ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ σοφοὺς φιλοτελιστὲς τοῦ κόσμου, διετέλεσε Πρόεδρος τῆς Βασιλικῆς Φιλοτελικῆς Ἑταιρείας τοῦ Λονδίνου καὶ εἶναι συγγραφεὺς πολλῶν φιλοτελικῶν μελετῶν. Εἶναι ὁ πιὸ κατάλληλος γιὰ τὴν σοβαρωτάτη καὶ ὑψηλὴ αὐτὴ ὑπηρεσία.

Μὲ τὸν θάνατο τοῦ Γεωργίου, ἡ συλλογὴ περιῆλθε στὴν κατοχὴ τῆς σημερινῆς Βασιλίσσης τῆς Ἀγγλίας Ἐλισσάβετ Β´. Ἂν καὶ ἡ ἴδια δὲν ἦταν φιλοτελίστρια ὅσο ζοῦσε ὁ πατέρας της ἔδειξε μεγάλο ἐνδιαφέρον γιὰ τὴ σπουδαία συλλογὴ τοῦ παλατιοῦ καὶ ἔδωσε μάλιστα τὴν συγκατάθεσή της ὅπως ἡ Βασιλικὴ Φιλοτελικὴ Ἑταιρεία τοῦ Λονδίνου τεθῆ ὑπὸ τὴν ὑψηλὴ βασιλικὴ προστασία της. Καὶ εἶναι αὐτὸ μιὰ τιμὴ ποὺ δὲν δίνεται εὔκολα στὴν Ἀγγλία.

Ἂς ξαναγυρίσουμε τώρα στὴν περιγραφὴ τῶν γραμματοσήμων. Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσή μας ἀπὸ τοὺς κατακτητάς, ἡ Ἑλλὰς τιμῶσα τὸ Ἱστορικὸν ΟΧΙ τῆς 28ης Ὀκτωβρίου ἐξέδωσε δυὸ γραμματόσημα σὲ ἀνάμνηση τῆς ἡμέρας ἐκείνης τὰ ὁποία ἐκυκλοφόρησε τὸ 1945 καὶ ἦταν: τῶν 20 δρχ. ἐρυθροπορτοκαλλόχρουν καὶ 40 δρχ. κυανοῦν.

Λίγο ἀργότερα ὅταν ὁ μεγάλος Πρόεδρος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς πέθανε, πολλὰ κράτη ἐξέδωσαν πένθιμα γραμματόσημα μὲ τὴν εἰκόνα τοῦ Ροῦσβελτ καὶ μὲ πένθιμο μαῦρο περιθώριο. Καὶ ἡ Ἑλλὰς δὲν ὑστέρησε. Ἔτσι ἔθεσε σὲ κυκλοφορία τὸ 1945 μιὰ σειρὰ ἀπὸ 3 γραμματόσημα: 30 δρχ. περιθώριο μαῦρο καὶ εἰκόνα χρώματος καφέ, 60 δρχ. περιθώριο μαῦρο καὶ εἰκόνα γκρὶ - μπλέ. 200 δρχ. περιθώριο μαῦρο καὶ εἰκόνα λιλά.

Τὸ 1946 ὅταν συμπληρώθηκε δεκαετία ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου ἡ τότε κυβέρνηση ἐκυκλοφόρησε μιὰ σειρὰ ἀπὸ 2 γραμματόσημα μὲ τὴν εἰκόνα του. Οἱ δυὸ αὐτὲς ἀξίες ἦταν: τῶν 130 δρχ. χρῶμα ἐλαιόχρουν καὶ 300 δρχ. χρῶμα λιλὰ - καφέ.

Τέλος ἡ Κυβέρνηση τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος ἐκυκλοφόρησε μὲ τὴ σειρά της δυὸ ἀξίες μὲ τὴν εἰκόνα τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ Κόμματος Παν. Τσαλδάρη, ἤτοι: δρχ. 250 χρῶμα καφὲ - λιλὰ καὶ δρχ. 600 χρῶμα κυανοῦν.

Κάτω ἀπὸ τὶς 4 εἰκόνες γράφομε καὶ τὴν ὀνομασία κάθε σειρᾶς. ὅταν δὲ προστίθεται ἡ λέξη σειρά, ἀμέσως καταλαβαίνει ὁ συλλέκτης γιὰ πιὸ γραμματόσημο πρόκειται.

Ο ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΟ!...
(Σκίτσο: Ἐξάψαλμου)

Η ΣΤΗΛΗ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Γιὰ τὰ μέλη τῶν Ἀθηνῶν τοῦ Ἑλικῶνα καταρτίστηκε μικρὴ βιβλιοθήκη ποὺ ἄρχισε νὰ λειτουργῆ κανονικὰ μὲ βιβλιοθηκάριο τὸν Ντῖνο Θανόπουλο.

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Σὲ λογοτεχνικὴ συζήτηση ποὺ ἔγινε πρὶν λίγες μέρες μεταξὺ τῶν μελῶν τοῦ Ἑλικῶνα Ἀθηνῶν βγῆκαν χρήσιμοι ὁρισμοὶ γιὰ τὸν Ρωμαντισμό, Συρρεαλισμὸ καὶ Ρεαλισμό.

Ο «ΕΛΙΚΩΝ»

Ἐπειδὴ λόγω τῶν θερινῶν διακοπῶν δὲν ἔγινε δυνατὸν νὰ κυκλοφορήσουν τὰ δυὸ πρῶτα φύλλα τοῦ τυπωμένου περιοδικοῦ τοῦ συλλόγου καὶ νὰ τὰ προμηθευθοῦν ὅσοι ἤθελαν, διαθέτουμε μερικὰ τελευταῖα ἀντίτυπα τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου τεύχους τοῦ Ἑλικῶνος. Ὅσοι θέλουν μποροῦν νὰ τὰ προμηθευθοῦν στέλνοντάς μας ἕνα γράμμα καὶ 2.000 δρχ. στὴ διεύθυνση τοῦ συλλόγου.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΕΛΙΚΩΝΙΑΔΩΝ

Μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Ἀρχηγοῦ μας Χριστοῦ, ἀρχίζουμε κι' ἐμεῖς δράση.

Τὰ καλὰ λόγια τοῦ ἀγαπητοῦ μας κ. Ἄγγ. Μεταξᾶ καθὼς καὶ οἱ εὐχὲς τῶν ἀγαπητῶν μας «Ἀκτίνων» καὶ ὅλων τῶν κ. κ. καθηγητῶν κλπ. μᾶς δίδουν φτερὰ γιὰ νὰ πετάξουμε ἐκεῖ ποὺ θέλουμε...

Ὅλες οἱ νέες ποὺ θέλουν νὰ ἐργασθοῦν γιὰ κάτι ὡραῖο ἂς ἔλθουν μαζί μας.

Ἰδιαιτέρως τονίζουμε ὅτι δὲν πρέπει νὰ μείνη ἔξω καμμιὰ πεννομάχος καὶ ἀναγνώστρια τοῦ «Σπιτιοῦ τοῦ Παιδιοῦ». Διεύθυνσις «Ἑλικωνιάδων»: (Θάλεια Πανοπούλου, Νέα Σφαγεῖα ἀρ. 2). «Ἑλικωνιάδες», Ἀθῆναι.

1ος ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ «ΕΛΙΚΩΝΙΑΔΩΝ»

Οἱ «Ἑλικωνιάδες» ἐγκαινιάζοντας τὴ δράση τους προκηρύσσουν τὸν 1ο τους διαγωνισμὸ μὲ θέμα:

«Γλυκειά μου μανούλα». Περιμένουμε συμμετοχὲς ἀπ' ὅλους κι' ὅλες. Προθεσμία μέχρι 28 Φεβρουαρίου. Βραβεῖα: Κάτι ὡραῖο. Στεῖλτε μας στὴ διεύθυνση: (Θάλεια Πανοπούλου, Νέα Σφαγεῖα, ἀρ. 2. Ἀθῆναι.

Οἱ πρῶτες μας συγκεντρώσεις μὲ τὰ λίγα ἀλλὰ διαλεχτὰ μέλη ὑπόσχονται ἕνα λαμπρὸν μέλλον γιὰ τὸν κοριτσίστικο σύλλογό μας. Ὅποια ἐπιθυμεῖ νὰ γίνη «Ἑλικωνιὰς» ἂς γράψη στὴν παραπάνω διεύθυνση ἢ ἂς ἔλθη στὴν ὁδὸ Ἡρώδου Ἀττικοῦ 9 (αἴθουσα Ἑλικῶνος) ἑκάστην Δευτέραν 5 - 8 μ. μ.

Δροσοπηγὴ «Ἑλικωνιάδων»

Ο «ΕΛΙΚΩΝ» ΚΥΠΡΟΥ ΠΡΟΚΗΡΥΣΣΕΙ ΤΟ «ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΠΕΝΤΑΘΛΟ»

Μὲ τὰ ἑξῆς θέματα:

1ο) Διήγημα: Στὴ σκλάβα Κύπρο. 2ο) Ποίημα: Ὁ πόθος τῆς Κύπρου. 3ο) Σκέτς: Κύπρος ἡ ἑλληνική. 4ο) Μελέτη: Κύπρος. 5ο) Σκίτσο: Ἑλλὰς - Κύπρος.

Στὸ διαγωνισμὸ αὐτὸν μπορεῖ νὰ λάβη μέρος κάθε Ἑλληνόπουλο ἀφοῦ: α) Γράψει καθαρὰ σὲ χαρτὶ διαγωνισμοῦ καὶ σὲ ξεχωριστὸ χαρτὶ κάθε θέμα. β) Γράψει ἕνα ψευδώνυμο στὸ χαρτὶ αὐτὸ καὶ ὄχι τὸ ὄνομά του. Τὸ ψευδώνυμο ἂς γραφτῆ ἐπίσης καὶ σὲ ἄλλο χαρτὶ μὲ τὸ ὄνομα, ἡλικία, σχολεῖο, τάξη, διεύθυνση κλπ. γ) Νὰ σταλοῦν ὄχι ἀργότερα ἀπὸ τὶς 3 Φεβρουαρίου στὸν Τάκη Παπαδάκην. Π. Τσαλδάρη 29α, Περιστέρι. Ὅσοι εἶναι στὴν Ἑλλάδα καὶ ὅσοι βρίσκονται στὴ Κύπρο στὸν Σ. Τιγγιρίδην, Λεύκαρα.

Βάση βαθμολογίας κάθε θέματος εἶναι τὸ 200.

ΒΡΑΒΕΙΑ

Ὁ πρῶτος κι' ὁ δεύτερος νικητὴς θὰ πάρουν βιβλίο. Ὁ τρίτος 10 Κυπριακὰ κὰρτ - ποστάλ. Ὁ τέταρτος 5 Κυπριακὰ κὰρτ - ποστάλ. Ὁ πέμπτος 20 Κυπριακὰ γραμματόσημα. Ὁ ἕκτος 16 Κυπριακὰ γραμματόσημα. Ὁ ἕβδομος 10 Κυπριακὰ γραμματόσημα. Ὅσων ἡ βαθμολογία περάσει τοὺς 700 βαθμοὺς θὰ δημοσιευθῆ τὸ ὄνομά τους εἰς τὸ «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ».

Ὑ π ά ρ χ ο υ ν κ α ὶ ἐ κ π λ ή ξ ε ι ς σ τ ὰ δ ῶ ρ α.

Πιθανὸν νὰ βραβευθοῦν μὲ παραπάνω δῶρα ἀπ' ὅσα ἐδηλώσαμε καὶ μέχρι τῶν 10 νικητῶν.

ΚΑΝΟΝΕΣ ΑΠΑΓΓΕΛΙΑΣ ΠΟΙΗΜΑΤΩΝ

Μερικὰ πολυγραφημένα ἀντίτυπα τῆς ἐκδόσεως τῶν παλιῶν «Πρωτοπόρων», τῶν «Κανόνων ἀπαγγελίας ποιημάτων», διατίθενται πρὸς 1.000 δρχ. τὸ ἀντίτυπο. Ὅσοι θέλουν ἂς μᾶς γράψουν νὰ τοὺς τὸ στείλουμε.

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

Τὰ παιδιὰ τοῦ πλοιάρχου Γκράντ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

— Νὰ ἐξηγήσω μὲ τὰ λίγα ἰσπανικά μου σ' ἕναν ἄγριο τὴν ἱστορία τοῦ τριακοστοῦ ἑβδόμου παραλλήλου; Δὲν θὰ καταλάβη τίποτε, καὶ θὰ μὲ πάρη γιὰ τρελλό!

— Ὁ Παταγώνας μας δὲν εἶναι διόλου ἄγριος, καὶ δὲν χάνεις τίποτε νὰ δοκιμάσης!

— Δὲν χάνω τίποτε, βέβαια, ἔκανε συλλογισμένα ὁ σοφός.

— Μὲ τὰ ἰσπανικὰ ποὺ ξέρεις, Παγανέλι, θὰ κάνης τὸν ὁδηγό μας νὰ μπερδευτῆ χειρότερα! εἶπε ὁ Μὰκ Νάμπ.

— Πάλι ἀμφιβάλλεις γιὰ τὰ ἰσπανικά μου, Μάκ! ἔκανε ὁ Παγανέλι.

— Τί νὰ κάνω Παγανέλι μου; Τὸ ὄντι, πάλι!

— Αἴ λοιπὸν ὁ κύβος ἐρρίφθη καὶ θὰ δοκιμάσω. Ἔλα δῶ Ταλκάβ!

Κι' ὁ Παγανέλι ἄρχισε μιὰ διήγηση, ποὺ ἦταν ἀληθινὰ συγκινητικὴ νὰ τὴν παρακολουθῆς. Συχνὰ δὲν ἤξερε τὴν κατάλληλη λέξη, ὁπότε χειρονομοῦσε, ἢ χάραζε στὴν ἄμμο σχέδια.

Ὁ ἱδρὼς ἔτρεχε ποτάμι ἀπὸ τὸ μέτωπό του. Μισὴ ὥρα φώναζε, χειρονομοῦσε, σχεδίαζε, ἐξηγοῦσε.

Ὥσπου στὰ τελευταῖα σταμάτησε ἐξαντλημένος. Σκούπισε τὸ μουσκεμένο μέτωπό του καὶ ψιθύρισε:

— Δὲν μπορῶ πιά! Ἂν κατάλαβε, κατάλαβε.

— Πολὺ ἀμφιβάλω! ἔκανε ὁ Μὰκ Νάμπ.

Ὁ ὁδηγός τους δὲν ἔλεγε τίποτε. Στεκόταν ἀσάλευτος, σὰν νὰ ἦταν ξένος σ' αὐτὴ τὴν σκηνή. Τὰ μάτια του ὡστόσο ἦταν καρφωμένα στὸ χάρτη ποὺ εἶχε χαράξει στὴν ἄμμο ὁ Παγανέλι.

— Τοῦ ἔκανες τὸ μυαλό του κουρκοῦτι, ἔκανε ὁ ταγματάρχης. Θὰ χρειαστῆ μιὰ βδομάδα γιὰ νὰ συνέλθη...

— Ὅ,τι μπόρεσα ἔκανα...

— Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι ν' ἀποβλακώσης τὸν ὁδηγό μας...

Ὁ Παταγώνας ὅμως ἔκανε τότε μιὰ κίνηση.

— Γυρεύετε ἕναν αἰχμάλωτο; ρώτησε τὸν Παγανέλι.

— Ναί! ἔκανε ἐνθουσιασμένος ὁ Παγανέλι. Βλέπεις Μὰκ Νάμπ; Κατάλαβε!

— Καὶ τὸν γυρεύετε σ' αὐτὴν τὴν ἴσια γραμμὴ ποὺ πάει ἀπὸ τὸν ἥλιο ποὺ βασιλεύει ὣς τὸν ἥλιο ποὺ βγαίνει! εἶπε ἐννοώντας ἀπὸ τὰ δυτικὰ στ' ἀνατολικά.

— Ναί, φίλε μου, ἀκριβῶς!

— Κι' ὁ Θεὸς σᾶς ἐμπιστεύτηκε στὰ κύματα τῆς ἀπέραντης θάλασσας, τὸ μήνυμα τοῦ αἰχμαλώτου ποὺ ἔφτασε στὰ χέρια σας!

— Ὁ Θεὸς τὄστειλε στὰ χέρια μας!

— Ἂς γίνη λοιπὸν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ σας! Θὰ τραβήξωμε ἀνατολικά, ἂς εἶναι κι' ὣς τὴν ἴδια τὴν ἀνατολὴ τοῦ ἥλιου!

Ὁ Παγανέλι θριάμβευε τώρα!... Ὁ μαθητὴς εἶχε δειχτῆ ἀντάξιος τοῦ δασκάλου! Ὁ Παταγώνας εἶχε καταλάβει σωστὰ τὰ σπουδαιότερα.

— Ἄ! Τί ἄνθρωπος! Τί ἄνθρωπος! φώναξε. Αὐτὸς εἶναι φαινόμενο, κολοσσός, τέρας εὐφυΐας, παραγνωρισμένη μεγαλοφυΐα, διάνοια ἐξαιρετική!

— Θαρρεῖς κι' ἐφεῦρε τὴν ἀστρονομία! ἔκανε ὁ Μὰκ Νάμπ γιὰ νὰ τὸν πειράξη.

— Τὴν ἀστρονομία! Μάλιστα! Γιατί ὄχι; Τοῦ λόγου σου γελᾶς, ἐγὼ ὅμως, φίλε μου, σὲ βεβαιώνω πὼς ἂν ἐξηγοῦσα τὰ ἴδια πράγματα σὲ εἴκοσι χωριάτες τοῦ τόπου μου, εἶναι ζήτημα ἂν θὰ καταλάβαιναν οἱ δύο!

— Φυσικά, ἂν τοὺς τὰ ἐξηγοῦσες.... σπανιόλικα, εἶπε ὁ ταγματάρχης.

— Παγανέλι, δὲν τὸν ρωτᾶς καλύτερα ἂν ἔτυχε ν' ἀκούση γιὰ κανέναν λευκὸ αἰχμάλωτο τῶν Ἰνδιάνων; εἶπε ὁ λόρδος Γκλένερβαν.

Ὁ Παγανέλι μετέφρασε τὴν ἐρώτηση ἰσπανικά.

— Λέει «ἴσως»! τοὺς εἶπε σὲ λίγο.

Ἀμέσως καὶ οἱ ἑφτὰ λευκοὶ κύκλωσαν τὸν Παταγώνα, κι' ἄρχισαν νὰ τὸν ρωτοῦν μὲ τὰ μάτια.

Ὁ Παγανέλι ἄρχισε νὰ ρωτάη ἰσπανικά, μεταφράζοντας ἀμέσως γιὰ τοὺς ἄλλους ἐρωτήσεις κι' ἀπαντήσεις.

— Ἄκουσες νὰ γίνεται λόγος γιὰ ἕναν αἰχμάλωτο τῶν Ἰνδιάνων;

— Εἶπα ναί.

— Ἦταν λευκός;

— Ναί. Ξένος. Εὐρωπαῖος.

— Τὸν εἶδες;

— Ὄχι. Ἄκουσα τοὺς Ἰνδιάνους νὰ μιλοῦν γι' αὐτόν. Ἦταν ἄνθρωπος γενναῖος. Εἶχε καρδιὰ ταύρου.

— Καρδιὰ ταύρου! Τί ποιητικὴ ἔκφραση! Τί ποιητικὴ γλῶσσα! φώναξε ὁ Παγανέλι.

— Ἦταν σίγουρα ὁ πατέρας μου! εἶπε ὁ Ροβέρτος.

Κι' ὕστερα ρώτησε τὸν Παγανέλι:

— Πῶς λένε ἰσπανικὰ «Εἶναι ὁ πατέρας μου;».

— Ἔς μίο πάντρε! εἶπε ὁ Παγανέλι.

Τότε ὁ Ροβέρτος ἔτρεξε στὸν ὁδηγό τους, πῆρε τὰ χέρια του στὰ δικά του καὶ εἶπε:

— Ἔς μίο πάντρε!

— Σοῦο πάντρε! (ὁ πατέρας του!) ἔκανε ὁ Παταγώνας, ποὺ τὸ βλέμμα του φωτίστηκε.

Πῆρε τὸ παιδὶ στὰ χέρια του, τὸ σήκωσε ὣς τὸ ἄλογό του, καὶ τὸ κοίταξε μὲ ὁλοφάνερη συμπάθεια.

Εἶχε καταλάβει!

Ὁ Παγανέλι ὡστόσο δὲν εἶχε τελειώσει τὶς ἐρωτήσεις του.

— Αὐτὸς ὁ φυλακισμένος, ὁ αἰχμάλωτος, τί ἦταν; Τί ἔκανε; Πότε ἄκουσε ὁ Ταλκὰβ νὰ λένε γι' αὐτὸν καὶ ποῦ; Κατὰ τὴ γνώμη του ποῦ μποροῦσε νὰ βρισκόταν τώρα;

Ὁ ὁδηγὸς ἀπάντησε ὑπομονετικὰ καὶ καθαρὰ σ' ὅλες αὐτὲς τὶς ἐρωτήσεις. Ὁ Εὐρωπαῖος ἦταν αἰχμάλωτος μιᾶς φυλῆς Ἰνδιάνων ποὺ γύριζαν στὴν περιοχὴ ἀνάμεσα στὸ Ρίο Κολοράδο καὶ τὸ Ρίο Νέγκρο.

— Καὶ τὴν τελευταία φορά, ποῦ ἦταν;

— Τὸν κρατοῦσε αἰχμάλωτο ὁ Καλφουκούρα.

— Καὶ ποιὸς ἦταν αὐτὸς ὁ Καλφουκούρα;

— Ὁ ἀρχηγὸς τῶν Πόϊς, ἕνας ἄνθρωπος μὲ δυὸ γλῶσσες, ἕνας ἄνθρωπος μὲ δύο καρδιές!

— Δηλαδὴ ἕνας ἄνθρωπος ὑποκριτὴς καὶ διπλοπρόσωπος! μετέφρασε ὁ Παγανέλι. Ἀχ φίλοι μου τί γλῶσσα! Τί γλῶσσα! Τί ἐκφράσεις! Καὶ θὰ μπορέσωμε νὰ ἐλευθερώσωμε τὸν φίλο μας;

— Ἴσως, ἂν βρίσκεται ἀκόμη στὰ χέρια τῶν Ἰνδιάνων!

— Καὶ πότε ἄκουσες γιὰ τελευταία φορὰ νὰ μιλοῦν γι' αὐτόν;

— Εἶναι καιρός! Ἀπὸ τότε ὁ ἥλιος ἔφερε στὴν πάμπα δυὸ καλοκαίρια!

Ἡ χαρὰ τοῦ Γκλένερβαν δὲν περιγράφεται. Ὅλες αὐτὲς οἱ πληροφορίες συμφωνοῦσαν μὲ τὶς δικές τους.

Ὡστόσο ἔπρεπε νὰ ρωτήσουν ἀκόμη κάτι τὸν ὁδηγό τους.

— Μιλᾶς γιὰ ἕναν αἰχμάλωτο. Μὰ δὲν ἦταν τρεῖς;

— Δὲν ξέρω! εἶπε ὁ Παταγώνας.

— Καὶ δὲν ξέρεις τίποτε γι' αὐτὸν τώρα;

— Ὄχι, δὲν ξέρω.

Ἡ συζήτηση τελείωσε μ' αὐτὴν τὴν τελευταία λέξη. Δὲν ἦταν διόλου ἀπίθανο νὰ εἶχαν χωρίσει ἀπὸ καιρὸ τοὺς φυλακισμένους.

Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ ἔβγαινε καθαρὰ ἀπὸ τὶς πληροφορίες τοῦ Παταγώνα, ἦταν πὼς οἱ Ἰνδιάνοι μιλοῦσαν γιὰ ἕναν Εὐρωπαῖο ποὺ εἶχε πέσει στὰ χέρια τους.

Ἡ ἡμερομηνία τῆς αἰχμαλωσίας του, ὁ τόπος ὅπου νόμιζε πὼς βρισκόταν, ἀκόμη κι' αὐτὰ ποὺ ἔλεγε γιὰ τὸ θάρρος του, ὅλα, ἔκαναν τοὺς φίλους μας νὰ ἐλπίζουν πὼς ἐπρόκειτο γιὰ τὸν πλοίαρχο Γκράντ.

Ἔτσι τὴν ἄλλη μέρα στὶς 25 Ὀκτωβρίου, οἱ ταξιδιῶτες ξαναπῆραν μὲ καινούργιο κουράγιο τὸ δρόμο τους.

Δρόμο ἀρκετὰ μονότονο, γιατὶ τὸ χῶμα ἦταν καθαρὸς πηλός, χωρὶς ἕνα χαλίκι, χωρὶς μιὰ πέτρα.

Ποῦ καὶ ποῦ τὴν μονοτονία τοῦ τοπείου τὴν ἔκοβαν μικρὰ δάση ἀπὸ ξυλοκερατιές. Ὁ καρπός τους θύμιζε ἐξωτερικὰ

Σπηρούνησαν τὰ ἄλογά τους καὶ χάθηκαν στὸ βάθος τοῦ ὁρίζοντα...

τὰ δικά μας ξυλοκέρατα, ἦταν ὅμως πολλὰ καὶ νόστιμα, γλυκὰ καὶ ζουμερά.

Ἔφαγαν ἀπ' αὐτὰ ὡς ποὺ χόρτασαν.

Ἡ μέρα τῆς 26 ἦταν κι' αὐτὴ κουραστική. Εἶχαν ἀποφασίσει νὰ ζορίσουν τὰ ζῶα τους, γιὰ νὰ φτάσουν ὡς τὸ βράδυ στὸν Ρίο Κολοράδο. Τὸ ὄνομα τοῦ ὡραίου αὐτοῦ ποταμιοῦ στὴν ντόπια γλῶσσα, εἶναι «Κομπου Λέυμπου» ποὺ σημαίνει «Μεγάλος Ποταμός».

Ὁ Ρίο Κολοράδο ἀφοῦ διασχίζει μίλια καὶ μίλια, χύνεται στὸν Ἀτλαντικὸ Ὠκεανό.

Ἔφτασαν κατὰ τὸ σούρουπο, κι' ἀφοῦ ἤπιαν ἀπὸ τὰ κόκκινα νερά του, ἑτοιμάστηκαν νὰ τὸν περάσουν.

Τὸ ποτάμι ἦταν ἀρκετὰ βαθὺ ἀπὸ τὸ λυώσιμο τῶν χιονιῶν. Εὐτυχῶς ὅμως ὑπῆρχε μιὰ πλεχτὴ κρεμαστὴ γέφυρα ἀπ' αὐτὲς ποὺ φτιάνουν οἱ Ἰνδιάνοι, κι' ἔτσι πέρασαν μὲ τὴν μεγαλύτερη εὐκολία.

Ἔτσι ταξίδεψαν ὅλη τὴν 27 καὶ τὴν 28 Ὀκτωβρίου.

Τὸ ἔδαφος γινόταν ὅσο πήγαινε καὶ πιὸ ὑγρό. Συχνὰ περνοῦσαν ἀπὸ «καναδᾶ»— βαλτοτόπια πλημμυρισμένα — κι' ἀπὸ «ἐστέρος» βαθιοὺς βάλτους μὲ κάθε λογῆς ὑδρόβια φυτὰ καὶ ζῶα.

Τὸ βράδυ τὰ ζῶα σταμάτησαν στὶς ὄχθες μιᾶς μεγάλης βαθειᾶς λίμνης, τῆς Οὔρε - Λάνκβνεμ ποὺ σημαίνει «Πικρὴ λίμνη». Στρατοπέδεψαν ἐκεῖ, κι' ὅλη νύχτα τοὺς νανούριζαν οἱ κραυγὲς τῶν πιθήκων καὶ τὰ οὐρλιαχτὰ τῶν ἀγριόσκυλων.

Αὐτὰ τὰ ζῶα, ἐξετέλεσαν ἕνα μουσικὸ πρόγραμμα μὲ πλήρη κακοφωνιά, πρὸς τιμὴ τῶν Εὐρωπαίων.

ΟΙ ΠΑΜΠΕΣ

Ἡ λέξη πὰμ - πα (τὸ μ προφέρεται ξεχωριστὰ ἀπὸ τὸ π) σημαίνει στὴν ντόπια γλῶσσα «πεδιάδα μὲ χορτάρι», δηλαδὴ λειβάδι. Καὶ πραγματικὰ δὲν εἶναι παρὰ λειβάδια ἀπέραντα, ὅπως οἱ ρωσσικὲς στέππες.

Τ' ἄλογα προχωροῦσαν μὲ καλὸ βῆμα, ἀνάμεσα στὰ «πάγια - μπράβα», θάμνα μὲ τεράστια φύλλα, ἀρκετὰ ψηλά, ποὺ κάτω τους κρύβονται οἱ Ἰνδιάνοι ὅταν βρέχει.

Τὶς 29 Ὀκτωβρίου εἶχαν φτάσει σ' ἕνα μέρος ποὺ ἦταν στρωμένο μὲ τοὺς ἀρίθμητους σκελετοὺς ἑνὸς μεγάλου κοπαδιοῦ βωδιῶν. Αὐτὸ τὸ φαινόμενο ἦταν φυσικὰ πολὺ περίεργο, καὶ ὁ Παγανέλι δὲν παρέλειψε νὰ ρωτήσῃ τὸν ὁδηγό τους:

— Δὲν εἶναι δυνατόν! φώναξε ὁ σοφὸς ὅταν ἄκουσε τὴν ἀπάντηση τοῦ Παταγώνα;

— Τί σοῦ εἶπε ὁ Παγανέλι; ρώτησε ὁ λόρδος ποὺ ὅπως καὶ τοὺς ἄλλους τὸν ἔτρωγε ἡ περιέργεια.

— Μοῦ εἶπε πὼς αὐτὰ τὰ ζῶα τὰ χτύπησε «ἡ φωτιὰ τοῦ οὐρανοῦ».

— Πῶς εἶναι δυνατὸν ὁ κεραυνὸς νὰ σκότωσε πάνω ἀπὸ πεντακόσια ζῶα; φώναξε ὁ Τὸμ Ἄουστιν. Μοῦ φαίνεται δύσκολο νὰ τὸ πιστέψω.

— Κι' ὅμως ὁ ὁδηγός μας σπάνια γελιέται. Δὲν τὰ σκότωσε ὅλα ὁ κεραυνός, παρὰ ἡ θύελλα. Ἡ καταιγίδα. Δὲν μπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε τὴν ἀγριότητα μιᾶς θύελλας στὶς πάμπες!

— Ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ νὰ μὴν τὴν γνωρίσωμε ποτέ! εἶπε ὁ λόρδος.

— Ὡστόσο κάνει πολὺ ζέστη!

— Τὸ θερμόμετρο δείχνει τριανταπέντε βαθμοὺς στὴν σκιά, εἶπε ὁ Παγανέλι.

— Καὶ ἡ ἀτμόσφαιρα εἶναι γεμάτη ἠλεκτρισμό. Ἂς ἐλπίσουμε πὼς θὰ πέσῃ κάπως ἡ ζέστη ἀργότερα!

— Δὲν τὸ φαντάζομαι! εἶπε ὁ γεωγράφος.

— Τόσο τὸ χειρότερο. Τὰ ζῶα μας λαχάνιασαν. Εἶναι καταϊδρωμένα. Ζεσταίνεσαι πολὺ παιδί μου; ρώτησε ὁ λόρδος τὸν Ροβέρτο.

— Ὄχι μολόρδε, δὲν μὲ πειράζει ἡ ζέστη.

— Στὴν ἡλικία του, δὲν τὸν πειράζει τίποτε! εἶπε ὁ ταγματάρχης.

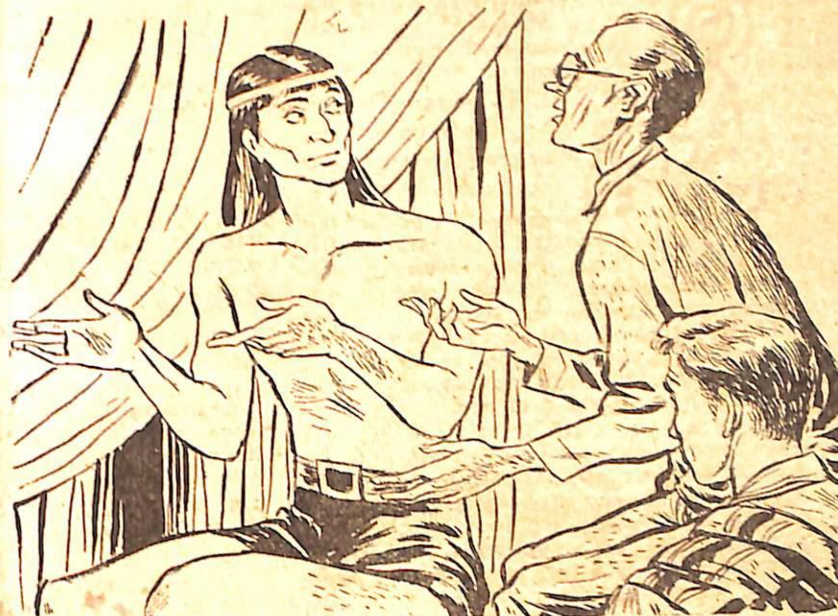
Τὸ βράδυ στρατοπέδεψαν σ' ἕνα ἐγκαταλειμμένο «ράντσο» — καλύβα ἀπὸ χόρτα καὶ πηλό. Εἶχε γύρω γύρω καὶ ἕναν περίβολο ἀπὸ μισοσαπισμένους πασσάλους, καὶ ἦταν ὅτι χρειάζονταν γιὰ νὰ προφυλάξουν τὰ ζῶα ἀπὸ τὶς ἀλεποῦδες. Ὄχι πὼς τ' ἄλογά τους κινδύνευαν ἀπ' αὐτὰ τὰ πονηρὰ ζῶα, ἀλλὰ πεινασμένα ὅπως εἶναι, συνηθίζουν νὰ ροκανίζουν τὰ πέτσινα λουριὰ ποὺ δένουν τ' ἄλογα, κι ἐκεῖνα ἐπωφελοῦνται γιὰ νὰ τὸ σκάσουν.

Στὸ ράντσο βρῆκαν μιὰ γωνιὰ γιὰ μαγείρεμα, μιὰ χύτρα, μιὰ σοῦβλα καὶ μιὰ μεγάλη τσαγιέρα γιὰ «ματέ». Τὸ ματὲ εἶναι τὸ τσάϊ τῶν νοτιοαμερικάνων. Φτιάχνεται ὅπως τὸ τσάϊ, ἀπὸ φύλλα ἑνὸς φυτοῦ ξεραμένου στὴν φωτιά, καὶ οἱ Ἰνδιάνοι τὸ πίνουν ἀπὸ τὴν τσαγιέρα ρουφώντας το μὲ καλαμάκι.

Ὁ ὁδηγός τους ἔβρασε νερὸ κι' ἔφτιασε ματέ, ποὺ τὸ βρῆκαν ὅλοι ἐξαίρετο.

Τὶς 30 τοῦ μηνός, ἡ ζέστη ἦταν ἀφόρητη. Συχνὰ συναντοῦσαν μεγάλα κοπάδια ποὺ ἔμεναν ξαπλωμένα στὴ σκιὰ τῶν θάμνων, μὴ ἔχοντας κουράγιο νὰ βοσκήσουν.

Ὅσο γιὰ βοσκό, δὲν συνάντησαν κανέναν. Αὐτὰ τὰ κοπάδια ἀπὸ τὶς ἀγελάδες, τοὺς ταύρους, τὰ πρόβατα καὶ τὰ βώδια, τὰ φύλαγαν μονάχα γυμνασμένα τσοπανόσκυλα, ποὺ ὅταν τὰ βασάνιζε ἡ δίψα, εἶχαν μάθει νὰ βυζαίνουν τὰ πρόβατα.

Ὁ Παταγώνας τοὺς εἶπε νὰ περάσουν στὸ ράντσο.

Καθὼς προχωροῦσαν, τὸ τοπεῖο γινόταν καὶ πιὸ γυμνό. Ὁ ἥλιος εἶχε μαράνει καὶ τὴν παραμικρὴ βλάστηση. Ἐκεῖ φυσικὰ δὲν ἔβοσκαν κοπάδια.

— Τί θὰ γίνῃ ἂν μᾶς λείψῃ τὸ νερό; ρώτησε ξαφνικὰ ὁ λόρδος Γκλένερβαν.

— Μπᾶ! Θὰ βροῦμε πάντα κανένα ποταμάκι! εἶπε ὁ ταγματάρχης.

Ἂν τοὺς ἄκουγε ὁ Παγανέλι, δὲν θὰ παράλειπε νὰ τοὺς πῆ πὼς τὰ ποταμάκια ἦταν ἀρκετὰ σπάνια σ' ἐκείνη τὴν περιοχή. Τώρα τοὺς ἔρχονταν μιὰ μυρωδιὰ ἀπὸ καμμένο χόρτο, ἂν καὶ δὲν ἔβλεπαν πουθενὰ φωτιὰ ἢ καπνό.

Στὸ τέλος αὐτὴ ἡ μυρωδιὰ ἔγινε τόσο δυνατή, ποὺ ὅλοι ἀπόρησαν, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Παγανέλι καὶ τὸν ὁδηγό τους.

Μὴν παραξενεύεστε! εἶπε ὁ γεωγράφος. Ὅπως δὲν ὑπάρχουν βουνὰ νὰ κόβουν τὸ δρόμο μπορεῖ νὰ αἰσθάνεται κανεὶς στὶς πάμπες τὴν μυρωδιὰ μιᾶς πυρκαγιᾶς ποὺ γίνεται σὲ ἀπόσταση ἑβδομηνταπέντε μίλια.

— Καὶ ποιὸς βάζει φωτιὰ στὰ λειβάδια; ρώτησε ὁ ταγματάρχης.

— Πολλὲς φορὲς ὁ κεραυνός. Ἄλλοτε, οἱ ἴδιοι οἱ Ἰνδιάνοι!

— Μὰ γιατί; Γιὰ ποιὸ σκοπό;

— Γιατὶ πιστεύουν πὼς ὕστερα τὸ χορτάρι φυτρώνει πυκνώτερο. Ἐγὼ νομίζω πὼς τὸ κάνουν γιατὶ εἶναι ὁ καλύτερος τρόπος νὰ καταστρέψουν ἕνα πλῆθος βλαβερὰ ἔντομα ποὺ ἐνοχλοῦν τὰ κοπάδια.

— Ὡστόσο σ' αὐτὲς τὶς πυρκαγιὲς τῶν λειβαδιῶν, θὰ χάνονται πολλὰ ζῶα! εἶπε ὁ ταγματάρχης.

(Ἡ συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ

Γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ παρακολουθήσουν καὶ οἱ νέοι μας ἀναγνῶστες τὸ ἀθάνατο μυθιστόρημα τοῦ Ἰουλίου Βὲρν «Τὰ τέκνα τοῦ πλοιάρχου Γκράντ» δίνουμε μιὰ σύντομη περίληψη τῶν δημοσιευθέντων μέχρι σήμερα:

«Ἕνα μπουκάλι, ποὺ βρέθηκε στὸ στομάχι ἑνὸς καρχαρία, δίνει πολὺ ἀσαφεῖς πληροφορίες γιὰ τὸ μέρος ποὺ ναυάγησε ὁ πλοίαρχος Γκράντ. Τοὺς δίνει τὸν παράλληλο ποὺ βρίσκονται, τὸν 37°, ἀλλὰ δὲν τοὺς δίνει καὶ τὸν μεσημβρινό. Ἔτσι ὁ Λόρδος Γκλένερβαν μὲ τὴ γυναῖκα του τὴ Λαίδη Ἔλενα, τὰ δυὸ παιδιὰ τοῦ πλοιάρχου Γκράντ, ὁ Ροβέρτος καὶ ἡ Μαίρη ὁ ταγματάρχης Μὰκ Νάμπ, μὲ πρῶτο πλοίαρχο τὸν Τζῶν Μάνγκλ καὶ δεύτερο τὸν Τζῶν Ἄουστιν, καμαρῶτο τὸν κύριο Ὀλμπινὲτ ξεκινᾶν γιὰ τὴν ἐξερεύνηση τοῦ 37° παράλληλου μὲ τὸ καράβι ποὺ ἐξώπλισε ἐπίτηδες ὁ λόρδος.

Ὅταν ὅμως ξεκίνησαν βρέθηκε μπροστά τους ὁ σοφὸς καθηγητὴς — Γεωγράφος Ἰάκωβος Παγανέλι, ποὺ ἀπὸ ἀφηρημάδα, ἀντὶ νὰ μπῆ στὸ καράβι ποὺ εἶχε βγάλει εἰσιτήριο μπῆκε στὸ «Ντανκάν».

Ὅταν ἔμαθε τὸ σκοπὸ τοῦ ταξιδιοῦ τους ὁ Παγανέλι δέχτηκε νὰ τοὺς ἀκολουθήσῃ, ἀφοῦ ἄλλωστε αὐτὸ θὰ τοῦ ἔδινε τὴν εὐκαιρία νὰ ἐξερευνήσῃ διάφορα μέρη καὶ νὰ πλουτίσῃ ἔτσι τὶς γεωγραφικὲς γνώσεις του.

Σὰν ἔφτασαν στὴν Παταγωνία, ὁ δρόμος τους διεκόπτετο ἀπὸ τὴν ξηρά. Ἔπρεπε νὰ ἀκολουθήσουν τὸν 38° παράλληλο — ὄχι πιὰ στὴ θάλασσα ἀλλὰ σὲ ξηρά. Ἔτσι ἄφησαν τὸν «Ντανκάν».

Ξεκίνησαν γιὰ τὴν ἐξερεύνηση ὁ λόρδος Γκλένερβαν, ὁ ταγματάρχης Νάμπ, ὁ Παγανέλι, ὁ Ροβέρτος, ὁ δεύτερος πλοίαρχος καὶ μερικοὶ ἄνδρες τοῦ πληρώματος.

Μετὰ μιὰ περιπέτεια, ποὺ παρ' ὀλίγο νὰ στοίχιζε σ' ὅλους τὴ ζωή, γιατὶ ὁλόκληρο βουνὸ στὸ ὁποῖο εἶχαν ἀνέβει σωριάστηκε ἀπὸ ἕνα μεγάλο σεισμό, καὶ τὸν κίνδυνο ποὺ πέρασε ὁ Ροβέρτος, χαμένος μέσα σ' ἕνα χαντάκι, οἱ ἐξερευνηταί μας βρῆκαν ἕνα Παταγωνα, ποὺ ἔπαιξε σοβαρὸ ρόλο στὴ σωτηρία τοῦ Ροβέρτου καὶ τὸν πῆραν γιὰ ὁδηγό τους.

Βρισκόμαστε στὶς 24 Ὀκτωβρίου. 150 χιλιόμετρα τοὺς χώριζαν ἀπὸ τὸ μέρος ὅπου ὁ ποταμὸς Ρίο Κολοράδο κόβει τὸν 37° παράλληλο. Δηλαδὴ τριῶν ἡμερῶν ταξίδι.

Καθὼς πλησίαζαν στὸ δρόμο ποὺ ὁδηγοῦσε στὶς δυὸ πιὸ κοντινὲς πολιτεῖες — τὴν Κάρμεν καὶ τὴν Μεντόζα, — ὁ ὁδηγός τους ἄρχισε νὰ δείχνῃ κάποια σημεῖα νευρικότητας. Καὶ ἀναρωτιόταν ποῦ ἐπὶ τέλους πήγαιναν οἱ παράξενοι αὐτοὶ ἄνθρωποι. Καὶ σὰν ἔφθασαν στὸ δρόμο πρὸς τὴν Κάρμεν ὁ ὁδηγὸς πληροφορήθηκε πὼς δὲν θὰ πήγαιναν ἐκεῖ, ἀλλὰ ἀνατολικά.

— Μὰ δὲν θὰ πᾶμε πουθενά.

Καὶ ὁ λόρδος Γκρένερβαλ παρεκάλεσε τὸν κ. Παγανέλι νὰ ἐξηγήσῃ ποῦ ἀκριβῶς πᾶνε στὸν ὁδηγό τους».

Ἡ ἀξία τῆς μικρῆς θυσίας

Τελειώνοντας τὸ τελευταῖο σημείωμά μας, ὑποσχεθήκαμε πὼς σήμερα θὰ ἐξετάζαμε ἂν μπορῆ νὰ τελειώσουν κάποτε αὐτὲς οἱ καθημερινὲς μικροθυσίες καὶ νὰ ἀπαλλαγῆ κανεὶς ἀπ' αὐτές.

Τί λέτε σεῖς, εἶναι δυνατὸν νά τελειώση κανεὶς μιὰ καὶ καλὴ μ' αὐτές; Ἐγὼ προσωπικὰ νομίζω, πὼς μιὰ καὶ διαλέξαμε αὐτὸ τὸ δρόμο, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τελειώσουμε ἔτσι εὔκολα, δηλαδὴ μὲ μιὰ μοναδικὴ καὶ μεγάλη θυσία. Αὐτὸ θὰ ἔμοιαζε, σὰν ἕνας ἀθλητὴς νὰ ἤθελε νὰ πετύχη τὸ μεγάλο ρεκόρ, ἀλλὰ νὰ μὴ τοῦ ἀρέσουν οἱ καθημερινὲς οὔτε ἀτέλειωτες προπονήσεις οὔτε οἱ ἄλλοι περιορισμοί, ποὺ εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ βάζη στὸν ἑαυτό του, «γιὰ νὰ κρατιέται σὲ φόρμα» τότε θὰ ἦταν σὰν νὰ ἔλεγε: «Τὴν ἡμέρα ποὺ θὰ εἶναι γιὰ νὰ σπάσω τὸ ρεκόρ, μάλιστα, ἀξίζει νὰ κοπιάσω καὶ νὰ κουραστῶ, ἀλλὰ νὰ σκοτώνουμαι καὶ νὰ τυραννιέμαι κάθε μέρα, δὲ μ' ἀρέσει καθόλου...». Τί θέλετε, θὰ ἔσπαγε ρεκὸρ ἕνας τέτοιος ἀθλητής; Πολὺ φοβοῦμαι πὼς ὄχι ρεκὸρ δὲν θὰ ἔσπαγε, μὰ θὰ ἔμενε πιὸ πίσω κι' ἀπ' τὸν πιὸ ἀσθενικὸ ἀθλητή, ποὺ μὲ ἐπιμονὴ ὅμως κάνει τὴν καθημερινή του προπόνηση. Γι' αὐτὸ κι' ἐμεῖς, μιὰ καὶ ἀποφασίσαμε νὰ τραβήξουμε τὸ δρόμο τῆς θυσίας, ἂς προσέξουμε τὶς καθημερινὲς καὶ μικροῦλες θυσίες.

Ἴσως ὅμως σᾶς ἔχει γεννηθῆ μιὰ ἀπορία. Ἴσως θὰ λέτε μὲ τὸ μυαλό σας: Καλὰ καὶ ὡραῖα ὅσα εἴπαμε στὰ προηγούμενα σημειώματά μας γιὰ τὴ δημιουργία ἑνὸς καλύτερου καὶ ἀνώτερου κόσμου. Ἀλλὰ μὲ αὐτὲς τὶς καθημερινές μας μικροθυσίες θὰ δημιουργηθῆ αὐτὸς ὁ ὡραῖος καὶ ἀνώτερος κόσμος; Εἶναι ἀρκετὲς αὐτές;

Ἐὰν βέβαια γίνουν μόνον αὐτές, δὲν εἶναι ἀρκετές. Πρέπει νὰ γίνωνται καὶ μεγαλύτερες θυσίες, ὅταν χρειάζονται. Ἂν δὲν γίνουν κι' ἐκεῖνες, εἶναι σὰν νὰ προσπαθοῦμε νὰ κτίσουμε ἕνα σπίτι μόνο μὲ μικρὰ λιθαράκια ἢ μόνο μὲ χῶμα ἀπ' ὅπου φτιάχνουμε τη λάσπη, χωρὶς νὰ βάλουμε οὔτε ἀγκωνάρια, οὔτε ἄλλες μεγάλες πέτρες. Ὅπως πάλι καὶ τὸ ἀντίθετο. Ἕνα μεγάλο σπίτι δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ τὸ χτίσουμε μόνο μὲ μεγάλες πέτρες. Χρειάζονται καὶ τὰ μικρὰ - μικρὰ λιθαράκια ποὺ ἀποτελοῦν τὴν ἄμμο, ὅπως χρειάζονται καὶ τὰ πολὺ λεπτὰ ἐκεῖνα κομματάκια ποὺ ἀποτελοῦν τὸ χῶμα καὶ τὸν ἀσβέστη, ἢ τὶς ἄλλες συνδετικὲς οὐσίες. Χωρὶς αὐτὰ τὸ σπίτι, ἂν μάλιστα εἶναι μεγάλο, ὅσο καλὰ καὶ μεγάλα νὰ εἶναι τὰ ἀγκωνάρια, δὲν μπορεῖ νὰ σταθῆ.

Οἱ καθημερινές, λοιπόν, μικροθυσίες μας, εἶναι ἡ συνδετικὴ οὐσία ποὺ στηρίζει ὁλόκληρο τὸ οἰκοδόμημα καὶ ἀξιοποιεῖ καὶ τὶς μεγαλύτερες θυσίες ποὺ γίνονται εἴτε ἀπὸ μᾶς, εἴτε ἀπὸ ἄλλους. Χάρις στὶς μικρὲς αὐτὲς θυσιοῦλες, μποροῦμε καὶ ἀπολαμβάνουμε τὶς μεγάλες, τὶς ὡραῖες, ἐκεῖνες ποὺ εἶναι στεφανωμένες μὲ μεγαλεῖα καὶ δόξες.

Ἔπειτα καὶ κάτι ἄλλο: Τὶς μεγάλες θυσίες οὔτε τὶς ζητᾶ ὁ Θεὸς ἀπὸ ὅλους, οὔτε καὶ εἶναι σὲ θέση ὅλοι νὰ τὶς προσφέρουν. Ἐνῶ οἱ μικρὲς περνοῦν ἀπ' τὸ χέρι ὅλων μας καὶ ἔχουμε διαρκῶς τὴν εὐκαιρία νὰ τὶς προσφέρουμε. Ὅταν τὴν ἡμέρα ἐκείνη ὁ Θεὸς μᾶς ρωτήση, γιατὶ δὲν σταματήσαμε μιὰ στιγμὴ στὸ δρόμο, γιὰ νὰ ποῦμε ἕναν καλὸ λόγο σὲ ἕνα παιδάκι ποὺ ἔκλαιγε, τί θ' ἀπολογηθοῦμε; Ὅτι δὲν μπορούσαμε; Ὅτι δὲν εἴχαμε καιρό; Ὅταν μᾶς ρωτήση ὁ Θεὸς τότε, γιατὶ δὲν δώσαμε τὴ θέση μας μέσα στὸ τράμ, σὲ ἕναν πιὸ ἀδύνατο ἀπὸ μᾶς, ἢ γιατὶ δὲν δείξαμε σὲ κάποιον τὸ δρόμο, τί θ' ἀπολογηθοῦμε τότε; Καὶ μόνο αὐτά; Σὲ κάθε βῆμα μας, σὲ κάθε στιγμὴ τῆς ζωῆς μας, ὑπάρχουν τοῦ κόσμου οἱ καλωσύνες, ποὺ μὲ μιὰ μικροθυσία θὰ μποροῦσαν νὰ εἶχαν γίνει ὅλες. Τίποτε δὲν θὰ μπορῆ νὰ μᾶς δικαιολογήση.

Ἂς προσφέρουμε, λοιπόν, ὁ καθένας μας τὶς μικρὲς ἢ τὴ μεγάλη θυσία ποὺ ζητᾶ ὁ Θεὸς καὶ ἔτσι σιγὰ θὰ οἰκοδομηθῆ τὸ οἰκοδόμημα τοῦ καινούργιου, τοῦ ἀνώτερου πολιτισμοῦ. Φτάνει κάθε φορὰ αὐτὸ ποὺ προσφέρουμε, τὸ κάτι αὐτό, νὰ εἶναι ὅλο ἐκεῖνο ποὺ μᾶς ζήτησε ὁ Θεὸς καὶ ὅλο ὅσο μπορέσαμε ἐμεῖς νὰ δώσουμε. Ἂν εἶναι λίγο δὲν πειράζει, φθάνει νὰ εἶναι ὁλόκληρο.

Τώρα, νὰ εἰποῦμε καὶ ἕνα μυστικό; Ὁ Κύριος ἀγαπᾶ πιὸ πολὺ τὶς μικροῦλες, τὶς ἀφανεῖς θυσίες. Τὶς ἀγαπᾶ, τὶς ἐκτιμᾶ καὶ τὶς ἀνταμοίβει. Θυμᾶστε τὴν περίπτωση τῆς πτωχῆς χήρας; Τὴν εἶδε ὁ Κύριος νὰ ρίχνη στὸ Ναὸ μόνο ἕνα δίλεπτο, ἕνα φτωχὸ δίλεπτο. Τί εἶπε τότε; «Ξέρετε», εἶπε, «Αὐτὴ ἡ φτωχὴ χήρα ἔρριξε στὸ Ναὸ περισσότερα χρήματα ἀπ' ὅλους, γιατὶ οἱ ἄλλοι ἔστω καὶ ἂν ἔρριξαν μεγαλύτερα νομίσματα, ἔδωσαν ἀπ' αὐτὰ ποὺ τοὺς περίσσευαν. Ἐνῶ ἡ φτωχὴ αὐτὴ χήρα ἔδωκε ὅ,τι εἶχε. Ὅλη της τὴν περιουσία».

Βλέπετε πόση ἐντύπωση ἔκανε στὸν Κύριο αὐτὴ ἡ μικρὴ εἰσφορὰ τῆς φτωχῆς χήρας; Καὶ μεῖς, λοιπόν, ἂς ἀγαπήσουμε καὶ ἂς ἐκτιμήσουμε τὶς μικρὲς θυσίες ποὺ μᾶς ζητᾶ κάθε τόσο. Φτάνει μόνο νὰ τὶς κάνουμε μὲ ὅλη μας τὴν καρδιὰ καὶ νὰ εἶναι ὁλόκληρο αὐτὸ ποὺ μᾶς ἦταν δυνατὸν νὰ προσφέρουμε.

Ὁ Πατὴρ ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

Ο... ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΗΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 59)

ΓΙΩΡΓΟΣ: Ἄκουσε φίλε μου! Ἔχεις τὴν κακὴ συνήθεια νὰ λὲς πὼς ὅλα τὰ ξέρεις. Ἔ! λοιπόν. Ἂν πραγματικὰ τὰ ἤξερες ὅλα δὲν θὰ ἀναποδογύριζες τὸ ποτήρι μὲ τὸ νερὸ πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι σου γιατὶ δὲν ὑπάρχει καμμιά... «κεκτημένη ταχύτης τῆς ἀτμοσφαιρικῆς πιέσεως»! Ἔτσι σοῦ τὄπα γιὰ νὰ χύσης τὸ νερὸ καὶ νὰ δῆς πῶς τὴν παθαίνει κανεὶς ὅταν νομίζει πῶς τὰ ξέρει ὅλα!...

ΑΡΙΣΤ. (θυμωμένα): Κι' ὕστερα ἀπ' ὅλα αὐτὰ ἐπιμένεις πὼς εἶσαι φίλος μου;

ΓΙΩΡΓΟΣ: Μὰ ἀκριβῶς ἐπειδὴ εἶμαι φίλος σου καὶ σ' ἀγαπῶ σοῦ ἔπαιξα αὐτὸ τὸ παιχνίδι. Ἔτσι, ἀπὸ δῶ καὶ πέρα, κάθε φορὰ ποὺ θὰ ἑτοιμάζεσαι νὰ πῆς τὴ λέξη «τὸ ξέρω» θὰ θυμᾶσαι τὸ κατάβρεγμά σου καὶ θὰ σωπαίνης!

ΑΡΙΣΤ. (στέκεται γιὰ λίγο σκεπτικὸς κι' ἔπειτα δίνει τὸ χέρι του στὸ Γιῶργο): Σ' εὐχαριστῶ Γιῶργο! Ἔχεις δίκηο!...

ΓΙΩΡΓΟΣ (τοῦ σφίγγει τὸ χέρι μὲ συγκίνηση): Ἐλπίζω νὰ μὲ συγχωρέσης γι' αὐτὸ ποὺ σοῦ ἐσκάρωσα...

ΑΡΙΣΤ.: Τὸ ξέρω...

ΓΙΩΡΓΟΣ (ζωηρά): Πάλι τὸ ξέρεις;

ΑΡΙΣΤ. (γελώντας): Θέλω νὰ πῶ, τὸ ξέρω πὼς μοῦ τὴ σκάρωσες γιὰ τὸ καλό μου! (Ξεσποῦν κι' οἱ τρεῖς σὲ γέλια, ἐνῶ κλείνει ἡ

ΑΥΛΑΙΑ

(Διασκευὴ ἀπὸ τὸ γαλλικὸ)

3 ΣΤΟ ΓΥΡΟ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 68)

νάκης ἔμαθε τὴν τέχνη τοῦ σιδερᾶ κι' ἔγινε ὁ πρωτομάστορας καὶ καθὼς ἦταν καλὸ παιδὶ ὅλοι τὸν ἀγαποῦσαν.

Μιὰ μέρα ὅμως τὰ πράγματα ἦρθαν δύσκολα. Ὁ Βασιληᾶς τῆς Πολιτείας αὐτῆς πρόσταξε ὅλους τοὺς σιδεράδες νὰ πέσουν μὲ τὰ μοῦτρα στὴ δουλειὰ γιὰ νὰ τοῦ κάνουν μέσα σὲ μιὰ μέρα μιὰ πανοπλία.

— Ὅποιος μπορέσει νὰ κάνη μέσα σὲ μιὰ μέρα τὴν πανοπλία θὰ πάρη ὅσο χρυσάφι μπορεῖ νὰ σηκώση ἀπὸ τὸ ταμεῖο τοῦ Βασιληᾶ, φώναζε ὁ τελάλης.

Στρώθηκαν οἱ σιδεράδες στὴ δουλειά, μὰ τὰ εἶχαν χαμένα ἀπ' τὴν βιασύνη τους κι' ἔκαναν ὅλο λάθη κι' ἡ πανοπλία δὲν ἔλεγε νὰ γίνη.

Σὰν βράδιασε κανεὶς δὲν εἶχε μπορέσει νὰ κάνη τὴν πανοπλία τοῦ Βασιληᾶ καὶ τότε ἐκεῖνος τοὺς κάλεσε ὅλους μπροστά του κι' ἄρχισε νὰ τοὺς μαλώνη πολύ.

Ὁ Γιάννης ποὺ ἦταν κι' αὐτὸς μπροστὰ στὸ Βασιληᾶ μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους σιδεράδες, σκέφτηκε ἐκείνη τὴν στιγμὴ τοὺς φίλους του τοὺς νάνους.

— Ἂς δοκιμάσω, σκέφτηκε μήπως μποροῦν νὰ μὲ βοηθήσουν.

Βγῆκε μέσα ἀπ' τὸν κόσμο προχώρησε στὸ Βασιληᾶ καὶ εἶπε:

— Βασιληᾶ μου, δῶσε μου πέντε λεπτὰ διορία νὰ μείνω μόνος μου σ' ἕνα δωμάτιο καὶ θὰ σοῦ ἑτοιμάσω τὴν πανοπλία. Ἀλλοιῶς θὰ φύγω γιὰ πάντα ἀπ' τὴ χώρα σου.

— Κλεῖστε αὐτὸ τὸ τρελλόπαιδο, εἶπε ὁ Βασιληᾶς σ' ἕνα δωμάτιο, νὰ δοῦμε τὶ θὰ κάνη.

Σὰν ἔμεινε μόνος του ὁ Γιάννης φώναξε:

— Τοσοδούλη, Τοσοδάκη, φέρτε μου τὴν πανοπλία.

Κι' ἀμέσως παρουσιάσθηκαν μπροστά του οἱ δυὸ φίλοι του κρατώντας τὴν ὡραιότερη πανοπλία τοῦ κόσμου.

Τιμὲς καὶ δόξες περίμεναν τὸν Γιαννάκη κι' ὁ Βασιληᾶς τὸν κράτησε γιὰ πάντα κοντά του, ἀφοῦ ἔφερε στὸ παλάτι καὶ τὸν γέρο - πατέρα του.

Κι' ἔζησαν κι' οἱ δυὸ καλὰ κι' ἐμεῖς καλλίτερα κι' οἱ δυὸ νᾶνοι ἔμειναν πιστοὶ βοηθοὶ τοῦ Γιαννάκη.

Η ΑΝΕΜΗ

(Δικαίωμα καταθέσεως ψευδωνύμου: δραχμὲς 2.000. Δημοσιεύσεως ἀγγελιῶν 100 δραχμὲς ἡ λέξη).

195. (44—30) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ ὅλους καὶ ὅλες, ἰδιαιτέρως τὴν Παιγνιδιάρικη Γατούλα καὶ τὸ Θαλασσόλυκο. Ἀντίο.
Φτεροπόδαρρς Τσολιᾶς

196. (44—32) Ὁ διπλωματοῦχος καθηγητὴς Ι. Χαμχούμης, παραδίδει εἰς τοὺς ἐπιθυμοῦντας μαθήματα Γερμανικῆς δι' ἀλληλογραφίας(!) Ταχεῖα ἐκμάθησις. Ὅροι εὐνοϊκοί. Τηλέφωνον (—3.270.001). Θανάσης Μπέμπης

197. ΜΙΑ ΑΠΟΡΙΑ ΜΟΥ: Γιατί ἡ ΑΕΚ,ἡ καλυτέρα ὁμὰς τῶν... Βαλκανίων (!!) — τὴν ἔφαγε ἀπ' τὸν Ὀλυμπιακὸ μὲ 4—3; Ἀπαντήσεις δεκτὲς μόνο ἀπὸ Ἀεκτζίδες.
Θανάσης Μπέμπης

198. (44—34) Ἂς πάψουμε γιὰ λίγο τὰ καυγαδάκια μας κι' ἂς σᾶς στείλω σ' ὅλους σας—ἀγόρια καὶ κορίτσια—θερμὲς εὐχὲς γιὰ κάθε χαρὰ καὶ προκοπή. Νῖκος Σαλονικιὸς

199. Ἰδιαίτερα εὔχομαι στοὺς καλούς μου φίλους, Ἄλκηστη Ἀμάραντο, Κύκλωπα, Σοφό, Σαπφώ, Κεραυνό, Ἀηδονάκι καὶ στὶς φίλες: Εὐζωνοπούλα, Ντολορές, Κεφ. Διαβολάκι καὶ Φρῖξο.
Σαλονικιὸς

200. Πολὺ μὲ συγκινοῦν τὰ χαιρετίσματά σας κι' οἱ τόσο εὐγενικὲς ἐκδηλώσεις τῆς φίλης σας, καλοί μου Ν. Ἀνίκητο (δυστυχῶς τύχω σὰν ἀρχὴ νὰ μὴ πρωτογράφω. Γράψε σύ), Κονιτσοπούλα (ἀποδίδω ὁλόθερμα. Ἀλληλογραφοῦμε;), Μυστηριώδη Ἄγνωστη (ἀλήθεια μ' ἀρέσει τὸ ψευδώνυμό σου. Τί θἄλεγες γιὰ δυὸ τρεῖς λεξοῦλες;), Γενναῖε Θλιμμένη Παναγία καὶ Φοίνικα. Σᾶς εὐχαριστῶ ὅλους σας θερμά. Σαλονικιὸς

201 (44—35) Θερμοαντιχαιρετῶ: Ὑ. Ἐλευθερίας, Κ. Τριαντάφυλλο. (Γράψε: Γιάννη Γουσέτη, Παύλου Καρρὲρ 22 Ζάκυνθος). Ἀλληλογραφῶ μὲ ὅλους - ες. Κόκκινος Βράχος

202 (44—36) Ρεγγίνα ἔχε χάρη ποὺ ἔγινες καλή... Μά.. δὲν πέθανες μὲ τὸ δηλητήριο τοῦ Ἕλληνα; Κοντοστούπης Ὀλυμπιακὸς

203. (Ο.Π.). Ἐδῶ Ὑπερέλληνας καλῶ ὅλους τοὺς Ὑπερανθρώπους. Ἡ Ρεγγίνα ἔκαμε πάλι τὴν ἐμφάνισί της. Ἂν τολμᾷ ἂς ἔρθη νὰ ἀναμετρηθοῦμε. Σεῖς προστατεύετε τὴν πεννομαχόστηλη, ἐγὼ θὰ ἀσχοληθῶ λίγο μαζί της. Ἔλα Ρεγγίνα, ἄρχισε πρώτη ἐσύ. Ὑπερέλληνας

204. (44—37) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ ὅλους καὶ ὅλες καὶ σᾶς εὔχομαι χρόνια πολλά. Γειά σου Ἐξαγριωμένε Γάτε. Εἴμαστε καὶ φίλοι ἀπ' τὴν παιδόπολη. Πρόσεχε Τσιγγανοπούλα, θὰ σὲ ἀποκαλύψω. Τροβαδοῦρε, πρόσεξε μὴν τρελλαθῆς ἀπὸ τὰ ὄνειρα. Ἀνθρωποφάγος

205. (44—38) Μ. Πειρατή. Γράψε: Ἐλευθέριον Ψαράκην, Ταινάρου - Ἡλιουπόλεως 21 Ἀθῆναι.
Φάντασμα

206. Β. Ἀρχοντοπούλα. Ὅσο κυνηγάω τοὺς ἐχθροὺς προστατεύω τοὺς φίλους. Ἂν ἐπιθυμῆς, γράψε. Φάντασμα (ὁ ἄγνωστος «Χ»)

207). Μιὰ λέξη παραπάνω Γεράκι Ὀλύμπου καὶ θὰ δοκιμάσης τὰ ταχυδακτυλουργικά μου χέρια ἂν γίνης καὶ Ἀρχιφαντομάς.
Φάντασμα (ὁ τσέντελμαν)

208. Γειά, χαρά, Τρισεύγενη, Μ. Πάνθηρα, Ζαΐρα. Ἀλληλογραφοῦμε; Φάντασμα

209. Πρωτομπαίνοντας στὸ χαρωπὸ σαλονάκι τῶν πεννομάχων χαιρετῶ ὅλους καὶ ὅλες. Ἰδιαιτέρως Ἀρτινοπούλα. Ἀλληλογραφοῦμε; Θλιμμένη Παναγία μᾶς κρύωσες μὲ τὶς κρυάδες σου.
Γαλάζια Τολύπα

210. (44—40) Ἁγία Μαύρα δὲν ἤθελα νὰ σὲ προσβάλω ὅτι εἶσαι δειλὴ ἀλλά... ἀνησύχησα γιὰ τὴν ὑγεία σου. Τρίπλεξ ὁ Ἀόρατος

211. (44—41) Κύριε μαυροκιτρινομαυροκίτρινε συμφωνῶ (35). Π. Μυτιληναῖε τρέλλες. Ἁγ. Μαύρα (61).
Βροντὴ

212. (Ο.Π.) Εὐχαριστῶ ἀφ' ἑνὸς μὲν Π. Μυτιληναῖε, ἀφ' ἑτέρου ὅμως χάθηκες ἀπὸ τὸν
Ψὺν ὁ τῆς Δρυὸς
(Ἀναποκάλυπτος)

213. Τὸ τέλος τοῦ Π. Τεμπέλη πλησιάζει. Νέος γκαζοτενεκὲς ἔκανε τὴν ἐμφάνισή του ὁ Α. Μαθητής!!! Ψὺν ὁ τῆς Δρυὸς

214. (Ο. ΣΙΑ) Π. Τεμπέλης ὁ μόνος ποιητής. Θ. Μπέμπη γειά. Κεραυνὲ γειά. Βροντὴ

215. (Ο.ΣΙ) Ἁγία Μαύρα πρόσεχε τὰ λόγια σου διότι ὁ Βαρῶνος ἀγρυπνᾷ. Φυλάξου στὶς 20) 1)53 συναντήθηκες γιὰ πρώτη φορὰ μὲ τὸν Τρίπλεξ τὸν Ἀόρατο. Ἀγρίμι τῆς Πάμπας

216. (44—42) Πρωτομπαίνοντας στὴν πεννομαχόστηλη χαιρετῶ ὅλους καὶ ὅλες.
Γαλάζιος Ἕβρος

217) Προσέξετε πεννομάχοι γιὰ νὰ εἴμαστε καλά. Γαλάζιος Ἕβρος

218) Τὴν πέννα μου ἑτοιμάζω
γιὰ νὰ ἀρχίσω ἀπὸ τώρα
δράση ἀστεία εἰς τὴν στήλη
χαρίζοντας σὲ ὅλους σας
τὰ πανάκριβά μου δῶρα.
Γαλάζιος Ἕβρος

219. (Ο.ΣΙ) Ἁγία Μαύρα σᾶς παρακαλῶ ὅπως μοῦ ὑποδείξετε προσωπικῶς τὴ σύσταση τοῦ Προκομμένου Τεμπέλη (61, 39 - 20).
Μετὰ πάσης... τιμῆς Βαρῶνος Χ

220. Ἁγία Μαύρα ἐφοβήθης μήπως γραφοῦν ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἔγραψε ὁ φίλος μου Τρίπλεξ ὁ Ἀόρατος καὶ ἔστειλες νὰ προλάβης.
Βαρῶνος Χ

221. Προκομμένε Τεμπέλη νὰ μὴ σὲ ἀφοροῦν αὐτὰ τὰ πράγματα (48).
Βαρῶνος Χ

222. (44—44). Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ ὅλους καὶ ὅλες. Ἰδιαιτέρως Ἐξαγριωμ. Γάτον. Τροβαδοῦρε φόρεσε μιὰ κολοκύθα γιὰ τιάρα. Μιραβαζὰλ

223. Τσιγγανοπούλα (Σουφλιῶτσα) θὰ σ' ἀποκαλύψω βρὲ μαγκούφη Λ. Μιχαηλίδη. Πᾶς γιὰ μαλλὶ μὰ θὰ γυρίσης κουρεμένος (τί κυβερνήτης ρὲ μπουζούκα;). Μιραβαζὰλ (ὁ Ἄγνωστος)

224. (43—45). Ἕνα θερμὸ «γειὰ - χαρὰ» στὸ φίλτατο Κώστα Δειλινό.
Νῖκος Αὐγινὸς

225. «Μακρυὰ ἀπ' τὰ δεσμά, ποὺ θυμίζουν σκλαβιά», νᾆμαι κι' ἐγὼ στὸ λουλουδένιο αὐτὸ κύκλο, ποὺ μόνο φωνὲς παιδιῶν ἀκούγονται, μ' ἕνα γλυκὸ χαιρετισμό. Νῖκος Αὐγινὸς

226. Γρεβενιῶτες - ισσες! Ὅσοι μένετε στὴν «πεννομαχοκίνηση», δηλῶστε το! Κύκλωπα — Γ. Γκανάτσα —, χάθηκες καϋμένε;...

227. Σὲ λίγο ὁ θρυλικὸς ἑαυτούλης μου, ἀρχίζει δράση πρωτόφαντη μὲ βοηθό, στὴν εὐγενικὴ αὐτὴ νεανικὴ προσπάθεια, τὸν Κώστα Δειλινό. Τὸ νοῦ σας! Σαλονικιέ ἕνα γειά.
Νῖκος Αὐγινὸς

228 (44—49). Πρωτομπαίνοντας στὴν πεννομαχικὴ στήλη χαιρετῶ ὅλους - ες καὶ ἰδιαιτέρως τὸ Χρονογράφημα. Σιδηρόνερον

229. Χαιρετῶ Ἐξάψαλμο, Νῖκο Σαλονικιό, Παιδὶ τῆς Μακεδονίας. Σᾶς ψήφισα.
Σιδηρόνερον

230. (44—50). Ἦρθα ἀπὸ μακρυὰ γιὰ νὰ γνωρίσω τοὺς πεννομάχους. Χαιρετῶ ὅλους - ες. Ἰδιαιτέρως Π. Γατούλα, Θαλασσόλυκο. Προσέχετε καλά!... Ξανθὸς Ἱππότης

231. (44—35). Ἐξάψαλμε καὶ Μαχητή, Ξανθομίκυ, Σκακιστή, Κατεπάνω καὶ Ρεμῆ, Μπούλη, Μαῦρε Πειρατή. Στὸν Λακὰζ καὶ στὴ Ζηλιάρα, Σαλονικιὲ καὶ Πάνθηρα, Ράκη καὶ Καρμανιόλα. Στοὺς Ὑπερανθρώπους καὶ Ὑπερέλληνας, Χριστιανοὺς κι' Ἀγωνιστὰς καὶ στοὺς Πεννομάχους ὅλους (πλὴν τῆς Ντολορές), γειά χαρὰ σὲ ὅλους. Ἀγριν. Λαουτζῖκος

232. (44—54). Ἀνοίξετε θέση νὰ περάση ἡ Κυρία Τετραπάχου. Κυρία Τετραπάχου

233. Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση δὲν χαιρετῶ κανέναν. Κυρία Τετραπάχου

234. (44—58) Καλημέρα τσὴ ἀφεντιᾶς σας. Σᾶς εὔχουμαι γιὰ τὸ 1953 νάχετε τσὶ εὐκαὶς τοῦ γονὲωνέ σας καὶ οὔλωνε τοῦ θεῶνε. Εἶμαι προφεσσόρος στὰ τζαντιώτικα καὶ ἀκαρτεράω ἀμίκους τοῦ Τζάντε. Ζακυνθινὸς

235. (44—24) Μὲ τὸ νέο χρόνο καὶ μὲ νέο ψευδώνυμο μπαίνω στὴν κίνηση γεμάτος ὑποσχέσεις!!! καὶ χαιρετῶ ὅλους - ες.
Ἱπτάμενος Θεσσαλὸς

236. Ὅλοι οἱ ἐξυπνάκηδες (οἱ κατὰ φαντασίαν) καθῆστε στ' αὐγά σας γιατί... ἀλλοίμονό σας!!!...
Ἱ. Θεσσαλὸς

237. (44—52). Μπαίνω στὴν κίνηση τῶν πεννομαχιῶν γεμάτος κέφι. Προσεχῶς ἀποτελέσματα δημοψηφίσματος.
Πουλὶ τῶν Γρεβενῶν γοργόφτερο

238. (Χ.Χ.). Σ' ὅλους εὔχομαι ὁ καινούργιος χρόνος ποὺ ἔφτασε νἆναι εὐτυχισμένος καὶ δημιουργικός. Στὰ παιδιὰ τοῦ «Ἑλικῶνα» εὔχομαι μιὰ καλὴ καὶ συνεχῆ δράση γιὰ τὸ καλὸ ὅλων καὶ σὲ μερικοὺς παληοὺς φίλους νὰ ἐκπληρωθῆ κάθε τους ὄνειρο. Φάρος Ἀρετῆς

239. Μιὰ ματιὰ στὶς πεννομαχίες τῶν τριῶν τελευταίων τευχῶν τοῦ περιοδικοῦ μας μ' ἔκανε νὰ διαπιστώσω ὅτι ἡ στήλη ἔχει ἀπομακρυνθῆ ἀρκετὰ ἀπ' τὸ σκοπὸ ποὺ τὴ δημιούργησε. Ἄνοστα κι' ἀνόητα πράγματα, χωρὶς περιεχόμενο ἀγγελίες, στίχοι δῆθεν χιουμουριστικοὶ ποὺ δὲν ἔχουν ὅμως οὔτε λέξη χιοῦμορ, βρίσκουν θέση στὴ στήλη αὐτὴ ποὺ τόσα ὄνειρα δημιούργησε ἡ ἵδρυσή της πρὶν δυὸ χρόνια. Ἡ κατάσταση αὐτὴ ἂς προσπαθήσουμε στὸν καινούργιο χρόνο νὰ σταματήση καὶ ἂς κοιτάξουμε νὰ δημιουργήσουμε μιὰ ζωντανὴ καὶ πηγαία δ ι κ ή μ α ς ἀποκλειστικὰ στήλη. Φάρος Ἀρετῆς
(ὁ παλιὸς)

240. (45—1) Ἀντιχαιρετῶ Παιδὶ τῆς Θράκης. Εὐχαριστῶ ὅλους ποὺ μὲ ψήφισαν. Χαιρετῶ Ἄστρο Ἀνατολῆς, Λυγερή, Ἡρωΐδα τῆς Πίνδου καὶ ζητῶ τὴν ἀλληλογραφία τους. Τροβαδοῦρος

241. Ἁπλῶς παιδί μου (19) νὰ σωπάσης! Καημενούλη Τεμπελάκο μου εἶσαι σπουδαῖος! Φτωχὲ ἄνθρωπε σὲ λυπᾶμαι! Τροβαδοῦρος

242. Μιὰ σημείωση στὴν 57 ἀγγελία. Ἡ δόξα σὲ στεφανώνει μὲ κουνουπίδια καὶ πιπεριές. Χαιρετῶ Ἔλατον, Βυζαντινὴ Ἀρχοντοπούλα. Αὐγερινέ, Τσιγγανοπούλα δυὸ λογάκια σας θὰ μοῦδιναν μιὰ μεγάλη χαρά. Τροβαδοῦρος

243. (46—3) Γιὰ νὰ μὴ μοῦ λέτε τσιγγούναρο. Σᾶς δωρίζω μερικὰ δῶρα. Στὸν Π. Τεμπέλη. Μιὰ ἀναπαυτικὴ πολυθρόνα. Στὴν Ντολορές, μυωπικὰ γυαλιά. Στὸν Θρακιώτη μιὰ κούκλα. Στὸν Μπούλη ποὺ δὲν ἔχει δοντάκια μιὰ μασέλα.
Βυζαντινὴ Ἀρχοντοπούλα

244. (46—5)
Πεννομάχοι προσοχὴ
μὴ μπῆ κανεὶς στὴ φυλακὴ
γιατὶ ὁ «ὁδοκαθαριστὴς»
εἶναι τῆς χωροφυλακῆς.
Ὁδοκαθαριστὴς

245. Θρακιώτη εἴμαστε πατριῶτες καὶ στενοὶ φίλοι. Θυμᾶσαι τὶς ὑποσχέσεις μας; Ἐμπρὸς λοιπὸν θάνατος στοὺς Ὀλυμπιακούς. Προβασωνικὸς— Ἄρης 4—2!! Ὁδοκαθαριστὴς

246. (46—6) Χαιρετῶ: Πινόκιο, Ἀρτινοπούλα, Σκαλιστῆρι. Ἀλληλογραφῶ μὲ ὅλους. Διεύθυνσή μου στὴ (1859). Θρακιώτης
(πρώην Ἐξαγρ. Γάτος)

247. Θ=αρραλέος, Ρ=ωμαλέος, Α=νδρεῖος, Κ=αλόκαρδος, Ι=σχυρός, Ω=φέλιμος, Τ=ίμιος, Η=ρωϊκός, Σ=υνάδελφος. Θρακιώτης

248. Θρὰκ ΑΕΚτζῆ νὰ περιμένω δυὸ λογάκια σου; Θρακιώτης

249. Ἔχεις μεγάλο λάθος Λ. Ν. Βίντσι. Ἡ νίκη εἶναι τοῦ Τροβαδούρου. Θρακιώτης
(ἐκ Θράκης)

250 Στὸν Π. Τεμπέλη:
Τεμπέλαρε μᾶς ἔγινες
τώρα στὰ τελευταῖα
Ἕνας βλακώδης ἄνθρωπος
μὲ περικεφαλαία.
Θρακιώτης (ὁ Ἡρωϊκὸς)

251. Προσεχῶς Δῶρα! Θρακιώτης

246 α' (46—7) Θεάματα: Ἐξάψαλμος = Ἡλίθιος τράκας τρούκας. Μ. Πάνθηρ = Ὁ ἄγριος. Π. Τεμπέλης = Ὠδεῖον. Ντολορὲς = Ἐδῶ Δαφνί! Μ. Πειρατὴς — Μ. Ἄγνωστη

247 α' Ἡ γριὰ ἡ Ντολορὲς ἔσκυψε τὴν κεφαλή της στὸ νερὸ νὰ καμαρώση τήν... ἀγγελικὴ μορφή της ὅταν βλέπη μ' ἀπορία τὸν Ἐξάψαλμο τὸν γέρο νὰ γιαλίζεται μὲ βία.
Μυστηριώδης Ἄγνωστη—Μ. Πειρατὴς

248 α' (46—8) Προσοχή! Προσοχή! Παρουσιάστε διότι εἰσέρχεται ὁ βασιλεὺς τῶν πεννομαχιῶν!
Ροδολῖνος

249 α' Χαιρετῶ ὅλους-ες, οὐδενὸς ἐξαιρουμένου. Δεσποινὶς Λίνα, πᾶρε ψευδώνυμο κι' ἔλα νὰ πεννομαχήσωμε. Ὁμοίως κι' ἐσὺ Τάκη Β.
Ροδολῖνος

250 α' (46—9) Βρὲ Τεμπέλη Προκομμένε τρέλλα σ' ἔπιασε καημένε, γι' αὐτὸ σοῦ βάζω τὰ ψιλὰ μὲς τὸ Δαφνὶ νὰ πᾶς. Βουλγαροκτόνος

251 α'. Μάθε φίλη Ντολορές, μ' αὐτὰ ὅπου μᾶς λὲς κατάντησες γελοία μὲς τὴν πεννομαχία.
Βουλγαροκτόνος

252. Χαῖρε φίλη μας Ζηλιάρα, ποὺ μᾶς λὲς τὴν κουταμάρα. Ἡ 1908 πεννομαχία ὅλο δόξα καὶ μανία κι' ἄλλα τέτοια ἐν συνεχεία.
Βουλγαροκτόνος

253. Ὑπερέλληνα πρόσεξε γιατὶ δὲν ξέρεις μὲ ποιὸν ἔχεις νὰ κάνης. Ἐξάψαλμε δὲν μοῦ ἀπάντησες στὴν πεννομαχία (940) ἐγὼ ὅμως ἔκανα τὸ καθῆκον μου σὰν φίλος, χαιρετῶ Λ. Ντὰ Βίντσι, Θανάση Μπέμπη καὶ Καρμανιόλα.
Βουλγαροκτόνος

254. (44—11). Σὲ ὅλους τοὺς πεννομάχους εὔχομαι αἴσιον καὶ εὐτυχὲς τὸ νέον ἔτος. Βουλγαροκτόνε καὶ ποιητής; Μπράβο. Ἰούλιος Καῖσαρ

255. (Ο. Π.) Πρωτομπαίνοντας στὶς πεννομαχίες χαιρετῶ ὅλους. Μπούλη, Ἔλατε, ἀλληλογραφοῦμε; Αἰώνιε Μαθητὴ θὰ σὲ χτυπήσω — μὲ τὴν πέννα — ὄχι μέ... Ὑπόσχομαι δράση.
Μίμης Παπαρούνας

256. Χαιρετῶ: Τρισεύγενη. Αἰώνιος Μαθητὴς = Στραβοχυμένος λουκουμάς. Μίμης Παπαρούνας

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ ἀπαντᾶ:

Πῆρα τὶς ἀθλητικὲς πληροφορίες ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Νικ. Τσαμτσάκης, Χρ. Πιλάτος, Ἠλ. Δημ. Τσίλιος, Κ. Μίσσιος καὶ Βασ. Σιφνιώτης.

Πῆρα τὰ σκίτσα ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Νίκος Σαλονικιὸς (πολὺ ἔξυπνο τὸ σκίτσο), Ν. Κανελλόπουλος (καλούτσικο), Βροντὴ (ἔτσι κι' ἔτσι), Χρ. Σαμανίδη (δὲν εἶναι ἄσχημα, ἀλλὰ δὲν γίνονται κλισσέ), Ν. Παπᾶ (καλούτσικα), Π. Ἀνειλαβῆ (ἔτσι κι' ἔτσι), Ι. Δαφνάκι (ἔτσι κι' ἔτσι), Σ. Π. (καλό).

Πῆρα τὰ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Σιδηρόνερον, Παράσχος Κουντουράκης καὶ Βροντή.

Πῆρα τὶς σπαζοκεφαλιὲς ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Σπ. Τ. ἀπὸ τὸ Ξηρό, Ἀγησ. Παπαοικονόμου, Νικ. Σκλαβενίτης, Ὀδυσσεὺς Δασούλας (οἱ ἐρωτήσεις γραμμένες στὸ ἴδιο χαρτὶ δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψη), Θανάσης Παλιούρας (σημειώνω πὼς θεωρεῖς πρόοδο τὸν εἰκονογραφημένο Γιαννάκη), Μαρίκα Βαϊλάκη, Νικόλαος Σουλακιώτης, Δημήτριος Παναγιωτίδης, Π. Κανελλόπουλος, Θεοδόσης Μοσχόπουλος, Βροντή, Ἰωάννης Βασταρδῆς, Νικόλαος Παπᾶς, Μαρία Χαραλ. Παπαδοπούλου, Χρυσόστομος Δημητριάδης, Π. Θ. Γρέντζος (καὶ σὺ γιὰ νὰ μὴν βάλῃς καθαρὴ ὑπογραφὴ στὸ γράμμα σου μὲ ἔκανε καὶ ἔψαχνα μισὴ ὥρα) καὶ Παράσχος Καντουράκης.

Σ' εὐχαριστῶ ΣΤΑΥΡΟ ΤΣΙΜΗ γιὰ τὰ ὡραῖα καλά σου λόγια! Καὶ ἡ Προσευχή σου καλή, ἀλλὰ εἶναι δική σου ἢ σᾶς τὴν μαθαίνουν στὴν Παιδόπολι;

Εὐχαριστῶ ΒΑΣΙΛΕΙΕ ΔΗΜ. ΣΙΦΝΙΩΤΗ γιὰ τὸ τόσο ὡραῖο γράμμα σου καὶ γιὰ τὰ καλά σου λόγια. Ὅσο γιὰ τὴν ἐρώτησή σου περὶ τῶν φύλλων ποὺ δὲν ἐστάλησαν θὰ σοῦ γράψῃ ἡ διεκπεραίωση.

Τὸ ἔχω ἐξηγήσῃ πολλὲς φορὲς ΕΙΡΗΝΗ ΙΩΑΝΝΟΥ ΝΤΟΥΡΜΠΑ ὅτι ἔχω ἐκκρεμεῖς ἐρωτήσεις. Καὶ τοῦτο γιατὶ δὲν ἔχω τὸ χῶρο γιὰ νὰ ἀπαντήσω σὲ ὅλους μαζί.

Νομίζω, πὼς ἄδικα πικαίνεσαι ἀγαπητέ μου ΤΗΛΕΜΑΧΕ ΤΣΕΛΕΠΙΔΗ. Μπορεῖ στὸ ζήτημα τῶν συνεργασιῶν νὰ ἀδικήθηκες. Ὡστόσο δὲν μπορεῖς νὰ φαντασθῇς μέσα σὲ πιὸ πλῆθος συνεργασιῶν ὁ γραμματεὺς τῆς συντάξεως περιπλανᾶται γιὰ νὰ διαλέξῃ τὶς συνεργασίες ποὺ τοῦ χρειάζονται. Ἀλλὰ γιὰ νὰ δῇς πόσο ἄδικο εἶναι τὸ παράπονό σου σοῦ λέω! Μοῦ γράφεις: Σᾶς ἔστειλα τὸ ψευδώνυμό μου στὶς 26 Δεκεμβρίου. Καὶ στὸ πρωτοχρονιάτικο φύλλο δὲν βλέπω νὰ μοῦ τὸ ἐγκρίνετε. Ἄκουσε λοιπὸν κι' ἐσὺ καὶ οἱ φίλοι μου. Ἂν ὑποτεθῇ πὼς τὸ γράμμα σου τὸ ἔπαιρνα ὄχι μετὰ τρεῖς καὶ τέσσερες ἡμέρες, ἀλλὰ αὐθημερόν. Δὲν μποροῦσα νὰ κάμω τίποτε. Γιατὶ στὶς 26 εἶχα κλείσει τὶς σελίδες τοῦ περιοδικοῦ. Καὶ ὅταν κλείνω τὶς σελίδες στὶς 26 θὰ πῇ πὼς ἀπάντησα σὲ ἐπιστολὲς ποὺ πῆρα στὶς 24 ἢ καὶ στὶς 23 καὶ τὸ πολὺ - πολὺ στὶς 25! Γι' αὐτὸ πολλὲς φορὲς γράφω καὶ θὰ τὸ καθιερώσω καὶ στὸ μέλλον πὼς ἀπάντησα στὶς ἐπιστολὲς ποὺ πῆρα μέχρι τότε!...

Τί νὰ σοῦ πῶ ΛΑΚΗ ΓΚΟΝΟΠΟΥΛΕ - ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ. Περίμενα ἀπὸ σένα κάτι τὸ καλλίτερο: Τὸ ποίημά σου γιὰ τοὺς «Τρεῖς Ἱεράρχες», δὲν λέει σπουδαῖα πράγματα: Ἐκεῖνο μάλιστα τὸ «Λαμπτῆρες» εἶναι, πὼς νὰ σοῦ πῶ, ἀπαράδεκτο: Γιὰ διάβασε καὶ σὺ καὶ μαζὶ μὲ σένα ὅλοι οἱ φίλοι μου τὸ τετράστιχο:

> Μέγιστοι καὶ οἱ τρεῖς φωστῆρες
> τῆς Οἰκουμένης σεῖς λαμπτῆρες
> τῆς Ἐκκλησίας σεῖς οἱ Φωστῆρες
> τὶς νεολαίας ὁδηγητές!

Σὲ ἱκανοποιεῖ; Ἐμένα ὄχι! Καὶ τὸ πεζὸ πολὺ τραβηγμένο. Πολλὲς ἐπαναλήψεις καὶ ὑπερβολὲς ποὺ ἀδυνατίζουν τὸ θέμα σου.

Ἂν ΝΙΚΟ ΣΑΛΟΝΙΚΙΕ δούλευες περισσότερο τὸ σατυρικό σου στίχο «Γνωστὲς παλιὲς μελωδίες» θὰ ἔφτιανες ἀσφαλῶς ἕνα ἀριστούργημα. Ἀλλὰ δὲν πρόσεξε τὴ μετρικὴ τῶν στίχων καὶ μοῦ ἔφτιασες στίχους κουτσούς: τὸ «Σ' ἀγαπᾶμε σὰν τὴν καραμέλα» χρειάζεται δυὸ συλλαβές! Τὸ «Ζελίνα» δὲν θυμᾶμαι σὲ πιὸ σκοπὸ τὸ προσαρμόζεις. Ἀλλὰ ἐκεῖνο τὸ χοντρὰ σάν... Ζελατίνα τὰ χαλάει ὅλα. Λοιπόν; Ξαναδούλεψε τοὺς στίχους σου. Φτιάστους καλλίτερους καὶ θὰ στὸ δημοσιεύσω.

Σ' εὐχαριστῶ ΑΘΑΝΑΣΙΕ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΕ γιὰ τὴν ἀπόφασή σου νὰ μοῦ γράφῃς πιὸ συχνὰ καὶ γιὰ τὶς εὐγενικές σου φροντίδες γιὰ τὸ περιοδικό.

Εὐχαριστῶ ΝΙΚΟΛΑΕ Γ. ΣΚΡΕΜΠΟ γιὰ τὰ καλά σου λόγια! Χάρηκα ποὺ πῆρα γράμμα σου. Παρὰ τὶς προσπάθειές μου δὲν κατάφερα ἀκόμη νὰ στέλνω τὸ περιοδικὸ στὴν ὥρα του στοὺς συνδρομητές. Καταβάλλω ὅμως γι' αὐτὸ κάθε προσπάθεια! Δυστυχῶς τὸ λεξικὸ τῆς «Πρωΐας» δὲν πωλεῖται στὰ βιβλιοπωλεῖα. Μπορεῖ κανεὶς νὰ βρῇ σὲ κανένα παλαιοβιβλιοπωλεῖο. Ρώτησα σὲ δυὸ τρία ἀλλὰ δὲν τὸ βρῆκα!

Γιατὶ «ΚΟΚΚΙΝΕ ΒΡΑΧΕ» τὰ πρωτοχρονιάτικά σου δῶρα μοῦ τὰ ἔστειλες μὲ τόση καθυστέρηση. Ὡστόσο τὰ δημοσιεύω.

Δὲν μπορῶ νὰ πῶ ΓΙΩΡΓΟ ΛΟΒΕΡΔΟ πὼς αὐτὰ ποὺ μοῦ ἔστειλες εἶναι ἀριστουργήματα. Πάντως εἶναι ἀρκετὰ καλὰ καὶ σὲ συγχαίρω!

Καλὰ ΤΑΚΗ ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΥΛΕ! Εὔχομαι περαστικὰ στὸν καλό σου πατέρα!

Καλὴ ἡ συνεργασία σου ΓΙΑΝΝΗ ΕΓΝΑΤΗ.

Καλὴ ἡ ἔκθεσή σας μικροί μου φίλοι Γεράσιμε Χ. Κωνσταντᾶτο καὶ Ἀναστάση Μηλιαρέση. Μὰ γιατὶ βρὲ παιδιά μου ἀργήσατε τόσο πολὺ νὰ μοῦ τὴν στείλετε. Ἐδῶ ὅπου καὶ νᾶναι τὰ χελιδόνια ξαναέρχονται. Καὶ σεῖς μοῦ μιλᾶτε γιὰ τὸν μισεμό τους.

Καλὰ εἶναι τὰ ποιήματά σου ἀγαπητέ μου φίλε ΔΗΜΗΤΡΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗ.

Τὸ ποίημά σου ΚΩΣΤΑ Δ. ΚΑΤΣΟΥΚΗ τὸ δημοσιεύω στὴ σελίδα τὰ «Νέα Ταλέντα».

Καλὰ τὰ ποιήματά σου ΚΩΝ. ΒΑΣ. ΚΑΡΑΣΤΑΘΗ.

Δούλευε καλλίτερα τοὺς στίχους σου φίλε μου Π. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΕ.

Δὲν σὲ ἀποτρέπω νὰ γράφῃς τοῦ εἴδους αὐτοῦ τὶς ἐκθέσεις ΘΕΟΔΟΣΗ ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΕ! Καλὲς εἶναι καὶ σὲ συγχαίρω. Δὲν νομίζω ὅμως πὼς τὰ θέματα αὐτὰ εἶναι κατάλληλα γιὰ τὸ περιοδικό μας. Δὲν νομίζῃς πὼς ἐσεῖς οἱ Ληξιουριῶτες πρέπει νὰ ἀσχοληθῆτε λιγάκι καὶ μὲ καθαρῶς λογοτεχνικὰ θέματα. Τὶς ὑποδείξεις σου τὶς ἔλαβα ὑπ' ὄψη.

Μένω ἀπόλυτα ἱκανοποιημένος ἀπὸ τὶς συνεργασίες σου φίλε μου ΣΤΥΛΙΑΝΕ ΠΑΥΛΟΥ ΤΣΙΑΚΑ.

Πολὺ καλὴ ἡ «Πονεμένη Ψυχὴ» ΘΑΝΑΣΗ ΠΑΛΙΟΥΡΑ.

Καλὴ ΧΡΙΣΤΟ ΣΑΜΑΝΙΔΗ ἡ συνεργασία σου. Μὴ βιάζεσαι!

Ἐν τάξει ΕΔΕΣΣΑΙΕ Μ. Κ. δὲν ἀμφιβάλλω φυσικὰ γιὰ ὅ,τι μοῦ γράφεις. Ἀλλά!... Αὐτὰ ποὺ μοῦ ἔστειλες θὰ ἤθελα νὰ τὰ δούλευες κάπως περισσότερο!

Γιὰ προσπάθησε νὰ τὸ ξαναγράψῃς πιὸ καλὸ τὸ ποίημά σου ΝΙΚΟ ΠΑΠΑ.

Δὲν γεννᾶται ζήτημα ΔΗΜΗΤΡΗ Β. ΧΑΤΖΗ-Ι-ΩΑΝΝΟΥ.

Καλὸ εἶναι τὸ ποίημά σου ΘΑΝΟ ΠΑΣΧΟ (Ἔδεσσα).

Μόνο ἀπὸ σένα δὲν περίμενα ΓΕΩΡΓΙΕ ΠΑΝ. ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ, νὰ πάρω τέτοιο γράμμα. Δὲν ἀφήνω κατ' ἀρχὴν κανένα γράμμα ἀναπάντητο. Καὶ δὲν καταλαβαίνω πῶς θὰ ἄφηνα τὸ δικό σου! Λὲς ποὺ δὲν σοῦ ἀπήντησα: Γιατί; Μπορεῖ νὰ μὴν τὸ πῆρα, μπορεῖ νὰ μοῦ παράπεσε, μπορεῖ νὰ τὸ ἔχασα. Μπορεῖ μέσα στὴν τόση δουλειὰ νὰ πῆρα τὸ γράμμα σου καὶ νὰ τὸ πέρασα σ' αὐτὰ ποὺ ἀπήντησα χωρὶς νὰ ἀπαντήσω! Εἶναι, λοιπόν, αὐτὸ κανένα ἔγκλημα καθοσιώσεως; Πρέπει λοιπὸν γι' αὐτὸ νὰ δεχθῶ τοὺς μύδρους τῶν παραπόνων σου καὶ νὰ μοῦ χαλάσῃς ἔτσι στὰ καλὰ καθούμενα τὴν καρδιά; Τὸ ποίημά σου τὸ δημοσιεύω ἐδῶ ἐπὶ λέξει! Γιὰ κοίταξε μόνος σου κάτι λάθη ποὺ ὑπάρχουνε.

> Θεέ!
> πὼς περιμέναμε τὴ μέρα αὐτὴ
> νὰ ξεχυθοῦμε σὰν μερμύγκια
> νὰ δρέψουμε
> τὰ στάχυα καρπερὰ
> στὴ χρυσοθάλασσα σπαρμένα
> τί χαρά!
> Θεέ!
> σὰν σπέρναμε, τί μόχθος!
> τί προσευχές, τί δάκρυα
> καὶ νά!
> στοῦ θερισμένου τὴν ὥρα
> θὰ κόψουμε τὰ πλούσια στάχυα
> τὰ πηχτά!
> Θεέ!
> κάτι θ' ἀφίσουμε καὶ γιὰ τὴ χήρα
> γιὰ τ' ὀρφανὸ παιδάκι
> νὰ φάνε!
> Ἡ ἐφορία εἶναι γιὰ ὅλους
> γιὰ τοὺς φτωχούς, καὶ γιὰ τὸ νοικοκύρη.

Ἀρκετὰ καλὰ τὰ ποιήματά σου ΣΤΥΛΙΑΝΕ ΠΑΥΛΟΥ ΤΣΑΚΑ.

Ἐὰν παρακολουθοῦσες ΠΑΡΑΣΧΟ ΚΟΝΤΟΥΡΑΚΗ ὅλη τὴν ἀλληλογραφία δὲν θὰ ἔκανες τὸν κόπο νὰ μοῦ γράφῃς ὅλα αὐτά. Λοιπόν: Ἔχω στὸ φάκελλο ἐκκρεμεῖς πάνω ἀπὸ χίλιες ἐρωτήσεις. Γράφω δὲ κάθε δυὸ μῆνες καὶ δημοσιεύονται μαζὶ 4 φύλλων. Τώρα βρίσκονται τυπωμένες καὶ τῶν φύλλων 76 καὶ 77. Τί θέλεις λοιπὸν νὰ κάμω! Δὲν μπορῶ οὔτε νὰ ἀφιερώσω ὅλες τὶς σελίδες τοῦ περιοδικοῦ στὴ στήλη «Μὲ ἐρωτοῦν καὶ ἀπαντῶ», ἀλλὰ καὶ δὲν θὰ εἶμαι σὲ θέση καὶ ἂν ἤθελα μέσα σὲ 15 ἡμέρες νὰ γεμίζω 3 σελίδες. Δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ κάνω ἄλλη δουλειὰ ἀπὸ αὐτή. Ἀρκεῖ νὰ σοῦ πῶ πὼς γιὰ κάθε ἐρώτηση πρέπει νὰ καταφύγω σὲ τρία καὶ τέσσερα βιβλία καὶ νὰ μελετήσω μιὰ καὶ δυὸ ὧρες... Τὸ ποίημά σου δὲν μοῦ ἀρέσει: Γιὰ διάβασέ το καὶ ἐσὺ ἐδῶ:

> Εἶσαι ὁ ἀλάνθαστος δείκτης
> τῶν παίδων τῆς ζωῆς,
> εἶσαι τὸ φωτοβόλο ἀστέρι
> τῆς ἀθάνατης ψυχῆς.
> Σὲ σὲ οἱ νέοι τῆς ζωῆς,
> βρίσκουν τὸν δρόμο τὸν σωστό,
> διότι σὺ μόν' ὁδηγᾶς
> στὸ μονοπάτι πρὸς Χριστό.

Τὸ «Ἡλιοβασίλευμα» εἶναι δικό σου; Δὲν μοῦ ἀρέσει καθόλου.

Χάρηκα πολὺ ποὺ μοῦ ἔγραψες ΔΗΜΗΤΡΙΕ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ. Γιατὶ δὲν μοῦ ἔγραφες τόσο καιρό, ἀφοῦ μάλιστα γράφεις τόσο ὄμορφα; Σημείωσα ἰδιαιτέρως τὶς συστάσεις σου.

Θὰ σοῦ ἀπαντήσῃ ἡ διεκπεραίωση ΓΙΩΡΓΟ Ν. ΓΚΑΝΑΤΣΑ.

Καλὴ ἡ συνεργασία ΟΔ. ΔΑΣΟΥΛΑ.

Καὶ ἡ δική σου ΝΙΚΟ ΕΥΡΥΝΙΑΔΗ, ἀλλὰ πολὺ καθυστερημένη.

Ἐνδιαφέρουσες οἱ συνεργασίες σου ΒΑΣ. Σ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΕ.

Σ' εὐχαριστῶ θερμὰ ΝΙΚΟ ΤΣΑΜΤΣΑΚΗ.

Ἐν τάξει ΙΩΑΝΝΗ ΔΑΦΝΑΚΗ καὶ ΠΕΤΡΟ ΑΝΕΥΛΑΒΗ.

Καλὴ ἡ ἔκθεση «Νοσταλγίες» ΕΛΠΙΣ ΠΑ-. Πῆρα καὶ τὴν ἐπιταγή. Εὐχαριστῶ.

Χάρηκα πολὺ ποὺ ἔμαθα πὼς εἶσαι τόσο καλὰ στὴν ὑγεία σου ΒΑΣΙΛΗ ΜΠΟΥΓΔΟΣΙΔΗ. Πῆρα καὶ τὴν ἐπιταγή. Εὐχαριστῶ.

Διάβασα μὲ πολὺ ἱκανοποίησι τὸ γράμμα σου ΝΙΚΟ ΤΑΜΠΟΥΡΗ. Χαίρω ἰδιαιτέρως ποὺ ἔπειτα ἀπὸ κάπως μακρὰ ἀπουσία ξαναδιαβάζω γράμμα σου.

Ναὶ ΘΕΜΗ ΝΤΟΝΗ. Οἱ 10.000 δραχμὲς ἐλήφθησαν.

Δὲν χάλασε ὁ κόσμος ΧΡΙΣΤΟ ΕΥΡΥΝΙΑΔΗ. Ἀλλὰ δὲν μοῦ γράφεις ποιὸς εἶναι ὁ φίλος σου γιὰ τὸν ὁποῖον ἔστειλες τὶς 10.000 Γράψε μας τὸ ταχύτερο.

Πῆρα καὶ διαβίβασα στὴ διεκπεραίωση τὶς ἐπιστολὲς ποὺ μοῦ ἐστείλατε ἀγαπητοὶ φίλοι: Κυριάκο Ἰ. Λεοντῆ (*), Σταμάτη, Κ. Μπράτσα (* σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλά σου λόγια), Γεώργιε Ἰ. Παπαδόπουλε (* εὐχαριστῶ) Ἀθανάσιε Φασούλη (*), Σωτήριε Φασούλη, Κων. Γεμενῆ (* γιὰ νὰ δημοσιεύῃ κανεὶς μιὰ πεννομαχία πρέπει νὰ πληρώσῃ. Καὶ θὰ λογαριάσῃ τὴν πεννομαχία 100 δραχμὲς τὴν κάθε λέξη. Ἐὰν δηλαδὴ ἡ πεννομαχία ἔχει 10 λέξεις θὰ πληρώσῃ 10 Χ 100 = 1.000 δραχμές. Γιὰ νὰ μεταχειρίζεται κανεὶς ψευδώνυμο πρέπει νὰ τὸ ἐγκρίνῃ! Γιὰ τὴν ἔγκριση πρέπει νὰ πληρώσῃ 2.000 δραχμὲς ἐφ' ἅπαξ γιὰ ἕνα χρόνο), Ν. Σκλαβενίτη (* σ' εὐχα-

---

257. (44—75). Ὁ Ναζατὲτ Καραβανιὰν ἐθεάθη τραγουδῶν μὲ συνοδεία μπουζουκιοῦ τό:

> «Μιὰ ὁμάδα ἀγάπησα (τὴν ΑΕΚ)
> κι' αὐτὴ μοῦ βγῆκε σκάρτη
> σβύσ' την ἀπ' τὸ χάρτη (δίς)».

Σατυρισταὶ

258. Ὁ Β. Μπούμπας τραγουδάει τό:

> Φτοῦ μου
> οἱ πενιὲς τοῦ μπουζουκιοῦ μου
> σοῦ ἐπήρανε τὰ ρέστα
> καὶ σ' ἀφήσανε ταπί.

Σατυρισταὶ

259. Τὸν Θ. Μπέμπη δὲν τὸν σατυρίζομε διότι λόγω τοῦ... καμηλοειδοῦς ὕψους του δὲν τὸν γθάνομε.
Σατυρισταὶ

260. (46—23) Θερμοαντιχαιρετῶ: Μαχητήν, Φωτοδότην καὶ Ἰούλιον Καίσαρα. Θέλετε νὰ ἀλληλογραφήσωμε;
Μπούλης

261. Τροβαδοῦρε πήγαινε στὴ μαμά σου, γιατὶ σὰν ἀνήλικο ποὺ εἶσαι θὰ ἀρρωστήσῃς διαβάζοντας τὶς πεννομαχίες. Φριζᾶκο θέλεις λίγο γαλατάκι; Πάνθηρα πήγαινε στὴ μαμά σου νὰ σὲ δείρῃ.
Μπούλης

262. Χαιρετῶ Κυπαρισσιώτικα τοὺς Θρακιώτη, Κεραυνόν, Ἔλατον καὶ Πιττακὸν Μυτιληναῖον.
Μπούλης

263. Πεννομάχοι ἀλληλογραφοῦμε; Μπούλης

264. (46—25) Προσοχή: Μπῆκε στὴν κίνηση τὸ Φωτεινὸ Ἀστέρι, ποὺ θὰ χαρίσῃ φῶς σὲ ὅλους.
Φωτεινὸ Ἀστέρι

265. (46—26)

> Ἐξάψαλμε ἡ γλῶσσα σου
> πρόωρα ἀνεπτύχθη
> μεγάλωσε κι' ἐμάκρυνε
> καὶ πρώτη ἀνεδείχθη.

Ξανθὲς Πριγκηποποῦλες

266. Προκομμένε Τ. τὰ πολλὰ λόγια = φτώχεια.
Πριγκηποποῦλες

ριστῶ θερμὰ γιὰ τὴν προαιρετικὴ εἰσφορά σου), Κων. Χατζούλη (πῶς ἔστειλες τὶς 10.000; δὲν ὑπάρχουν μέσα στὸ γράμμα), Μιλτιάδη Καλεγιὰ καὶ Ἀνδρέα Μπράχο (* σᾶς εὐχαριστῶ καὶ τοὺς δυὸ καὶ γιὰ τὰ καλά σας λόγια καὶ γιὰ τὴν συνδρομὴ ποὺ στείλατε), Ἡρακλῆ Παπαγερμανὲ καὶ Λαζ Βασιλείου (*), Ἄγγελε Ἀγγελίδη (*) Παῦλε Βασιλειάδη (* εὐχαριστῶ), Θεόφ. Ἡλιάδη (* εὐχαριστῶ γιὰ τὴν ἐγγραφὴ τοῦ Γιώργου Φωτιάδη), Νικ. Παπαχρίστου (* εὐχαριστῶ καὶ σὲ συγχαίρω), Θωμᾶ Χατζῆ (* εὐχαριστῶ), Σωτ. Οἰκονόμου, Θεόφιλε Ἡλιάδη (* εὐχαριστῶ γιὰ τὴν ἐγγραφὴ τοῦ Σταύρου Παπαδοπούλου), Σπ. Φυλακτὲ καὶ Κων. Τσάκωνα (* σᾶς εὐχαριστῶ). Ἀργυρὼ Κομηνᾶ (* σ' εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα καὶ γιὰ τὴν προαιρετικὴ εἰσφορά), Παντελῆ Παπαθεμιστοκλέους (* διάβασα μὲ συγκίνηση τὸ ὡραῖο σου γράμμα), Θεοδόσιε Δόσια (* εὐχαριστῶ), Φώτιε Προβατᾶ (*), Π. Παναγιωτίδη (*), Νικ. Γ. Παπανικολάου (* εὐχαριστῶ γιὰ τὴν ἐγγραφὴ τῶν φίλων σας) Βασίλειε Σαράφη (*), Ἀγησίλαε Παπαοικονόμου (γιὰ τὸ ἄλλο ζήτημα δὲν νομίζεις πῶς καλλίτερα νὰ μὴ συνεχίσουμε), Χρ. Ἀλ. Παπαλεξίου, Ἠλ. Δημ. Τσίλιο, Ὑψηλ. Πανταζῆ (δὲν διακόπτεται ποτὲ ἡ ἀποστολὴ τοῦ φύλλου. Ἔχουμε πῆ ὅτι ὁ νέος ποὺ δὲν θέλει νὰ συνεχίση ἢ γράφει ἢ ἐπιστρέφει τὸ πρῶτο φύλλο μετὰ τὴ λῆξη τῆς συνδρομῆς του ὡς ἀπαράδεκτο), Κων. Μπότο (εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλά σου λόγια), Σωτήριε Σιμόπουλε (*), Εὐάγγελε Μπούτση (*), Διονύσιε Σιμωτᾶ (*), Ἡρακλῆ Παπᾶ (*), Ἀνδρέα Σχοινᾶ, Ἀριάδνη Μιχαλάκη (*), Λάζαρε Τσάπου, Δημήτριε Πα.αγιωτίδη (εὐχαριστῶ γιὰ τὸ ὡραῖο γράμμα σου καὶ τὰ καλά σου λόγια), Κώστα Κατσούκη (* εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα), Κων. Β. Καραστάθη, Παν. Καλαϊτσίδη (*) Δημήτριε Σιφνιώτη (*), Εἰρήνη Σ. Βασιλάκη (* εὐχαριστῶ), Παναγιώτα Μεταξᾶ (* εὐχαριστῶ, περαστικά σου), Χρῖστο Σαμανίδη (* εὐχαριστῶ καὶ γιὰ τὸ νέο συνδρομητὴ Φ. Χατζόπουλο), Εὐάγγ. Κων. Καραγιαννάκη (*)· Εὐθαλία Βαλλιάνου (* εὐχαριστῶ καὶ γιὰ τὴν προαιρετικὴν εἰσφοράν), Νικόλαε Ἀμανίδη (* ἡ συ.δρομὴ γιὰ τοὺς συμμοριοπλήκτους εἶναι 10.000), Γεώργιε Κλήντσαρη, Ἀλ. Βυτανιώτη καὶ Ἰωάν. Γκρίζιο (*)· Ἰωάννη Μιχάλαινα (*), Θάνε Πάσχο (* εὐχαριστῶ), Ἀριστείδη Α. Δράγιε καὶ Θωμᾶ Γ. Γκιουζέλη (* σᾶς εὐχαριστῶ καὶ γιὰ τὴν προαιρετικὴ εἰσφορά), Ἀλεξ. Καϊπαλέξη (* διάβασα μὲ ἰδιαίτερη ἱκανοποίηση τὸ γράμμα σου καὶ τὶς τόσο ἐνδιαφέρουσες πληροφορίες γιὰ τὸν ἐπαναπατρισμό σου καὶ τὶς ἀσχολίες σου), Γεώργιε Μασιαλᾶ (*) Κων. Τσουκνίδα (*), Γεώργιε Δερβίση (*), Βασίλειε Καλαπανίδα (*), Ἰωάννη Βασταρδῆ (*), Π. Θ. Γρέντζε (* θὰ σοῦ λύση ἡ διεκπεραίωση τὶς ἀπορίες σου), Ἰωάννη Γεωργίου Καρούζο, Γεώργιε Γεωργαντόπουλε, Π. Ἀδαμόπουλε καὶ Γεώργιε Β. Οἰκονομόπουλε (* σᾶς εὐχαριστῶ καὶ τοὺς τέσσαρες καὶ τὴν Κα Ἰωάννα Καφούζου διὰ τοὺς κόπους της), Σοφία Σπηλ. Ἀγγελοπούλου (* εὐχαριστῶ), Ἠλία Κουτσοδῆμε (*εἶσθε ἐλεύθερος νὰ ἐνεργήσετε κατὰ βούλησιν εἰς τὸ ζήτημα τοῦ συλλόγου, εὐχαριστῶ γιὰ τὴν συνδρομὴν τοῦ Σερ. Λιακοπούλου) Νικ. Πουρσαλίδη (* εὐχαριστῶ), Ἄγγελε Ἀγγελίδη (* εὐχαριστῶ γιὰ τὶς φροντίδες σου καὶ ἐγγραφὴ τῶν συνδρομητῶν Ἀδὰμ Μισιολίδη καὶ Βλάση Παπαδήμα), Νικόλαε Χαρίση (*) Ἀθαν. Γιαννιτσιάδη (*)· Π. Γ. Πολυχρονόπουλε (*), Βιολέττα Καθάρειου καὶ Κατίνα Κολοκυθᾶ (*).

⁂ ΦΤΕΡΟΠΟΔΑΡΕ ΤΣΟΛΙΑ: Ἂν κατάλαβα καλὰ τὸ περυσινὸ ψευδώνυμο τὸ ἐγκαταλείπης καὶ παίρνεις τὸ νέο μὲ τὸ ὁποῖο καὶ σὲ ἀναφέρω σήμερα. Ἔτσι δὲν εἶναι; Γράψε μου.

⁂ Θὰ κάμω ὅτι μπορῶ Κ. ΜΙΣΣΙΕ. Διαβεβαίωσα ἐπ' αὐτοῦ καὶ τοὺς φίλους μου, Χατζηγιώργη, Νικολαΐδη, Σουρῆ, Μαντώ, Ἀλεξέλη, Τζαμτζόγλου κλπ. κλπ.

⁂ Σὲ εὐχαριστῶ ΓΙΩΡΓΟ ΚΟΥΚΟΥΖΙΚΑ γιὰ τὰ καλά σου λόγια.

⁂ Ἐν τάξει ΝΙΚΟ ΑΥΓΙΝΕ. Λογάριασες ὅμως καλὰ τὶς ἀγγελίες ποὺ μοῦ ἔστειλες. Γιὰ κάμε λογαριασμό. Ἔπρεπε νὰ στείλης 9.000 καὶ στέλνεις τὸ 1)3, 3.000 μόνο. Πάντως σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὸ ὡραῖο γράμμα σου.

⁂ Σ' εὐχαριστῶ ΑΛ. ΚΑΪΠΑΛΕΞΗ γιὰ τὸ ὡραῖο γράμμα σου.

⁂ Καὶ σένα ΓΙΩΡΓΟ ΔΕΡΒΙΣΗ.

⁂ ΤΑΚΗ Γ. ΚΟΛΛΙΑ. Τί φταίω ἐγὼ γιὰ τὴν καθυστέρηση. Πάντως διαβίβασα στὴ διεκπεραίωση τὸ γράμμα σου. Τὸ ἄλλο γράμμα σου μὲ τὸ ψευδώνυμο κλπ. τὸ ἔλαβα. Καὶ σοῦ ἀπήντησα πὼς δὲν ἐγκρίνω τὸ ψευδώνυμό σου. Καὶ σὲ παρακάλεσα ἢ νὰ μείνης στὸ παλιὸ ἢ νὰ πάρης ἄλλο! Ἔτσι τώρα ἔχεις μιὰ πίστωση 2.000 δραχμῶν. Ὅταν μοῦ γράψης γιὰ νὰ χρησιμοποιήσης τὸ ποσὸ αὐτὸ σημείωσε: 2.000 δραχμὲς 44—48.

⁂ Σ' εὐχαριστῶ ΞΑΝΘΕΙΑ ΟΛΑΝΔΕΖΑ γιὰ τὰ καλά σου λόγια.

⁂ Δυστυχῶς ΘΥΕΛΛΑ, τὸ Φαταούλας τὸ ἔχει ἄλλος· λοιπόν: Διατηρεῖς προσωρινῶς τὸ Θύελλα καὶ ἔχεις δικαίωμα νὰ τὸ ἀλλάξης. Ἀλλὰ στεῖλε μου τρία - τέσσερα γιὰ νὰ ἐγκρίνω τὸ ἕνα.

⁂ ΗΛΙΑ ΣΤΑΦΥΛΙΔΗ. Στεῖλε μου τὰ ἀκριβῆ στοιχεῖα σου.

⁂ Εὐχαριστῶ ΝΙΚ. ΛΑΖ. ΠΟΥΡΣΑΛΙΔΗ γιὰ τὰ καλά σου λόγια καὶ τὶς φροντίδες σου.

⁂ Σ' εὐχαριστῶ θερμὰ ΜΩΡΑΪΤΗ γιὰ ὅσα μοῦ γράφεις. Ὥστε ἡ ἀδελφοῦλα σου ἀποστήθιζε τὸ «Μὲ ἐρωτοῦν καὶ ἀπαντῶ». Πολὺ ἱκανοποιητικὴ γιὰ μένα ἡ πληροφορία.

⁂ Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὸ ὡραῖο σου γράμμα ΝΙΚΟ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΕ.

⁂ ΤΡΕΛΛΗ ΓΑΛΑΝΟΜΑΤΑ. Ἐγκρίνεται τὸ ψευδώνυμό σου. Χρεώνεσαι ὅμως μὲ 2.000. Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὸ γράμμα σου.

⁂ Πῆρα τὰ «Γιὰ νὰ γελᾶτε» ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Θρακιώτης, Παναγιώτης Καψάλης, Ἰωάννης Νικ. Τοπούζας καὶ Ἀθ. Ν. Παπαθανασόπουλος.

⁂ Πῆρα τὶς ἀθλητικὲς συνεργασίες ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Ἀπὸ τὸ Σταυροδρόμι τῆς Κοζάνης (ἔκαμα σχετικὲς συστάσεις στὸν ἀθλητικὸ συντάκτη), Κων. Κανατᾶς.

⁂ Πῆρα τὶς σπαζοκεφαλιὲς ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Κων. Ι. Στάμου Δημ. Κωνσταντινίδης, Φ. Γουλιμῆς καὶ Τ. Μεταξᾶς, Παναγιώτης Καψάλης, Χρ. Μπεχλιβανίδης (κολὺ καλά. Θὰ περιμένω τὰ ψευδώνυμα χωρὶς ὅμως καμμιὰ ὑποχρέωση).

⁂ Πῆρα τὰ σκίτσα ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Τσαβαρίδης (καλούτσικα), Ρ. Σὰντ (καλούτσικα), Ναπ. Σαΐνης (καλούτσικα), Θρακιώτης (καλά), Μαῦρος Πειρατὴς (πολὺ καλὴ ἡ προσωπογραφία), Ροδαλῖνος (ἔτσι κι' ἔτσι), Ἰωάννης Τοπούζας (καλούτσικα), Δέσποινα Παπαδογιαννάκη (ἂν εἶσαι μικρούλα ὅπως ἀντιλαμβάνομαι εἶναι καλό. Ἀλλὰ πῶς νὰ δημοσιευθῆ ἔτσι μὲ μολύβι σχεδιασμένο;), Ν. Σ. Πουρναρᾶς (ἀρκετὰ καλά), Πάνθηρ (καλά), Χρ. Μπεχλιβανίδης (καλά).

⁂ Πῆρα καὶ διαβίβασα στὴν διεκπεραίωση τὶς ἐπιστολὲς ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Νῖκος Στάμου (εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὰ καλά σου λόγια), Ἐλευθ. Γ. Ἐλευθεριάδης (νὰ μὲ εἰδοποιήσης ξανὰ γιὰ τὴν διεύθυνσή σου τὸ καλοκαῖρι, Μ. Σ. Κρασονικολάκης (* εὐχαριστῶ θερμά), Σωκράτης Συριστακίδης (δὲν ἔλαβα ὑπὸ σημείωση τὶς ἐρωτήσεις σου ὅπως ἦταν γραμμένες στὶς δυὸ ὄψεις τοῦ χαρτιοῦ μαζὶ μὲ ἐπιστολὴ γιὰ τὴ διεκπεραίωση), Ἰωάν. Στεργίου (* σ' εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ τὰ καλά σου λόγια), Χρυσόστομος Ἀρχοντίδης(*), Ἰωάννης Ἀγνατόπουλος (*), Ἰωάννης Μιχ. Παπαδόπουλος, Δημ. Γουγούσης, Ἀθ. Ν. Παπαθανασόπουλος (*), Νικ. Μυτιληναῖος, Ἠλ. Παπακωνσταντίνου, Ἰωάννης Β. Ἀβδελᾶς, Κων Ι. Στάμου (εὐχαριστῶ πολὺ ποὺ εἴσαστε τόσο εὐχαριστημένος μὲ τὸ περιοδικό), Παναγιώτης Χούψιας καὶ Νικ. Τράκας (* εὐχαριστῶ τὸ φίλο μου ποὺ ἔστειλε τὸ γράμμα ἀλλὰ δὲν μποροῦσα νὰ διαβάσω τὴν ὑπογραφή του γιὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσω προσωπικῶς), Δημήτριος Χαματζῆς (* οἱ σπαζοκεφαλιὲς κλπ. δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν γιατὶ ἦταν μαζὶ ὅλα), Δημήτριος Πετσίδης (*), Γεώργιος Ντίσιος (* διάβασα μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον τὸ τόσο ὡραῖο γράμμα σου. Μπράβο), Χρῖστος Μποσινάκης (* εἰς τὰ ἄλλα δυστυχῶς δὲν μπορῶ νὰ ἀπαντήσω. Δὲν μοῦ ἀρέσει αὐτὸς ὁ τρόπος τῆς συνεννοήσεως), Εὐθύμιος Χασκοτῆς, κ. Σταῦρος Σακελλαρίου διευθυντὴς Δημ. Σχολ. Δολιανῶν (* εὐχαριστῶ), Ἀλέξ. Ι. Βέργος (*), Ἰωάννης Γαβριηλίδης, Γεώργιος Ν. Μοσχόπουλος (χρήματα δὲν ὑπῆρχον ἐντὸς τοῦ φακέλλου), Γεράσιμος Β. Χῖνος (*), Γεώργιος Ντέρκας, Ἰωάννης Εὐθυμίου (*). Ἐλευθερία Εὐθυμίου, Χρῖστος Κουμανίδης (*) Μιχαὴλ Τσακουμᾶκος (* τὶς ἐρωτήσεις σου νὰ τὶς ξαναστείλης), Νικόλαος Φαρόπουλος (*), Παν. Μαργώνης, Ἱπποκράτης Ἰωακειμίδης, Γεώργιος Παύλου (* ἐν τάξει), Κων. Π. Παπαπέτρος, Στέφανος Λαμπρινὸς (διάβασα μὲ πολὺ χαρὰ τὸ ὡραῖο σου γράμμα. Σὲ παρακαλῶ πολὺ νὰ εὐχαριστήσης ἐκ μέρους μου τὸν καλό σας γυμνασιάρχη. Σᾶς συγχαίρω γιὰ τὸ σύλλογό σας καὶ σᾶς εὔχομαι καλὴ πρόοδο), Ἀθανάσιος Ἀποστόλου (βεβαίως μπορεῖ), Εὐστάθιος Τσαλῆς, Ν. Χατζηγεωργίου κλπ. (*), Δημ. Θεοδοσιάδης (εὐχαριστῶ θερμά), Γ. Καλαφάτης (θερμὰς εὐχαριστίας), Βασίλειος Καρρᾶς (* θερμὰς εὐχαριστίας) Μαρίας Καμπάνη (πῆρα ἐπιταγή), Εὐάγγελος Εὐαγγέλου (*), Γεώργιος Χατζηγεωργίου Ἐλένης Π. Καρτζαφέρη (*) Σ. Τραπενζαλίδης (*), Κων. Βλάχος (*), Γεώργιος Φραντζίδης (*), Σπυρ. Κακαβούλης (*), Ἀναστάσιος Ἀλεβῖζος (*), Ἀθ. Κωνσταντάρας (*), Παν. Μαρκόπουλος (*), Νικόλαος Κουφάκης, Πέτρος Μητρᾶκος (* εὐχαριστῶ), Γ. Μποτῆς (* εὐχαριστῶ γιὰ τὸ νέο συνδρομητή), Νικ. Ἀν. Γεωργακόπουλος, Γεώργιος Δημούλκας.

> Ὁ ἀστερίσκος ποὺ σημειώνω ἔπειτα ἀπὸ κάθε ὄνομα σημαίνει πὼς πῆρα τὰ χρήματα ποὺ μοῦ ἔστειλε ὁ φίλος εἰς τὸν ὁποῖον ἀπαντῶ.

⁂ Ποιὲς ἀγγελίες σου «ΜΑΤΩΜΕΝΟ ΓΑΝΤΙ»;

⁂ Εὐχαρίστως νὰ ρθῆς ΠΑΤΡΑ ΤΣΑΚΙΡΗ. Τὸ ψευδώνυμό σου ὅμως εἶχε ἐγκριθῆ γιὰ τὸ 1953.

⁂ Μοῦ γράφει ὁ ΔΗΜ. ΚΑΡΑΘΑΝΟΣ: «Βλέπω ὅτι εἶσθε πάρα πολὺ ἐπιεικὴς εἰς τὰς κρίσεις σας: Ἡ αὐστηρότης τῆς κρίσεως ὅμως θὰ σᾶς διευκόλυνεν εἰς τὸ ἔργον σας. Διότι ἂν ἐκρίνατε ὡς μέτριες τὶς συνεργασίες μου δὲν θὰ εἶχα τὴν ἀπαίτησιν τῆς δημοσιεύσεώς των.

Ἔτσι συμβαίνει μὲ πολλοὺς ἀναγνώστας σας. Μὲ τὸ νὰ τοὺς ἀπαντᾶτε «καλὰ» «ἀρκετὰ καλὰ» δημιουργεῖτε γιὰ τὸν ἑαυτό σας δυσχέρειες. Πρέπει νὰ ἀπαντᾶτε μὲ αὐστηρότητα γιὰ νὰ μὴν καλομαθαίνετε αὐτοὺς πο ὑσᾶς γράφουν νὰ δημοσιεύετε τὶς συνεργασίες τους».

Πολὺ φοβοῦμαι πὼς ἔχεις δίκηο. Καὶ σ' εὐχαριστῶ ποὺ μοῦ τὸ λές. Ὡστόσο μπορῶ νὰ σοῦ πῶ πὼς οἱ συνεργασίες σου δὲν εἶναι ἄσχημες. Ἐπειδὴ ὅμως ἔχω πάρει κι' ἐγὼ ἀπὸ φόβο τὸν «ἀναθεματισμένο αὐτὸ γραμματέα τῆς συντάξεως» ποὺ πετάει ἀλύπητα στὸ καλάθι τῶν ἀχρήστων ὅτι τοῦ στέλνω γιὰ δημοσίευση βάζω ἐδῶ τὸ ἕνα ἀπὸ τὰ ποιήμα τά σου:

Σὰν σκορπιστοῦν τὰ σύννεφα
ἀπ' τὴν ὁρμὴ τ' ἀγέρα
καινούργιος ἥλιος πιὸ λαμπρὸς
θὰ λάμψη στὸν αἰθέρα.
Σὰν θὰ κοπάση ἡ ταραχὴ
κι' ἡ ἄγρια ἀνεμοζάλη
τότε θ' ἀράξουμε καὶ μεῖς
σ' ἀπάνεμο ἀκρογιάλι.
Σὰν ξεφτιστοῦνε τῆς καρδιᾶς
οἱ ὑστερνὲς ἐλπίδες
θὰ μᾶς φωτίζουν τοῦ Θεοῦ
οἱ φωτεινὲς ἀχτίδες.
Σὰν τελειώση ἡ ζήση μας
καὶ σφαλιστοῦν τὰ μάτια
θὰ ἰδοῦν τὰ μάτια τῆς ψυχῆς
Οὐράνια παλάτια.

⁂ Καλὴ ΣΩΚΡΑΤΗ ΣΥΡΟΣΤΑΤΙΔΗ ἡ ἔκθεσή σου. Ἀλλὰ πολὺ μεγάλη, καὶ πολὺ φοβοῦμαι πὼς ὁ γραμματέας τῆς συντάξεως θὰ τὴν βάλη στὴν ἄκρη.

⁂ Καλογραμμένο τὸ «Γιὰ τὸ σταφύλι» ΑΘΑΝ. Ν. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΕ. Προτιμᾶτε νὰ μοῦ στέλνετε ὅσο μπορεῖτε πιὸ μικρά.

⁂ Κάπου, κάπου σκοντάφτουν οἱ στίχοι σου ΙΩΑΝΝΗ ΜΑΚΡΙΔΗ. Πάντως δημοσιεύω ἐδῶ τὸ ἕνα μὲ τὸν τίτλο «Ὁδηγός μου».

Φύλακας, σύντροφος πιστὸς
μέσ' τὴ θολὴ ζωή μου
εἶναι ὁ ἅγιος Ἄγγελος
ποὺ κατοικεῖ μαζί μου.
Μαζί μου κάνει πάντα συντροφιὰ
μ' ἀγάπη του μεγάλη
καὶ στὴν ὁλοσκότεινη βραδυὰ
φιλᾶ στὸ προσκεφάλι.
Ὅταν ἐγὼ κάνω τὸ κακὸ
φεύγει ἀπὸ κοντά μου
πετᾶ ψηλὰ στὸν οὐρανὸ
παίρνοντας καὶ τὴ χαρά μου.

Γιὰ τὸ ἄλλο ζήτημα ποὺ μοῦ γράφεις θὰ φροντίσω. Θὰ σοῦ ἀπαντήσω ἀπὸ ἐκεῖ ἢ θὰ σοῦ γράψω.

⁂ Καλὲς οἱ συνεργασίες σου ΚΩΝ. ΧΑΤΖΗ, ἀλλὰ φρόντιζε νὰ γράφης μικρότερα. Σ' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὸ ὡραῖο γράμμα σου καὶ δημοσιεύω ἐδῶ ἕνα μικρὸ ἀπόσπασμα:

Εἶμαι καὶ γὼ ἕνα παιδὶ ποὺ βρῆκα τὴ χαρὰ καὶ ὅ,τι ζητοῦσε ἡ παιδική μου ψυχὴ στὴ θερμὴ ἀγκαλιὰ τῆς Βασιλίσσης. Εἶμαι ἕνα παιδὶ τῶν μακρυνῶν μαρτυρικῶν ἀκριτικῶν χωριῶν. Κατάγομαι ἀπὸ ἕνα μαρτυρικὸ χωριὸ τῆς ἐπαρχίας Κονίτσης ποὺ τόσο πολὺ δοκιμάστηκε καὶ τόσα καὶ τόσα βάσανα ὑπέφερε ἡ οἰκογένειά μου. Δοκιμαστήκαμε τόσο πολύ. Ἀλλὰ δόξα τῷ Θεῷ καὶ εὐχαριστῶ σ' Ἐκείνη ποὺ στάθηκε βοηθὸς καὶ προστάτης».

⁂ Εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὴ συνεργασία σου ΓΙΩΡΓΟ ΖΗΔΡΟ. Θὰ προσπαθήσω νὰ τὴν χρησιμοποιήσω ἐπικαίρως.

⁂ Ἔχει ἐνδιαφέρον ἡ συνεργασία σου ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ.

⁂ Σημείωσα τὶς ὑποδείξεις σου ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΕ.

⁂ Δὲν σοῦ ἀποκρύπτω πὼς θὰ τὰ ἤθελα κάπως καλλίτερα ΝΑΠ. ΣΑΪΝΗ. Πάντως καλὰ πᾶμε.

⁂ Μοῦ γράφεις ΓΙΑΝΝΗ ΕΡΜΙΑΔΗ (Στόμιο Κορινθίας) καὶ σ' εὐχαριστῶ θερμά:

«Γνωρίζω τὶς μεγάλες δυσκολίες ποὺ ἀντιμετωπίζετε στὸν ἄξιο σεβασμοῦ πνευματικό σας ἀγώνα. Καὶ βλέπω πὼς πάντα μὲ ἐγκαρτέρηση καὶ ὑπομονὴ τὸν συνεχίζετε καὶ βγαίνετε θριαμβευτής.

Ἀνίσχυροι οἱ περισσότεροι σήμερα νὰ συνεχίσουν τὸν πνευματικό του ἀγώνα ποὺ μὲ ἐλπίδες ἄρχισαν προσδένονται στὸ ἅρμα σὰν παράσιτα τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης πνευματικῆς παρατάξεως—γιατὶ ἀλήθεια ἔχουμε πολλὲς τέτοιες παρατάξεις στὴ χώρα μας.

Σεῖς ὅμως βλέπω πὼς μένετε πάντα πιστοὶ στὸν ἀγώνα σας καὶ στὴν ὑπόσχεσή σας νὰ βοηθήσετε ἐμᾶς τοὺς ἀνίσχυρους νέους».

⁂ Καλὴ ἡ συνεργασία σου ΔΗΜΗΤΡΗ ΠΕΤΣΙΤΙΔΗ.

⁂ Βρίσκω ΚΩΣΤΑ ΧΡ. ΜΠΟΣΙΝΑΚΗ καὶ ἀνεξάρτητα πρὸς ὅσα μοῦ ἔγραφες στὴν ἐπιστολή

σου — πού δὲν ἔχεις δίκιο — πὼς τὸ ποίημά σου θὰ ἦταν πολὺ καλὸ ἂν διορθωνόταν λίγο. Ἀλλὰ καὶ ἔτσι ὅπως εἶναι ἔχει τὴ χάρη του. Δὲν τὸ ἐμπιστεύομαι στὸ γραμματέα τῆς συντάξεως καὶ τὸ δημοσιεύω ἐδῶ.

Οἱ πρόσκαιρες τοῦ κόσμου φχαριστήσεις
ὀνείρατα π' ὁ χρόνος τὰ χαλᾷ
μὴν σᾶς γελοῦν τί φέρνουνε στερήσεις
τσακίζουν τῆς ψυχῆς μας τὰ φτερά.

Στὸ πεζό σου νομίζω πὼς κάνεις πολλὰ σφάλματα. Ἐκεῖνο τὸ «κλέπτρα ἀκτίνα» δὲν πάει. Ὅταν μάλιστα τὴν θέλεις γιὰ νὰ σὲ χαιρετίση μέσα στὴν ἡσυχία τοῦ σκοταδιοῦ. Πρόσεχε κάτι τέτοια. Αὐτὸ τὸ ἐμπιστεύομαι στὸν κ. Γραμματέα τῆς Σ. καὶ ὁ Θεὸς καὶ ἡ ψυχή του!

⁂ Καλὴ ἡ συνεργασία σου ΝΙΚΟΛΑΕ ΛΑΖΑΡΟΥ ΠΟΥΡΣΑΛΙΔΗ.

⁂ Καὶ ἡ δική σου ΓΕΩΡΓΙΕ ΝΙΚ. ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΕ.

⁂ Ἀπὸ τὰ τρία ποιήματα πού μοῦ ἔστειλες ΠΑΝ. ΚΑΨΑΛΗ τὸ τρίτο εἶναι ἀσφαλῶς τὸ καλλίτερο. Μὰ δὲν τὸ γράφεις μὲ τὴν καρδιά σου! Δὲν δουλεύεις τὸ στίχο σου. Ἡ ζωὴ δὲν ζῆ. Δὲν μπορεῖς νὰ πῆς πὼς ἡ ζωὴ «ποτὲ μὲ δυστυχία ζῆ κλπ.». Δημοσιεύω ἐδῶ τὸ στίχο σου διορθωμένο μόνο στὸ σημεῖο αὐτό. Φέρνει τὸν τίτλο «Ἀναμνήσεις»:

Οἱ μέρες φεύγουν σὰν πουλιά, καὶ πίσω δὲν γυρ-
(νᾶνε
φεύγουν οἱ μῆνες, δὲν γυρνοῦν, σβύνουν οἱ χρόνοι
(πᾶνε.
Ὅμως ἐτούτη ἡ ζωὴ ἡ ἴδια πάντα μένει
πότε μὲ βάσανα περνᾶ καὶ πότ' εὐτυχισμένη.
Εἶν' ἀνοιξιάτικη βραδυὰ καὶ κάθομαι θλιμμένος
κι' ὅλο θυμοῦμαι τὰ παλιὰ καὶ εἶμαι λυπημένος.
Κοιτάζω γύρω μου παντοῦ τὴν ὀμορφιὰ τῆς φύσης
καὶ μὲς τὰ βάθη τῆς καρδιᾶς, ξυπνοῦν οἱ ΑΝΑ-
(ΜΝΗΣΕΙΣ.

⁂ Διάβασα μὲ ἱκανοποίηση ΙΩΑΝΝΗ ΑΔΑΜΟΥ πὼς ὑποδεχθήκατε τὸν καλός σας δεσπότη.

⁂ Καλὲς καὶ οἱ δικές σου συνεργασίες ΙΩΑΝΝΗ ΝΙΚ. ΤΟΠΟΥΖΑ.

⁂ Πολὺ καλὴ ἡ συνεργασία σου ΣΤΕΦ. ΛΑΜΠΡΙΝΕ. Μπράβο. Θὰ προσπαθήσω νὰ τὴν δημοσιεύσω τὸ γρηγορότερο.

⁂ Σ' εὐχαριστῶ ΕΥΣΤΑΘΙΕ ΤΣΑΛΗ γιὰ τὸ ὡραῖο γράμμα σου.

⁂ Τί νὰ σοῦ πῶ ΠΑΝΟ ΜΑΘΙΩΤΗ. Δὲν σοῦ λέω πὼς «πετᾶς ἄσχημα», ἀλλὰ πάντως δὲν εἶσαι μὲ τὴν πτήση σου γιὰ νὰ τὸ πῶ ἔτσι «ὑψιπέτης».

Σκιαχτὰ τῆς νιότης τὸν παλμὸ
μὲ ἄγριο τραβάει ἡ γῆ ἀνασασμὸ
θέλει νὰ τὸν καταποντίση
στὴν ἄβυσσο νὰ τὸν κατρακυλίση.
Μιὰ ζωὴ φθαρτὴ πλασμένη
μὲ βάσανα μὲ πίκρες ποτισμένη
μὲ μιᾶς κεῖ ψηλὰ γοργοπετάει
σ' οὐράνια δώματα ἀκουμπάει.

Ἂν πρόσεχες περισσότερο καὶ δούλευες καλλίτερα τὸ στίχο σου θὰ μποροῦσες νὰ φτιάσης κάτι καλλίτερο.

⁂ Δὲν τὸ βρίσκω λογικὰ σωστὸ τὸ ποίημά σου ΝΙΚΟΛΑΕ ΣΩΤ. ΠΟΥΡΝΑΡΑ. Γιὰ ξαναδιάβασέ το καλά. Σκέψου τί διαδέχεται ὁ χειμῶνας καὶ τί τὸν διαδέχεται! Καὶ τότε διόρθωσέ το καὶ ξαναστεῖλε το.

⁂ Ἔδωσα ΙΩΑΝΝΗ ΠΑΝ. ΓΕΩΡΓΙΟΠΟΥΛΕ ἐντολὴ στὴ διεκπεραίωση νὰ σοῦ δώση μιὰ συγκεκριμένη ἀπάντηση. Τὸ πρῶτο σου ποίημα δὲν μοῦ ἀρέσει. Ἔχει μερικὰ πράγματα ποὺ δὲν στέκουν. Ἐκεῖνο τὸ «Πέταγμα τῆς Ἑλληνίδας» καὶ πολὺ ψηλὰ μάλιστα δὲν τὸ βλέπω μὲ ὅλη μου τὴν καλὴ θέληση νὰ πηγαίνη. Οὔτε ἐκεῖνο τὸ κοντοζύγωμα τῶν ἐχθρῶν ἀπὸ τὴν Παναγία μὲ τὸ βρέφος στὸ χέρι καὶ θλιμμένη μάλιστα. Τὸ ἄλλο ἀντιθέτως εἶναι πολὺ καλό. Πάρα πολὺ καλὸ μάλιστα. Καὶ τὸ δημοσιεύω ἐδῶ:

Εἴθελα νἄμουν κεῖ ψηλὰ
στὶς λαγκαδιὲς τὰ δάση
καὶ στὰ ρουμάνια τὰ πυκνὰ
νὰ τραγουδῶ τὴν πλάση.
Νἄχω φλογέρα στὸ ζερβὶ
κι' ἀγκλίτσα στ' ἄλλο χέρι
νὰ κάθομαι νὰ τραγουδῶ
μὲ σύντροφο τ' ἀγέρι.
Τὴ γκλίτσα νἄχω νὰ πηδῶ
σὲ βράχια σὲ ρουπάκια
νὰ κυνηγῶ τὶ χίμαιρες
γοργόφτερα λαφάκια.
Ὦ! πόσο θἄθελα τρανὸς
νὰ γίνω κάποια μέρα
ν' ἀφίσω φίλους καὶ γνωστοὺς
μητέρα καὶ πατέρα.
Καὶ ν' ἀνεβῶ ἐκεῖ ψηλὰ
κοπάδια νὰ φυλάω
νὰ τραγουδῶ στὶς λυγερὲς
κι' ἀγάπη νὰ σκορπάω...

⁂ Καλὴ ἡ συνεργασία σου ΝΙΚΟΛ. ΣΩΤΗΡΙΟΥ ΠΟΥΡΝΑΡΑ.

⁂ Τί νὰ κάμω ΧΡΙΣΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ; Τὴν ἀθλητική σου συνεργασία νὰ στείλω στὸν ἀθλητικό μου συνεργάτη ἢ τὴ συνεργασία σου στὸ γραμματέα τῆς συντάξεως. Πῶς νὰ τὰ ξεχωρίσω; Ἔπειτα αὐτὸ τὸ «Μᾶς ἦλθε ἡ ἄνοιξη» μοῦ τὸ στέλνεις σὰν πεζὸ καὶ εἶναι ποίημα. Τὸ ἀντέγραψες ἀπὸ πουθενά. Τὸ ἄκουσες; Νὰ τὸ ξαναστείλης ἀφοῦ μοῦ δώσης σχετικὲς πληροφορίες.

⁂ Καλὸ ἀλλὰ πολὺ μεγάλο τὸ διήγημά σου ΧΡΙΣΤΟ ΜΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗ. Πῶς νὰ τὸ οἰκονομήσω;

⁂ Δὲν ξέρω ἂν κατάφερα νὰ διαβάσω καλὰ τὴν ὑπογραφή σας κύριε ΓΕΩΡΓΙΕ ΠΑΥΛΟΥ. Διευθυντὴ τοῦ Δημοτ. Σχολ. Χαλκιδικῆς. Πάντως δημοσιεύω ἐδῶ τὸ τόσον κολακευτικὸ γιὰ μένα γράμμα σας.

«Μὲ μεγάλη συγκίνησι σᾶς γράφω αὐτὴν ἐπιστολὴ γιὰ τὴν μεγάλη ὑπηρεσία ποὺ προσφέρετε μὲ τὴν ἔκδοσι τοῦ περιοδικοῦ σας «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ».

Ὑπηρετώντας χρόνια στὸ διδασκαλικὸ ἐπάγγελμα δὲν μποροῦσα νὰ βρῶ ἕνα περιοδικὸ μὲ ὕλη ποὺ νὰ μπορῆ νὰ προσφερθῆ σὲ μαθητάς, ποὺ νὰ εἶναι δηλαδὴ διδακτική, σοβαρή, ἠθικὴ καὶ ἐθνικοῦ περιεχομένου. Μὲ τὴν ἔκδοσι τοῦ περιοδικοῦ σας συμπληρώσατε τὸ μεγάλο αὐτὸ κενὸ καὶ μᾶς προσφέρατε ἕνα ἀνεκτίμητο βοήθημα καὶ ἕναν ἀγαπητὸ σύντροφο καὶ βοηθὸ γιὰ τὰ παιδιά. Οἱ μαθηταί μου ποὺ δημιούργησαν μόνοι τους ὅλη τὴ συλλογὴ τῶν τευχῶν σας, διαβάζουν μὲ τὴ σειρὰ αὐτὰ καὶ μὲ ἀγωνία περιμένουν στὸ ταχυδρομεῖο τὸ νέο ἑκάστοτε τεῦχος. Σᾶς συγχαίρω καὶ σᾶς εὐχαριστῶ ὁμοῦ».

Ἡ ἔκθεση τῆς μαθητρίας σας ἀρκετὰ καλὴ καὶ εἶναι μιὰ ἀπόδειξη τῆς σοβαρᾶς ἐργασίας ποὺ γίνεται στὸ σχολεῖο σας.

⁂ Δέχομαι τὶς ἐξηγήσεις σου ΤΣΙΓΓΑΝΟΠΟΥΛΑ καὶ λυποῦμαι πολὺ γιὰ ὅτι ἔγινε. Χαίρω ἰδιαίτερα ποὺ μαθαίνω πὼς εἶσαι μέλος τῆς μανδολινάτας καὶ ὅτι ἔχεις ἐπίδοσι στὴ μουσική. Καὶ φυσικὰ πολὺ ἐνδιαφέρομαι γιὰ τὴ μουσική, καὶ ἀκούω εὐχαρίστως πληροφορίες σὰν αὐτὲς ποὺ μοῦ γράφεις.

⁂ Δὲν νομίζω πὼς μποροῦμε ΠΑΝΘΗΡ, νὰ στηρίξουμε τὴν κατηγορία Ὁ «Κολοσσὸς τῆς Ρόδου» δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ ζωγραφισθῆ ἔτσι περίπου. Καὶ νὰ σοῦ πῶ: Καὶ ἂν ἀντέγραψε ἀπὸ τὸ γραμματόσημο χαλάλι του. Ἂς μοῦ κάνουν καὶ ἄλλοι ἀντιγραφὲς αὐτῆς τῆς μορφῆς. Χαίρω πολὺ ποὺ πληροφοροῦμαι πὼς ἱδρύσατε στὴν πόλη σας (Καρδίτσα) παράρτημα τοῦ «Ἑλικῶνα» μὲ τὸν τίτλο «Μέλισσα».

⁂ Δημοσιεύω ἐδῶ Γ. ΜΠΟΤΗ (Τρόπαια) τὸ ποίημά σου τὰ «Διαγωνίσματα».

Τὸ χτυποκάρδι ἄρχισε, τὸ χτυποκάρδι ἀρχίζει
καὶ ἡ καρδιὰ τοῦ μαθητοῦ ἀρχίζει νὰ ραγίζη.
Προσμένουν οἱ καθηγηταὶ μ' ἀνυπομονησία,
νὰ καταθέσουν αὐστηρῶς καὶ τὴ βαθμολογία.
Τί νὰ πρωτοδιαβάσουμε
νὰ πᾶμε γιὰ νὰ γράψουμε;
Νὰ διαβάσω ἱστορία, ἔχω πάμπολλες σελίδες,
γιὰ νὰ βγῶ ἀπὸ τὴν τάξιν δὲν ὑπάρχουνε ἐλπίδες.
Νὰ διαβάσω τὰ ἀρχαῖα. Τὴν ὑπομονὴ δὲν ἔχω
νὰ χωρίζω τὶς προτάσεις, μὰ αὐτὸ δὲν τὸ κατέχω.
Μόνο μιὰ λύση ὑπάρχει, εἶναι ἡ ἀντιγραφὴ
θὰ τὴν κάνω ὁ καϋμένος καὶ ἂς μὴν εἶναι ἀρετή.

⁂ Πολὺ καλὸ τὸ ποίημα ΤΑΚΗ ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ καὶ τὸ δημοσιεύω ἐδῶ.

Χωριατοπούλα ὄμορφη στὴ βρύσπ ροβολάει
μὲ τὸ τσιμπέρη στὰ μαλλιὰ ὅλο δροσιὰ καὶ νειάτα
νερὸ γεμίζει τὸ σταμνὶ καὶ πάλι ξεκινάει
καμαρωτὴ λυγάμενη ξανθιὰ περδικομάτα.
Ἀχολογοῦν οἱ λαγγαδιὲς στὸ γοργοπάτημά της
καὶ στὸ γλυκὸ τραγοῦδι της ποὺ λέει σιγὰ κι'
(ἀνάρια
ξυπνοῦν τ' ἀηδόνι, ἀπ' τὶς φωλιὲς στὸ κάθε πέ-
(ρασμά της
μαραίνει νειοὺς καὶ γέροντες τρελλαίνει παλλη-
(κάρια.
Πέρα στὸν κάμπο χύνεται σὰν κρυσταλλένια βρύση
κι' ἀσπρολογᾶ ἡ φούστα της παντοῦ κι' ὅπου πη-
(γαίνει
καμμιὰ δουλειὰ ἀτέλειωτη δὲν πρόκειται ν' ἀφίση
πότε τὴν βλέπεις νὰ κεντᾶ καὶ πότε νὰ ὑφαίνη.
Κι' ἔχει στὰ στήθη φυλαχτὸ καὶ κρῖνα στὴν πο-
(διά της
καὶ μι' ἀνθισμένη λεμονιὰ γύρω στ' ἀρχοντικό
(της
χαρὰ σὲ κεῖνον ποὺ θὰ μπῆ ἂς εἶναι καὶ διαβάτης
κρυφὰ στὸ περιβόλι της νὰ κόψη τὸν ἀνθό της.

ΤΑΚΗΣ ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
Πετροχώριον - Τριχωνίδος

⁂ Πῆρα τὰ σκίτσα ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Χρῖστος Σαμανίδης (καλά). Ἀθανάσιος Γ. Μανώλης (καλά).

⁂ Σὲ εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ τὸ ὡραῖο σου γράμμα ΑΘ. Γ. ΜΑΝΩΛΗ. Διάβασα ὅσα μοῦ γράφεις μὲ ξεχωριστὴ ἱκανοποίηση.

⁂ Πῆρα τὶς σπαζοκεφαλιές σου ΜΑΡΙΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ.

⁂ Πῆρα τὶς ἀθλητικὲς συνεργασίες ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Δημήτριος Τσάγκος, Δημ. Μάλλιος καὶ Λυσ. Μανιάδης.

⁂ Πῆρα καὶ διαβίβασα στὴ διεκπεραίωση τὶς ἐπιστολὲς ποὺ μοῦ στείλατε ἀγαπητοί μου φίλοι: Εὐάγγελε Σκούρα (* εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ ὅλα), Νίκο Ἰωάν. Γιατσατζῆ (* Σωστὰ τὸ μαντέψες σχετικὰ μὲ τὶς συνεργασίες). Δημ. Λαμ. Βασδέκη (*) Κ. Σταματόπουλε (* ὅταν μοῦ γράφετε πρὸς ἀποφυγὴν ἐνδεχομένων λαθῶν γράφετέ μου ὁλόκληρο τὸ ὄνομά σας). Χριστ. Γραμμένε (* δέκα χιλιάδες εἶναι ἡ συνδρομὴ γιὰ τοὺς συμμοριοπλήκτους). Ἰων. Ντεμπε (*). Τηλέμαχε Μιχαηλίδη (* Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὶς εὐχές σου). Διευθ. Δημ. Σχολ. Δασυλλίου (εὐχαριστῶ θερμῶς), Ἀθανάσιε Βασιλόπουλε (* Σοῦ εὔχομαι περαστικὰ καὶ σιδερένιος). Βασ. Γεωργίου Ρίζου (* Μὲ ρωτᾶς ἂν ἑνὸς ψευδωνυμούχου ἀποκαλυφθῆ τὸ ψευδώνυμό του μπορεῖ νὰ τὸ χρησιμοποιῆ μετὰ τὴν ἀποκάλυψη. Σοῦ ἀπαντῶ λοιπόν: Κανένας δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ τοῦ τὸ ἀπαγορεύση. Αὐτὸς θὰ κρίνη ἐὰν θὰ τὸ διατηρήση ἢ θὰ πάρη ἄλλο ψευδώνυμο). Κα Μαρία Σταμαθιουδάκη (* Εὐχαριστοῦμε θερμά). Κε Ε. Ἀναστασίου (* Θερμὰς εὐχαριστίας). Βασίλειε Καπαγερίδη. Ἑλένη Ἀντωνοπούλου. Ἀρίστη Γρηγορίου, Βασίλειε Κουτρομπάκη (εὐχαριστῶ πολὺ τὴν εὐγενικὴ διευθύντρια τοῦ σχολείου σας Ἀμμουλιανῆς). Γεράσιμε Παγουλάτε (*), Μενέλαε Ἀναστασόπουλε (* Ἐν τάξει γιὰ τὸν Παν. Καρουμανίδην).

⁂ Χάρηκα πολὺ γιὰ τὴν ἐπιτυχία σου φίλε μου ΠΑΙΔΙ ΤΟΥ ΑΜΒΡΑΚΙΚΟΥ». Καλὴ πρόοδο.

⁂ Δὲν κατάλαβα τί ἀκριβῶς θέλεις νὰ μάθης ἀγαπητέ μου φίλε ΕΥΑΓΓΕΛΕ ΡΙΖΟ: Ἐν θέλεις τὰ τρέχοντα: Νὰ γραφτῆς συνδρομητής. Καὶ θὰ πληρώσης: Ἂν εἶσαι εὔπορος 25.000. Ἂν ἄπορος 15.000. Ἂν συμμοριόπληκτος 10.000. Ἂν θέλης φύλλα προηγουμένων ἐτῶν: τοῦ 1952 2000 τὸ καθένα. Ἂν θέλης τοῦ 1950 καὶ 1951 3000.

⁂ Ἕνας φίλος μου μοῦ γράφει: «Ἐν ἀγνίας μου σᾶς προσφέρω γραπτῶς τοὺς πιὸ ἐγκαρδίους καὶ ὑγιεινοὺς χαιρετισμούς». Ἀνεξαρτήτως τῶν ἁγνῶν του προθέσεων ὁ καλός μου φίλος ἔγραψε μιὰ ἀρλούμπα. Μποροῦσε ἂν ἤθελε νὰ μοῦ πῆ: «Σᾶς στέλνω τοὺς πιὸ θερμοὺς χαιρετισμούς μου». Ἢ ἐπειδὴ ἐγὼ εἶμαι μεγάλος καὶ αὐτὸς μικρὸς μποροῦσε νὰ μοῦ πῆ: «Μέσα ἀπὸ τὴν καρδιά μου σᾶς ἐκφράζω ὅλα μου τὸ σεβασμὸ καὶ τὴν ἀγάπη». Ἀλλὰ ὅλο αὐτὸ ποὺ μοῦ ἔγραψε δὲν λέει ἀπολύτως τίποτα. Ἐκεῖνο μάλιστα τὸ «Ἐν ἀγνίας μου» δὲν θὰ πῆ τίποτα. Θὰ ἤθελε νὰ πῆ ἀπὸ τὴν ἁγνή μου ψυχή, ἢ «μὲ ὅλη τὴν ἁγνότητα τῆς παιδικῆς μου ψυχῆς». Ἀλλὰ αὐτὸ ἕνας νέος δὲν πρέπει νὰ τὸ πῆ. Φρόντιζε νὰ ἔχης ἁγνὴ ψυχή, νὰ εἶσαι ἁγνὸς καὶ νὰ τὸ βλέπουν οἱ ἄλλοι, μὰ μὴ τὸ διακηρύσσεις μόνος σου. Νὰ εἶσαι καὶ νὰ φαίνεσαι ἁγνὸς ἀλλὰ νὰ μὴν τὸ λὲς πὼς εἶσαι.

⁂ Πῆρα τὶς συνεργασίες ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Γιάννης Ἐγνάτης (πολὺ καλά), Χρῖστος Ζώης (νομίζω πὼς ἔχεις ἀρκετὸ ταλέντο καὶ σοῦ συνιστῶ νὰ τὸ καλλιεργήσης). Κ. Φασούλης (πολὺ καλή. Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὸ ὡραῖο γράμμα σου), Ἀντώνιος Ἀντριώτης (ἀρκετὰ καλό) Σταῦρος Ἀλεξέλης (καλά), Κων. Ντέμπος (καλούτσικο. Μποροῦσε δουλεύοντας τὸ στίχο νὰ τὸ ἔκανες πολὺ καλλίτερο), Ἀθανάσιος Γεωργίου Κουτσούλης (καλό), Νίκος Ἰωάννου Πατζατζῆς (ἂν εἶναι πραγματικὰ δικά σου μπράβο. Εἶναι σπουδαῖα).

⁂ Ὄχι ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΟΥΣΑΗ. Καμμιὰ ἀπολύτως μεταβολὴ στὶς συνδρομές. Εὐχαριστῶ γιὰ τὸ ὡραῖο σου γράμμα καὶ καλὴ ἐπιτυχία στὶς προσπάθειές σας γιὰ τὸ παράρτημα τοῦ συλλόγου.

Ἀπάντησα σὲ ὅλα τὰ γράμματα ποὺ εἶχα στὰ χέρια μου μέχρι καὶ τῆς 25ης Ἰανουαρίου.

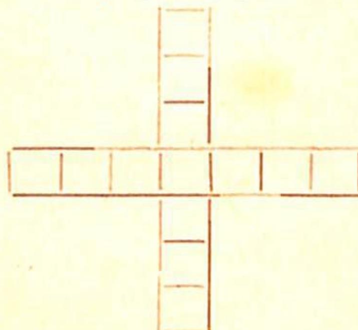

Νέα ψευδώνυμα

Ἐγκρίνονται ἢ ἀνανεώνονται τὰ ψευδώνυμα:
ΑΓΡΙΜΙ ΤΗΣ ΠΑΜΠΑΣ, ΑΝΘΡΩΠΟΦΑΓΟΣ, ΒΑΡΩΝΟΣ Χ., ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ ΚΗΠΟΣ, ΒΟΥΛΓΑΡΟΚΤΟΝΟΣ, ΓΑΛΑΖΙΑ ΤΟΛΥΠΑ, ΓΑΛΑΖΙΟΣ ΕΒΡΟΣ, Ο ΓΕΡΟΣ ΠΛΑΤΑΝΟΣ, ΓΕΩΡΒΑΣΠΑΡ, ΖΑΚΥΝΘΙΝΟΣ, ΗΛΙΑΣ ΣΤΑΦΥΛΙΔΗΣ, ΘΑΝΑΣΗΣ ΜΠΕΜΠΗΣ, ΙΟΥΛΙΟΣ ΚΑΙΣΑΡ, ΙΠΤΑΜΕΝΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΣ, ΚΟΛΛΗΤΗΡΙ, ΚΟΝΤΟΣΤΟΥΠΗΣ, ΚΥΡΙΑ ΤΕΤΡΑΠΑΧΟΥ, ΚΩΣΤΗΣ ΔΕΙΛΗΝΟΣ, ΛΑΚΗΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ, ΜΑΡΙΟΣ ΕΣΠΕΡΟΣ, ΜΑΤΩΜΕΝΟ ΓΑΝΤΙ, ΜΙΚΡΗ ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΑ, ΜΙΜΗΣ ΠΑΠΑΡΟΥΝΑΣ, ΜΙΡΑΒΑΖΑΛ, ΝΙΚΟΣ ΑΙΓΙΝΟΣ, ΞΑΝΘΙΑ ΟΛΛΑΝΔΕΖΑ, ΞΑΝΘΟΣ ΙΠΠΟΤΗΣ, ΟΔΟΚΑΘΑΡΙΣΤΗΣ, ΠΟΥΛΙ ΤΩΝ ΓΡΕΒΕΝΩΝ, ΡΑΦΑΗΛ ΣΑΝΤΙ, ΡΟΔΑΛΙΝΟΣ, ΣΑΤΥΡΙΣΤΑΙ, ΣΕΖΑΜ, ΣΙΔΗΡΟΝΕΡΟΝ, ΤΡΕΛΛΗ ΓΑΛΑΝΟΜΑΤΑ, ΤΡΙΠΛΕΞ, ΑΟΡΑΤΟΣ ΥΠΕΡΕΛΛΗΝΑΣ, ΦΑΝΤΑΣΜΑ, ΦΤΕΡΟΠΟΔΑΡΟΣ, ΤΣΟΛΙΑΣ, ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΟΣ ΙΒΑΝΣ, ΞΥΛΟ ΑΠΕΛΕΚΗΤΟ, ΠΑΙΔΙ ΤΟΥ ΑΜΒΡΑΚΙΚΟΥ καὶ ΦΩΤΕΙΝΟ ΑΣΤΕΡΙ.

Περνᾶτε εὐχάριστα τὴν ὥρα σας

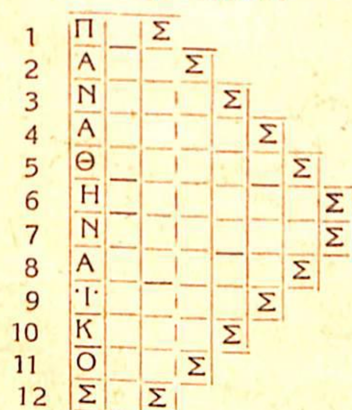
1) ΣΤΑΥΡΟΣ

Νὰ τοποθετηθοῦν στὰ κενὰ τετράγωνα οἱ ἀριθμοί: 20, 20, 20, 20, 20, 30, 30, 30, 30, 40, 40, 40, 40 κατὰ τέτοιον τρόπο, ὥστε νὰ δίνουν ὁριζόντια καὶ κάθετα ἄθροισμα 200.

Σ. Π. Τζώτζης, Λέχοβον

2) ΣΚΑΛΑ

1) Εἰδικὸς σύνδεσμος. 2) Ἀρχαῖος θεός. 3) Τὸ ἀνάστημά του δὲν εἶναι σπουδαῖο. 4) Γνωστὸς σύγχρονος ποιητής. 5) Μοῦσα στὴ γενική. 6) Ὁ θεὸς τοῦ πυρὸς καὶ τοῦ σιδήρου. 7) Πόλις τῆς Ἰταλίας. 8) Ἦταν ὁ Θωμᾶς. 9) Ὄνομα ποὺ συμβολίζει τὴν προδοσία. 10) Γεωμετρικὸν σχῆμα. 11) Ὑπομονητικὸ ζῶο. 12) Κτητικὴ ἀντωνυμία.

Εὐστάθιος Βλάσης
Βερῖνον Αἰγίου

3) ΠΟΙΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ;

Ποιὸς εἶνε ὁ ἀριθμὸς στὸν ὁποῖον θὰ προσθέσουμε 24, θὰ διαιρέσουμε διὰ 24 καὶ θὰ βροῦμε ποιλίκον 24;

Σ. Καρλῆς
Μηλιωτάκι Μεσσηνίας

4) ΡΟΜΒΟΣ

Ὁριζόντια καὶ κάθετα: 1) Σύμφωνον. 2) Ἀρχαῖος θεός. 3) Κοντὰ σ' αὐτὴν ἔγινε μιὰ ἱστορικὴ ναυμαχία. 4) Διαμέρισμα τοῦ στρατῶνος. 5) Διοικητικὴ περιφέρεια. 6) Κτητικὴ ἀντωνυμία. 7) Σύμφωνον.

Ἀρκάδι

5) ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΚΟ

1) 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 3, 8, 9.
2) 6, 5, 6, 8, 9.
3) 9, 5, 3, 3, 5.
4) 1, 4, 6, 7, 8, 9.
5) 7, 5, 6, 4, 5.
6) 5, 6, 7, 3, 8, 9.
7) 7, 4, 5, 9.
8) 1, 4, 5, 6, 8.
9) 1, 5, 3, 4, 9.

1) Ἕνας ἀπὸ τοὺς 7 σοφούς.
2) Τὸ ἀνάστημά του εἶναι μικρό.
3) Βιβλικὸ πρόσωπον.
4) Βουνὸ τῆς Ἑλλάδος.
5) Εὐρωπαϊκὸ Κράτος.
6) Νησὶ τῶν Κυκλάδων.
7) Ἀρχαῖος θεὸς (δημ.).
8) Μουσικὸ ὄργανο.
9) Ἔγινε ἀφορμὴ γιὰ τὸν Τρωϊκὸ πόλεμο.

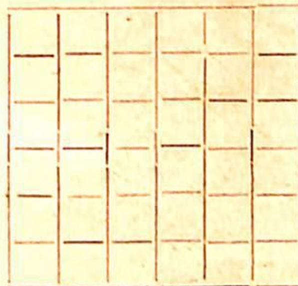
Κλ. Μαρκούσης, Βόλος

6) ΜΠΟΡΕΙΤΕ;

Μὲ τρία γράμματα, ὅπως προφέρονται, μπορεῖτε νὰ σχηματίσετε κάτι τὸ θρεπτικόν;

Γιὸς τῆς Λέσβου

7) ΑΡΙΘΜΗΤ. ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ

Νὰ τοποθετηθοῦν στὰ τετράγωνα οἱ ἀριθμοί: 2, 4, 5, 7, 8, 9 μιὰ φορὰ ὁ καθένας σὲ κάθε σειρά, ὥστε τὸ ἄθροισμα ὁριζόντια καὶ κάθετα νὰ εἶναι 35.

Ντίνος Κωνσταντάκος
Τρίκκαλα

8) ΟΙ 4 ΠΟΤΑΜΟΙ

Μὲ τὰ παρακάτω γράμματα νὰ σχηματισθοῦν τὰ ὀνόματα 4 ποταμῶν τῆς Μακεδονίας : αααα, δ, ιιι, κ, λλ, μμ, νν, ξ, οο, ρ, σσσ, τ, υυ, ωω.

Δημ. Γκιζάνης, Λαμία

9) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

Πρόθεση τὸ πρῶτο μου εἶναι
καὶ τὸ δεύτερό μου νῆσος
στοῦ Αἰγαίου τὴ λαμπράδα
μά, ἂν δὲν γελιέμαι ἴσως
τ' ἄθροισμά μου εἶναι σοφὸς
στὴν ἀρχαία τὴν Ἑλλάδα.

Δ. Σφυρῆς, Ναύπακτος

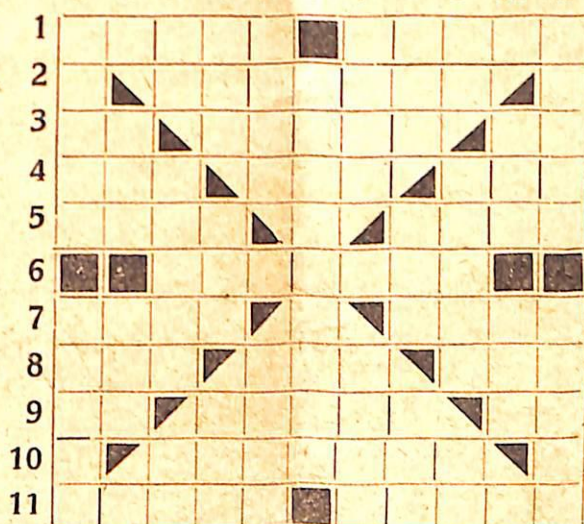
10) ΜΕΤΑΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Ἑνὸς ὡραίου λουλουδιοῦ
τὴ μέση ἂν ἀλλάξῃς
ἕνα μεγάλο τ' οὐρανοῦ
πλανήτη θὰ κυττάξῃς.

Στ. Κυριακίδης, Θεσ)νίκη

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΑΡΙΘ. 75

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) Χαρακτηρίζει τοὺς κουτούς. — Ἁρπακτικὸ πτερωτό. 2) Μεγάλος ἀρχιερέας τῶν Ἑβραίων. 3) Ἰδού. — Ἀνώτατος, εἶναι ὁ Βασιληᾶς. — Ὄχι ἐγώ. 4) Παραπέμπει. — Ποταμὸς τῆς Ἑλβετίας. — Ἀπαραίτητος γιὰ τὴ ζωή. 5) Ἐκεῖ δεχόμεθα. — Πλησίον (ἐπίρ.). 6) Ἀπολαύει τιμῆς. 7) Οἱ Ἄγγλοι δὲν μποροῦν νὰ ζήσουν δίχως αὐτό. — Εἶναι τὰ γεύματα τῶν πτωχῶν. 8) Καταστρεπτικὸ τρωκτικό. — Θὰ τὴν βρῆτε στὰ Δωδεκάνησα. — Χρονικὸν ἐπίρρημα. 9) Ἀναφορικὴ ἀντωνυμία στὴν αἰτιατική. — Δημητριακό. — Δυὸ σύμφωνα. 10) Ὑπάρχουν πολλὰ στὴ Βενετία. 11) Πόλη τῆς Μ. Ἀσίας. — Ἐκεῖ σταθμεύουν τὰ καραβάνια.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) Ψυχικὴ ὁρμή. — Κομμάτι. 2) Συμπεραίνει. — Προσθέτει. 3) Νότα. — Ἡ δενδροστοιχία στὴ γενική. — 21. 4) Στρατιωτικὸ τμῆμα τῶν ἀρχαίων Σπαρτιατῶν. — Σύνδεσμος (ἀνάπ.). — Καθώς. 5) Μιὰ ἰαχὴ ποὺ ἐθαυματούργησε στὸν Ἑλληνο-ἰταλικὸ πόλεμο. — Ἀσιατικὸ Κράτος. 6) Ἀτίθασα, ἀνυπότακτα. 7) Ὄνομα κατάλληλο γιὰ σκυλιά. — Μουσικὸς ὅρος. 8) Ὑποθετικόν. — Νότα. — Συνοδεύει ἑταιρικὲς ἐπωνυμίες. 9) Δυὸ σύμφωνα. — Εὐνοϊκά. — Δηλοῖ συγκατάβασιν. 10) Βιβλικὸ πρόσωπο. — Μέρος τοῦ σώματος (ξεν.). 11) Ἕρπει. — Ὕμνος.

◆

ΛΥΣΕΙΣ 74ου ΤΕΥΧΟΥΣ

1) ΠΥΡΑΜΙΔΑ

1) Κ, 2) ΤΟ, 3) ΑΕΚ, 4) ΧΙΟΣ, 5) ΤΟΚΙΟ, 6) ΛΕΚΑΝΗ, 7) ΑΝΔΡΕΑΣ.

2) ΚΛΙΜΑΚΟΛΕΞΟ

Κ Α μ α ρ α
ι Κ Α ρ ο ς
α ρ Κ Α δ ι
λ ο υ Κ Α ς
α λ ά σ Κ Α
Λ ε υ Κ Α ς
μ α Κ Α ρ ι
ἄ Κ Α ρ π α
Κ Α θ ε τ α

3) ΑΣΤΕΡΙ

Τ Μ Σ
Ο Ε Ο
Β Α Κ Ο Υ
Α Κ Ι
Κ Α Ο

4) ΑΠΡΟΟΠΤΑ

ΣΟΦΟΣ.

5) ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

1) Μ—ίλητος 2) Ἀ—μερική, 3) Ρ—ώμη, 4) Ἀ—μαλία, 5) Θ—άλασσα, 6) Ὠ—δικά 7) Ν—έστος = ΜΑΡΑΘΩΝ.

6) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

ΛΑ — ΟΣ = ΛΑΟΣ.

7) ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΧΩΡΙΣ ΕΙΚΟΝΑ

Ἱστορία (εἰς τὸ ρυά—κι κλπ.).

8) ΕΞΑΓΩΝΟ

ΛΩΤ
ΩΣΗΕ
ΤΗΝΟΣ
ΕΟΙΚΑ
ΣΚΗΝΗ
ΑΝΕΡ
ΗΡΑ

ΛΥΣΗ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ΑΡ. 74

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) ΟΥΡΑΝΑ — ΣΠΙΝΟΣ, 2) ΕΤΙ — ΟΣΟ, 3) ΑΣ — ΟΤΙ — ΟΡΑ — ΛΑ, 4) ΣΟΛ — ΑΠΩ, 5) ΙΚΑΝΟΣ — ΑΟΣΜΟΝ, 6) ΝΑΣΟΣ 7) ΜΥΣ, 8) ΠΙΣΤΑ, 9) ΑΦΟΡΙΑ — ΗΡΩΙΚΑ 10) ΠΩΣ — ΑΑΡ, 11) ΑΣ — ΕΤΗ — ΜΕΝ — ΙΣ, 12) ΕΠΟΤΙΣ, 13) ΗΡΩΙΝΗ — ΚΑΣΙΟΣ.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) ΟΡΑΣΙΣ — ΔΑΠΑΝΗ, 2) ΣΟΚ — ΦΩΣ, 3) ΡΕ — ΛΑΝ — ΣΟΣ — ΕΩ, 4) ΑΤΙ — ΕΠΙ, 5) ΝΙΤΡΟΝ — ΠΙΣΤΟΝ, 6) ΣΑΜΙΑ, 7) ΣΥΣ, 8) ΑΟΣΤΗ, 9) ΠΟΡΘΟΣ — ΑΡΚΕΤΑ 10) ΙΣΑ — ΝΙΣ, 11) ΝΟ — ΑΜΑ — ΔΙΑ — ΣΙ, 12) ΑΠΟ — ΚΑΙ, 13) ΣΑΛΩΝΑ — ΤΑΡΣΟΣ.

Οἱ ἀφηρημάδες τοῦ Γιαννάκη

Ὁ Γιαννάκης ἦτανε πολύ ἀφηρημένος. Γιαυτό τά παιδιά σκεφτήκανε νά τοῦ παίξουνε ἕνα παιχνίδι

Μιά ἡμέρα, πού ἡ μητέρα του τόν ἔστειλε νά πάη ἕνα μεγάλο σακκούλι στή θεία του, τήν Μαριγώ...

Τά παιδιά ἄδειασαν τό σακκούλι, τήν ὥρα πού ὁ Γιαννάκης χάζευε σέ μιά βιτρίνα, βάλανε μέσα ἕνα σκύλο καί τό ξανακλείσανε.

Μόλις ὁ φίλος μας πῆγε νά πιάση τό σακκούλι, ὁ σκύλος τὄβαλε στά πόδια κι' ὁ Γιαννάκης τρέχει ξοπίσω κι' ὅλος ὁ κόσμος τόν βλέπει καί γελάει.